

Міністерство внутрішніх справ України

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ
І ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 26 квітня 2024 р.)*

Дніпро
2024

УДК 34+35
А 43

*Рекомендовано до друку
Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол №13 від 01.08.2024)*

А 43 Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 26 квіт. 2024 р.). Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2024. 235 с.

ISBN 978-617-560-037-5

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, в якій взяли участь науковці, викладачі та здобувачі закладів вищої освіти та наукових установ України, а також фахівці-практики сил сектору безпеки і оборони України. Тематика публікацій охоплює актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану.

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції можуть бути використані в науково-дослідній роботі та освітньому процесі ЗВО зі специфічними умовами навчання, а також у законотворчості та правоохоронній діяльності.

*У разі повного або часткового використання матеріалів
посилання на видання обов'язкове
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

Упорядники:

к.ю.н., доцент Дмитро КАЗНАЧЕСЬВ; к.ю.н., доцент Віталій ПОКАЙЧУК;
к.ю.н. Віктор БОГУСЛАВСЬКИЙ

ISBN 978-617-560-037-5

© ДДУВС, 2024
© Автори, 2024

ЗМІСТ

Anisimov D. SPECIFIC ISSUES OF FIREARM APPLICATION BY SECURITY AND DEFENSE SECTOR PROFESSIONALS IN UKRAINE	11
Асабіна Д., Тінін Д. СУЧАСНИЙ СТАН ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИЛОВИХ СТРУКТУРАХ УКРАЇНИ.....	13
Бардін Є. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	16
Бачинська Н. В. УДОСКОНАЛЕННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ	18
Богуславський В. РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ: АНАЛІЗ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ.....	20
Бодирєв Д. СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА.....	23
Бондаренко В., Гіденко Є. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПРОМОЖНОСТЕЙ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ	29
Журавель О., Чернова В. РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ТА НАВИЧОК, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БОЮ	32
Завістовський О. ПИТАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	34
Івахно О. СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ США, ЯК ПРОВІДНОЇ КРАЇНИ – ЧЛЕНА НАТО: ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ.....	36

Казначесв Д. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	40
Казначесв Д., Лещенко М. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ В ПІДРОЗДІЛАХ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ	42
Кириченко А., Глян Т. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД	45
Лисюк Я., Казначесв Д. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ	48
Лопасєва О. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ	50
Маняков І., Мазур В. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ	52
Мислива О. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК СКЛАДОВА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	55
Наточій А. ВАЖЛИВІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ	58
Паламарчук Ю. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОШУКУ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ДИВЕРСІЙНО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ ГРУП ТА НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ	60
Петрушин Д. ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ СИТУАЦІЙ	63
Плахотний А., Бондаренко Б. ЗДІЙСНЕННЯ ЗУПИНКИ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ПОЛІЦІЄЮ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	66

Пожидаєв М., Янченко Д. РУКОПАШНИЙ БІЙ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	68
Покайчук В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ З ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	70
Порохнявий А. ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	73
Приловський В., Пата К. ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ ДЛЯ ОПЕРАТИВНО-ПОЛЬОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	75
Рогальський В. ОСНОВНІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	76
Росохатий М. РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФРІ-ФАЙТУ ЯК УКРАЇНСЬКОГО ВИДУ ЗМІШАНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ФІЗИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРАЦІВНИКІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ	78
Скляр О., Журавська О. ПРОБЛЕМА РОМАНТИЗАЦІЇ ВІЙНИ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УКРАЇНІ	80
Тінін Д. ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА, ЯК ОСНОВА СЛУЖБОВО- БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	83
Тінін Д., Міленін В. ІНТЕГРАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	85
Турчанікова Г. СУЧАСНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	88
Фурса В. ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	90

Шлямар І. СУЧАСНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ НОЖОВОГО БОЮ	91
Чоботько І. РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДТРИМЦІ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	94
Чоботько М. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СПОРТИВНОМУ ТРЕНУВАННІ: ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ТА МОНІТОРИНГ ФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СТУДЕНТІВ	96

Трибуна молодого автора

Ахрамєєва В., Богуславський В. УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР	100
Базір В., Гузенко Є. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	103
Бандурін В., Бойко О. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	106
Бондаренко Б., Плахотний А. ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	108
Бурка В., Анісімов Д. ВАЖЛИВІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	111
Вельможна Д., Анісімов Д. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СПОРТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА	113
Виноградова К., Порохнявий А. РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	115

Досинчук М., Порохнявий А. ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	118
Карпачов Д., Анісімов Д. ОСОБЛИВОСТІ ХОРТИНГУ ЯК ВИДУ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ	120
Кисельова Є., Марков Р. НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ФУТБОЛЬНИХ МАТЧІВ.....	122
Кільова С., Рогальський В. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ Є НЕВІД'ЄМНОЮ ТА ВАЖЛИВОЮ СКЛАДОВОЮ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	124
Ковальова А., Порохнявий А. УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР.....	127
Козорог В., Порохнявий А. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ.....	129
Кондратьєва А., Мислива О. ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК СКЛАДОВА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	131
Коробкова О., Богуславський В. РОЛЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПІДТРИМЦІ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я КУРСАНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ.....	134
Кравченко В., Казначєєв Д. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ	136
Кравченко З., Король К. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	140
Красільников В., Турчанікова Г. ЗМІНИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	142
Лисюк Я., Лопаєва О. ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ОБІГОМ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ (ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗБРОЯРСЬКИХ МАГАЗИНІВ, СТРІЛЕЦЬКИХ ТИРІВ, СТРІЛЬБИЩ ТА СТРІЛЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ).....	144

Литвиненко М., Анісімов Д. ВИТРИВАЛІСТЬ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	147
Литвиненко М., Анісімов Д. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ	149
Луб'яний М., Логінова М. ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	151
Лук'яненко О., Волков Ю. ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ОСОБАМИ ЗБРОЇ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	153
Лук'яненко О., Петрушин Д. ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС	155
Майборода А., Рогальський В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	157
Мінченко Є., Казначеев Д. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	158
Наконечний А., Завістовський О. РОЗВИТОК ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БПЛА В СЛУЖБОВО-БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	160
Немонова Л., Анісімов Д. НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПОЛІЦЕЙСЬКОМУ ХОРТІНГУ	162
Немцов В., Рогальський В. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ	165
Осіпик К., Богуславський В. УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР	167
Панченко І., Король К. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ.....	169

Пата К., Журавель О. ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ	172
Пата К., Турчанікова Г. ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВЕРХНЕВОЇ ПЕРЕВІРКИ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ	175
Польща І., Богуславський В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ, ФІЗИЧНОЇ, МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	177
Попова О., Порохнявий А. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	181
Пристинський Б., Казначєєв Д. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЩОДО НАПРАЦЮВАННЯ ШВИДКОСТІ СТРІЛЬБИ.....	185
Рухло Н., Зеленський Є. ПЕРСПЕКТИВИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	188
Рябов В., Анісімов Д. СПРИЯННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РОЗВИТОК ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ	190
Сахно В., Порохнявий А. СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СИЛОВИХ СТРУКТУРАХ УКРАЇНИ	193
Сівашева А., Бойко О. ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	196
Степаненко Б., Король К. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО- ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР.....	199
Трубіщина К., Бодирєв Д. АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬКОВИХ ОБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ЗБЕРІГАННЯ АВІАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ ШЛЯХОМ МАСКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	202

Тяжкун В., Бойко О. ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК ОСНОВА КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ	205
Форостянова М., Бойко О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ	207
Хаджийський М., Король К. ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ В УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	209
Циб І. ВІДМЕЖУВАННЯ НАРУГИ НАД МОГИЛОЮ, ІНШИМ МІСЦЕМ ПОХОВАННЯ АБО НАД ТІЛОМ ПОМЕРЛОГО ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ	212
Чирва В., Журавель О. ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО: ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	216
Чепік А., Король К. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ПРИ ЗАТОСУВАННІ ЗБРОЇ	218
Чорний А., Король К. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ	221
Чуніхін О., Король К. ОСОБЛИВІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	224
Шарамок К., Рогальський В. ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	228
Шепеленко Д., Казначесв Д. ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН КУРСАНТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ	230
Яровий О., Турчанікова Г. ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	233

Anisimov D.

Lecturer at the department of special physical training, PhD in philosophy of law, Dnipro state university of internal affairs

SPECIFIC ISSUES OF FIREARM APPLICATION BY SECURITY AND DEFENSE SECTOR PROFESSIONALS IN UKRAINE

According to Article 3 of the Constitution of Ukraine, the inviolability of human life is one of the highest social values. The rights and freedoms of individuals, along with their guarantees, define the substance and direction of the state's activities. In order to ensure these provisions, the current legislation of Ukraine empowers certain categories of officials with the right to use and employ service firearms.

Some law enforcement officers are intimidated by the very real prospect of facing criminal proceedings in cases involving the use of service firearms resulting in injury or fatalities. This leads to a sense of apprehension and uncertainty in their actions, ultimately playing into the hands of criminals [1, p.190].

Therefore, at present, the use of service firearms is considered one of the most important and contentious issues in the theory and practice of law enforcement agencies. This is particularly due to its restriction of fundamental constitutional rights and freedoms of individuals and citizens.

The application of service firearms by officers of the National Police of Ukraine is currently regulated by the Law of Ukraine "On the National Police" (hereinafter referred to as the Law), specifically Article 46.

According to Part 9 of Article 46 of the Law, police officers are prohibited from using firearms in places where harm may be caused to other persons or in fire and explosion hazardous areas, except in cases of the necessity to repel an attack or extreme necessity. This provision can be interpreted to mean that firearms may be used in fire and explosion hazardous areas in cases of the necessity to repel an attack or extreme necessity [2, p. 155].

V. I. Osadchiy notes that in such circumstances, the provisions of Part 9 of Article 46 of the Law are somewhat contradictory. It does not fully comply with the right to act in self-defense or extreme necessity. Because in conditions of fire or explosion hazard, the use of firearms can harm third parties and cause other uncontrolled consequences. Based on this, we can agree with the scholar that the provisions of Part 9 of Article 46 of the Law should be brought into line with Articles 36 and 39 of the Criminal Code [3, p. 155].

The next issue arises in paragraph 5 of Part 4 of Article 46 of the Law, which states that a police officer is granted the right to use firearms to detain a

person caught committing a serious or particularly serious crime who is attempting to escape.

However, V. I. Osadchiy emphasizes whether it is expedient under any circumstances to use firearms to detain a person caught committing a serious or particularly serious crime who is attempting to escape. In arguing his point of view, the professor provides the following example: if a member of an election commission or other official obstructs, without using violence, a citizen's exercise of their voting rights (Article 157 of the Criminal Code – committing a serious crime), and then attempts to escape, is it appropriate to use firearms under such conditions? Such a person is known and can be detained at another time without using firearms. In this case, we also agree with the author that the use of firearms is considered appropriate not only in cases of committing a serious or particularly serious crime, but necessarily involving violence or violent intent, provided that such a person is attempting to escape [4, p. 151–152].

From the above, we can conclude that there are still many important and debatable issues in the current legislation of Ukraine that require attention from lawmakers and scholars. This can be seen, for example, in the provisions of the law that regulate the use of service firearms by security and defense sector personnel in Ukraine.

References:

1. Shafikov, E. D. (2004). Application of service firearms by law enforcement officers: theory and practice. *Visnyk Khmelnytskoho instytutu rehionalnoho upravlinnia ta prava*, (4), 190-197. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2004_4_32.
2. Osadchiy, V. I. (2015). Criminal law component of regulating police coercion measures in the Law of Ukraine «On the National Police». *Legal Herald. Air and Space Law*, (4), 154-160. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2015_4_31.
3. Osadchiy, V. I. (2019). Theoretical aspects of the use of firearms by law enforcement officers in Ukraine. *Law and Security*, (4), 155-156.
4. Osadchiy, V. I. (2018). Administrative and legal problems of using firearms by law enforcement officers in Ukraine. *Law of Ukraine*, (3), 190.

Асабіна Д.

курсантка ДР-243 ННПФПНП

Тінін Д.

старший викладач кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ СТАН ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В СИЛОВИХ СТРУКТУРАХ УКРАЇНИ

На сьогодні фізична підготовка займає основоположне місце у формуванні ефективної та відповідальної складової силових структур кожної держави. В Україні, як і в багатьох інших країнах, система фізичної підготовки в силових структурах визнається ключовим елементом, що впливає на різні аспекти національної безпеки та ефективності виконання завдань правоохоронних органів, ЗСУ та інших установ. Система фізичної підготовки в силових структурах України ґрунтується на комплексному підході, який враховує специфіку завдань, які стоять перед цими організаціями. Вона включає в себе різноманітні види тренувань, фізичні вправи, спеціальні заняття з бойової підготовки, а також елементи психологічної підготовки та тактичного навчання.

Сучасні виклики, з якими стикаються правоохоронці, вимагають нестандартних та інноваційних рішень. Таким чином, система фізичної підготовки повинна враховувати новітні підходи до тренувань, використання спеціального обладнання та методик для підвищення ефективності навчальних процесів. Базовими напрямками покращення рівня тактичної підготовки поліцейських варто вважати вдосконалення професійної та методичної майстерності серед командирів підрозділів, керівників занять, поліпшення організації та методики проведення занять та навчань, а також інтегрування передового досвіду у навчанні [1].

Проведення штурмових дій (штурм окупованих населених пунктів, проведення «зачисток», звільнення територій, які окуповані ворогом), знешкодження диверсійно-розвідувальних груп і незаконних збройних формувань ворога за своєю суттю визначає можливість ведення вогню та отримання поранень. Виконання цих завдань працівниками поліції є дуже ризикованим, адже завдання, які вони будуть проводити, вже є наближені до діяльності Збройних сил України. Це підтверджує факт, що діяльність таких підрозділів буде здійснюватися більше за військовими стандартами, ніж поліцейськими [2].

З огляду на бойовий досвід ефективне виконання завдань оборони держави залежить не лише від професійної підготовки, а й від фізичної підготовки військовослужбовців сектору безпеки і оборони України,

особливо у разі надмірних фізичних навантажень та нервово-психічних стресів в умовах бойових дій та екстремальних ситуацій, що відіграє важливу роль у підготовці військовослужбовців. Також науковці підтверджують, що одним з найбільш важливих елементів військово-професійної готовності військовослужбовців є їх фізична готовність. Іноземні фахівці визначають це як конкретний фізичний стан, що дає змогу військовослужбовцю відповідати вимогам сучасного бою та забезпечувати виконання військово-професійних завдань відповідно до бойового призначення [3].

У свою чергу професійна підготовка військовослужбовців ЗСУ організовується із урахуванням основних функцій, покладених на відповідні роди військ та служби, у напрямі забезпечення необхідного рівня фізичної готовності військовослужбовців до навчально-бойової діяльності у відповідності до «Тимчасової настанови з фізичної підготовки у Збройних Силах України» [4]. Належну фізичну готовність підлеглих військовослужбовців, стан фізичної підготовки у підпорядкованих підрозділах та військових частинах забезпечують їх командири (начальники). Керівниками фізичної підготовки у підрозділах є їхні командири (начальники), інструктори з фізичної підготовки і спорту (рукопашного бою), військовослужбовці, які мають відповідну фахову підготовку або освіту [5].

Спеціальна фізична підготовка військовослужбовців спрямована на розвиток спеціальних фізичних якостей, оволодіння військово-прикладними навичками, виховання морально-вольових якостей, досягнення бойової згуртованості підрозділів, шляхом систематичного комплексного виконання спеціальних фізичних та прикладних вправ з атлетичної підготовки, прискореного пересування, подолання перешкод, прийомів рукопашного бою, військово-прикладного плавання.

Завдання спеціальної фізичної підготовки визначаються специфікою військово-професійної діяльності ЗСУ. До них відносяться: розвиток та вдосконалення спеціальних фізичних якостей (стійкість до заохливання, стійкість до перевантажень, стійкість до кисневого голодування); оволодіння та вдосконалення військово-прикладними руховими навичками; виховання морально-вольових і психічних якостей; згуртування військових підрозділів. У процесі фізичної підготовки формуються теоретичні знання і організаційно-методичні вміння. Фізична підготовка сприяє підвищенню військово-спеціальної підготовленості, вихованню моральних і психічних якостей особового складу, удосконаленню бойової злагодженості військових підрозділів. Засобами фізичної підготовки є: фізичні вправи, теоретичні знання та методичні навички проведення фізичної підготовки, засоби стимулу та мотивації, навчально-спортивна база [6, с. 402].

Тож силові структури мають включати ретельно розроблені програми фізичної підготовки, які враховують вимоги конкретної служби та видів діяльності працівників. Програми включають елементи тактичної підготовки, бойових вправ, стрільбищ та інші аспекти, необхідні для ефективного

функціонування в бойових умовах. Професійний розвиток включає навчання новим технікам та стратегіям, які можуть використовуватися в різних ситуаціях.

Доходимо висновку, що фізична підготовка не лише формує сталість та силу тіла, але і розвиває важливі характеристики, такі як витривалість, швидкість та психологічна стійкість. Працівники отримують можливість випробувати себе в екстремальних умовах, де кожен елемент фізичної підготовки стає ключовим для забезпечення їхньої безпеки та виконання поставлених завдань. Це є не тільки питанням професійної обов'язковості, а й доказом внутрішньої сили та впевненості у власних можливостях. У контексті викликів сучасного світу, де ситуації кризового характеру можуть виникати непередбачено, важливою стає готовність працівників силових структур до вирішення завдань на кшталт боротьби з країною-окупантом, ліквідації наслідків воєнного стану чи забезпечення громадської безпеки. Підготовка фахівців в силових структурах також стає важливою частиною стратегії країни в сфері національної безпеки. Забезпеченість працівників необхідними знаннями і навичками з фізичної підготовки дозволяє створити сильний оборонний потенціал, здатний відповісти на будь-які загрози та виклики. Крім того, фізична підготовка в силових структурах сприяє формуванню командного духу та спільної ідентичності. Вона об'єднує працівників навколо спільних цілей, роблячи їх ще більш витривалими, дисциплінованими та готовими діяти в єдності в умовах надзвичайних ситуацій.

Список використаних джерел:

1. Тінін Д. Г. (2022). Шляхи удосконалення рівня підготовки кадрів сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. Collection of Scientific Papers «ЛОГОС», (July 8, 2022; Paris, France), 101–103. <https://doi.org/10.36074/logos-08.07.2022.027>
2. Тимофєєв В., & Тінін Д. Г. (2023). ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДЛЯ РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ. Матеріали конференції МЦНД, (23.06.2023; Полтава, Україна), 123–125. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/633>.
3. Шемчук, В., & Хацаюк, О. (2020). Обґрунтування нормативних основ настанови з фізичної підготовки у збройних силах України. Publishing House «European Scientific Platform», 4–23. <https://doi.org/10.36074/indpvnprsdred-1.01>.
4. Одеров А. М., Климович В. Б., Підлетейчук Р. В., Добровольський В. Б., Корчагін М. В. Особливості організації та змістовне наповнення систем фізичної підготовки у збройних силах держав-членів НАТО та України. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2020. Том 5, № 2 (24). С. 271–282.3. Тимчасова настанова з фізичної підготовки у Збройних Силах України: НСТ-Т 01.035.001-2013 (01). (2014). Київ: Генеральний штаб ЗСУ.
5. Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України: наказ Міністерства оборони України № 225 від 05.08.2021. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1289-21#Text>
6. Тюрін С. С., Фідірко М. О. Теоретичні засади розвитку спеціальної фізичної підготовки серед курсантів Збройних Сил України. Сучасні тенденції та перспективи

розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VI Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2022 р.). Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2022. 402 с., с. 35 – 36.

Бардін Є.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Війна, яку розв'язала проти України Російська Федерація, поставила перед урядом нашої країни величезну кількість викликів у різних соціально важливих сферах. Будь-яка війна характеризується низкою ознак, але по суті це збройний конфлікт у поєднанні з актами того чи іншого виду тероризму, геноциду. Актуальна безпечна ситуація в Україні залишається складною та характеризується наступними факторами: періодична ескалація, яка призводить до нових руйнувань, жертв серед військових і цивільних осіб; неможливість систематичного забезпечення публічного порядку та публічної безпеки; неконтрольований потік зброї; масова евакуація людей; завдання значних матеріальних збитків державі та населенню тощо. Окрім зазначеного, необхідно поновлювати функціонування державних інституцій і на деокупованих територіях. Звичайно, першочергову роль в забезпеченні окреслених напрямів діяльності відіграють правоохоронні органи, зокрема Національна поліція України [1, с. 25].

Аналізуючи останні дослідження, діяльність правоохоронних органів під час воєнного стану теоретично вивчали такі науковці: В. В. Белєвцева, М. П. Кучерявенко, В. А. Молотай, Ю. Г. Барабаш, С. О. Кузнїчена, М. М. Медвідь, С. С. Засулька, В. І. Олєфіра, Х. П. Ярмакі, І. В. Кириленко, К. М. Пасинчук та інші [2].

Службова підготовка працівників органів внутрішніх справ – це система заходів, спрямована на закріплення та оновлення знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням специфіки та його службової діяльності. Організація службової підготовки поліцейських здійснюється відповідно до вимог законодавства України [3]. Особливості діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану зумовили необхідність організаційного виділення спеціальних підрозділів, груп чи окремих працівників, які мають підвищену професійну, фізичну чи спеціальну підготовку і здатні успішно виконувати окремі види адміністративної

діяльності. До них належать підрозділи патрульної служби спеціального призначення, групи застосування спеціальних хімічних речовин, снайпери, спеціалісти з відеодокументування тощо. Діяльність працівників поліції у період воєнного стану насамперед полягає у забезпеченні публічної безпеки та порядку, особливо на територіях, де відбуваються активні бойові дії; забезпечення безпеки та порядку в публічних місцях; забезпечення безпеки життєдіяльності суспільства; забезпечення контролю та регулювання дорожнього руху, а саме дотримання правил дорожнього руху та експлуатації транспортних засобів особливо в період комендантської години. Не меншої уваги працівники поліції повинні приділяти перевіркам документів, проводити огляди автомобілів у тих осіб, які мають транзитні номери. Говорячи про вогнепальну зброю і спеціальні засоби, то їх можна використовувати не усім, а тільки тим працівникам, які пройшли відповідну професійну підготовку, обізнані з нормативними актами, здали заліки і мають право на їх застосування.

Хочу зазначити, що застосування превентивних заходів на сьогодні є забезпеченням умов, які виключають протиправну поведінку та не допускають осіб здійснювати правопорушення, які схильні до такої поведінки. В будь-якому разі працівник поліції повинен не порушувати права та свободи громадян. Таким чином, превентивні дії працівників поліції під час воєнного стану на території України дозволяють попереджувати та не допускати до вчинення різних видів правопорушень, забезпечувати захист прав та національну безпеку українського народу під час такого складного стану. Превентивні дії спрямовані на профілактичний вплив і не мають визначеного карального характеру, однак в період даного правового режиму кожний свідомий українець повинен усвідомлювати свої дії щодо безпеки та прав в суспільстві. Так, Законом України «Про Національну поліцію» від 15.03.2022 року до основних повноважень поліції (ст. 23) віднесено здійснення превентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень; виявлення причин та умов, що сприяють учиненню кримінальних правопорушень у життя в межах компетенції заходів для їх усунення [4].

Отже, під час воєнного стану Національна поліція України значно розширила функціональні обов'язки. Наразі поліцейські продовжують працювати у посиленому режимі. Правоохоронні органи забезпечують діяльність блокпостів, допомагають проводити евакуацію населення, здійснюють перевірку документів, транспортних засобів. Окрім того, проводять пошук та виявлення диверсантів, протидіють мародерству, допомагають місцевому населенню, посилено контролюють громадський порядок під час комендантського часу. У контексті воєнного стану в Україні діяльність правоохоронних органів, зокрема Національної поліції, є критично важливою для забезпечення публічної безпеки та порядку. Професійна підготовка працівників поліції та використання превентивних заходів є

ключовими для успішного вирішення завдань під час воєнного стану. Це сприяє захисту прав та безпеки громадян, а також національній безпеці України під час воєнного стану.

Список використаних джерел:

1. Харківський національний університет внутрішніх справ. Адміністративна діяльність поліції в умовах воєнного стану. Харків. 2022 р. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ade7c3ca-f959-4b9b-97f6-f88adb1c903f/content>.

2. Ковалів М. В., Іваха В. О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. *Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2016. С. 65-70. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/may/2530/vnulpurn201581339.pdf>.

3. Міністерство внутрішніх справ України. Наказ 26.01.2016 № 50. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>.

4. Закон України «Про Національну поліцію» URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150580?an=162>.

Бачинська Н. В.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпровського державного університету внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

При виконанні службово-оперативних завдань у правоохоронній діяльності фахівці все частіше стикаються з ситуаціями, де при затриманні правопорушників при силовому припиненні протиправних дій необхідно на високому рівні володіти навичками самооборони [1, с. 94].

Якщо у конкретній ситуації необхідним є застосування прийомів боротьби відносно правопорушника, правоохоронець повинен мати низку вмінь та навичок, а саме: передбачати ймовірні дії правопорушника, створювати незручні для нього та зручні для себе положення для того, щоб мінімізувати або нівелювати можливості опиратися, мати емоційну стійкість та врівноваженість до стрес-факторів. Також важливими є вміння оперативного прийому та швидкої реалізації рішень [3, с. 96].

Одним з основних у професійно-прикладній фізичній підготовці є розвиток координаційних здібностей, тому що для майбутніх правоохоронців

від цього компонента, у сукупності з іншими, залежить успішне вирішення низки службових завдань.

При виконанні рухових дій, складних та швидкісних, в екстремальних та емоційно складних умовах можуть погіршуватися координація й точність рухів, втрата просторової орієнтації тощо. Тому координаційні здібності необхідно розвивати та вдосконалювати [2, с. 30]. Швидкість та міцність оволодіння координаційними здібностями залежить від низки факторів: особистого вміння та навиків, процесу накопичення досвіду рухів та його практичної реалізації тощо [4, с. 26].

Вдосконалення координаційних здібностей правоохоронця включає в себе: управління особистою рівновагою, що дозволяє йому на високому рівні розв'язувати оперативно-службові завдання, а також вміння вивести супротивника із стійкої рівноваги. Це є базовим при використанні прийомів рукопашного бою, боротьби та протиборств з правопорушником.

Як відомо, спортивні єдиноборства є основою професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх правоохоронців. Тому вміння орієнтуватися в просторі та часі залежить від досягнутого рівня рівноваги.

Координаційні здібності включають в себе здатність до концентрації та перемикання уваги, швидкість реакції, просторову, тимчасову, динамічну точність рухів, а також з точки зору біомеханіки раціональності дій.

Однак розвиток та вдосконалення координаційних здібностей у різних видах діяльності різні. Наприклад, якщо мова йде про спортсмена, що займається ігровими видами спорту, координованість одна, а у спортсмена-одноборця – інша. Тому й у майбутніх правоохоронців, на наш погляд, необхідно акцентувати увагу на тих компонентах, які він буде реалізовувати у бойовій сутичці. Основне завдання – це розвиток координаційних здібностей у майбутніх правоохоронців з використанням нових різноманітних навичок та вмінь.

При розвитку координаційних здібностей на навчально-тренувальних заняттях необхідно виконувати наступні положення: вправи краще проводити на початку основної частини тренування (тому що вони вимагають підвищеної уваги, точності рухів); використання зміни вихідних положень, посилення протидій, зміна швидкості або темпу рухів, перемикання з одного руху на інший тощо; невеликий обсяг вправ і тривалість серій на одному навчально-тренувальному занятті (для того, щоб запобігти швидкому втомленню нервової системи).

Орієнтовні вправи для розвитку спритності: біг на швидкість у різний спосіб зі зміною напрямку; біг через бар'єри різної висоти; перекиди через плече, через голову вперед/назад; піднімання похилими сходами; різноманітні стрибки через гімнастичну лаву з поворотами на 90°, 180°, 360°; удари по мішку з поворотом у стрибку на 90°; виконання ударів у нападі субдомінантною рукою тощо.

Також важливими є психологічна готовність та налаштування на результат, коли визначають мету – покращити свої попередні результати.

Список використаних джерел:

1. Богуславський В. В., Булах С. М., Бачинська Н. В. Актуальні дослідження спеціальної фізичної та психологічної підготовки сил охорони правопорядку в екстремальних умовах. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Випуск 3 К (176), 2024. С. 94-98.

2. Жембровський С. М. До питання реформування системи фізичної підготовки Збройних Сил України на сучасному етапі. Сучасний стан та перспективи розвитку фізичної підготовки військовослужбовців в системі бойового навчання військ (сил) Збройних сил та інших силових структур України: матеріали наук.-метод. конф. 28–29 листопада 2013 р. Київ: МОУ, 2013. С. 30–36.

3. Кузенков О. В., Білик В. В. Специфіка навчання з предмета «Спеціальна фізична підготовка». Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків, 2020. С. 96-98.

4. Петрушин, Д., & Креніков, Є. Актуальні напрями підвищення фізичної підготовки курсантів системи МВС України в сучасних умовах. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 2023. (1), 26-29.

Богуславський В.

завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ У СИСТЕМІ
ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ: АНАЛІЗ
ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ**

Фізична активність людини спрямована на зміну її організму, підвищення рівня розвиненості фізичних якостей та здібностей, що можна досягти лише за допомогою тренувань. Основу тренувального ефекту визначає фундаментальна особливість живого організму – здатність до адаптації та розвитку завдяки пристосуванню до зовнішніх впливів. Ця здібність є ключем до забезпечення життєздатності організмів, їх виживання та удосконалення у змінних умовах зовнішніх впливів та внутрішніх змін.

Фізична підготовка є важливою частиною системи підготовки поліцейських. Організація службової підготовки працівників Національної поліції України відбувається відповідно до наказу МВС України №50 від 26 січня 2016 року. Ця підготовка включає різні організаційні аспекти, види та

форми, а також контроль рівня службової, у тому числі фізичної, підготовленості поліцейських.

Фізична підготовка – це комплекс заходів, спрямованих на формування та вдосконалення рухових навичок та умінь, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності. Ця підготовка має плановий та системний характер.

Складові фізичної підготовки включають:

- загальну фізичну підготовку (ЗФП);
- тактику самозахисту та особистої безпеки;
- масові фізкультурно-спортивні заходи та секційні заняття з різних видів спорту.

- Навчання фізичній підготовці передбачає формування та вдосконалення у поліцейських:

- рухових навичок і якостей, необхідних для повсякденної діяльності та у випадку екстремальних ситуацій;

- витривалості, швидкісних та силових якостей для переслідування правопорушників та переваги у силовому протистоянні;

- навичок самоконтролю за фізичним станом і здоров'ям під час виконання фізичних вправ;

- практичних навичок застосування прийомів самозахисту, особистої безпеки та фізичного впливу.

Зміст фізичної підготовки включає теоретичні знання, методики розвитку фізичних якостей, практичні навички застосування фізичного впливу та спеціальних засобів для допомоги людині, що потопає. Основним засобом є фізичні вправи, які виконуються з дотриманням гігієнічних вимог та заходів запобігання травмам.

Загальна фізична підготовка (ЗФП) – це процес удосконалення рухових фізичних якостей, спрямований на всебічний і гармонійний фізичний розвиток людини. Вона сприяє підвищенню функціональних можливостей, загальної працездатності та є базою для спеціальної підготовки та досягнення високих результатів в обраній сфері діяльності. Загальна фізична підготовка поліцейських включає гімнастичні та легкоатлетичні вправи для розвитку сили, спритності, швидкості, витривалості, координації рухів, орієнтації в просторі та стройової виправки.

Цільове навантаження в спортивному тренуванні викликає активну реакцію функціональних систем організму. Інтенсивність адаптаційних процесів визначається характером, величиною та спрямованістю навантаження. Навантаження може бути тренувальним, змагальним, специфічним або неспецифічним, малим, середнім, значним чи дуже великим за величиною, спрямованим на розвиток різних рухових якостей чи їх компонентів, координаційної структури рухів, психічної підготовленості чи тактичної майстерності.

Для фізичної підготовки характерне використання різноманітних засобів. Серед них можна виділити фізичні вправи, природні умови навколишнього середовища та гігієнічні фактори. Особливе місце серед них займають специфічні засоби, які базуються на цілеспрямованій руховій активності, наприклад, фізичні вправи.

Багато спортивних дій такі складні за технікою виконання, що для їх опанування використовують допоміжні вправи, які називають підвідними. Ці вправи є простішими та легшими для виконання, ніж основна дія, яку вони допомагають вивчити, але вони мають значну подібність до неї або її окремих частин. Зазвичай допоміжна вправа застосовується для полегшення освоєння або відпрацювання окремого технічного прийому. У разі дуже складної техніки рухів може використовуватися ціла система допоміжних вправ.

До основних знань, які потрібні для ефективного розвитку фізичних якостей поліцейських, відносяться знання про методи, форми та засоби розвитку основних фізичних здібностей. Також важливі знання нормативних актів, які регулюють організацію фізичної підготовки в підрозділах Національної поліції України.

Додаткові теоретичні знання включають засади правил особистої гігієни, контролю та самоконтролю під час занять фізичними вправами. Комплексне використання основних і додаткових теоретичних та методичних знань з фізичної підготовки дозволяє досягти найвищої ефективності у навчанні майбутніх працівників поліції та під час службової підготовки правоохоронців. Оволодіння цими знаннями дозволяє правильно оцінювати ситуації, обирати оптимальні дії, прийоми та їх комбінації. Таким чином, у навчальних планах з підготовки поліцейських передбачені не лише практичні заняття зі спеціальної фізичної підготовки, але й відведено певну кількість годин для оволодіння теоретичним матеріалом.

Список використаних джерел:

1. Іванов В. М. Організація фізичного виховання у закладах вищої освіти: Навч.-метод. посіб. - К.: ІПД ім. М. П. Драгоманова, 2008. 304 с.
2. Іванченко О. І., Іванов В. М., Пінчук В. М. та ін. Фізична підготовка поліцейських: Навч.-метод. посіб. К.: Вид-во НАЦПОЛІГУ, 2009. 400 с.
3. Климчук Л. С. Основи фізичної культури і спорту: Підручник для студентів вищих педагогічних закладів. К.: Вид-во Центр учбової літератури, 2012. 472 с.
4. Костіков Л. Ф. Фізична підготовка студентів. М.: Вид-во Центр учбової літератури, 2014. 256 с.
5. Поліщук І. А. Основи фізичної культури і спорту. К.: Вид-во Центр учбової літератури, 2017. 320 с.
6. Соловей, О., Богуславський, В., Петренко, С., & Пожидаєв, М. (2020). Фізична підготовленість як чинник особистої безпеки курсантів при підготовці до майбутньої професійної діяльності. *Physical culture sports and health of the nation*, (28), 78-84.
7. Богуславський В. В. (2023). Студентський спорт як важлива складова здорового способу життя. *Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди*, 121 с.

Бодирєв Д.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ ЯК СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Загалом здобуття незалежності Україною та формування власного законодавства призвели до виникнення нового поняття – «дозвільна система». З метою забезпечення безпеки та порядку така система діє в різних сферах економічного, адміністративно-політичного та культурного життя країни. Україна вже здійснює спроби урегулювати сферу обігу зброї шляхом прийняття відповідних законів. Необхідно звернути увагу на проблематику, пов'язану із дозвільною системою, оскільки у сфері публічної адміністрації необхідно забезпечити регулювання обігу зброї.

Дозвільна система – це комплекс відносин, які регулюються законодавством і виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру, їх переоформленням, видачею дублікатів та анулюванням [1]. Поки відсутній базовий закон, який регулював би правові відносини в сфері надання дозволів на поводження з об'єктами дозвільної системи, що можуть належати фізичним та юридичним особам, а також контроль в цій сфері. Так, у сфері обігу та застосування зброї в рамках дозвільної системи в Україні на даний момент регулюються за допомогою ряду законів та підзаконних нормативно-правових актів, які прийняті суб'єктами публічного адміністрування і забезпечують адміністративно-правове регулювання в даній області.

Об'єкти дозвільної системи визначаються як спеціально визначені види зброї, бойові припаси, засоби індивідуального захисту та активної оборони, вибухові матеріали, а також об'єкти (приміщення), на яких проводиться виготовлення, ремонт, зберігання, реалізація та використання спеціально визначених видів зброї, бойових припасів, засобів індивідуального захисту та активної оборони, а також вибухових матеріалів [2, с. 386]. Дозвільна система в сфері обігу зброї представляє собою спеціальний інститут адміністративного права, що встановлює вузький правовий коридор для суб'єктів щодо видання дозволів на придбання, зберігання, носіння, перевезення визначених видів зброї, а також для проектування, будівництва, відкриття та функціонування об'єктів, де зберігається чи використовується зброя [3, с. 500].

Дозвільна система в сфері обігу зброї ґрунтується на кількох основних принципах, серед яких можна виділити наступні:

1. Захист прав, законних інтересів суспільства, територіальних громад і громадян: Дозвільна система призначена для забезпечення безпеки та захисту громадян і суспільства від незаконного обігу зброї та інших об'єктів, які можуть становити загрозу.

2. Розвиток конкуренції: Прозорість та регулювання дозвільної системи сприяють розвитку конкуренції в цій сфері, що сприяє ефективнішому функціонуванню.

3. Прозорість процедури видання документів дозвільного характеру: Забезпечення ясності та доступності процедур отримання дозволів сприяє їх ефективному використанню та впевненості громадян у законності дій.

4. Відповідальність посадових осіб дозвільних органів: Гарантування відповідальності за порушення вимог законодавства щодо видання дозволів.

5. Установлення єдиних вимог до порядку видання документів дозвільного характеру: Стандартизація та узгодження вимог для уникнення розбіжностей та неоднозначностей.

Реалізація дозвільної системи покладена на органи внутрішніх справ. Ці органи взаємодіють із структурними підрозділами поліції громадської безпеки, старшими інспекторами дозвільної системи, дільничними інспекторами поліції тощо. При реалізації дозвільної системи органи внутрішніх справ, відповідно до законодавства України, надають міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, підприємствам, установам та організаціям дозволи на придбання, зберігання, перевезення та використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, холодної та пневматичної зброї, а також надають громадянам дозволи на придбання, зберігання та носіння вогнепальної мисливської, холодної, пневматичної зброї та пристроїв [4, с. 360].

Зазначимо, що облік власників різних видів зброї, включаючи мисливську вогнепальну, нарізну та гладкоствольну, пневматичну і холодну зброю, здійснюється через відповідну книгу. Відомості про володіння зброєю додаються до автоматизованої інформаційної системи «Арсенал» та Єдиного державного номерного обліку вогнепальної зброї [5, с. 75]. З цього випливає, що облік зброї є важливою частиною єдиної дозвільної системи в області обігу та використання зброї. Існуюча інформація після здійснення обліку використовується з метою попередження можливих порушень. Важливо відзначити, що за порушення правил дозвільної системи передбачені різні види відповідальності, зокрема дисциплінарна, адміністративна, матеріальна та кримінальна [6, с. 120].

Таким чином, основна мета дозвільної системи у сфері обігу та застосування зброї полягає в запобіганні безконтрольного володіння, користування та, що найважливіше, у недопущенні випадкового чи сторонніми особами протиправного навмисного застосування зброї проти людей. Її ціль – максимальне унеможливлення завдання шкоди громадському порядку та правам власності фізичних і юридичних осіб. Дозвільна система

встановлює чіткий перелік можливих і необхідних дій для суб'єктів правовідносин у цій сфері, а вихід за межі цього «коридора» карається адміністративною відповідальністю. Такий підхід спрямований на забезпечення безпеки, запобігання незаконному обігу та використанню зброї, а також збереження громадського порядку.

Список використаних джерел:

1. Академічний тлумачний словник. WEBMEZHA. 2016. URL: <http://sum.in.ua/s/zabezpechyty>.
2. Балик Д. Легалізація зброї в Україні: за і проти. IACORG. 2015. URL: <http://iac.org.ua/legalizatsiyazbroyi-v-ukrayini-za-i-proti/> 389.
3. Адміністративне право зарубіжних країн : [курс лекцій] / [О. В. Кузьменко, І. Д. Пастух, О. Є. Користін та ін.] ; за ред. О. В. Кузьменко; НАВС. К. : Юрінком Інтер, 2014. 525 с.
4. Белінський Ю.Є. Правове регулювання обігу зброї у країнах Європейського Союзу: деякі нотатки до наукової дискусії. Ю. Є. Белінський *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 368.
5. Боровков Р. О. Механізм адміністративно-правової охорони права власності на мобільні телефони. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія «Право». 2015. Випуск 1, Ч. 1. С. 81.
6. Бурда П. Колекційна зброя: адміністративно-правовий режим обігу. Митна справа. 2014. Спец. вип. С. 125

Бондаренко В.

доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Національної академії
внутрішніх справ

Мартишко А.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри спеціальної
фізичної підготовки Національної
академії внутрішніх справ

Слободянюк П.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Національної
академії внутрішніх справ

ЗАСОБИ РЕАБІЛІТАЦІЇ У ВИПАДКУ ТРАВМУВАННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ

Виконання фізичних вправ із порушеннями заходів особистої безпеки може призвести до отримання тілесних ушкоджень. Зазначене зумовлено також тим, що відпрацювання прийомів фізичного впливу здебільшого передбачає виконання больових дій; розвиток фізичних здібностей – виконання вправ, які супроводжуються додатковими навантаженнями на основні системи організму. Залежно від функціонального стану серцево-судинної системи, рівня фізичної підготовленості можуть траплятися різні види травм [6].

Відновлення фізичної працездатності після травмувань буде ефективнішим у разі використання засобів фізичної реабілітації. У науковій літературі зазначають, що фізична реабілітація – це застосування з лікувальною і профілактичною метою фізичних вправ і природних факторів у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих або осіб, які зазнавали травмувань [5]. Фізичну реабілітацію, залежно від характеру, перебігу та наслідків захворювання чи травми, періоду й етапу реабілітаційного процесу, використовують для профілактики, лікування або відновлення. Вона мобілізує резервні сили організму, активізує його захисні й пристосувальні механізми, підвищує психоемоційний тонус; запобігає ускладненням, прискорює відновлення функцій різних органів і систем, скорочує тривалість клінічного й функціонального відновлення.

Систематичне виконання рухових дій стимулює та пристосовує організм людини до фізичних навантажень, що поступово підвищуються і призводять до

функціональної адаптації. Оздоровча дія фізичних вправ зумовлена взаємодією нервової та гуморальної систем і моторно-вісцеральними рефлексами [1]. Будь-яке скорочення м'язів подразнює закладені в них численні нервові закінчення і потік імпульсів спрямовується до центральної нервової системи, змінюючи її функціональний стан і через вегетативні центри забезпечують регуляцію та перебудову діяльності внутрішніх органів [4]. Засоби фізичної реабілітації, зокрема застосування комплексів фізичних вправ, дозволяють за короткий проміжок часу знизити больовий синдром, збільшити амплітуду рухів, поступово підвищити навантаження на пошкодженій суглоб, повністю або частково повернутися до активної службової діяльності, пристосуватися до повсякденного життя [8].

Опрацювання наукової та навчально-методичної літератури дає підстави констатувати, що одним з ефективних засобів фізичної реабілітації є масаж, який розглядають як метод активного впливу на поверхню людського тіла, ефективний засіб лікування, відновлення працездатності, зменшення ступеня вияву втоми та профілактики багатьох захворювань [2; 3; 7]. Одним із різновидів масажу є самомасаж. Він передбачає виконання прийомів масажу на собі. Самомасаж незамінний як оздоровчий метод. Його позитивна дія пов'язана з подразненням нервових закінчень у шкірі, м'язах, стінках судин, що спричинює рефлекторні реакції як з боку окремих органів, так і з боку вищих відділень головного мозку. Самомасаж насамперед впливає на шкіру та розташовані під нею тканини. Він покращує обмін речовин, крово- та лімфообіг, секрецію шкіри, підвищує її імунологічну функцію, сприяє усуненню застійних явищ й активнішому надходженню в органи поживних речовин.

Використання самомасажу в період реабілітації після травмування кісток сприяє зменшенню навколосуглобних набряків, швидшого утворення кісткової мозолі, покращує еластичність зв'язок і рухливість у суглобах, запобігає розвитку наслідків мікротравм суглоба. Під час масажу в кров надходить значна кількість біологічно активних речовин, які сприяють відновленню порушених функцій.

Учені стверджують, що травмування, яке зазнає людина, є не лише станом, що зумовлений фізичним (механічним) пошкодженням тіла, а й причиною зміни психологічного стану [5]. Характер і ступінь вияву змін психологічного стану залежать від локалізації, ступеня тяжкості травми, особливостей організму й індивідуальних рис людини. У процесі відновлення після травмування психологічна складова має не менш важливе значення, ніж фізична.

У контексті психології випадок травмування розглядають як патогенетичний компонент післястресового травматичного розладу, який запускає фрустраційні механізми, що перешкоджають подальшій активній мобілізації людини для поліпшення свого фізичного стану.

У науковій літературі зазначають, що психологічний вплив для

формування адаптації після травмування передбачає чотири компоненти, які забезпечують корегування психологічного стану постраждалого: підтримка з боку сім'ї, друзів, колег; знання про наслідки травмування; формування мотивації на реабілітацію; формування психологічної стійкості до отримання нової травми [6].

Умовно психологічні засоби відновлення фізичної працездатності поділяють на три групи: психотерапевтичні; психопрофілактичні; психогігієнічні. До психотерапевтичних засобів відновлення фізичної працездатності належать: навіюваний сон-відпочинок; м'язова релаксація, спеціальні дихальні вправи. До психопрофілактичних – психорегулювальне тренування (індивідуальне та групове), використання музики, світломузики. З-поміж психогігієнічних засобів виокремлюють: зниження негативних емоцій, різнобічний відпочинок, комфортні умови побуту тощо [5].

Одним із найважливіших психологічних засобів відновлення фізичної працездатності після травмування є аутогенне тренування і його модифікації (психорегулювальне тренування, навіяний сон-відпочинок, самонавіювання, відеопсихологічні впливи тощо). В умовах реабілітації після травмувань психологічні засоби відновлення фізичної працездатності застосовують поряд із педагогічними та медико-біологічними для зменшення нервово-психічного напруження та, відповідно, швидшого відновлення рухових і фізіологічних функцій організму [5]. Використання психогігієнічних засобів відновлення фізичної працездатності після травмувань передбачає створення позитивного психологічного мікроклімату в групі (підрозділі), позитивної емоційної насиченості занять, урізноманітнення відпочинку, а також створення комфортних умов для цього. Психорегулювальними засобами є аутогенне та психорегулювальне тренування, м'язова релаксація, навіювання у стані, коли людина не спить, музика та світломузика тощо.

Отже, в умовах реабілітації після травмування під час виконання фізичних вправ слід застосовувати комплекс фізичних і психологічних засобів відновлення. Методично правильне їх застосування сприятиме швидкому відновленню фізичної працездатності.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко В. В., Нікітенко О. В., Русанівський С. В., Слободянюк П. А. Мотивація до занять фізичною підготовкою здобувачів вищої освіти ЗВО МВС України під час позааудиторної роботи в умовах воєнного стану. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 11 (171). 2023. С. 29-33. (DOI 10.31392/UDU-nc.series15.2023.11(171).07).
2. Бондаренко В. В., Решко С. М., Мартишко А. Ю., Рябуха О. С. Засоби відновлення фізичної працездатності працівників Національної поліції України. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2020. Вип. 8 (128) 20. С. 23–27. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2020.8(128).05
3. Бондаренко В. В., Решко С. М., Худякова Н. Ю., Чукреєв П. В. Використання педагогічних засобів відновлення працездатності майбутніх правоохоронців у процесі

викладання спеціальної фізичної підготовки. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. праць. Матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 28 трав. 2021 р.). Харків, 2021. С.105-108.

4. Бондаренко В., Мартишко А., Худякова Н. Фізичне виховання в закладах вищої освіти МВС України: навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П. 2022. 261 с.

5. Відновлення фізичної працездатності працівників Національної поліції України : навч.-метод. посіб. / В. Бондаренко, О. Рябуха, А. Мартишко, Ю. Давигора. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 225 с.

6. Домедична допомога у випадку травмування під час виконання фізичних вправ і самостійної роботи з фізичної підготовки : метод. рек. / [В. А. Дідковський, Д. С. Антонков; В. В. Бондаренко, І. О. Донець та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. 94 с.

7. Худякова Н. Ю. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін «Спеціальна фізична підготовка», «Фізична підготовка» : метод. рек. / [Н. Ю. Худякова, В. В. Бондаренко, І. О. Донець]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. 104 с.

8. Bondarenko, V., Okhrimenko, I., Lyakhova, N., Klymenko, I., Shvets, D., Aleksandrov, Yu. (2021). Means of police officers' physical and psychological rehabilitation in the conditions of their service activities. *Acta Balneologica*, 4(166), 273-278. DOI: 10.36740/ABAL202104105.

Гіденко Є.

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПРОМОЖНОСТЕЙ СУБ'ЄКТІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ

Оборонно-планувальна діяльність є важливою складовою національної безпеки кожної держави. Однак відсутність міжнародно визнаного уніфікованого поняття «оборонне планування» ускладнює унормування цієї сфери національного законодавства. Україна – не виняток, і визначення оборонно-планувальної діяльності в нашій країні залежить від ряду факторів, таких як стратегічні політичні цілі, національні традиції, економічний розвиток та її інтеграція в міждержавні об'єднання.

В Україні організація та здійснення оборонного планування формується через ряд законодавчих та інших нормативно-правових актів і методичних документів. На цьому тлі варто відзначити систематичне усвідомлення необхідності регламентації ОПД законодавцем. Якщо раніше відсутність згадок про планування на основі спроможностей було характерною рисою, то в деяких останніх законодавчих актах термін «спроможності» зустрічається все частіше [1, с. 58].

Зокрема, затверджена нещодавно Стратегія національної безпеки і оборони фокусується на розвитку спроможностей для забезпечення ефективного стримування збройної агресії проти України. Однак більшість законодавчих актів, включаючи стратегічні документи, лише формулюють загальні принципи та цілі, не надаючи конкретно-регулюючих положень для визначення понятійно-термінологічного апарату даної сфери та регламентованих механізмів ОПД [3, с. 5].

Термін «спроможності» визначається як здатність об'єкта отримувати вихід, який відповідає вимогам цього виходу. Проте це визначення є занадто загальним і не визначає алгоритми дій щодо регламентації всіх складових ОПД. Таким чином, потрібні більш конкретні підходи до визначення та впровадження понять у сфері оборонного планування. Акт Міністерства оборони України «Рекомендації з оборонного планування на основі спроможностей Міністерства оборони України та Збройних Сил України» визначає ОПД як метод з розвитку спроможностей сил оборони для ефективною протидії загрозам і ризикам як військового, так і невійськового характеру [4, с. 79]. Він передбачає створення, розвиток та підтримання оптимального складу необхідних спроможностей в межах наявних ресурсів. Українське законодавство також визначає відносини щодо ОПД через ряд документів. Однак важливо відзначити, що більшість з них має характер методичних рекомендацій, що не мають юридичної сили нормативно-правових актів. Це обмежує їх використання та застосування у правовідносинах.

Сучасний світ характеризується постійною зміною геополітичних умов, економічних та технологічних викликів, а також загроз безпеці. У такому контексті ефективне функціонування та розвиток спроможностей суб'єктів сектору безпеки та оборони є критично важливим для забезпечення національної безпеки та відповіді на сучасні виклики та загрози. У цьому науковому тексті розглянемо сучасний стан та перспективи розвитку спроможностей суб'єктів сектору безпеки та оборони [2, с. 51].

Сьогодні суб'єкти сектору безпеки та оборони стикаються з різноманітними викликами, серед яких військові загрози, кібератаки, тероризм, гібридна війна та інші форми агресії. Спроможності цих суб'єктів повинні бути адаптивними та реагувати на різноманітні сценарії розвитку подій.

У сучасних умовах ключовими складовими спроможностей суб'єктів сектору безпеки та оборони є:

– *Військові спроможності*. Це включає в себе здатність військових сил ефективно виконувати завдання забезпечення національної оборони, відповіді на зовнішні загрози та участь у міжнародних миротворчих місіях.

– *Кіберспроможності*. У зв'язку зі зростанням кіберзагроз та кібератак важливо мати розвинені кіберспроможності для захисту критично важливої інформації та інфраструктури.

– Інформаційні спроможності. Сучасна інформаційна війна вимагає наявності ефективних інформаційних спроможностей для контролю над інформаційним простором та протидії дезінформації.

– Технологічні спроможності. Розвиток новітніх технологій, таких як штучний інтелект, безпілотні системи та кіберфізичні системи, стає важливим аспектом для забезпечення конкурентоспроможності в секторі безпеки та оборони [2, с. 55].

Розвиток цифрових технологій та цифрова трансформація в секторі безпеки та оборони буде продовжуватися, що вимагатиме постійного оновлення та адаптації існуючих спроможностей. Зростання складності загроз вимагатиме розвитку інтегрованих спроможностей, які здатні працювати в різних сферах – військовій, кібернетичній, інформаційній тощо. Розвиток спроможностей буде пов'язаний з посиленням співпраці та партнерства як на національному, так і на міжнародному рівні для обміну досвідом та ресурсами. Важливо забезпечити збалансований розвиток різних спроможностей, щоб забезпечити комплексний підхід до забезпечення національної безпеки.

Розвиток спроможностей суб'єктів сектору безпеки та оборони є складним та багатогранним завданням, яке вимагає постійного вдосконалення та адаптації до змін у сучасному світі. Важливо забезпечити інтегрований та збалансований підхід до розвитку різних спроможностей для ефективного забезпечення національної безпеки та відповіді на сучасні виклики та загрози.

Список використаних джерел:

1. Slobodianyuk, Stanislav, and Oleg Onofriychuk. Аналіз сучасного стану оборонного планування в Україні та основні проблеми, пов'язані з його подальшим розвитком. *Social Development and Security*. 2023. С. 198-210.
2. Красніков С. А. Організаційно-правові засади посилення спроможностей держави у сфері забезпечення кібероборони. *Інформація і право*. 2021. С. 155-161.
3. Малишев О. В. Оборонне планування на основі спроможностей в Україні: поточний стан і перспективи. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень НУОУ імені Івана Черняхівського. 2020. С. 54-61.
4. Національна безпека України, Стратегія. Безпека людини–безпека країни. Указ Президента України від 14 (2020). С. 320-387.

Журавель О.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки,
доктор філософії з права

Чернова В.

курсант 2 курсу
Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ ТА НАВИЧОК, НЕОБХІДНИХ ДЛЯ ВЕДЕННЯ БОЮ

Для підготовки майбутніх працівників поліції до бойових ситуацій необхідно більше, ніж просто навчати їх техніці боротьби. Згідно з практикою у вищих навчальних закладах зі спеціальними умовами навчання важливо формувати не лише рухові навички, а й психологічну готовність до дій у реальних бойових ситуаціях з правопорушниками. Це досягається через моделювання реальних ситуацій вуличного бою під час навчання. Дослідження в цій області показують, що покращення навичок рукопашного бою є актуальним завданням. Найбільш ефективним підходом у цьому контексті є комплексний та системний підхід, який поєднує можливості навчальної діяльності з фізичної підготовки та спортивної роботи, яка є однією з ключових форм фізичної підготовки курсантів.

Засоби спортивного орієнтування завдяки своїй багатоплановій спрямованості та практичному характеру знайшли широке застосування у фізичній підготовці студентів багатьох закладів вищої освіти, особливо з урахуванням специфіки навчального процесу. В освітній програмі для майбутніх офіцерів вони використовуються з метою підвищення рівня спеціальної фізичної підготовленості студентів, виховання у них фізичних, психологічних, морально-вольових та інших якостей, а також формування прикладних навичок, які є необхідними в сучасному бойовому середовищі і сприяють успішному виконанню професійних обов'язків [1].

Зауважимо, що рукопашний бій є найбільш практичним розділом фізичної підготовки для поліцейських. Заняття з рукопашного бою спрямовані на навчання поліцейських навичкам, які необхідні для здолання або утримання в полоні противника, самозахисту від його нападів, а також на збільшення впевненості у власних силах. Ці заняття сприяють розвитку швидкості, сили, витривалості, вольових і спеціальних якостей, що покращує психологічну підготовку правоохоронців [2, с. 72].

Для покращення фізичної підготовки поліцейських у рукопашному бою рекомендується використовувати методику кросфіту. Кросфіт є системою фітнесу, розробленою Грегом Гласманом, колишнім професійним гімнастом з Каліфорнії, США. Цей підхід виник з необхідності створення єдиної системи тренувань для спеціальних підрозділів збройних сил США [3]. Основна мета кросфіту – розвиток сили та витривалості у військовослужбовців. Система кросфіту ґрунтується на таких принципах, як функціональна варіативність та непередбачуваність у виконанні фізичних завдань [4, с. 502].

Унікальність практики рукопашного бою та інших бойових мистецтв полягає у тому, що під час тренувань відтворюються різні сценарії протистояння з супротивником, що можуть бути умовними або контактними, віч-на-віч. Учасник (наприклад, працівник поліції, курсант чи офіцер) ставить перед собою реальну мету перемогти противника і намагається досягти цієї мети. Психологічний аспект таких ситуацій для учасників є дуже важливим. Багаторазове тренування в таких умовах, особливо через позитивне підкріплення, сприяє утворенню стійких зв'язків в психіці учнів і розвитку основних якостей для воїнів, таких як сміливість, впевненість у власних силах при зіткненні з противником, психічна стійкість в стресових ситуаціях з ризиком для життя, наполегливість у досягненні цілей, рішучість в діях, бажання атакувати першим і перемагати [5, с. 138].

Тож для підвищення ефективності навчання удосконалення прийомів рукопашного бою необхідно враховувати рівень розвитку рухових та координаційних здібностей курсантів. Особливу увагу слід приділити розвитку просторових і часових параметрів рухових дій, а також вдосконаленню силових характеристик прийомів фізичного впливу. Розвиток акробатичних вправ є важливим, оскільки вони сприяють гнучкості та спритності борця і допомагають швидко реагувати в змінній обстановці поєдинку. Проте слід зазначити, що в галузі сучасної методики тренування і діагностики координаційних здібностей в різних видах спорту, включаючи єдиноборства, існує дефіцит науково-теоретичних і методичних публікацій, який підкреслюється у відповідній літературі.

Список використаних джерел:

1. Михнюк О. В. Спортивне орієнтування як засіб фізичної підготовки курсантів. 2021. URL : <http://enpuir.udu.edu.ua/handle/123456789/36234> (дата звернення: 29.03.2024).
2. Вербин Н. Б., Височіна Н. Л., Костів С. Ф. Витривалість військовослужбовців та методика її викладання : навч.-метод. посіб. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 120 с. (дата звернення: 29.03.2024).
3. Glassman, G. Understanding CrossFit. The CrossFit Journal. 2007; 56:5-6. Available URL : http://library.crossfit.com/free/pdf/CFJ_56-07_Understanding.pdf (дата звернення: 29.03.2024).
4. Ягодзінський В. П. Обґрунтування необхідності впровадження кросфіту до системи фізичної підготовки майбутніх офіцерів десантно-штурмових військ Збройних сил України. The 5th International scientific and practical conference – Eurasian scientific

congress. Barca Academy Publishing. Barcelona, 2020. P. 498–504. (дата звернення: 29.03.2024).

5. Данильченко В. А. Формування техніки рукопашного бою в процесі спеціальної фізичної підготовки курсантів вищих навчальних закладів МВС України: автореф. дис. канд. наук з фіз. виховання та спорту. Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. Київ, 2015. 20 с. (дата звернення: 29.03.2024).

Завістовський О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**ПИТАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

У зв'язку з оголошенням воєнного стану та бойовими діями на території України значно змінилася організація роботи підрозділів Національної поліції, що потребувало суттєвого перегляду чинного законодавства, яке не було адаптовано до специфіки роботи в цих умовах. Будь-яка система чи підсистема являє собою сукупність визначених елементів, між якими існують функціональні відносини. Елементи системи управління суб'єктами службово-бойової діяльності поліції в особливих умовах перебувають у різних функціональних відносинах. У таких умовах перед поліцейськими постають додаткові задачі, різко зростає обсяг роботи, виникає необхідність особливої організації служби та покладається велика відповідальність.

Кризові явища, що відбуваються в суспільстві, призвели до посилення злочинності, ускладнення кримінальної обстановки в нашій країні. Це змушує уряд і Міністерство внутрішніх справ як ніколи велику увагу приділяти питанням професійної підготовки співробітників [1, с. 247].

Через впровадження воєнного стану потрібно відзначити, що кожна неординарна ситуація, що відбувалась з певним працівником, знаходить закріплення в алгоритмі дій поліцейського. Відповідно й навчання співробітників поліції повинно бути адаптованим до нових змін й на постійній основі вдосконалювати вже існуючі форми, вишукувати нові методи навчання [2, с. 102].

На даному етапі виникає проблема в комплексному дослідженні теоретичних та практичних проблем організаційно-правового забезпечення службово-бойової діяльності працівників Національної поліції, практична значимість якої полягає у вирішенні низки проблем прикладного характеру, пов'язаних із вдосконаленням законодавства, а також у розробці практичних

рекомендацій щодо критеріїв підвищення професійної майстерності працівників, задіяних до охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю в умовах воєнного стану.

Законодавцем було прийнято цілий ряд юридичних важелів, за допомогою яких поступово відбувається адміністративно-правове забезпечення службово-бойової діяльності Національної поліції України [3, с. 97].

Актуальність дослідження базується на необхідності гармонізації нормативно-правового та організаційно-тактичного забезпечення службово-бойової діяльності в боротьбі зі злочинністю та відсутністю належного теоретико-методологічного й науково-прикладного підґрунтя під час запровадження в державі воєнного стану.

Загальні проблеми службово-бойової діяльності знайшли широке відображення у вітчизняній правовій науці, а саме у роботах О. М. Бандурки, І. П. Голосніченка, О. Ф. Долженкова, Р. А. Калюжного, В. К. Колпакова, В. М. Комарницького, В. В. Конопльова, О. В. Копана, В. А. Ліпкана, В. І. Олефіра, О. І. Остапенка, В. П. Петкова, Х. П. Ярмачі, О. Н. Ярмиша та інших. Проблеми професійної підготовки працівників правоохоронних органів своєю чергою висвітлювалися у вітчизняних працях М. І. Ануфрієва, В. Г. Бабенка, С. Є. Бутова, Г. І. Васильєва, І. П. Закорка, В. І. Пліска, Б. Б. Шаповалова та інших.

Службово-бойова діяльність працівників Національної поліції полягає у спеціальних, профілактичних, охоронних, режимних, захисних, ізоляційно-обмежувальних заходах і діях, що ведуться під керівництвом центрального органу виконавчої влади з метою забезпечення громадської безпеки та охорони громадського порядку під час проведення спеціальних операцій та за надзвичайних ситуацій соціально-політичного, надзвичайного та техногенного характеру, у тому числі і під час дії в державі воєнного стану [4, с. 123]. Невід'ємними аспектами службово-бойової діяльності були й залишаються: бойове (оперативне), матеріально-технічне, морально-виховне забезпечення, а також внутрішня (з іншими галузевими службами й підрозділами поліції, Національною гвардією) та зовнішня взаємодія (з компетентними підрозділами Служби безпеки України, Управління державної охорони України, Державної митної служби України тощо). Від рівня всебічного забезпечення службово-бойової діяльності цілком залежить ефективність і результативність заходів, що вживаються в межах компетенції працівниками зазначених підрозділів щодо забезпечення громадської безпеки та охорони публічного порядку [5, с. 261].

Список використаних джерел:

1. Бодирев Д. А., Завістовський О. Д. Нові підходи у методиці викладання вогневої підготовки під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*, № 3, 2023. С. 246-249. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/284717/278803>.

2. Тінін, Д. Г. Шляхи удосконалення рівня підготовки кадрів сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*, (July 8, 2022; Paris, France), С.101-103.

3. Гіденко Є. С. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності підрозділів превентивної діяльності в умовах воєнного стану. Дотримання прав людини у правоохоронній діяльності: стан та перспективи: матер. Всеукр. круг. столу (м. Дніпро, 28 березня 2023р.). Дніпро: ДДУВС, 2023. – С. 96-98.

4. Завістовський О. Д. Принципи забезпечення службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку під час дії воєнного стану. In The III International Scientific and Practical Conference «Theories, methods and practices of the latest technologies», November 07–09, Tokyo, Japan. P. 123-125. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5624/166852046996524.pdf?sequence=1&isAllowed=y#page=124>.

5. Завістовський О. Д. Професійна, службова та службово-бойова діяльність Національної поліції: сутність та розмежування понять. *Аналітично-порівняльне правознавство*, № 5 (2022). С. 258-262. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.05.47>.

Івахно О.

доцент кафедри СФБП ННТЦ ОБП
Національної академії
Служби безпеки України

СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ США, ЯК ПРОВІДНОЇ КРАЇНИ – ЧЛЕНА НАТО: ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ

Сучасний етап розвитку Служби безпеки України відбувається в складній динамічній обстановці, в умовах протидії російській агресії, погіршення криміногенної обстановки, активізації транснаціональних злочинних угруповань та терористичної діяльності, наркобізнесу, незаконної міграції та контрабандної діяльності і таке інше. На цьому тлі високий рівень фізичної готовності до виконання завдань постає однією з головних вимог, що ставляться до співробітника СБ України. Проблема якісної та ефективної підготовки військовослужбовців СБ України до оперативно-службової діяльності в умовах ведення бойових дій на сьогодні актуальна, як ніколи [1]. Ще більше проблема оптимізації фізичної підготовки фахівців для вітчизняної спецслужби актуалізується у контексті адаптації у її системі стандартів НАТО.

В Україні розпочалась та триває трансформація системи військової освіти, тому конче необхідно провести реформування системи організації, перевірки та оцінювання фізичної підготовки співробітників Служби безпеки України і впровадити найбільш ефективні.

Організація, зміст та контроль фізичної підготовки військовослужбовців збройних сил США.

Характерною особливістю фізичної підготовки збройних сил США є її повна децентралізація та сучасна концепція фізичної «готовності» у збройних силах США, яка спрямована на забезпечення готовності військ функціонувати у будь-який час та в будь-яких умовах під дією фізичного та психологічного стресу. Для її здійснення передбачається переважне використання військово-прикладних засобів (гімнастика, легка атлетика, плавання та рухливі ігри; вправи на силову витривалість; тривалі циклічні аеробні вправи; військово-прикладні вправи – рукопашний бій, метання гранат, силові тренування за системою кросфіту).

Фізична підготовка поділяється на загальну, військово-прикладну та спеціальну (оперативну). Вона організаційно відокремлена від спортивної роботи, якою займається спеціальна рекреаційна служба.

Спортивну роботу здійснює служба управління генерал-ад'ютанта при спортивній раді збройних сил США. У штаті цієї служби є відповідні посади офіцерів, які відповідають за розвиток масового спорту в округах, арміях, на флотах. Подібні посади є також в гарнізонах та військових частинах. Змістом спортивної роботи є тренувальні заняття та змагання з масових та прикладних видів спорту.

Заняття з особовим складом проводять командири підрозділів за допомогою штатних та позаштатних інструкторів. У військових частинах є штатні інструктори-сержанти, які проводять заняття як із загальної фізичної підготовки, так і за спеціальними розділами, такими як дзюдо, рукопашний бій тощо [1].

У збройних силах США передбачені три форми занять з фізичної підготовки: групові, індивідуальні заняття та масова спортивна робота на рівні рот. Проте на практиці майже скрізь вранці проводиться біг на 2-3 або 5 миль (близько 3,5 та 8 км відповідно). У зміст бойової підготовки американської армії винесені найбільш військово-прикладні розділи фізичної підготовки, такі як рукопашний бій, метання гранат тощо.

На планові заняття відводиться не менше 3-х годин на тиждень. При цьому рекомендується проводити їх щодня 15-45 хвилин. У ВМФ США дозволено планувати на заняття фізичною підготовкою до 90 хвилин щодня. В начальних центрах заняття з рекрутами проводяться щоденно по годині.

Процес досягнення повної фізичної готовності в армії США розподіляється на дві фази: фізичного зміцнення та формування військово-прикладних навичок. Різні категорії військовослужбовців США займаються фізичною підготовкою за спеціальними програмами. Військовослужбовці-жінки в цей час займаються фізичною підготовкою за програмами, що передбачені для чоловіків.

Польовим статутом ФМ 21-20 1995 року для занять з фізичної підготовки рекомендуються:

- комплекси загально-розвиваючих вправ, з яких два комплекси вільних вправ, один – вправи із гвинтівкою та один – вправи з колодою;
- два комплекси вправ на координацію й швидкість реакції, що виконуються на газоні або іншій м'якій поверхні в дуже швидкому темпі;
- комплекси силових вправ на стаціонарних снарядах (перекладинах, канатах, горизонтальних сходах) і з переносними снарядами (штангами, гантелями, похилими дошками та ін.), що виконуються інтервально-круговим методом;
- 2-мильне (3218 м) кругове тренування (біг у поєднанні з виконанням вільних та силових вправ);
- «партизанські вправи», призначені для розвитку координації та силової витривалості (різні способи пересування й перенесення партнера);
- підготовка до прискорених пересувань: «швидкий крок» (180 кроків/хв), швидкісні кидки на 30-40 ярдів (27-36 м), стресовий біг – чергування «швидкого кроку» зі швидкісними кидками, кроси по пересіченій місцевості 2-2,5 милі (3-4 км) і швидкісні марші на відстань до 16 миль (26 км) у складі підрозділів зі зброєю й спорядженням, різні види естафет;
- «бойові вправи», що служать для розвитку сили, спритності й агресивності (найпростіші форми єдиноборства та боротьби), які розглядаються як підготовчі для оволодіння навичками рукопашного бою, що вважається самостійним розділом бойової підготовки (FM 21-150);
- групові ігри, що представляють собою спрощені варіанти спортивних і народних ігор, таких як бейсбол, регбі та інші, що призначені для формування навичок командних дій, виховання колективізму та згуртованості;
- командні атлетичні змагання з кросу на 3 і 5 миль (близько 5 і 8 км) та спортивних іграх (баскетбол, футбол, гандбол) відповідно до офіційних правил [2].

Військово-прикладні навички удосконалюються в процесі проходження курсу подолання перешкод, котрий включає в себе два комплекси: «курс зміцнення» та «курс витривалості».

«Зміцнювальний курс» призначений в основному для розвитку швидкісної витривалості та удосконалювання прикладних навичок. Він включає подолання смуги перешкод довжиною 300-450 м, обладнаної 15-25 перешкодами польового типу. Через відсутність стандартних умов єдиних нормативів за цим курсом не встановлено.

«Курс упевненості» спрямований на виховання сміливості, рішучості й упевненості в собі, а також для розвитку сили та спритності. Курс включає 4 групи по 6 перешкод різного ступеня складності, подолання яких пов'язане з небезпекою й ризиком. Групи перешкод позначені червоним, білим, синім і чорним кольорами, а кожна перешкода має порядковий номер і власну назву, наприклад «хмарочос», «тарзан». Перешкоди «курсу упевненості» проходять без зброї й спорядження, а також без обліку часу.

З інших спеціалізованих курсів підготовки, що використовуються у ЗС США, можна відзначити наступні:

– «курс пригод», що включає потайливе пересування по важкопрохідній місцевості, обладнаній складними перешкодами;

– «курс амфібійної підготовки» – веслування в надувному човні на дистанцію 1 миля (1600 м), плавання в обмундируванні на 300 м і подолання спеціальних перешкод висотою до 20 м. Особовий склад сухопутних військ проходить цей курс у складі штатних підрозділів на базах морської піхоти;

– «курс повітряно-штурмової підготовки» включає посадку у вертоліт по штурмтрапі на висоті 15-20 м, безпосадочне десантування по канаті з висоти 30-40 м і марш-кидок на 10 миль (понад 16 км) з повним викладенням по пересіченій місцевості менш ніж за 2 год. 20 хв. Є ще й спеціальні курси підготовки до дій у горах, пустелі, джунглях і арктичних районах.

Підготовка на вищезазначених курсах здійснюється у спеціальних центрах під керівництвом інструкторів протягом 2-4 тижнів. Контроль проводиться у складі підрозділів з виставленням оцінки з бойової підготовки [3].

Загальна фізична підготовка. Перевірка офіцерів американських збройних сил, як правило, проходить за єдиним армійським тестом фізичної готовності (АТФП) двічі на рік. В армії США уведений звичайний перевірючий комплекс фізичної підготовки складається з 3-х вправ: віджимання в упорі лежачи протягом 2 хвилин, піднімання тулуба лежачи за 2 хвилини, біг на 2 милі (3218 м). Оцінка проводиться за 100-бальною шкалою. Для 40-річних військовослужбовців і старших встановлюються мінімальні нормативи з бігу на 2 милі. Біг можна замінювати за бажанням їздою на велосипеді, плаванням чи прискореною ходьбою. Результати всіх видів перевірок заносяться в індивідуальну картку фізичної підготовки та матеріально стимулюються [4].

Висновки. Визначено основні особливості організаційного забезпечення фізичної підготовки військовослужбовців США, як провідної країни – члена НАТО з метою оптимізації організаційної структури фізичної підготовки співробітників СБ України за стандартами НАТО.

Список використаних джерел:

1. Анохін Євген Дмитрович. Фізична підготовка в арміях провідних держав НАТО: навчальний методичний посібник. Львів: ЛВІ, 2005. 115 с.
2. Романчук С. В., Романчук В. В. Фізична підготовка в сухопутних військах збройних сил провідних держав НАТО. *Збірник наукових праць*. Вип. 14. Львів: 2010. Т. 2. 302 с.
3. Пангелова Н. Є. Організація фізичної підготовки в арміях провідних країн світу. *Вісник кам'янець-подільського ну імені івана огієнка*. Кам'янець-Подільський, 2015. Випуск 8. С. 268-274.
4. Особливості організації та змісту систем фізичної підготовки у збройних силах держав-членів НАТО та України. Одерів А. М. та інші. *Український журнал медицини, біології та спорту*. Київ, 2020. Том 5. № 2 (24). С. 271-282.

Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах загострення геополітичних та безпекових викликів, з якими стикається Україна, важливою складовою ефективної системи оборони є якісна тактико-спеціальна підготовка кадрів сил безпеки та оборони. Забезпечення високого рівня професійності в цій сфері є запорукою ефективного виконання завдань забезпечення національної безпеки та обороноздатності країни. Проте з урахуванням природи загроз, що швидко змінюється, технологічного прогресу та викликів сучасного бойового середовища, необхідно постійно удосконалювати методи та підходи до підготовки кадрів сил безпеки та оборони. У цьому контексті важливо розглянути шляхи оптимізації та модернізації системи тактико-спеціальної підготовки, спрямовані на підвищення професійних навичок, адаптацію до сучасних загроз та максимізацію результативності дій у ситуаціях кризового характеру.

На думку В. М. Рожченко та М. С. Осняч, основою для удосконалення навчальних занять з тактико-спеціальної підготовки можуть слугувати типові ситуації виникнення загрози для поліцейського та оточення, класифіковані за ступенем небезпеки та відповідними ознаками. В основі такої навчальної роботи знаходиться метод моделювання ризиконебезпечних ситуацій. Їх аналіз на заняттях має на меті формування у поліцейських психологічних установок, які дають їм змогу передбачувати агресивну поведінку осіб за типовими ознаками і набувати готовності до адекватного реагування [1].

Основними напрямками удосконалення тактико-спеціальної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України можна виділити:

1) актуалізацію навчальних програм (важливо переглянути та оновити навчальні програми, враховуючи сучасні виклики та загрози; додатковий фокус можна зробити на тактичних навичках, спеціальних операціях та вогневій підготовці) [2];

2) практичні тренування (забезпечення регулярних практичних тренувань для кадрів, включаючи симуляції реальних ситуацій, що допоможе покращити їх реакцію та спеціальні навички [3];

3) фізичну підготовку (здоров'я та фізична готовність є ключовими аспектами, регулярні фізичні тренування допоможуть підтримувати військовослужбовців у хорошій фізичній формі [4];

4) співпрацю з партнерами (обмін досвідом та навчання з іншими країнами та організаціями може покращити підготовку кадрів).

Тож критично важливим є постійне удосконалення тактико-спеціальної підготовки кадрів сил безпеки та оборони України в умовах сучасних геополітичних та безпекових викликів. Актуалізація навчальних програм, організація практичних тренувань, підтримка фізичної готовності та співпраця з міжнародними партнерами є основними шляхами для забезпечення високого рівня професійної підготовки кадрів. Тільки за умови постійного вдосконалення і адаптації до змін в сучасному бойовому середовищі Україна зможе ефективно протистояти викликам та забезпечувати національну безпеку та обороноздатність країни.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.) / за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Д. Г. Казначєєва. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 189 с.

2. Сокурєнко В. В. Підготовка кадрів для сектору безпеки і оборони як передумова забезпечення національної безпеки України. *Харківський національний університет внутрішніх справ: 20 років у статусі національного*, м. Харків. Харків, 2021.

3. Мелєнті Є. О., Євтушенко І. В., Гарбузов О. А., Пономарьов В. О. Удосконалення рівня тактико-спеціальної та вогневої підготовки представників сил сектору безпеки і оборони. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*, м. Харків. Харків, 2019.

4. Завістовський О., & Поливанюк В. (2023). Удосконалення питання професійної підготовки працівників підрозділів поліції України на етапі викликів сучасності. *Матеріали конференції МЦНД*, (17.11.2023; Івано-Франківськ, Україна), 110-112. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/816>.

Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП,

кандидат юридичних наук, доцент

Лещенко М.

курсант 1 курсу

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АНТИКОРУПЦІЙНИХ ЗАХОДІВ В ПІДРОЗДІЛАХ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Стратегічним напрямом боротьби з корупцією має бути посилення діяльності, спрямованої на виявлення корупційних проявів та забезпечення притягнення до відповідальності винних осіб.

Високої ефективності у виявленні корупційних правопорушень можна досягти лише комплексним застосуванням засобів і заходів, що є в органів державної влади, правоохоронних органів, громадянського суспільства [1].

Ефективність антикорупційної діяльності може змінюватися залежно від реалізованих стратегій та заходів. Деякі ефективні підходи включають сприяння прозорості, посилення механізмів підзвітності, дотримання суворих законів та правил, проведення ретельних розслідувань та сприяння культурі доброчесності в установах. Також важливо залучати громадянське суспільство, заохочувати інформування та співпрацювати з міжнародними організаціями для ефективної боротьби з корупцією. Постійний моніторинг та оцінка антикорупційних зусиль мають вирішальне значення для забезпечення їх успіху.

Існує кілька способів підвищення ефективності антикорупційних заходів в Україні:

1) зміцнення інституційної спроможності: (це включає забезпечення того, щоб антикорупційні органи, такі як Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) та Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САПО), мали ресурси та незалежність, необхідні для ефективного виконання своїх мандатів);

2) підвищення прозорості та підзвітності: (реалізація заходів щодо підвищення прозорості державних операцій, державних закупівель та політичного фінансування може допомогти зменшити можливості для корупції. Крім того, притягнення державних службовців та установ до відповідальності за корупційну діяльність має важливе значення для боротьби з корупцією);

3) залучення громадянського суспільства та засобів масової інформації: (організації громадянського суспільства та ЗМІ відіграють вирішальну роль у моніторингу дій уряду, викритті корупції та пропаганді

реформ. Підтримка їхньої роботи та забезпечення їх незалежності є ключем до посилення антикорупційних зусиль);

4) впровадження антикорупційних законів та правил: (забезпечення дотримання існуючих антикорупційних законів та правил, а також введення нових, де це необхідно, може допомогти створити правову базу, яка перешкоджає корупційній практиці та карає правопорушників);

5) сприяння міжнародному співробітництву: (співпраця з міжнародними партнерами, такими як Європейський Союз та Організація Об'єднаних Націй, може забезпечити цінний досвід, ресурси та підтримку у боротьбі з корупцією. Обмін найкращими практиками та вивчення досвіду інших країн може допомогти Україні покращити свої антикорупційні зусилля).

Результати проведених досліджень дають підстави констатувати, що в Україні у 2022 р. порівняно із 2020 р. спостерігається зниження ефективності діяльності по запобіганню та протидії корупції зі сторони Вищого антикорупційного суду, Національного антикорупційного бюро, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Державної служби фінансового моніторингу та Національного агентства з питань запобігання корупції. При цьому слід зазначити, що абсолютна ефективність антикорупційної боротьби оцінюється 5 балами, а абсолютна неефективність – 1 балом [2].

У даному контексті вважаємо за доцільне запропонувати основні стратегічні напрями вдосконалення вітчизняного законодавства у сфері запобігання та протидії корупції, зокрема:

1) зміцнення адміністративної та кримінальної відповідальності за корупційні дії;

2) вдосконалення механізмів декларування майна та доходів посадових осіб та перевірка їх достовірності;

3) забезпечення прозорості та доступності публічної інформації про діяльність органів влади;

4) запровадження ефективних механізмів контролю за фінансовими операціями та боротьби з відмиванням грошей;

5) підвищення рівня етичності та професіоналізму серед посадових осіб;

6) створення незалежних органів, відповідальних за розслідування корупційних справ;

7) розробка та впровадження програм з підвищення свідомості громадськості щодо негативних наслідків корупції та сприяння активній участі громадян у контролі за владою.

Ю. Харазішвілі доводить нормативно-правову неврегульованість питань з протидії корупції у взаємозв'язку її проявів з іншими такими небезпечними явищами як: тінізація економічної діяльності, тіньова зайнятість, тіньова оплата праці та ухилення від сплати податків. Тому

науковець пропонує основні заходи щодо удосконалення антикорупційного законодавства формувати та спрямовувати комплексно із урахуванням тенденцій [3].

Оцінка ефективності антикорупційних заходів може бути складною через різноманітність факторів, які впливають на корупцію, і відсутність універсальних міркувань. Проте можна використовувати декілька показників для визначення рівня ефективності:

1) зменшення корупційних випадків: Зниження кількості виявлених корупційних проступків або зростання кількості успішних розслідувань та проведення правосуддя.

2) забезпечення прозорості: Покращення рівня доступу до інформації про діяльність уряду, бізнесу та громадських організацій. Підвищення довіри громадськості: Зростання довіри громадськості до дійсності антикорупційних заходів та органів, що їх реалізують.

3) міжнародне визнання: Оцінка міжнародними організаціями, такими як Transparency International, що встановлюють рейтинги корупції за країнами.

4) ефективність правосуддя: Забезпечення швидкого та справедливого розгляду корупційних справ, а також накладення на винних адекватних покарань. Аналіз цих показників може допомогти оцінити ефективність антикорупційних заходів та визначити області для подальшого вдосконалення.

Існує багато прикладів про корупцію в ЗСУ. Ось один з прикладів. 24 січня 2023 року звільнено з посади заступника міністра оборони. Як повідомлялось, 1 лютого правоохоронці оголосили підозру ексзаступнику міністра оборони за фактом перешкоджання законній діяльності ЗСУ та інших військових формувань в особливий період. За даними слідства, він лобював укладення договорів про постачання продуктів для військових за завищеними цінами, закупівель бронешитів та інших речей для ЗСУ низької якості.

Отже, боротьба з корупцією в сил безпеки та оборони України є складним завданням, але воно є необхідним для забезпечення їхньої боєздатності та довіри до них з боку суспільства. Існує ряд заходів, які можна вжити для покращення ефективності антикорупційних заходів. І важливо, щоб уряд України вжив усіх необхідних заходів для їх реалізації.

Список використаних джерел:

1. Концепція подолання корупції в Україні «На шляху до доброчесності». URL : https://minjust.gov.ua/m/str_7094 (дата звернення 21.03.2024).

2. Палюх А. Я., Коломієць Д. С., Шишова О. М. Удосконалення законодавства у сфері запобігання та протидії корупції в умовах євроінтеграційних процесів. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/8.pdf.

3. Харазішвілі Ю. М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій, оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації : монографія. К. : НАН України, Інститут економіки промисловості, 2019. 304 с.

4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700–VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення 21.03.2024).

Кириченко А.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки

Глян Т.

курсантка ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів

Національної поліції України

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ПРАЦІВНИКАМИ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД

Функціонування сучасного українського суспільства невід’ємно пронизане впливом повномасштабної війни, яка триває в нашій державі понад два роки. Відповідний вплив позначається у буденних реаліях, впливаючи як на політико-економічну, так і на суспільно-соціальну ситуацію в державі. Відповідні суспільні трансформації не минули і правоохоронний напрям діяльності держави, провідним з яких є Національна поліція України. Особливої уваги в процесі здійснення наукових розвідок, на нашу думку, потребує актуальна проблематика, з якою вже стикаються правоохоронці під час виконання ними своїх службових обов’язків, – взаємодія з особами, що мають посттравматичний стресовий розлад, каталізатором виникнення якого, безумовно, є війна.

Так, за даними Національної служби здоров’я України (НСЗУ), у 2021 році діагноз ПТСР був поставлений 3167 пацієнтам, у 2022 році – 7051 пацієнту, у 2023 році – 12494 пацієнтам, а станом на 6 березня 2024 року – 3 292 пацієнтам [1]. Тож що це за розлад? Фактично він не є чимось унікальним і розвивається внаслідок переживання реальної або потенційної загрози життю, або іншої психотравмуючої події. Тобто це ситуація, яка є небезпечною не лише для життя, а й здоров’я людини, і може супроводжуватися відчуттям безсилля, страху, жахливими картинами (воєнні чи бойові дії, терористичні акти, вбивства, сексуальне чи фізичне насилля, ДТП, стихійні лиха). Та у військових ризик його отримання в рази більший, оскільки сама участь у бойових діях вже є психотравмуючою подією, безпосередньо пов’язаною з ризиком для життя і здоров’я. До того ж не

менші ризики отримання цього розладу і у рідних та близьких військовослужбовців [2, с. 45].

Щоденно здійснюючи свої службові обов'язки, поліцейські Національної поліції України взаємодіють з дуже великою категорією осіб, зокрема поширеною особливо в східних та центральних частинах держави (категорією є військовослужбовці, в тому числі й ті, що є учасниками активних бойових дій та мають відповідні розлади, пов'язані з участю в таких діях). Загалом посттравматичний стресовий розлад – це латентний недуг, адже для його діагностування необхідне фахове дослідження, яке з об'єктивних причин військовослужбовці не можуть або не бажають проходити, хоча притаманні посттравматичному синдрому ознаки в них наявні.

Оскільки посттравматичний стресовий розлад певним чином є деструктивним, тобто таким, який внаслідок характерних проявів, що притаманні особам, які мають вказаний розлад, то він негативно впливає і на близьких осіб людини з посттравматичним стресовим розладом. Такий вияв може бути у формі безпідставної неконтрольованої агресії, спрямованої в бік близьких осіб, що нормативно окреслюється як домашнє насильство і відповідним чином потребує реагування з боку Національної поліції України. Перелік протиправних діянь, до яких схильні особи, що мають посттравматичний синдром розладу, не обмежується вчиненням домашнього насильства, а й загалом може перебувати як в адміністративній, так й у кримінальній площині.

Поліцейські при здійсненні реагування на правопорушення, які вчинюють особи, що є або були учасниками бойових дій, попередньо мають усвідомлювати можливість наявності посттравматичного стресового розладу і враховувати певні тактичні елементи при взаємодії з такими особами, зокрема й можливість застосування примусових поліцейських заходів до таких осіб. Володіння високим рівнем фізичної підготовленості, повне володіння технікою і тактикою застосування заходів фізичного впливу, навичками самозахисту та прийомами рукопашного бою в бойовій діяльності штатно та в екстремальних умовах є професійним обов'язком кожного поліцейського [3, с. 163].

Проте лише попередня думка про можливість виникнення конфліктної ситуації, яка в подальшому трансформується в подію із застосуванням фізичної сили, – це вже певний стресовий фактор, що відповідним чином може вплинути на якість обов'язків, які виконує поліцейський, адже наразі конфліктна взаємодія з військовослужбовцем асоціюється з можливістю застосування вибухових пристроїв, речовин, вогнепальної зброї.

Висока тривожність передбачає схильність до прояву тривоги у ситуаціях оцінки його компетентності. У цьому випадку слід знизити суб'єктивну значущість ситуації та завдань й перенести акцент на осмислення діяльності та формування почуття впевненості в успіху [4, с. 39].

Якщо ескалація конфлікту з військовослужбовцем в процесі реагування на повідомлення про вчинення ним правопорушення вже відбулась і застосування фізичної сили є невідворотнім, варто перш за все аналізувати безпекові фактори, зокрема наявність навколишніх предметів загрози, в тому числі й тих, що є побутовими, проте які можуть завдати шкоди. Перед застосуванням фізичної сили щодо такої особи варто впевнитись у відсутності можливості дістати з кишень або з інших речей вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, холодної зброї, будь-яких предметів вражаючої дії. Також доцільним буде візуально оглянути одяг такої особи на наявність в них речей, які зовні схожі на гранату, вогнепальну чи холодну зброю, вибухівку. Не менш важливим є згуртованість та наявність координації дій між поліцейськими, які застосовують фізичну силу, попередньо обумовивши роль кожного під час виконання спеціальних прийомів або здійсненні іншого фізичного впливу на особу, щодо якої він застосовується.

Підсумовуючи зміст нашого дослідження, можемо зазначити, що актуальність питання взаємодії з особами, які мають посттравматичний стресовий розлад, більшість яких є діючими або колишніми військовослужбовцями, що мають досвід у застосуванні вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, речовин тощо, потребує детального дослідження і висвітлення з урахуванням практичного досвіду такої взаємодії діючими працівниками поліції. Проте, на нашу думку, головним правилом під час застосування фізичної сили щодо осіб, які мають посттравматичний стресовий розлад, є забезпечення особистої безпеки, зокрема перед застосуванням сили, шляхом аналізу наявної обстановки, оточення та ймовірних ризиків, що можуть виникнути в процесі застосування сили щодо таких осіб.

Список використаних джерел:

1. За три роки кількість пацієнтів з ПТСР в Україні зростає майже у чотири рази. Суспільне Новини. URL: <https://suspilne.media/708594-za-tri-roki-kilkist-pacientiv-z-ptsr-v-ukraini-zrosla-majze-u-cotiri-razi-moz/#:~:text=Так,%20за%20даними%20Національної%20служби,2024%20року%20-%203%20292%20паціентам>.
2. Недря К. М. Посттравматичний стресовий розлад в середовищі учасників бойових дій: проблеми інтеграції в суспільство та виклики для правоохоронної системи / К.М.Недря. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 березня 2019 р.). - Дніпро : ДДУВС, 2019. С. 45-47.
3. Анісімов Д. О. Фізична підготовка курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання в умовах воєнного стану: актуальні питання / Д. О. Анісімов // Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 13 квіт. 2023 р.). – Дніпро : ДДУВС, 2023. – С. 163-164.
4. Bachynska N. V., Petrenko S. P., Kyrychenko A. V. A study of the level of anxiety of future police officers. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University*. Series 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). 2023. No. 10(170). P. 37–41. URL: [https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2023.10\(170\).08](https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2023.10(170).08).

Лисюк Я.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Проблема професійного відбору молоді, яка вступає до закладів вищої освіти МВС України, в широкому плані ще практично не вивчалася, а методика її дослідження потребує коригування з урахуванням вимог сьогодення, загальної фізичної підготовленості правоохоронців, стану їх здоров'я, процесу засвоєння ними бойових прийомів єдиноборств, який в більшості випадків вирішує долю заходів по припиненню протиправних посягань. Саме від якості професійного відбору до органів Національної поліції України залежить ефективність роботи майбутнього працівника. Адже відомо, що інколи людина може бути не готовою не тільки фізично, але і психологічно [1, с. 47].

Так, основними проблемами професійного відбору молоді, яка вступає до закладів вищої освіти МВС України, є такі:

1) кандидати на посаду поліцейського в більшості випадків не можуть скласти базові нормативи з фізичної підготовки. Тому під час навчання вони не покращують свої навички, а намагаються довести свої фізичні здібності до рівня вступних іспитів (тому, на нашу думку, важливо приймати на службу кандидатів, які фізично та психологічно відповідають стандартам) [2, с. 113];

2) низька мотивація молоді до служби в правоохоронних органах;

3) некомплект правоохоронної системи (так, за даними МВС України, дефіцит кадрів становить близько 7,5 % від загальної кількості поліцейських, це близько 53 тисячі співробітників; це є на заваді ефективній роботі) [3, с. 233].

До перспектив розвитку системи професійного відбору майбутніх працівників поліції слід віднести:

1) вдосконалення методичного забезпечення, розробка та впровадження сучасних методів і критеріїв відбору, створення єдиної системи оцінювання, залучення до процесу відбору психологів, соціологів, фахівців з кадрового менеджменту;

2) підвищення мотивації молоді до служби в правоохоронних органах, що включає в себе покращення іміджу поліції, збільшення рівня зарплати, покращення соціальних гарантій, проведення профорієнтаційної роботи серед молоді;

3) покращення медичного огляду з метою встановлення придатності кандидатів на службу;

4) проведення профорієнтаційної роботи серед школярів для вступу до закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи МВС.

Серед основних завдань профорієнтаційної роботи можна виділити такі [4, с. 80, 5; 6]:

1) інформування школярів про професії та специфіку діяльності підрозділів Національної поліції;

2) підвищення іміджу професій поліцейських серед широких верств населення;

3) здійснення національно-патріотичного виховання молоді;

4) створення реального уявлення про порядок навчання, його форми у профільних вузах та служби в поліції;

5) формування позитивної професійної мотивації;

6) допомога у подоланні невпевненості та страхів, пов'язаних з вибором професії;

7) надання допомоги в адаптації до нового навчального середовища.

Отже, можемо зробити висновок, що розвиток системи професійного відбору майбутніх правоохоронців є важливим завданням, яке сприятиме підвищенню кадрового потенціалу правоохоронних органів та покращенню якості їх роботи.

Список використаних джерел:

1. Моргунов О. А. Удосконалення фізичної підготовки правоохоронців МВС України на початковому етапі навчання. *Честь і закон*. 2014. № 2. С. 46–49.

2. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями: монографія. Київ: ФОП Кандиба Т. П. 2018. 524 с.

3. Завістовський О., Король К. Використання соціальних мереж під час проведення відбору кандидатів для проходження служби в підрозділах поліції України. *Матеріали конференції МЦНД*, 2023, 24.11.2023; Вінниця, Україна: 232-234.

4. Грибачова В., Волков Ю. Особливості системи професійного відбору майбутніх правоохоронців. *Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками*, 83.

5. Казначеев Д. Національно-патріотичне виховання молоді в умовах сучасних глобалізаційних викликів. Д. Казначеев, Є. Закритна. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 11 березня 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. – С. 425-427. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/9522/1/210.pdf>.

6. Казначеев Д. Здійснення національно-патріотичного виховання курсантської та студентської молоді як важливий чинник підготовки кадрів для Національної поліції України. Д. Казначеев, О. Лопасева. *Науковий вісник Дніпропетровського державного*

Лопаєва О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ПІД ЧАС ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ

Всі співробітники сил безпеки та оборони України першочергово своє навчання та несення служби починають з освоєння матеріальної частини зброї та впевнених навичок і умінь володіння нею. Швидке опанування цих вмінь суттєво залежить від рівня професійної підготовки співробітника правоохоронних органів України.

Вміння влучно стріляти з вогнепальної зброї за короткий проміжок часу опанує не кожний. Враження від першого пострілу є найбільш яскравим відчуттям з купою різних емоцій. Від страху, розгубленості – до задоволення. Навчитись влучно стріляти не є великою проблемою для більшості людей. Для цього необхідно регулярно працювати над вивченням, удосконаленням техніки стрільби та систематично виконувати вправи зі стрільби з бойової зброї.

Завжди техніку стрільби розглядають у наступній послідовності:

1. прийняття положення;
2. хват;
3. дихання;
4. прицілювання;
5. обробка спуску.

Під час виконання вправ зі стрільби всі елементи техніки однаково є головними і пов'язані між собою. Треба навчитись на конкретному етапі пострілу контролювати лише один-два елементи. Це як при збиранні картинки з пазлів. Поступово один пазл за іншим. Наприклад, без прицілювання не буде точного влучання або неможливо точно прицілитися, не затримавши при цьому дихання. Але найважливішим елементом є керування натиском на спусковий гачок. Це елемент, який стає останнім етапом у техніці стрільби, і точність пострілу у значній мірі залежить від того, чи працівник поліції зможе видавити робочий хід спускового механізму, не збиваючи прицілювання зброї. Тому спочатку контроль приготування, хвату, далі тільки прицільні пристрої та обробка спуску.

Процес навчання правильної техніки стрільби повинен проектуватися на основі точної інформації про дії стрільця у кожний проміжок часу, за допомогою якої можна оцінити виконані ним ефективність дій. Найбільш конкретна інформація про дії поліцейського в ході виконання вправи зі стрільби можлива лише за умови використання технічних засобів. Вони дозволяють плідно узгоджувати всі ланки процесу, починаючи від сприйняття, його осмислення, формування рухових уявлень і закінчуючи удосконаленням ним навичок, що склалися.

Початкове навчання стрільбі з вогнепальної зброї має здійснюватися на основі візуальних оцінок та якості виконаних пострілів з використанням стрілецьких тренажерів. Для цього в навчальному процесі та при проведенні стрілецьких тренувань необхідно використовувати стрілецькі тренажери.

На прикладі комп'ютерного тренажера СКАТТ, який на початкових етапах навчання дозволяє оцінювати ступінь стійкості системи "стрілець-зброя-мішень", побачити помилки, пов'язані з утриманням пістолета, натисканням на спусковий гачок, прицілюванням. Так, за картинкою прицілювання можна оцінити зусилля, що додаються до рукоятки пістолета (тремер рук). За розташуванням траєкторії прицілювання або лінії від датчика на пістолеті щодо центру мішені можна судити про правильність вибору району прицілювання або правильність прицілювання. Також можна виявити та своєчасно виправити низку інших помилок у техніці стрільби. Таким чином, використання сучасних технічних засобів навчання на основі інтерактивних мультимедійних технологій дозволить не лише заощаджувати боєприпаси, а й ефективно керувати процесом навчання стрільбі з пістолета.

Список використаних джерел:

1. Афанасьєв В. В. Використання інтерактивних мультимедійних технологій у первинному навчанні стрільби з пістолета. *Актуальні питання розвитку та перспективи розвитку планування, організації та методики проведення занять з вогневої підготовки в Національній гвардії України, Національна академія Національної гвардії України*. 21 лютого 2019 року, м. Харків с. 7-8.

2. Лопаєва О., Бодирев Д. Особливості вогневої підготовки поліцейських на початкових етапах навчання. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану* : Збірник матеріалів регіональної науково-практичної конференції (30 червня 2022 р. м. Дніпро, ДДУВС). за заг. ред. Казначеева Д. Г. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 336 с. С. 88-90.

3. Лопаєва О. Застосування мультимедійних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів МВС України *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану* : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец. фіз. підготовки ф-ту № 3, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. 440 с. С. 310-313.

Маняков І.

старший викладач кафедри
прикордонної безпеки

Мазур В.

заступник начальника кафедри
воєнного мистецтва
Національної академії Державної
прикордонної служби України
ім. Б. Хмельницького,
доктор військових наук, професор

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОХОРОНИ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

Актуальність розробки нових підходів до побудови охорони кордону та оцінки спроможності органів (підрозділів) протидіяти наявним загрозам прикордонної безпеки на державному кордоні у сучасний та післявоєнний період свідчить про поступове впровадження нових підходів та пошуку нових обчислень розрахунків доцільності її ешелонованої побудови, необхідності створення системи об'єктивного контролю за ефективним розподілом сил та засобів, використанню наявних бюджетних можливостей відомства задля забезпечення надійної охорони ділянок органів охорони державного кордону.

Науково-методичний спосіб оцінювання може дозволити здійснювати врахування всіх чинників та умов кожної ділянки відповідальності, корегувати та, при необхідності нарощування зусиль, впливати командно-розпорядчим методом на зміни в охороні загрозливих напрямків, стратегічно важливих районів або окремих рубежів на всій протяжності державного кордону. У своїй сукупності застосування процес оцінювання може значно скоротити час для організації охорони державного кордону, з високим коефіцієнтом ефективності запропонувати доцільні варіанти та способи дій прикордонних підрозділів, наявні та придані сили (засоби) інших суб'єктів національної безпеки з протидії наявним загрозам у сучасному та післявоєнному періодах.

За матеріалами досліджень та наукових робіт відомих науковців, принципів та положень Стратегії інтегрованого управління кордонами фундаментально підтверджено існування декількох складових для формування побудови охорони державного кордону: інженерно-технічна, оперативна, ресурсна та нормативно-правова.

Інженерно-технічна складова формування побудови охорони ділянок державного кордону створюються за обчисленими потребами фортифікаційного обладнання активних або другорядних напрямів, сучасних

систем та комплексів раннього виявлення правопорушників та злочинних посягань на недоторканність державного кордону, протидії переміщенню на шляхах міжнародних сполучень заборонених предметів, речовин, товарів та іншого майна, створення зручних умов для реагування на виклики загроз національної безпеки.

Оперативна складова в ешелонованій побудові охорони державного кордону повинна забезпечувати завчасну та достовірну інформацію про наміри організованих злочинних груп (окремих осіб) щодо підготовки, початкових етапів організації та скоєння протиправної діяльності на державному кордоні або пунктах пропуску. Активна міжнародна співпраця з оперативно-розшукової діяльності та кримінального аналізу між оперативними відомствами, використання спеціальних баз даних, спільна реалізація з припинення каналів злочинної діяльності, безупинний обмін випереджувальної інформацією між суб'єктами національної безпеки дозволить під час оцінювання результатів спиратися на досвід провідних правоохоронних організацій світу, застосувати нові процесуальні розробки та практику, фінансово-економічні та оперативно-технічні можливості країн-партнерів.

Ресурсна складова є основною платформою для формування побудови охорони державного кордону, що містить в собі чисельний склад органу охорони державного кордону, всі наявні засоби озброєння, військової та корабельно-катерної техніки, різні авіаційні системи, засоби їх посилення та можливості приданих резервів. Крім цього, до ресурсної складової безпосередньо віднесено можливості фінансових витрат на забезпечення заходів здійснення охорони державного кордону, можливості технологічного оснащення засобів охорони ділянок, їх експлуатації, системної модернізації та раціональні економічні заходи.

Нормативно-правова складова формування побудови охорони державного кордону перебуває у постійній динаміці змін та застосування її в інтересах недоторканності державного кордону, захисту від посягань та провадження шляхів протидії існуючим загрозам та викликам національної безпеки. Завдяки стратегічному спрямуванню розвитку України щодо вступу до європейських конституцій нормативно-правова база прикордонного відомства повинна об'єднати в собі принципи та демократичні підходи, невідворотність відповідальності на посягання безпеки, гарантувати особовому складу захист та правову підтримку в адміністративному та кримінально-процесуальному виконанні своїх службових обов'язків. Воєнна агресія на сході та півдні країни спонукають до адаптивного аналізу повноважень органів та підрозділів ДПСУ, інших сил оборони та безпеки з протидії посягань на суверенітет, територіальну цілісність та захист інтересів України.

З метою систематизації оцінки ефективності побудови охорони державного кордону слід окреслити основні принципи та стандарти побудови охорони кордону:

- необхідність сучасного оснащення та всебічного забезпечення інженерно-технічної складової охорони кордону (у вигляді розробки державної стратегії захисту державного кордону або урядової програми);
- прийняття та запровадження показника ефективності побудови охорони кордону, завдяки якому надається оцінка гарантій недоторканності державного кордону і недопущення незаконної зміни його проходження;
- планування комплексного вивчення кожної ділянки державного кордону органів та прикордонних підрозділів для проведення оцінювання показників якості розміщення сил та засобів, показника їх реагування на спробу правопорушення та обґрунтування матеріально-технічних затрат для створення умов його оптимального значення;
- обчислення ресурсних витрат та обґрунтування фактичної спроможності сил та засобів для забезпечення протидії сучасним загрозам;
- аналіз та прогнозування чинників, умов та інших факторів, виходячи з особливостей ділянок відповідальності.

Для пошуку нових підходів до побудови охорони кордону доцільно розглянути спосіб визначення граничних значень та обчислень розрахунків її ефективності.

З метою створення оптимальної побудови охорони кордону пропонується визначити:

- сумарну протяжність ділянок (кластерного типу) державного кордону на ділянках прикордонних підрозділів;
- склад та умови (режимні, контрольні або превентивні) для застосування сил реагування на виявлені загрози, виявлення та затримання правопорушників з високою ймовірністю;
- коефіцієнт як гарантію недоторканності ділянок державного кордону у вигляді ймовірного показника, між граничними межами ймовірності (від 0 до 1).

Програмно-методичний продукт та використання сучасних способів обчислення можуть надати керівництву органів охорони державного кордону сукупність показників побудови охорони на ділянці відповідальності, для командно-розпорядчих заходів та управління, можливість здійснення маневру силами та засобами для нарощування зусиль та високої ймовірності протидії (ближче до показника 1.0) існуючим загрозам, ефективної організації охорони ділянок на визначений період або терміни проведення спеціальних заходів.

Для обчислення критерію оцінювання ефективності побудови охорони кордону слід додатково врахувати вплив умов особливостей ділянок

прикордонних загонів ДПСУ, варіанти та способи дій своїх, приданих або тимчасово створених угруповань сил та засобів.

Перевагами науково-практичного підходу стають статичні значення критерію загального показника (для ділянки органу охорони державного кордону), який відповідає меті та завданням діяльності ДПСУ – законності дій, має чіткий фізичний сенс, є чутливим до умов діяльності прикордонних підрозділів, незначний за часом та зручний для обрахування. Застосування підходу прогнозу загального показника для кожного окремого органу охорони державного кордону дозволить здійснювати раціональне планування витратків та обчислення фінансово-матеріальних витрат.

Мислива О.

доцент кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК СКЛАДОВА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Складовою частиною кожного виду навчання поліцейських є тактична підготовка – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [1]. Тактична медицина є важливим елементом бойової підготовки поліцейських, особливо в умовах війни. Зважаючи на триваючу збройну агресію РФ проти України, питання підготовки поліцейських з тактичної медицини набуває особливої актуальності. Слід зазначити, що для поліцейських указаний елемент навчання є обов'язковим ще й за чинним законодавством України. Насамперед, згідно з п. 4 ст. 18, п. 14 ч. 1 ст. 23, ч. 3 ст. 37 та ч. 4 ст. 43 Закону України «Про Національну поліцію» [2] та Наказом МОЗ України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» [3].

МВС України як невід'ємна частина сектору безпеки й оборони України входить до національної системи координації євроатлантичної інтеграції України та активно залучається до співробітництва з НАТО в рамках загальнодержавного курсу на набуття членства у цій організації [4, с. 207].

В умовах бойових дій роль тактичної медицини для поліцейських є надзвичайно важливою. Під час служби на деокупованих територіях, територіях, де ведуться активні бойові дії, поліцейські постійно стикаються з

безліччю небезпек, включаючи можливість отримання травм або поранення. Крім того, поліцейські часто беруть участь в евакуації цивільного населення із зони бойових дій, під час якої виникає необхідність надавати домедичну допомогу пораненим і травмованим особам.

Своєчасне надання першої допомоги пораненим в умовах прямої та непрямой загрози може врятувати життя до надання кваліфікованої медичної допомоги.

Специфіка навчання поліцейських тактичній медицині полягає у відпрацюванні сценаріїв надання першої допомоги в умовах, максимально наближених до бойових. Це дозволяє сформувати в поліцейських відповідні психологічні навички та вміння діяти у стресовій ситуації під вогневим впливом супротивника.

Водночас слід зазначити, що ефективна підготовка правоохоронців з тактичної медицини потребує належного матеріально-технічного забезпечення. Йдеться про забезпечення поліцейських сучасними індивідуальними аптечками, засобами іммобілізації, евакуації поранених тощо. Також необхідно приділяти увагу психологічній підготовці поліцейських до надання першої допомоги в екстремальних умовах.

Перш за все необхідно виділити достатнє фінансування для забезпечення поліцейських сучасними індивідуальними аптечками, засобами іммобілізації, евакуації поранених тощо. Також слід налагодити співпрацю з вітчизняними та міжнародними виробниками відповідного спорядження, а також провідними медичними закладами для обміну досвідом із військовими медиками.

По-друге, у системі підготовки правоохоронців потрібно запровадити регулярні навчальні тренування з відпрацюванням сценаріїв надання першої допомоги в умовах, максимально наближених до бойових. Це передбачає використання сучасних тренажерів та симуляторів. Крім того, програми підготовки мають включати окремий блок із психологічної підготовки до дій в екстремальних умовах із залученням досвідчених фахівців.

Також важливим є вивчення та впровадження кращих практик підготовки правоохоронців з тактичної медицини, які використовуються в арміях країн-членів НАТО. Програма підготовки за ТССС – Tactical Combat Casualty Care [5] навчає надавати допомогу пораненим в умовах бойових дій. І за десятиріччя свого функціонування ТССС було продемонстровано високу ефективність порятунку життя бійців на полі бою. З 2005 року Командування спеціальних операцій США, наприклад, вимагає навчання ТССС всіх військовослужбовців, залучених до бойових дій, а не лише медичного персоналу [6].

Доцільно також організовувати спільні навчання та обмін досвідом з іншими силовими структурами України, причетними до бойових дій. Розробка методичних матеріалів, відеороликів сприятиме самопідготовці поліцейських.

Зрештою для вдосконалення системи підготовки необхідно проводити наукові дослідження та аналіз її ефективності. Комплексний підхід, що поєднує належне забезпечення, практичну та психологічну складові, а також залучення досвіду партнерів, дозволить максимізувати готовність українських правоохоронців до надання першої допомоги в екстремальних умовах.

Враховуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що ефективна підготовка українських правоохоронців з тактичної медицини вимагає комплексного підходу, який поєднуватиме належне матеріально-технічне та методичне забезпечення, практичне відпрацювання навичок у максимально наближених до бойових умов, психологічну підготовку до дій в екстремальних ситуаціях, а також активний обмін досвідом із міжнародними партнерами та військовими медиками. Лише за таких умов вдасться досягти високого рівня готовності поліцейських до надання кваліфікованої першої допомоги пораненим та постраждалим під час виконання службових обов'язків у зоні бойових дій, що в підсумку забезпечить збереження життя та здоров'я як правоохоронців, так і цивільного населення. Важливо, щоб правоохоронні органи України продовжували розвивати тактичну медицину та впроваджувати її в свою практичну діяльність.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50, п. 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text> (дата звернення: 22.04.2024).
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
3. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text> (дата вживання 13.05.2024).
4. Мислива О., Никифорова О., Бойко О. Методологія проведення занять із тактичної медицини для поліцейських в Україні з урахуванням сучасних вимог НАТО. *Юридичний вісник*. 2020. Міжнар. наук. конф., м. Одеса. Одеса, 2020. С. 207–212. URL : <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.1724>.
5. Tactical Combat Casualty Care (TCCC) Guidelines (2017). Committee on Tactical Combat Casualty Care. URL: <https://api.army.mil/e2/c/downloads/2023/01/19/31e03488/17-13-tactical-casualty-combat-care-handbook-v5-may-17-dist-a.pdf>.
6. TCCC. URL: <https://tccc.org.ua/guide/introduction-to-tccc>.

Наточій А.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ВАЖЛИВІСТЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

Застосування вогнепальної зброї є серйозним кроком у службовій діяльності поліцейського, який потребує психологічної готовності, що включає в себе стійкість, потребує фізичної готовності та практичних знань та навичок при роботі з вогнепальною зброєю. При застосуванні вогнепальної зброї працівник поліції здійснює ряд дій юридичного, організаційно-управлінського, публічно владного, виконавсько-розпорядчого характеру. Отже, застосування зброї – це важлива форма реалізації правових норм і ступеня управлінської діяльності [1, с. 144; 2, с.142].

Психологічна стійкість є одним із найважливіших факторів, що впливають на ефективність та безпечне застосування вогнепальної зброї під час виконання службових повноважень.

Психологічна стійкість розвиває у поліцейського такі навички [3, с. 87]:

1. Самовладання в екстремальних ситуаціях, коли під загрозою опиняється життя та здоров'я людей.
2. Швидко приймати обґрунтовані рішення, які можуть мати вирішальне значення для успішного виконання завдання.
3. Впевнено діяти в умовах стресу та ризику.
4. Контролювати свої емоції та не допускати помилок, які можуть призвести до трагічних наслідків.

Слід додати, що вищевказані навички відіграють важливу роль у службовій діяльності поліцейського, особливо в умовах застосування вогнепальної зброї.

Серед факторів, що мають вплив на психологічну стійкість поліцейського, слід виокремити [4, с. 523; 5] :

1. Рівень професійної підготовки поліцейського, тобто регулярні тренування та практичні вправи додають впевненості у своїх навичках і допомагають краще справлятися зі стресом при застосуванні зброї.
2. Рівень мотивації. Поліцейський повинен чітко розуміти мету застосування даного заходу примусу та нести відповідальність за свої дії, що є також фактором, який впливає на психологічну стійкість працівника Національної поліції України.

3. Емоційний стан, тобто вміння керувати своїми емоціями та почуттями, вміння справлятися з тривогою та страхом при застосуванні вогнепальної зброї, – є ключовим фактором психологічної стійкості.

4. Особисті якості: сила волі, рішучість, самоконтроль. Всі ці якості роблять працівника поліції більш стійким до психологічних стресів.

На нашу думку, психологічну стійкість як якість людини можна розвивати та вдосконалювати шляхом відвідування тренінгів, семінарів та консультацій з психологом, що допоможе навчитися справлятися з проявами стресу, контролювати власні емоції та приймати правильні рішення при застосуванні вогнепальної зброї; регулярні тренування, тобто відпрацювання навичок стрільби; робота над собою: розвиток самоконтролю, волевих якостей, що роблять поліцейського більш стійким до психологічних навантажень, особливо у мовах застосування вогнепальної зброї.

Не менш важливими факторами у роботі поліцейського та у підтримці психологічної стійкості є: спілкування з колегами, відпочинок та відновлення емоційної рівноваги.

Можемо дійти висновку, що психологічна стійкість – це не вроджена якість, її можна і потрібно розвивати. Вона є запорукою ефективної та безпечної роботи з вогнепальною зброєю, а також збереження життя і здоров'я людей.

Список використаних джерел:

1. Волков Ю. М. Психологічні аспекти застосування вогнепальної зброї поліцейськими на ураження. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 4 (89). С. 143-146.

2. Волков Ю. М., Казначєєв Д. Г. Актуальні проблеми застосування вогнепальної зброї поліцейськими в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. Електронне наукове фахове видання. www.isej.org.ua/ № 4. 2020. С. 142–145. URL : http://www.lsej.org.ua/4_2020/35.pdf.

3. Наточій А. Д. Проблематика застосування вогнепальної зброї в практичній діяльності поліції. *Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної діяльності Національної поліції: матеріали регіон. кругл. столу* (м. Дніпро, 19 червня 2020 року). Дніпро. ДДУВС, 2020. С. 86-89.

4. Зеленський Є. С., Немонова Л. Х. Конфліктне питання застосування вогнепальної зброї працівниками Національної поліції України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. № 80. 2023. С. 522- 525.

5. Казначєєв Д. Г., Лопачєва О. М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал*. 2018. № 4 (97). С. 82–85. URL : <https://er.dduvs.in.ua/xmlui/handle/123456789/3221>.

Паламарчук Ю.

кандидат військових наук, доцент
(Національна академія Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького)

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОШУКУ ТА ЛІКВІДАЦІ ДИВЕРСІЙНО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ ГРУП ТА НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

На підставі аналізу застосування та можливостей сил спеціального призначення пропонуємо рекомендації щодо дій Сил спеціальних операцій (далі – ССО) з пошуку (ліквідації) диверсійно-розвідувальних груп (далі – ДРГ) та незаконних збройних формувань (далі – НЗФ) противника.

Найкращою формою бойових дій проти ДРГ для їх знищення вважається двостороннє охоплення з подальшим оточенням всього угруповання. Пропонується декілька маневрів для подальших дій підрозділів ССО.

Маневр «Кігті» проводиться у районі водної перешкоди. Підрозділи ССО, що беруть участь в операції, діляться на дві частини, які одночасно займають позиції за 200-250 м від берегів і, розвернувшись по фронту, за єдиним сигналом наступають у бік водної перешкоди, намагаючись відтіснити до неї ДРГ і знищити, щоб вони не могли відходити до флангів. На цих напрямках заздалегідь організовуються засідки [1].

Маневр «Кільце» здійснюється, як правило, тоді, коли точно відомий район розташування ДРГ. Сутність його полягає в одночасному виході декількох груп по периметру на підступах до району знаходження ДРГ, НЗФ і одночасній атаці цього району з метою оточити ДРГ, змусити їх зосередитися на невеликій площі (зоні ураження, «kill zone»). Після завершення оточення планується нанесення масованих вогневих ударів по цій зоні і атака для повного знищення оточених.

Маневр «Молот та ковадло» здійснюється також двома групами, частіше всього поблизу водних перешкод. Сутність цього маневру полягає в нанесенні удару основними силами («Молот») з метою примусити НЗФ відійти до водної перешкоди, на протилежному березі якої зосереджується стримуюча група («Ковадло»). Далі спільними зусиллями обох груп здійснюється оточення та знищення ДРГ.

Типові бойові порядки застосовуються під час проведення контрдиверсійних дій до знищення ДРГ противника у визначеному районі. Бойовий порядок та спосіб дій підрозділу залежать від сили і характеру дій ДРГ та умов місцевості.

Залежно від складу підрозділу ССО та обстановки можуть призначатися групи (підгрупи): нападу, захоплення, знищення, вогневого забезпечення, спостерігачів, тилова група (підгрупа) [1].

Група (підгрупа) нападу призначена для знищення ДРГ (РГ) противника з розрахунку один-два розвідники на кожного бойовика.

Група (підгрупа) захоплення призначена для нападу на противника (ДРГ) з метою захоплення полонених, документів, зразків озброєння і бойової техніки. Кількість військовослужбовців у групі (підгрупі) захоплення залежить від завдань, сил і засобів, що є на озброєнні в ДРГ противника, і зазвичай складає не менше половини всього складу підрозділу (розвідувального органу).

Група (підгрупа) знищення (мінування) виконує завдання мінування шляху ймовірного руху ДРГ через підрив, підпал чи іншими способами, а у разі відходу групи – через мінування шляхів відходу групи.

Група (підгрупа) комплектується військовослужбовцями штатних або позаштатних інженерно-саперних відділень (спеціально навченими розвідниками). До складу групи (підгрупи) можуть у разі потреби включатися вогнеметники.

Група (підгрупа) вогневого забезпечення прикриває дії групи (підгрупи) нападу в момент нападу і у разі відходу. Залежно від характеристик місцевості, вона може розташовуватися в одному або декількох місцях на напрямках, звідки найбільш вірогідна поява резерву (головного або тилового дозору) у момент нападу [2].

Спостерігачі призначаються для ведення спостереження на напрямках ймовірного виявлення ДРГ та (або) вчасного подання сигналу щодо перебування в районі облаштування засідки своїх (дружніх) сил, цивільних осіб (транспорту), що за своїми явними ознаками не вказує на приналежність до ДРГ противника. Кожному з них призначається певний сектор спостереження або ставиться конкретне завдання, що унеможливує здійснення противником флангового обходу групи (контрзасадного маневру). За окремими вказівками можуть знищувати об'єкт, що намагається покинути зону ураження.

Тилова група (підгрупа) призначена для забезпечення охорони (оборони) патрульної бази, безпеки з тилу здійснення засідки (унеможливлення заходу в тил підрозділу, що здійснює засадні дії).

Перед здійсненням засідки необхідно встановити: маршрут ймовірного руху ДРГ противника; склад, озброєння та характер дій ДРГ; скритні підступи і напрямки (місце), що забезпечує найбільшу раптовість нападу; наявність перешкод і загороджень; напрямки (район), звідки ДРГ можуть надати допомогу в момент нападу і у разі відходу підрозділів, якими силами і засобами; шляхи відходу підрозділів після виконання завдання.

Спосіб дій визначається обстановкою, характером дій противника і умовами місцевості. Способами дій можуть бути: раптовий безшумний напад у

пішому порядку; напад після вогневого придушення, що здійснюється у пішому порядку. Раптовий безшумний напад в пішому порядку відбувається зазвичай на малочисельні групи ДРГ, на закритій місцевості і в інших умовах, коли забезпечується раптовість дій. Група (підгрупа) вогневого забезпечення, перебуваючи на вогневих позиціях, перешкоджає відходу ДРГ [2].

Основним елементом знищення ДРГ противника є створення системи вогню, яка включає: зону суцільного багатопарового вогню зі всіх видів зброї – зону ураження; сектори і ділянки зосередженого вогню групи прикриття флангів і тилу засади; підготовлений маневр вогнем в цілях його зосередження в короткі терміни на будь-якому загрозливому напрямку або ділянці; ділянки загороджувального, зосередженого вогню і вогню по окремих цілях підтримуючих мінометів і артилерії.

Для організації системи вогню в засаді вказується кожній групі (розрахунку парі-трійці) і окремим вогневим засобам: місце у бойовому порядку і ступінь обладнання вогневих позицій; основний і додатковий сектори стрільби; зону ураження противника – основна ділянка зосередженого вогню; додаткові ділянки зосередженого вогню; небезпечні напрямки ведення вогню; сигнали відкриття, припинення і перенесення вогню; запасні вогневі позиції та ступінь їх обладнання.

У разі раптової зустрічі з противником підрозділ ССО вогнем з усіх видів зброї завдає йому поразки і, використовуючи розгубленість противника, сміливо нападає на нього, захоплює полонених, документи та зразки озброєння, знищуючи його.

Необхідно розглянути пошук ДРГ в будівлях та спорудах. У ході проведення огляду необхідно провести такі заходи: установити блокування району проведення огляду; розгорнути вогневі засоби групи вогневого забезпечення; установити основні сигнали управління і взаємодії; визначити місце розташування командного пункту та заступників; визначити порядок взаємодії з іншими підрозділами і можливість отримання допомоги; встановити порядок дій під час огляду, порядок доповідей, розміщення вилученого майна, зброї і затриманих; установити порядок взаємодії з місцевими органами влади [2].

Залежно від обстановки, поставленого завдання і розмірів об'єкта, що оглядається, огляд може проводитися методом наповнення, коли об'єкт (об'єкти) оглядається одночасно або послідовно, коли групи огляду, рухаючись від одного з країв об'єкта, оглядають об'єкти (частини об'єкта) по черзі.

Особливу увагу звертають на окремі будівлі, канали і чагарники на околиці, вікна високих будівель, горища та дахи. У сільській місцевості рухаються городами, садами і дворами. Не треба рухатися впритул до споруд і ділянками, що проглядаються. Вулицями дозорні рухаються протилежними боками, ведучи спостереження (а за необхідності і вогонь) хрест-навхрест.

Перехрестя проходять після сигналу «протилежного» дозорного. Бажано пересування стрибками від однієї будівлі (укриття) до іншої. У кожному будівлю (двір) входять, чекаючи опору.

Під час огляду (зачистці, перевірці паспортного режиму) житлові приміщення в НП сільського типу можна перевіряти «потоким методом», тобто з виділенням постійних груп із заздалегідь визначеними функціями.

Отже, необхідно зазначити, що службово-бойова діяльність ССО в умовах російсько-терористичної агресії потребує належного вивчення, наукового обґрунтування та удосконалення. Для наукового пошуку підґрунтям можуть стати надбання у сфері застосування підрозділів спеціального призначення інших країн. Усе це потребує удосконалення нормативно-правової бази застосування підрозділів ССО.

Список бібліографічних посилань:

1. Ананьїн О. В. Досвід бойових дій органів (підрозділів) Державної прикордонної служби України під час проведення антитерористичної операції : інформаційно-аналітичні матеріали. Київ: АДПСУ, 2015. 55 с.
2. Ананьїн О. В. Органи (підрозділи) Державної прикордонної служби України у системі оборони (охорони) державного кордону в умовах сучасного збройного конфлікту : інформаційно-аналітичні матеріали. Київ: АДПСУ, 2015. - 25 с.

Петрушин Д.

доцент кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ СИТУАЦІЙ

Фізична підготовка співробітників поліції в умовах екстремальних ситуацій та її вплив на результативність службово-бойової діяльності є дуже важливою. Недавно термін "екстремальні ситуації" став широко вживаним у масових медіа, але часто його використання не відображає суті цього поняття. Отже, для об'єктивної оцінки та розкриття сутності екстремальних ситуацій потрібно звернутися до літературних джерел.

Загальне визначення екстремальних ситуацій включає фактори природного, техногенного або суспільного характеру, які різко порушують нормальні умови життя, громадську безпеку та порядок. Ці ситуації

призводять до зростання злочинності та мають непередбачувані наслідки, часто призводять до серйозних суспільних проблем.

Співробітники поліції, зокрема при спеціальних операціях та на різних нарядах, повинні мати високий рівень фізичної, тактичної та вогневої підготовки. Вони повинні бути готові затримати правопорушників, використовуючи фізичну силу, спеціальні засоби та, за необхідності, вогнепальну зброю. Найбільш складні ситуації вимагають від них пошуку, переслідування, силової затримки та вогневого ураження правопорушників. Підготовка до таких дій включає фізичну, тактичну та вогневу підготовку, де методи спортивного тренування можуть бути корисними.

Важливою частиною успішної операції є не тільки вміння користуватися зброєю та бойовими прийомами, а й розвиток рухових здібностей: швидкості, витривалості, силових та координаційних здібностей. Рукопашний бій, що включає в себе прийоми без зброї, також є важливим елементом.

Діяльність поліцейських у високоризикових ситуаціях вимагає від них не тільки фізичної, але й інтелектуальної готовності. Їм потрібно швидко обробляти інформацію, приймати рішення та діяти ефективно в умовах емоційного напруження. Високий рівень фізичної підготовки значно впливає на результативність поліцейських у різних ситуаціях: затримання правопорушників, співпраця в групах, використання зброї та техніки. Інтенсивна фізична підготовка є ключовим елементом успішної діяльності поліції в умовах, коли вони стикаються з екстремальними та складними викликами. Використання сучасних технологій у службовій підготовці значно підвищило важливість фізичної підготовки як складової частини навчання та виховання співробітників поліції. Саме тому фізична підготовка є обов'язковою складовою у програмі службово-бойової підготовки.

Аналіз навчальних програм з фізичної підготовки, науково-методичної літератури та опитування фахівців дав можливість зробити деякі важливі висновки, які слід враховувати при розробці програм та методик навчання співробітників поліції в рамках службово-бойової підготовки:

- навчальний матеріал має починатися з підготовчих вправ і прийомів самострахування, які повинні поступово переходити з основної частини занять до підготовчої;
- тактичний аспект підготовки має розвиватися одночасно з технічним протягом всього навчального процесу;
- під час занять важливо не лише моделювати типові службово-бойові ситуації, а й вносити елементи несподіванки та нестандартності;
- ефективна підготовка включає комплексні заняття, що передбачають не лише навчання «шаблонів», а й впровадження раптових ситуацій (нестандартна поведінка прогнозованого злочинця);
- прийоми рукопашного бою, що вивчаються співробітниками поліції, мають бути уніфіковані і застосовані у різних службово-бойових ситуаціях.

Поняття "базовий зміст" рукопашного бою відображає специфіку бойової та фізичної підготовки як спеціалізованих педагогічних процесів навчання. Цей зміст включає систематизовану сукупність мінімальних технічних та тактичних прийомів, методів психічної саморегуляції емоційної напруженості, якими повинні оволодіти всі поліцейські для виконання завдань у службово-бойовій діяльності. Навчання прийомам рукопашного бою для співробітників поліції полягає не в розмаїтті техніки як такої, а в розмаїтті тактичних варіантів застосування цієї техніки, тому особливу увагу слід приділяти не вивченню все нових і нових технічних дій, а застосуванню розучених простих (універсальних) базових дій в різних службово-бойових ситуаціях і поєднанню з елементами спеціальної техніки і тактики. У цьому контексті важливо не просто вивчати нові технічні дії, а й вміло поєднувати вже вивчені базові прийоми у різних ситуаціях. Тому у навчальному процесі слід включати типові та нестандартні ситуації, змагальні вправи з конкретними завданнями для кожного поліцейського.

Список використаних джерел:

1. Герасименко О. В., Кузьмін О. М., Мельник О. А. Фізична підготовка поліцейських в умовах службово-бойових дій: навчальний посібник. – К.: Видавництво «Манускрипт», 2020. – 128 с.
2. Диденко В. М., Коваленко В. М., Яковлев С. В. Особливості фізичної підготовки поліцейських в умовах службово-бойових дій. – К.: Поліцейська академія, 2022. – 180 с.
3. Петрушин, Д., & Креніков, Є. (2023). Актуальні напрями підвищення фізичної підготовки курсантів системи МВС України в сучасних умовах. Теорія і методика фізичного виховання і спорту, (1), 26-29.
4. Голубева, А., & Петрушин, Д. В. (2021). Роль фізичної підготовки у підготовці майбутніх працівників Національної поліції. Вступне слово, 82 с.
5. Лаврентьев О. І., Назаренко В. П., Поліщук О. Г. Фізична підготовка поліцейських в умовах службово-бойових ситуацій: навчальний посібник. – К.: Поліцейська школа, 2023. – 144 с.
6. Тимченко В. П., Федченко М. О., Черепанов В. С. Фізична підготовка поліцейських в умовах сучасного поліцейського бою. – К.: Видавництво «Поліцейський», 2021. – 176 с.

Плахотний А.

старший викладач кафедри ТСП

Бондаренко Б.

курсант 2 курсу ННІ права

та підготовки фахівців для

підрозділів Національної поліції

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ЗДІЙСНЕННЯ ЗУПИНКИ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ПОЛІЦІЄЮ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Національна поліція відповідно до своїх службових повноважень повинна забезпечувати безпеку та порядок під час руху транспортного засобу та на дорогах [1, с. 570]. Чітко зазначений перелік підстав зупинки транспортного засобу поліцейськими, зарегламентований у статті 35 Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року [2].

Але проблемним є питання саме зупинення транспортного засобу поліцейськими під час воєнного стану, що накладає на поліцію низку додаткових повноважень та обов'язків. Так, Верховна Рада під час останнього пленарного засідання ухвалила (на базі проєкту № 7147) Закон «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії режиму воєнного стану [3].

Під час воєнного стану поліцейські мають право зупинити транспортний засіб на додаткових підставах, окрім передбачених ст. 35 Закону України «Про Національну поліцію»:

1. На блокпостах для перевірки документів, посвідчень та вантажу робити візуальний огляд транспортного засобу відповідно до постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан» від 29.12.2021 № 1455 та «Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану» [4, с. 789].

2. Для перевірки документів, що посвідчують особу, документів на транспортний засіб, наявності ознак правопорушення та додержання правил дорожнього руху.

3. У разі підозри у причетності до диверсійної, терористичної діяльності та у незаконному перевезенні зброї, боєприпасів, наркотиків.

Важливим чинником під час зупинки транспортного засобу поліцейськими є додержання особистої безпеки, що має важливе значення в умовах воєнного стану через вільний обіг вогнепальної зброї та боєприпасів серед цивільного населення. Особиста безпека, за А. В. Будановим, визначається такими чинниками: специфікою умов, змісту та форм професійної діяльності; метою професійної діяльності працівника; загальною професійною підготовкою працівника і наявністю в нього спеціальних знань, умінь та навичок щодо забезпечення особистої безпеки при виконанні професійних завдань [5, с. 602].

Також важливим чинником є комунікаційна тактика, яка є ключовим елементом роботи поліцейських, оскільки вона впливає на сприйняття та реакцію громади, потерпілих та злочинців. Ефективна комунікація може допомогти поліцейським забезпечити безпеку та порядок, зменшити напруженість та ризик конфліктів, залучити співробітництво громади та отримати важливу інформацію.

Поліцейському, який здійснює вищезазначений превентивний захід, не слід забувати про непорушність конституційних прав та свобод людини та громадянина, принципах законності, ефективності, необхідності та пропорційності, що є важливими складовими службової діяльності Національної поліції України [6, с. 596].

Так, відповідно до конституційних прав та свобод людини і громадянина водій має право: відмовитися від огляду транспортного засобу без пояснень, не виходити з транспортного засобу без вмотивованої причини, звернутися за допомогою до адвоката, якщо його права було порушено, оскаржити дії поліцейського та ознайомитися з протоколом і надати свої пояснення.

Поліцейський під час зупинки транспортного засобу, відповідно до чинного законодавства України, зобов'язаний проінформувати водія про причину зупинки. А у разі порушення правил дорожнього руху після зупинки поліцейський складає протокол.

Список використаних джерел:

1. Іванющенко, Артур Вячеславович; Плахотний, Артем Павлович. Аналіз зупинки транспортних засобів працівниками Національної поліції. In: *The 6 th International scientific and practical conference «Modern problems of science, education and society»*(August 14-16, 2023) SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2023. 671 p. 2023. p. 602.

2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.08 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 31.03.2024).

3. Закон України «Про внесення змін до Законів України», «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» від 15.03.2022 р. № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text> (дата звернення: 31.03.2024).

4. Хода, Олена Сергіївна; Плахотний, Артем Павлович. Додаткові повноваження поліцейського в умовах воєнного стану. In: *The 5 th International scientific and practical*

conference «Modern problems of science, education and society» (July 17-19, 2023). SPC «Sci-conf.com.ua», Kyiv, Ukraine. 2023. 881 p. 2023. p. 874.

5. Іванющенко, Артур Вячеславович; Плахотний, Артем Павлович. Особиста безпека як важлива складова в службовій діяльності поліцейських. In: *The 6 th International scientific and practical conference «Modern problems of science, education and society» (August 14-16, 2023) SPC «Sci-conf.com.ua»*, Kyiv, Ukraine. 2023. 671 p. 2023. p. 606.

6. Зікрач, Денис Олександрович; Плахотний, Артем Павлович. Роль ефективності комунікаційної тактики в поліцейській роботі: вплив та переваги. In: *The 6 th International scientific and practical conference «Modern problems of science, education and society» (August 14-16, 2023) SPC «Sci-conf.com.Ua»*, Kyiv, Ukraine. 2023. 671 p. 2023. p. 597.

Пожидаєв М.

старший викладач кафедри ТСП

Янченко Д.,

курсант 2-го курсу факультету

підготовки фахівців

для підрозділів кримінальної

поліції Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

РУКОПАШНИЙ БІЙ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

На сьогодні рукопашний бій – невід’ємна частина службової діяльності правоохоронців, зокрема поліції, в ситуаціях наближеного контакту із злочинцями, і становить собою форму протистояння, у якій застосовуються різноманітні техніки беззбройного бойового мистецтва для ліквідації загрози, незалежно від того, чи має противник особисту, вогнепальну або холодну зброю.

Тренування з рукопашного бою спрямовані на формування навичок самозахисту, затримання порушників громадського порядку та розвиток впевненості, рішучості та ініціативи. Хоча цей вид бою є молодим у світі спорту, він вже зарекомендував себе як найбільш універсальний серед інших видів контактних єдиноборств [3, с. 7].

Рукопашний бій базується на синтезі різних бойових стилів, таких як самбо, бокс, карате, кікбоксинг, дзюдо і т. д., що включають у себе ударні та болючі техніки. Завдяки інтенсивності бою, він може бути порівняний з сучасними видами контактних єдиноборств, що вимагають значної витривалості. Одним з ключових аспектів рукопашного бою є постійна зміна ситуації, яка потребує швидких реакцій та різних видів швидкості та руху: від атаки до захисту та навпаки [4, с. 6].

Фізична підготовка завжди була важливою для правоохоронців. Але розуміння правових аспектів застосування прийомів рукопашного бою дозволяє ефективно використовувати їх в різних обставинах.

Через зростаючу загрозу тероризму, злочинності та контрабанди зброї, правоохоронні органи потребують високого рівня фізичної та професійної підготовки, включаючи навички рукопашного бою. Вивчення та вдосконалення цих навичок допомагають забезпечити суспільство та успішно виконувати службові обов'язки [1, с. 47].

У ситуаціях, коли поліцейський опиняється в небезпечному середовищі, він має швидко та адекватно оцінювати ситуацію, приймати рішення та керувати своєю поведінкою. Ці навички формуються під час тренувань з рукопашного бою, де моделюються різні бойові сценарії, включаючи небезпечні та умови обмеженого простору [2, с. 49].

Тренування з рукопашного бою допомагає поліцейським розвивати сміливість, рішучість та впевненість у собі. Але дії під час затримання відрізняються від спортивних поєдинків. Недорозуміння може мати серйозні наслідки, тому важливо діяти швидко та професійно. Умови обмеженого простору ставлять високі вимоги до техніки бою, вимагаючи жвавості та ефективності в нейтралізації загрози. Під час таких ситуацій використовуються короткі траєкторії дій та удари в болючі точки [4, с. 16].

В обмеженому просторі особливо важливо вміло використовувати лікті як засіб атаки та захисту. Це особливо актуально для поліцейських, які повинні виконувати оперативно-службові завдання в складних умовах з можливим силовим протистоянням злочинця. Навички, отримані під час навчання з рукопашного бою, допомагають поліцейським ефективно діяти у критичних ситуаціях та успішно виконувати свої службові обов'язки, забезпечуючи безпеку як для себе, так і для громадянства в цілому [2, 5-7].

Отже, результати проведеного дослідження підтверджують, що в умовах сучасної соціально-політичної обстановки в Україні службово-бойова діяльність співробітників поліції ставить перед ними високі вимоги до функціональних можливостей їх організму. Рукопашний бій, своєю чергою, може суттєво підвищити їх професійну та психофізіологічну готовність до ефективних дій із затримання та подолання злочинця, особливо в умовах обмеженого простору. Важливість володіння навичками рукопашного бою в професійній діяльності непересічно зростає, оскільки саме ці прийоми дозволяють реалізувати завдання фізичної та професійної підготовленості для успішного затримання злочинців. Навчання правильному використанню цих прийомів сприяє досягненню перемоги над супротивником, забезпечуючи безпеку як співробітників поліції, так і громадянства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Вако І. Техніка рукопашного бою в аспекті підготовки фахівців силових структур : навч. посібник. Beau Bassin : Globe Edit, 2020. С. 25–226.
2. Дідковський В. А., Бондаренко В. В., Кузенков О. В. Фізична підготовка працівників Національної поліції України : навч. посібник. Київ, 2019. С. 24.
3. Козенко С. М., Дякін Я. О., Лігай Д. Д. Стійки, пересування. Удари руками, ногами, захисні та контратакуючі дії. Київ, 2019. С. 14–28.
4. Основи професійної підготовки поліцейських : збірник. Львів, 2019. С. 75.
5. Fursova A. O., Ponomarenko O. L. (2022) Tekhnika rukopashnoho boiu v aspekti pidhotovky fakhivtsiv dlia pidrozdiliv Natsionalnoi politsii [Technique of hand-to-hand combat in the aspect of training specialists for units of the National Police]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, vol. 7 (107), pp. 9–12.
6. Boguslavskiy V. V. (2018) Motyvatsiia do zaniat sportom u kursantiv riznykh fakultetiv i kursiv universytetu vnutrishnikh sprav. Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii [Motivation to do sports among cadets of various faculties and courses of the University of Internal Affairs]. *Fizychna kultura, sport ta zdorovia natsii – Physical culture, sport and health of the nation*, vol. 6 (25), pp. 100–104.
7. Antipova A. K. (2022) Fizychna pidhotovka kursantiv yak neobkhidna skladova normalnoi diialnosti pravookhoronnykh orhaniv [Physical training of cadets as a necessary component of normal law enforcement activities]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, vol. 7 (107), pp. 5–8.

Покайчук В.

завідувач кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ З ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до наказу МВС № 1560 від 10 грудня 2015 року всі працівники Національної поліції були переведені на роботу в посиленому варіанті з 14 по 19 лютого 2022 року [1]. Зараз, в умовах повномасштабного російського вторгнення, правоохоронці продовжують працювати в посиленому режимі на блокпостах, забезпечують безпеку цивільного населення в населених пунктах, що межують із зоною бойових дій або перебувають під тимчасовою окупацією, здійснюють розмінування, ліквідовують диверсантів у звільнених населених пунктах, документують воєнні злочини, вчинені російськими солдатами.

На жаль, війна триває. Тож і цивільні особи, і військовослужбовці, і правоохоронці зазнають травм, які сумісні з життям, але потребують негайного і правильного реагування. Тому особливо важливим є навчання

курсантів закладів вищої освіти системи МВС України (ЗВО МВС) навичкам тактичної медицини. Як майбутні правоохоронці воєнного часу, курсанти повинні набути навичок надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій, оскільки це дозволить запобігти втратам особового складу регіональних органів внутрішніх справ та цивільного населення.

Тактична медицина – це надання догоспітальної домедичної та медичної допомоги з першочерговою метою усунення смертей, яким можна запобігти, на основі принципів, що враховують загрозу, пов'язану з ворожими діями та активними діями стрільців [2]. Вона була розроблена завдяки фінансуванню Командування Сил спеціальних операцій США та окремих навчальних програм, затверджених Американським коледжем хірургів: Tactical Combat Casualty Care (ТССС), Tactical Emergency Casualty Care (ТЕСС) та інших подібних алгоритмів і навчальних програм, заснованих на стандартах НАТО, а наразі інтегрована в дисципліну «Тактико-спеціальна підготовка ЗВО МВС» [2].

Тактична медицина – це надання невідкладної допомоги в бойових ситуаціях, таких, як описані в протоколах ТССС Guidelines 2024 – Клінічні рекомендації 2024 [3]. В умовах тотальної війни майбутні поліцейські повинні набути навичок надання першої медичної допомоги в бойових умовах, що важливо як для поліцейських, які можуть бути поранені при виконанні службових обов'язків, так і для цивільних осіб, які з більшою ймовірністю можуть померти від отриманих внаслідок обстрілів поранень.

З метою обґрунтування необхідності запровадження тактичної медицини як педагогічної складової та самостійної навчальної дисципліни в рамках освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти вищих навчальних закладів МВС України виокремлюються такі основні моменти [4].

По-перше, це розвиток практичних навичок щодо врахування загрози, яку становлять ворожі дії та агресивна поведінка вогню, а також надання долікарської допомоги для усунення потенційних причин смерті. Відпрацювання умінь і навичок з тактичної медицини є вкрай важливим, адже зменшує ризик загибелі, зокрема, при виконанні професійних обов'язків. Лише за 13 днів початку тотальної війни 22 поліцейських були вбиті і 88 отримали серйозні поранення [5].

По-друге, для набуття здатності захищатися від ворога та реагувати на нього в надзвичайних ситуаціях, а також своєчасно надавати першу медичну допомогу колегам і цивільним особам, які постраждали в бою, елементи тактичної медицини мають бути інтегровані в такі спеціалізовані напрями навчання, як вогнева підготовка, тактична підготовка та спеціальна підготовка. На жаль, через об'єктивні причини, такі як сигнали повітряної тривоги, що тривають в Україні уже тривалий час, неможливо проводити повноцінне аудиторне навчання в закладах освіти, оскільки неможливо реконструювати в укриттях всі навчальні полігони [4].

По-третє, важливо вдосконалювати навички надання домедичної допомоги з урахуванням загроз різного ступеня, тобто тактичної ситуації. Наприклад, коли на місці події – ситуація активної перестрілки, яка становить реальну загрозу життю поліцейських або громадськості, чи дорожньо-транспортна пригода, де існують інші загрози (інтенсивний рух, відкритий вогонь від горіння транспортного засобу).

Розроблені на основі протоколів ТССС алгоритми для поліцейських (ТЕСС) спрямовані на забезпечення особистої безпеки поліцейських і взаємодію між поліцією та службами екстреної медичної допомоги, документування та моніторингу стану постраждалого та евакуацію постраждалих під час надання домедичної допомоги в умовах службової діяльності. Це дуже важливо, тому що саме поліція забезпечує евакуацію цивільного населення з районів, де ведуться активні бойові дії або які тимчасово окуповані.

Таким чином, в умовах повномасштабної війни України з Росією існує висока ймовірність того, що будь-який населений пункт опиниться під загрозою нападу, і виникне ситуація, яка потребуватиме надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим. Враховуючи специфіку службових обов'язків поліцейських, це може статися як у ситуаціях безпосередньої небезпеки (під час обстрілу), так і в ситуаціях, коли загрози немає. Вважаємо обґрунтованим активізувати наукові дослідження щодо місця тактичної медицини в практичній діяльності поліції в умовах окупації, організувати наукові заходи із залученням військових медиків, внести відповідні корективи в освітні та професійні навчальні програми, службову підготовку тощо.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Інструкції про порядок переведення органів Національної поліції України на посилений варіант службової діяльності: Наказ МВС України від 10.12.2015 № 1560. *Верховна Рада України. Офіційний веб-портал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0012-16#Text> (Дата звернення: 11.02.2024).

2. Тактична_медицина. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 11.02.2024).

3. TCCC Guidelines 2024 – Клінічні рекомендації 2024. URL: <https://tccc.org.ua/guide/tccc-guidelines-2021-ukr> (дата звернення: 12.04.2024).

4. Mysliwa O. The modern methods of first aid (premedical care) teaching in the police institutions. O. Mysliwa, O. Nykyforova, I. Kuntsevych. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2021. Volume 1, no. 2. С. 219-231. DOI :10.31733/2786-491X-2021-2-219-231. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/8219>.

5. Національна поліція назвала свої втрати з початку великої війни. URL: <https://novynarnia.com/2022/03/08/naczpolicziya-nazvala-svoyi-vtratyy-z-pochatku-velykoyi-vijny>. (дата звернення 11.02.2024).

6. Мислива О. О. Проблематика професійної освіти офлайн під час воєнного стану О. О. Мислива. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 53-54. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/10453>.

Порохнявий А.
викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ЯК СКЛАДОВА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [1].

На сьогодні злочинність в Україні є дуже високим показником, тому важливість особистої безпеки є вагомим питанням. Особливо для працівників Національної поліції при виконанні своїх службових обов'язків, підтримуючи публічний порядок і безпеку. Тому поліцейські повинні мати високий рівень фізичних здібностей для виконання своїх обов'язків безпеки та захисту громадян. Це може включати загальну фізичну силу, витривалість, швидкість, гнучкість та координацію рухів. Для досягнення дієвості поліцейським необхідно володіти навичками різних видів спорту, особливо таких, що пов'язані з прийомами боротьби або рукопашного бою, постійно вдосконалювати свої вміння та навички.

Застосування фізичної сили є одним з аспектів особистої безпеки поліцейських при виконанні своїх обов'язків. При виникненні ситуації, коли поліцейському доводиться стикатися з насильством або загрозами насильства, у нього може виникнути необхідність застосовувати фізичну силу для захисту себе та інших людей, затримання правопорушників та забезпечення громадського порядку. Особиста безпека дійсно повинна мати ефективний захист як з боку самого поліцейського (володіння спеціальними знаннями, навичками, уміннями), так і з боку держави (закріплення на законодавчому рівні порядку і правил застосування різних засобів по забезпеченню особистої безпеки, зокрема фізичної сили) [2].

Фізична сила може використовуватися як складова особистої безпеки в різних ситуаціях. Однак важливо враховувати, що використання фізичної сили повинно відбуватися в рамках закону і через необхідність обмежуватися самозахистом.

Ось деякі ситуації, в яких фізична сила може бути використана для забезпечення особистої безпеки:

1. Самозахист: якщо ви опинилися в ситуації, де ваше фізичне благополуччя або життя під загрозою, використання фізичної сили може бути обґрунтованим для самозахисту. Важливо знати, як відстояти себе, використовуючи мінімально необхідну силу.

2. Екстрені ситуації: у деяких екстрених ситуаціях, таких як природні катастрофи, може виникнути потреба у фізичних зусиллях для виживання або надання допомоги іншим.

3. Спорт та фітнес: збереження фізичної форми та навичок боротьби або інших видів спорту може підвищити здатність впоратися з непередбачуваними ситуаціями та зберегти себе.

4. Професійні обов'язки: деякі професії, такі як поліцейська робота чи охорона, можуть вимагати використання фізичної сили для затримання злочинців або забезпечення безпеки громадськості.

5. Спеціальна підготовка: люди, які пройшли спеціальну підготовку, таку як військова освіта чи тренування в області самозахисту, можуть використовувати фізичну силу як елемент своєї оборонної стратегії [3].

Проте використання фізичної сили повинно бути обмеженим, пропорційним і здійснюватися в рамках закону, процедур та поліцейських стандартів. Поліцейські повинні отримувати відповідне навчання та тренування з применшенням фізичної сили, використання не смертельних засобів і вирішення конфліктів без насильства.

Важливо також зазначити, що ефективне значення фізичної сили полягає не тільки у самому застосуванні, але й у професійних навичках поліцейських в оцінці ситуацій, вмінні запобігти конфліктам, веденні переговорів та застосуванні альтернативних методів вирішення проблеми.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 23.11.2023).
2. Анісімов Д. О. Застосування фізичної сили як складова особистої безпеки поліцейського: шляхи вдосконалення. URL : <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/5762/1/101.pdf> (дата звернення 23.11.2023).
3. Поліцейські заходи примусу. URL : https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%86%D0%B5%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B8_%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%83%D1%81%D1%83 (дата звернення 23.11.2023).

Приловський В.

доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки,
кандидат юридичних наук

Пата К.

курсант 1-го курсу ННППФПНП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ ДЛЯ ОПЕРАТИВНО-ПОЛЬОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогодні актуальним є питання надання медичної та домедичної допомоги оперативними підрозділами правоохоронних органів, які знаходяться безпосередньо в зоні активних бойових дій. Здатність здійснювати медичну та домедичну допомогу постраждалим в екстремальних ситуаціях є одним із найважливіших факторів, який підвищує рівень виживання в зонах проведення бойових дій як військовослужбовців підрозділів Збройних Сил України й працівників підрозділів Національної поліції, так і цивільних осіб. Згідно з повідомленням пресслужби Національної поліції України в період з 24 лютого по 8 березня 2022 року втрати серед особового складу підрозділів НПУ склали: 22 поліцейських загинуло, 88 поліцейських отримали тяжкі поранення, 7 – зникли безвісти [1].

Відповідно до статей 18 та 23 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський зобов'язаний надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я [2, с. 18]; вживає всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я [2, с. 23]. Особливо актуальними ці питання постають в умовах воєнного стану.

Реальність сьогодення вимагає від працівників поліції значної віддачі у своїй діяльності та готовності рішуче діяти в екстремальних ситуаціях, що не може бути ефективно реалізовано без належних практичних та теоретичних навичок. Саме тому фахівці силових міністерств, особливо підрозділів Національної поліції, в першу чергу отримують знання з тактичної медицини на заняттях з домедичної підготовки, під час яких навчаються, як правильно оглядати пораненого без свідомості на полі бою, практично відпрацьовують такі дії, як зупинка кровотечі, повертання в стабільне бокове положення

пораненого, евакуація до безпечного місця, а також серцево-легенева реанімація. Згодом ці знання можливо ефективно застосувати на практиці безпосередньо в службовій діяльності. Підсумовуючи, можна сказати, що із розрахунком доставляння медичного обладнання та екіпіровки, залучення іноземних інструкторів до підготовки особового складу, більш швидкий перехід усієї галузі домедичної та медичної допомоги підрозділами Збройних Сил України та Міністерства внутрішніх справ до наближених до європейських стандартів буде вже у найближчий час.

Тобто йдеться про необхідність забезпечення якнайшвидшого початку надання домедичної допомоги безпосередньо на місці аварії, але дотримуючись всіх протоколів з надання домедичної допомоги потерпілому. Досвід найбільш розвинених країн світу свідчить про те, що для досягнення цього недостатньо сил і засобів державної системи охорони здоров'я. Для забезпечення своєчасності невідкладної домедичної допомоги в усіх цивілізованих країнах світу широкого застосування набула практика залучення до вирішення зазначеної проблеми окремих категорій немедичних працівників шляхом запровадження навчання навичкам надання домедичної допомоги.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р.
3. Про екстрену медичну допомогу: Закон України від 5 липня 2012 року.

Рогальський В.

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ОСНОВНІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах нестабільної ситуації в Україні досить актуальним постало питання підготовленості працівників поліції до ефективного виконання своїх службових обов'язків. Високий стан наукової розробленості даного питання сприяє підвищенню рівня протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та правопорядку в Україні.

Несення служби в підрозділах Національної поліції України здійснюється в умовах підвищеної небезпеки, тому потребує високого рівня

не лише фізичної, а й психологічної, моральної та вогневої підготовки поліцейських.

Погоджуюсь з думкою І. І. Чоботько, що основоположним елементом підготовки майбутніх офіцерів поліції постає забезпечення розвитку фізичних можливостей та навчання їх доцільного використання у професійній діяльності. На сьогодні фізична підготовка та спеціальна фізична підготовка курсантів у ЗВО МВС України є обов'язковою частиною підготовки майбутніх офіцерів поліції, але є необхідність у її подальшому удосконаленні [1].

У процесі фізичної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України формується почуття відповідальності за власні дії та бажання постійно самовдосконалюватись у професійній майстерності, проте варто враховувати специфіку діяльності в певних підрозділах, а також протидії виникнення можливих загроз, що обумовлені режиму воєнного стану.

На думку Д. Г. Тініна, за основу беруть визначення принципів організації та функціонування системи тактико-спеціальної та фізичної підготовки співробітників поліції. Основним з яких є завдання регулярного доведення до належного рівня кваліфікацію працівника, а також забезпечувати порядок формування високого рівня професіоналізму у службових питаннях [2].

Варто зазначити, що вирішення питання покращення фізичної підготовки працівників правоохоронних органів в цілому та поліцейських зокрема, не повинно відбуватись за рахунок постійного збільшення об'єму та інтенсивності тренування, навіть за умов використання новітніх методик розвитку фізичних якостей. На думку М. О. Боровика, це може призвести до погіршення стану здоров'я, а також показників рівня фізичної підготовленості [3].

Ефективне підвищення рівня фізичної підготовки здійснюється лише за умови, що витрати енергії від фізичного навантаження будуть компенсуватися в процесі відновлення. Не варто вважати, що процес відновлення після фізичного навантаження тотожний процесу відновлення після захворювань, травм чи перетренуванням.

Однією з головних ознак відновлення після фізичного навантаження є компенсації, які, в свою чергу, ґрунтуються на базових законах функціонування живої клітини. Тобто коли під час фізичного навантаження клітина втрачає певний запас енергії, то з часом вона його відновлює в повному обсязі. Вчені стверджують, що чим вищий рівень фізичної підготовленості організму, тим більший має бути обсяг навантаження, що включає в себе мету найшвидшого виникнення такої компенсації.

Слід зазначити, що окрему увагу поліцейському задля пришвидшення процесу відновлення варто приділити харчуванню, адже під час підвищеного нервово-емоційного стану та при тривалих фізичних навантаженнях виникає нагальна підвищена потреба у білках, вітамінах та корисних речовинах [3].

Тож дотримання вищезазначених засобів відновлення фізичної працездатності дозволить підвищити рівень розвитку фізичної витривалості поліцейського, що в подальшому буде сприяти більш ефективному виконанню ним професійних обов'язків. Ми вважаємо, що фізична підготовленість кадрів сил безпеки та оборони України виступає базовою якістю, що проявляється у високому рівні професіоналізму, здібності до виконання покладених завдань і обов'язків щодо протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки, а також наближення нашої перемоги.

Список використаної літератури:

1. Чоботько І. І. «Удосконалення рівня фізичної підготовленості курсантів». *Фізична культура в університетській освіті: світова практика та сучасні тренди* (2023): 268.
2. Тінін Дмитро Геннадійович. «Шляхи удосконалення рівня підготовки кадрів сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану». *«Collection of scientific papers «АУГОΣ» July 8, 2022; Paris, France* (2022): 101-103.
3. Боровик Микола Олександрович. «Шляхи покращення рівня фізичної працездатності майбутніх офіцерів Національної поліції України». (2018).

Росохатий М.

президент Всеукраїнської
федерації фрі-файту, контактних
єдиноборств і змішаних
бойових мистецтв

РОЛЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ФРІ-ФАЙТУ ЯК УКРАЇНСЬКОГО ВИДУ ЗМІШАНИХ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ФІЗИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРАЦІВНИКІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ

Впровадження фрі-файту, як українського виду змішаних бойових мистецтв, у спеціальну фізичну підготовку працівників сил сектору безпеки має ключове значення для підвищення їхньої ефективності та готовності до виконання обов'язків. Фрі-файт, як сучасна та універсальна система бойових мистецтв, пропонує цілий ряд переваг та перспектив, які варто розглянути.

По-перше, фрі-файт надає комплексні навички, які охоплюють багато аспектів бойових мистецтв, таких як стійкість, техніки боротьби на різних дистанціях та стратегічне мислення. Це дозволяє працівникам сектору безпеки бути готовими до різних сценаріїв конфліктних ситуацій, включаючи самозахист та захист громадян.

По-друге, фрі-файт сприяє підвищенню загального рівня фізичної підготовки працівників сил безпеки. Тренування у цьому виді бойових мистецтв вимагає від них високої сили, витривалості та гнучкості. Це не

лише поліпшує їхні здоров'я та фізичну форму, але й забезпечує їм перевагу у бойовій обстановці.

По-третє, фрі-файт сприяє розвитку психологічних навичок у працівників сектору безпеки. Він допомагає в розвитку міцності духу, самодисципліни та зосередженості, що особливо важливо в стресових ситуаціях та прийнятті швидких рішень.

Нарешті фрі-файт надає можливість адаптувати навички до різних видів загроз та викликів, з якими можуть стикатися працівники сил безпеки. Він надає практичні навички, які можна використовувати в ближньому бою, самозахисті, а також управлінні конфліктами.

Отже, впровадження фрі-файту в спеціальну фізичну підготовку працівників сил сектору безпеки є ключовим кроком у підвищенні їхньої готовності та ефективності в сучасних умовах безпеки. Забезпечуючи навички боротьби, фізичну підготовку та розвиток психологічної міцності, фрі-файт допомагає створити професійний та компетентний контингент сил безпеки, який може ефективно виконувати свої обов'язки на користь суспільства.

Список використаних джерел:

1. Старовойт А. П. Фрі-файт. Методичні матеріали до семінару інструкторів. Ч. I. К., 2005. 36 с.
2. Старовойт А. П. Фрі-файт. Методичні матеріали до семінару інструкторів. Ч. II. К., 2006. 24 с.
3. Теорія і методика фізичного виховання в 2 томах /За ред. Т. Ю. Круцевич. Т. 1. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. К.: Олімпійська література, 2008. 392 с.
4. Bulatova M. (2012) Modern physical culture and health technologies in physical education. Theory and methods of physical education. K. Olympus. Literature.. Т. 2. 320-353 s.
5. Vasileva N., Zorenko O., Esin V. (2015) Sheyping i ego znachenie v sistema fizicheskogo vospitaniya studentok: Sb. nauch. tr. III Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii «Sotsialno-pedagogicheskie aspekty fizicheskogo vospitaniya molodezhi», Ulyanovsk, 27 fevralya. –С.61-63.

Скляр О.

старший викладач кафедри
тактичної спеціальної та фізичної
підготовки факультету № 3
Харківського національного
університету внутрішніх справ,

Журавська О.

курсант групи Ф3-23-104
Харківського національного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМА РОМАНТИЗАЦІЇ ВІЙНИ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ В УКРАЇНІ

Проблема романтизації війни в Україні є складною та багатогранною, особливо у контексті сучасних конфліктів та воєнних дій на території країни. Романтизація війни відображається в різних сферах суспільства – від політики до культури і має значний вплив на сприйняття воєнних подій та їх наслідків. Однією з головних проблем романтизації війни є її використання політичними силами для маніпулювання громадською думкою та легітимізації воєнних дій. Часто війна стає об'єктом політичних ігор, де сторони конфлікту намагаються створити ілюзію героїчної боротьби за ідеали, залучаючи до цього пропаганду, символіку та інші методи маніпуляції. В останні десятиліття Україна стала свідком серйозних викликів, пов'язаних зі збройним конфліктом на своїй території. Серед численних аспектів цього конфлікту одним із найбільш складних є романтизація війни серед поліцейського корпусу. Це явище необхідно ретельно розглядати і аналізувати, оскільки воно може мати серйозний вплив на психологічний стан, професійну діяльність та етичні стандарти поліцейських.

Проблема романтизації війни серед поліцейських в Україні є актуальною та складною. Зі слів Міністра внутрішніх справ України Ігоря Клименка: « ... близько 30 тисяч поліцейських (і чоловіки, і жінки) виконують поліцейські функції в регіонах, які безпосередньо знаходяться в областях, де точаться бойові дії. ... У нас люди є, які займаються специфічними функціями під час цієї війни, про які ми будемо розповідати вже після закінчення бойових дій» [1]. У контексті воєнних дій на території країни та боротьби з внутрішніми загрозами, такими як тероризм та організована злочинність, існує тенденція сприймати службу/виконання службово-бойових завдань як героїчну місію, де кожен поліцейський відчуває себе частиною великої боротьби за країну. Однак романтизація війни серед поліцейських може призвести до низки негативних наслідків.

З моменту введення в Україні правового режиму воєнного стану [2] багато поліцейських разом з іншими патріотично настроєними громадянами нашої держави мали намір до героїчної місії звільнення нашої землі від окупанта та допомогти ближньому, що виражалися у старанні поліцейських до залучення виконання службово-бойових завдань, звільненні з лав Національної поліції України та вступу до ЗСУ, волонтерстві на прифронтових зонах, без належного відпочинку перебуванні на робочому місці, активній допомозі громадянам під час артилерійських обстрілів, незважаючи на ВНЗ на місцях обстрілів, надання тактичної медицини потерпілим, ризикуванні власним життям та здоров'ям в умовах небезпек воєнного характеру, бажанні курсантів перейти працювати до спеціалізованих підрозділів НПУ тощо. Всі ці факти є героїчними та часто необдуманими і небезпечними.

Непідготовлені поліцейські, стикаючись з реаліями тяжкої ноші побаченого, почутого, пережитого, невідповідністю власних умінь та навичок до несення служби в умовах небезпек воєнного характеру чи до ведення бойових дій, згодом відчують спустошення через власну слабкість, недбалість, непідготовленість. Таке усвідомлення надходить вже після довгого романтизування своїх героїчних дій. Усвідомлюючи свою високу відповідальність вірно служити українському народові [3], поліцейському не варто дивитися на реалії воєнного характеру через «розові окуляри».

Найбільше поліцейські романтизують війну через вплив на них інформації з доступних засобів інформації [4]. Поліцейським, які романтизують свої здібності та поступки воєнного характеру, потрібна допомога.

У Харківському національному університеті внутрішніх справ курсанти експериментально залучалися до вирішення квестових ситуативних завдань. Їм потрібно було правильно екіпіруватися, подолати дистанцію з перешкодами, затримати озброєного члена ДРГ, надати тактичну медичну допомогу потерпілому, залишитися живими.

Резюмуючи завершення квестового завдання, курсанти, які найбільш палко романтизували у своєму прагненні звільнити країну від окупантів та знищувати ворога, показали найгірші результати, які виявлялися у порушенні законодавства України, відсутності виносливості, навичках прицільної стрільби, використанні кайданків в стресовій ситуації, відсутності комунікативних здібностей в малій оперативній групі, недостатніми навиками надання тактичної медицини. Надання можливості поліцейському в квестових завданнях оцінити власні сили, уміння та навички призводить до переосмислення ним своїх можливостей щодо боєготовності, боєздатності і несення служби загалом та вибору осмисленого вектору розвитку в майбутньому.

Проблема романтизації війни поліцейськими:

– по-перше, може спотворити сприйняття реальності та спричинити ілюзію необхідності вжиття екстремальних заходів у виконанні службових обов'язків. Це може бути переоцінка реальності та хибне уявлення про ризики, з якими стикаються поліцейські під час виконання своїх обов'язків, а також недооцінка загрози та небережність у виконанні службових обов'язків;

– по-друге, може вплинути на психологічний стан поліцейських. В Україні, як і в багатьох інших країнах, поліцейські стикаються зі складним завданням забезпечення безпеки та порядку, особливо в умовах збройних конфліктів на території країни. Ці конфлікти не лише створюють загрозу для населення, але й впливають на психологічний стан поліцейського персоналу, збільшуючи ризик виникнення емоційного вигорання, девіантної поведінки, посттравматичних стресових розладів та інших психічних проблем, які можуть призвести навіть до суїцидальних наслідків. Постійний стрес, небезпека та відчуття загрози життю можуть негативно позначитися на свідомих діях поліцейського.

Вивчення психологічних аспектів сприйняття та романтизації війни поліцейськими є важливими для забезпечення їхньої психологічної підтримки та ефективної роботи. Для вирішення цієї проблеми потрібно вживати комплексні заходи. Наприклад, необхідно проводити системну роботу з просвітництва серед поліцейських, щоб вони розуміли реальні наслідки своїх дій та усвідомлювали важливість дотримання принципів законності та гуманності, а також забезпечувати поліцейських необхідними ресурсами, включаючи психологічну підтримку. Це допоможе зменшити ризик виникнення негативних наслідків романтизації війни та забезпечить більш збалансований підхід до виконання службових обов'язків.

Отже, вплив романтизації війни на діяльність поліцейських в Україні потребує уваги та обережного відношення. Пам'ятаймо, що реальна робота поліцейських полягає в забезпеченні безпеки та порядку в країні [4], і вона потребує системного підходу та підтримки від громадян та влади. Українські поліцейські, які несуть службу в умовах небезпек воєнного характеру, знаходяться під особливим тиском. Вони не лише виконують свої обов'язки, але і забезпечують безпеку у складних умовах воєнного конфлікту. Це потребує від них професійної компетентності, мужності, моральної сили та здатності приймати важкі рішення в критичних ситуаціях.

Список бібліографічних посилань

1. Клименко розповів, скільки поліцейських перебуває на фронті. База даних (БД) «ТСН». URL: <https://tsn.ua/ukrayina/klimenko-rozpoviv-skilki-policeyskih-perebuvaye-na-fronti-2556562.html> (дата звернення 20.04.2024).
2. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України № 64/2022 від 24.02.2022. База даних (БД) «Законодавство України». *Верховна Рада (ВР) України*. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 01.05.2022).

3. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України». Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 20.04.2024).

4. Романтизація війни в ЗМІ – небезпечна тенденція, суспільство має розуміти ціну, яку ми платимо – Моторевська. База даних (БД) «Детектор медіа». URL: <https://detector.media/community/article/202363/2022-08-30-romantyzatsiya-viynny-v-zmi-nebezpechna-tendentsiya-suspilstvo-maie-rozumity-tsinu-yaku-my-platymo-motorevska/> (дата звернення 20.04.2024).

Тінін Д.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА, ЯК ОСНОВА СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах дії правового режиму воєнного стану все більшої актуальності набуває питання якісної підготовки майбутніх правоохоронців. Для успішного виконання своїх обов'язків поліцейські повинні мати не лише високий рівень професійних знань та етичності, але й вміти ефективно взаємодіяти в умовах стресу та критичних ситуацій. Тактико-спеціальна підготовка стає невід'ємною складовою службово-бойової діяльності поліцейських, забезпечуючи їм необхідні навички та стратегічний підхід до вирішення різноманітних завдань.

Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її регіонах у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

Воєнний стан вимагає від правоохоронців не лише виконання своїх завдань, до яких відносяться забезпечення публічної безпеки і порядку; охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидія злочинності та надання в межах закону послуг та допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних

ситуацій потребують такої допомоги [2], а ще й розслідування воєнних злочинів, робота на деокупованих територіях, участь у бойових діях та ін. Для ефективної роботи та виконання службових завдань правоохоронці повинні володіти відповідними тактичними навичками, які допоможуть їм швидко реагувати на будь-які події та ситуації, бути готовими до будь-яких подій [3].

Тактична підготовка поліцейських – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським знань, умінь та навичок, необхідних для формування готовності до дій у ситуаціях з різним ступенем ризику, здатності прогнозувати їх розвиток та своєчасно приймати правомірні рішення [4].

Тактико-спеціальна підготовка має на меті надання поліцейським комплексу знань та навичок для ефективного реагування на різноманітні виклики, які можуть виникнути під час виконання службових обов'язків. Це включає в себе навички тактичного планування та уміння взаємодіяти в команді в екстремальних умовах. З виникненням нових та різноманітних загроз, таких як тероризм, організована злочинність та кіберзлочинність, поліція повинна бути готовою швидко та ефективно реагувати на будь-які ситуації. Тактико-спеціальна підготовка надає поліцейським практичні навички для адаптації до нових реалій та забезпечує їх здатність протистояти сучасним викликам безпеки.

У процесі тактичної підготовки співробітників Національної поліції України формується професійна самосвідомість, почуття відповідальності за власні дії, прагнення до постійного самовдосконалення у професійній майстерності (однак варто враховувати специфіку діяльності в певних підрозділах), а також протидії виникнення можливих загроз під час воєнного стану. За основу беруть визначення принципів організації та функціонування системи тактико-спеціальної підготовки співробітників поліції. Основним є завдання регулярного доведення до належного рівня кваліфікацію кожного працівника Національної поліції України, забезпечувати порядок формування високого рівня професіоналізму у питаннях вирішення оперативно-службових завдань, однак враховуючи при цьому відповідні мінливі умови, що виникають у службовій діяльності [5, с. 103].

Необхідно зазначити, що в структурі освітнього процесу в сегменті тактико-спеціальної підготовки з поліцейськими, у контексті налагодження ефективних комунікативних зв'язків з довколишніми соціальними системами, доцільно приділити увагу різновидам комунікативної площини. Залежно від сфери комунікативної площини можливо виділити два виробничих середовища: у середовищі взаємозв'язку з громадянами, що звертаються до працівника Національної поліції, та у безпосередньому виробничому середовищі, у середовищі співробітників [6, с. 144].

Приходимо до висновку, що в умовах воєнного стану тактико-спеціальна підготовка визначається надзвичайно важливою та актуальною

для забезпечення ефективної службово-бойової діяльності поліцейських. Навички, отримані в процесі такої підготовки, допомагають працівникам поліції адаптуватися до воєнних реалій, координувати зусилля з іншими військовими структурами та забезпечувати захист та безпеку громадян в умовах значної загрози воєнного конфлікту.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.11.2015 № 766-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 17.04.2024).
2. Про Національну поліцію: Закон України від 23.12.2015 № 900-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 17.04.2024).
3. Гунько, К., & Тінін, Д. Г. (2022). Особливості врегулювання компетенції поліцейського в умовах тимчасової окупації на національному рівні. *Матеріали конференції МЦНД*, (16.12.2022; Вінниця, Україна), 119–121. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/364>.
4. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text> (дата звернення: 17.04.2024).
5. Тінін Д. Г. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (July 8, 2022; Paris, France), 101–103. <https://doi.org/10.36074/logos-08.07.2022.027>.
6. Тінін, Д., & Завітовський, О. (2023). ВАЖЛИВІСТЬ ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ. *Матеріали конференції МЦНД*, (08.12.2023; Черкаси, Україна), 143–145. URL: <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/876>.

Тінін Д.

старший викладач кафедри ТСП

Міленін В.

курсант навчальної групи ДР-243

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ІНТЕГРАЦІЯ ФІЗИЧНОЇ ТА ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У контексті воєнного стану інтеграція фізичної та тактичної підготовки поліцейських є стратегічним аспектом, спрямованим на забезпечення високої ефективності та безпеки в їхній діяльності. Фізична підготовка, яка включає в себе аспекти фізичної сили, витривалості, координації та швидкості, має сприяти підтриманню оптимального фізичного стану поліцейських у напружених умовах воєнного конфлікту. З іншого боку тактична підготовка передбачає розвиток навичок стратегічного мислення, тактичної вправності

та реагування на надзвичайні ситуації. Інтеграція цих аспектів підготовки поліцейських сприяє формуванню гармонійного підходу до вирішення складних завдань у воєнних умовах, де кожна дія може мати стратегічне значення для забезпечення безпеки та порядку.

Особливості організації діяльності органів внутрішніх справ щодо охорони громадського порядку в умовах воєнного стану визначені чинним законодавством, насамперед Законом України «Про правовий режим воєнного стану» [1], і залежать від завдань, які повинні бути виконаними, та стану оперативної обстановки. Воєнні конфлікти та екстремальні ситуації в наш час ставлять перед правоохоронцями високі вимоги до їхньої фізичної підготовки та готовності до дій у складних умовах.

Основні виклики підготовки в умовах воєнного стану включають підвищений рівень стресу, адже працівникам поліції потрібно не лише впоратися із власними емоціями, але й допомагати громадянам, які можуть переживати паніку та страх. Проведення штурмових дій (штурм окупованих населених пунктів, проведення «зачисток», звільнення територій, які окуповані ворогом), знешкодження диверсійно-розвідувальних груп і незаконних збройних формувань ворога суттєво визначає можливість ведення вогню та отримання поранень. Виконання цих завдань працівниками поліції є дуже ризикованим, адже завдання, які вони будуть проводити, вже є наближені до роботи Збройних сил України. Це підтверджує факт, що діяльність таких підрозділів буде здійснюватися більше за військовими стандартами, аніж за поліцейськими [2].

Застосування фізичної сили може виражатися у різних формах. По-перше, у формі бойових прийомів боротьби, які можуть належати до систем рукопашного бою, боксу, кікбоксингу, дзюдо, самбо, тхеквондо та їх поєднань, або не входити в жодну з них. По-друге, застосування фізичної сили може мати форму іншого, який не має характеру боротьби, м'язового впливу з боку силовиків, спрямованого на фізичних осіб або майно [3].

Високий рівень тактичної підготовки поліцейських забезпечується через систематичне та інтенсивне навчання. Вимоги до тактичної підготовки з кожним днем зростають. Беручи до уваги воєнний стан, потрібно відзначити, що кожна неординарна ситуація, що трапилась з певним працівником, знаходить закріплення в алгоритмі дій поліцейського. А відповідно й навчання співробітників поліції повинно бути адаптованим до нових змін і на постійній основі вдосконалювати вже існуючі форми та вишукувати нові методи навчання [4, с. 101].

У п. 1 розділу 6 Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, затвердженого наказом МВС України від 26 січня 2016 р. № 50, передбачено, що навчання спрямоване на формування в поліцейського необхідних знань, умінь та навичок щодо ефективного застосування в ситуаціях із різним ступенем ризику прийомів боротьби, спеціальних засобів, зброї та способів подолання природних і штучних перешкод [5].

Фізична підготовка поліцейських визначена важливим фактором для ефективної командної взаємодії в умовах війни. Завдяки тренуванням на командному рівні, поліцейські розвивають навички синхронізації та взаємодії, що стає ключовим в ефективному виконанні завдань під час стресових та тяжких ситуацій. Ця взаємодія, розвинена через фізичну підготовку, сприяє ефективному прийняттю рішень та виконанню завдань в умовах воєнних конфліктів. Командна злагодженість стає основним елементом для забезпечення безпеки громадян, публічної безпеки та успішного функціонування поліції в умовах надзвичайних ситуацій.

Однак підвищення рівня тактичної та фізичної підготовленості працівників поліції можливе шляхом вдосконалення методів навчання та організації освітнього процесу під час проходження слухачами курсів первинної професійної підготовки та занять у системі службової підготовки поліцейських. Крім того, важливість удосконалення системи професійної підготовки у ЗВО зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, для подальшої служби у слідчих підрозділах поліції поряд з організаційними заходами вимагають розробки педагогічних моделей професійної компетентності, психологічної, фізичної, тактичної підготовленості майбутніх правоохоронців, та їх інтеграція в єдину педагогічну модель [6, с. 80]. До того ж при підготовці поліцейських в умовах воєнного стану необхідно додати поєднання різноманітних тренувань, що моделюють сценарії конфліктів, стрімке прийняття рішень та взаємодію в умовах високого тиску [7, с. 99]. Цей комплексний підхід сприяє формуванню готовності поліцейських до ефективного функціонування в командному середовищі під час воєнного стану, забезпечуючи високий рівень безпеки та захисту громадян.

Переконуємось, що у контексті воєнного стану інтеграція фізичної та тактичної підготовки поліцейських є стратегічним кроком у забезпеченні їхньої готовності та ефективності у виконанні службових обов'язків. Фізична підготовка допомагає зберегти оптимальний фізичний стан поліцейських, що важливо для подолання фізичних викликів в умовах воєнного конфлікту. Тактична підготовка надає їм необхідні навички та стратегічне мислення для ефективного реагування на надзвичайні ситуації та забезпечення безпеки громадян. Зазначена інтеграція вимагає системного підходу до навчання та підготовки поліцейських, включаючи розробку відповідних програм навчання, вдосконалення методик тренувань та практичних занять, а також постійне оновлення знань та навичок відповідно до сьогодення. Такий комплексний підхід до підготовки поліцейських в умовах воєнного стану може сприяти збільшенню їхньої ефективності та безпеки під час виконання службових обов'язків, що є дуже важливим у забезпеченні громадського порядку та безпеки громадян у надзвичайних ситуаціях.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 1647-III. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 28. Ст. 250. 2. Адміністративна діяльність: навч. посіб./ [М. В. Ковалів, З. Р. Кісіль, Д. П. Калянов та ін.]. К. : Правова єдність, 2009. 432 с. 3. Про національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 565-ХІІ. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 2015. № 40, 41. Ст. 379.
2. Тимофеев В., & Тінін, Д. Г. (2023). Деякі аспекти підготовки військовослужбовців та поліцейських для роботи в умовах воєнного стану: сучасні проблеми та реалії. Матеріали конференцій МЦНД, (23.06.2023; Полтава, Україна), 123-125. вилучено із URL : <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/633>
3. Криволапчук В. О., Кримська М. С., Ряшко С. М., Бутов С. Є. : навч. посібник для слухачів і курсантів ВНЗМВС України з навчальної дисципліни Спеціальна фізична підготовка, за заг. ред. проф. Є. М. Моїсеєва та проф. О. Ф. Долженкова. Київ-Одеса, 2009. С. 208.
4. Тінін Д. Г. (2022). Шляхи удосконалення рівня підготовки кадрів сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (July 8, 2022; Paris, France), 101–103. <https://doi.org/10.36074/logos-08.07.2022.027>.
5. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26 січня 2016 року № 50 : <http://zakon2.rada.gov.ua>.
6. Кудерміна О. І., Лісун С. Л. Психологічні особливості нормативної регуляції поведінки працівників Національної поліції України. *Вісник Національного авіаційного університету*. Серія : Педагогіка. Психологія. К., 2015. № 7. С. 79-84.
7. Тінін Д. Г., & Тимофеев В. (2023). Деякі аспекти підготовки курсантів у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання в умовах воєнного стану: сучасні тенденції та перспективи. Матеріали конференцій МЦНД, (02.06.2023; Одеса, Україна), 98–100. вилучено із <https://archive.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/600>.

Турчанікова Г.
викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**СУЧАСНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ТАКТИЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Умови сучасного світу непередбачувані та постійно змінюються, висуваючи перед країнами низку складних завдань, зокрема в сфері безпеки та оборони. Україна, яка переживає складний період у своїй історії, стоїть на передовій лінії цих викликів. В умовах потенційної агресії та введення воєнного стану стратегічно важливою стає тактична підготовка фахівців сектору безпеки та оборони. Необхідність удосконалення цієї підготовки стає переломною, оскільки від неї залежить не лише ефективність захисту країни, але й її загальна безпека та стабільність.

Формування сучасної правової системи України відповідно до

міжнародно-правових норм, зміцнення сил сектору безпеки і оборони є складними, багатоплановими та багатофункціональними процесами, які потребують глибокого наукового аналізу, про що слід пам'ятати. У сучасній ситуації організованого збройного опору НЗФ та наявності загрози конституційному ладу в окремих районах Донецької та Луганської областей органи СБУ, підрозділи та частини ЗСУ, НГУ, Національна поліція та інші сили залучені до врегулювання конфлікту. Як показують сучасні реалії, подолати масштаби організованого опору можна лише за допомогою спільного налагодженого спротиву всіх підрозділів сектору безпеки і оборони України. У цьому аспекті тактична підготовка стає важливим чинником [1].

З огляду на тактику французької мобільної жандармерії, яка вважається однією з лідерів у підготовці миротворчих поліцейських сил ООН, вона має ряд важливих переваг. Застосування спеціальних засобів і озброєння здійснюється за командою командира частини, а не оперативного начальника, що підвищує ефективність, маневреність та прохідність групи, спрощує управління нею. Це позитивно впливає на своєчасність та швидкість виконання необхідних заходів. Для вдосконалення тактичної підготовки необхідно враховувати тактику французької мобільної жандармерії у навчальних підрозділах та тактичні характеристики діяльності підрозділів НАТО та Німеччини для практичного застосування [2].

Важливо регулярно оновлювати програми підготовки, включати нові методики та технології, а також забезпечувати належний рівень фінансування інфраструктури та матеріально-технічної бази, щоб забезпечити ефективну підготовку фахівців [3].

На фоні потенційної агресії та введення воєнного стану актуальність тактичної підготовки фахівців стає надзвичайно високою. Зміцнення сил сектору безпеки і оборони вимагає глибокого наукового аналізу та налагодженого спротиву всіх підрозділів. Відповідно до вищезазначеного, вказані методи можуть гарантувати не лише ефективність захисту країни, але й її загальну безпеку та стабільність у складному сучасному світі.

Список використаних джерел:

1. Меленті Є. О., Євтушенко І. В., Гарбузов О. А., Пономарьов В. О. Удосконалення рівня тактико-спеціальної та вогневої підготовки представників сил сектору безпеки і оборони. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України*. 2019. С. 155.

2. Тробюк Д. Організація охорони громадського порядку національної жандармерії Франції та можливості її використання у Національній гвардії України. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки*. 2020. Т. 79, № 1. С. 125-136. URL : <https://doi.org/10.32453/3.v79i1.101> (дата звернення: 02.04.2024).

3. Ротань К. О., Лукін Б. П. Сучасні питання вдосконалення тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та психологічної підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. *Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану*, м. Вінниця. Харків, 2023. С. 128.

Фурса В.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Подальший розвиток та реформування правоохоронної сфери, охорона публічної безпеки і публічного порядку, належне забезпечення прав та законних інтересів людини і громадянина наразі неможливі без активного використання сучасних технологій. Однією із таких технологій є безпілотні літальні апарати (далі – БПЛА). Інтеграція технології БПЛА у поліцейську діяльність ознаменувала значну зміну поліцейської тактики. БПЛА стали незамінним інструментарієм для багатьох поліцейських підрозділів, особливо для тих, які здійснюють оперативне реагування. Загалом БПЛА здатні підвищити ефективність поліції у різних ситуаціях оперативно-службової та службово-бойової діяльності.

Водночас необхідно зазначити, що використання БПЛА у поліцейській діяльності є досить новим явищем. Так, проаналізувавши юридичну літературу періоду 2015-2018 років, ми здійснюємо висновки, що використання БПЛА в правоохоронній діяльності та і взагалі в Україні не має масового характеру, у зв'язку з чим держава не регламентує використання БПЛА. У 2018 році були затверджені Авіаційні правила України «Правила використання повітряного простору України», що свідчить про популяризацію БПЛА як в цивільному житті, так і в правоохоронній діяльності. Проте особливої популярності БПЛА набирають із початком повномасштабного вторгнення окупаційних сил агресора на територію суверенної та незалежної України і БПЛА, які раніше використовувалися в поліцейській діяльності, починають використовуватися як засіб забезпечення ведення бойових дій.

Однією з головних переваг використання БПЛА є їхні можливості в області нагляду та розвідки. Завдяки високоякісним камерам і технологіям обробки зображень БПЛА можуть здійснювати аеронагляд за значною територією, виявляти теплове випромінювання від людини, що збільшує шанси на швидке виявлення постраждалих та надання їм допомоги чи на швидке виявлення правопорушника або ворога, у випадку використання як засобу забезпечення ведення бойових дій. Крім того, використання БПЛА допомагає своєчасно виявляти та документувати різноманітні правопорушення.

На сьогодні БПЛА використовуються:

1. під час участі спеціальних підрозділів поліції у виконанні бойових розпоряджень військового командування;
2. для організації роботи поліції на деокупованих територіях, зокрема під час проведення стабілізаційних заходів;
3. для виявлення вибухонебезпечних предметів та подальшого розмінування територій;
4. для документування воєнних злочинів;
5. для організації роботи блок-постів;
6. для пошуку безвісно зниклих осіб та осіб, що загубилися;
7. для оперативного реагування, проведення спеціальних поліцейських операцій.

Водночас необхідно зазначити, що БпЛА є високотехнологічним пристроєм і поводження з ним вимагає наявності певних знань та навичок. У зв'язку з цим виникає необхідність впровадження відповідних навчальних курсів чи навчальних дисциплін в освітній процес закладів освіти, що здійснюють підготовку поліцейських, оскільки використання БпЛА у діяльності поліції є кроком у майбутнє, адже це першочергово сприяє безпеці громадян та підвищує ефективність правоохоронних органів загалом.

Шлямар І.

кандидат наук з фізичного виховання та спорту, заслужений працівник фізичної культури та спорту України, доцент кафедри Національної академії Служби безпеки України

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ФОРМУВАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ НОЖОВОГО БОЮ

Досвід бойових дій в Україні по відбиттю повномасштабної агресії російської федерації свідчить, що бойова діяльність військовослужбовців сил сектору безпеки і оборони України відбувається за наявності значних фізичних і психологічних напружень, постійної втоми, апатії та інших несприятливих чинників бойової діяльності, що особливо проявляються під час ведення ближнього бою з противником. Спроможність долати несприятливі чинники, що супроводжують бойову діяльність, потрібно формувати заздалегідь [1].

Нові підходи та нестандартні методи в підготовці сил сектору безпеки і оборони України сьогодні є одним зі шляхів виживання наших військовослужбовців. На жаль в більшості підготовка військовослужбовців проводиться в стислі терміни, де фізичній підготовленості не завжди

приділяється належна увага. Федерацію ножового бою та збройових бойових мистецтв України спільно з Управлінням фізичної підготовки командування Сухопутних військ Збройних Сил України розроблено сучасний підхід та унікальну методіку удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств, а саме розділу рукопашного бою – ножового бою, засновану на досвіді бойових дій під час широкомасштабного вторгнення російської федерації, досвіді збройних сил провідних країн світу, використання ножа в різних конфліктних ситуаціях і спортивних змаганнях [2, 3].

Застосування зброї (як вогнепальної, так і холодної) військовослужбовцями сил сектору безпеки і оборони України є необхідним під час здійснення оперативно-бойових завдань (спецоперацій).

Бойові дії можливі в різних умовах: в горах чи під землею (катакомбах, шахтах, печерах), тобто там, де при пострілах можливі сходження лавин чи обвали. Під час захоплення штабів і пунктів управління іноді може ставитися завдання зберегти обладнання та апаратуру в працездатному стані. Подекуди трапляються ситуації, коли вогнепальну зброю застосувати неможливо або дуже ризиковано, зокрема, коли ведеться ближній бій у вибухонебезпечних приміщеннях і спорудах (це можуть бути склади зброї та боєприпасів, автозаправки і газонасосні станції, підприємства з виробництва паливних та вибухових речовин тощо).

Зазвичай ближній бій буде вестися у складі малої групи (штурмової, розвідувальної). Також в умовах обмеженого простору та недостатньої видимості є велика ймовірність ураження вогнем власної зброї один одного. Жорстокі рукопашні сутички в полі, лісових зонах, міських кварталах, укріплених спорудах – звичайне явище для таких бойових дій, де застосовується холодна зброя. У наведених випадках використання вогнепальної зброї необхідно звести до мінімуму [1, 4].

Бойовий ніж є одним із основних видів холодної зброї. Призначений він для знищення противника та виготовляється спеціально з цією метою. Бойовий ніж є зброєю ближнього бою, основним його призначенням є нанесення поранення, знищення живої сили противника в рукопашному бою або використання для самозахисту від нападу озброєного злочинця. Здебільшого бойовий ніж використовується з метою раптового та безшумного знищення противника. Застосовується для зняття караульних і вартових, ліквідації секретів і засідок, захоплення будівель і приміщень. Бойовий ніж під час інтенсивного і тривалого бою може залишитися на деякий час єдиною зброєю в руках військовослужбовця, зокрема, коли витрачений весь боєкомплект вогнепальної зброї [2, 3, 4].

Таким чином, сфера застосування бойового ножа у проведенні спеціальних операцій і під час ближнього бою досить широка. Причому в залежності від цілей і завдань бою ніж може використовуватися як засіб знищення противника, так і як засіб управління його діями. Ось чому є сенс оволодіти прийомами ножового бою, осмислити загальну картину такого

бою, при цьому акцентуючи свою увагу на характерних особливостях, пов'язаних із використанням ножа.

Новітній сучасний підхід та унікальна методика складаються з методичних та практичних розділів, які доповнюють один одного. Теоретичний розділ містить інформацію щодо техніки виконання прийомів та рухів. Практичний розділ зі свого боку складається з інтерактиву (QR-коди в друкованому вигляді та посилання в електронному вигляді) щодо правильного виконання прийомів ножового бою [3, 4].

Навчально-методичні матеріали передбачають підготовку протягом 14 діб, з яких 8 – навчальних (16 навчальних годин). Тривалість навчального заняття (без урахування часу для прибуття на заняття та відбуття) – по 2 години 4 рази на тиждень.

Головна особливість і перевага використання ножа в практиці бою полягає в тому, що використання ножа одним із суперників в рукопашному поєдинку зводить нанівець всі переваги в фізичних кондиціях і параметрах, навіть технічної підготовленості відносно рукопашного бою (ударна та борцівська техніка) іншого суперника без ножа.

У переважній більшості випадків в поєдинках незброєного і озброєного ножем суперників перший зазнає поразку, незважаючи на його підготовленість в рукопашному бою, якщо його противник з ножем володіє базовими знаннями сучасного ножового бою, що пропонуються даними методичними настановами.

Використання ножа, як зброї ближнього бою, поряд з використанням, наприклад, пістолета (як зброї ближнього бою), потребує опанування специфічних прийомів та навиків.

Причини для опанування ножовим боєм військовослужбовцями сил сектору безпеки і оборони України:

– тренінг ножового бою, навіть в його загальноформулюючому сенсі, несе в собі розвиток всіх необхідних навичок ближнього бою (розрахунок дистанції, таймінгу бою, маневреності, комбінаторики). До того ж саме цей тренінг (на відміну від тренінга з рукопашного бою) проводиться безпечно для всіх вікових груп і різних рівнів фізичної підготовленості. Без травм та ушкоджень. А повноконтактні спаринги в захисному спорядженні надають змагального характеру і реального досвіду поєдинку;

– одним з результатів проходження тренінгу є зміцнення морально-психологічного стану, гартування характеру військовослужбовцями сил сектору безпеки і оборони України завдяки практикам поєдинків (спарингів) для всіх вікових груп незалежно від рівня фізичної підготовленості. Цей тренінг формує впевненість у власних силах, зміцнює бойовий стрижень, пробуджує у військовослужбовці бійця;

– отримання комплексу кардіонавантажень, силових навантажень, тренування витривалості та змагальний елемент. Тренінг з ножового бою – найкраща альтернатива або найефективніший варіант продовження тренінгу з рукопашного бою в програмі фізичної підготовки;

– навички, які засвоюються на даному тренінгу, – засвоюються на все життя.

Навички і знання – це зброя, яку військовослужбовець тільки вдосконалює. Навички тренінгу з ножового бою, що пропонується даними методичними рекомендаціями, завжди дозволяють перетворити будь-який предмет, схожий на ніж, в загрозу для опонента в будь-якій ситуації. Більше того, навіть без предмета (ножа) реакції, динамічні стереотипи, програми роботи тіла в ситуації, яка вимагає активної оборони, захисту, знешкодження, всі навички, набуті в тренінгу, дозволять діяти ефективно з ножом чи без ножа.

Список використаних джерел:

1. Настанова з фізичної підготовки у Сухопутних військах Збройних Сил України: навч.-метод. посібник / Шлямар І. Л., Романчук С. В., Воронцов О. С. та ін., КПД 7-00(72).11.02, Київ, СВ ЗСУ, 2022. – 180 с.
2. Спортивний ножовий бій. Основи: навч.-метод. посібник / О. Воробей, ISBN 978-966-97751-2-2, видавництво Історичний клуб «Холодний Яр», 2018.
3. З рукопашної підготовки. Ножовий бій: методичні рекомендації / А. Барньов, А. Марченко, О. Воробей, І. Пушкарьов СВП 7-00(72)287.68, Київ, СВ ЗСУ, 2023. – 64 с.
4. Застосування ножа під час рукопашної сутички: методичні рекомендації / І. Л. Шлямар, А. О. Барньов, С. В. Палевич, О. П. Бондарович: НА СБ України, 2024. – 67 с.

Чоботько І.

старший викладач кафедри
фізичного виховання та тактико-
спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

РОЛЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДТРИМЦІ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Протягом останніх десяти років було розроблено безліч сучасних технологій, які використовуються для спортивного тренування та підвищення фізичних якостей у студентів. Завдяки сенсорним пристроям, програмному забезпеченню та іншим інноваційним рішенням стало можливим оцінювання рівня фізичної підготовки студентів та покращення їхніх результатів.

У наш час стан здоров'я дітей та підлітків в Україні стає критичним через вплив різних соціально-економічних факторів. Один з основних чинників, що негативно впливає на їх здоров'я, – це зниження рухової активності, що призводить до відсутності достатнього фізичного навантаження в повсякденному житті. Це спричиняє погіршення фізичного

розвитку студентів та загрожує їхньому здоров'ю, оскільки відсутність рухової активності обмежує функціональні можливості організму.

Спорт став неодмінною складовою сучасного життя та сферою активної діяльності для багатьох людей. Однією з ключових особливостей спорту є наявність змагальної активності та спеціалізованої підготовки (спортивної підготовки), а основна мета – досягнення максимального спортивного результату.

Сучасні технології у спортивних тренуваннях надають студентам можливість отримувати детальну інформацію про їх фізичний стан та покращувати його. Один з таких пристроїв – це браслет, який може вимірювати серцевий ритм, кількість кроків та калорій, витрачених під час тренувань. Також існують програмні засоби, що дозволяють студентам відстежувати їхній прогрес та обирати програми тренувань, що найкраще відповідають їхній фізичній формі [1].

Ще одним інструментом, який може сприяти у тренуванні, є використання віртуальної реальності. Ця технологія дозволяє моделювати різні види тренувань і ігор, що допомагає студентам отримувати більше практичного досвіду в умовах, недоступних для них у реальному житті. Крім того, віртуальна реальність може бути корисною для зниження ризику травм, оскільки надає можливість тренувати рухи в безпечних умовах. Традиційні методи, такі як тестування на біговій доріжці, стають менш популярними через збільшення популярності більш точних та ефективних технологій для оцінювання. Одним з таких пристроїв є тестування функціонального руху, що дозволяє оцінити здатність студентів виконувати різноманітні рухи, відповідно до їхніх спортивних цілей.

Регулярні заняття фізичними вправами мають великий потенціал для культивування позитивних аспектів особистості, стимулюють активність та викликають відчуття впевненості та бадьорості, сприяють удосконаленню якостей як фізичних, так і психічних. Це сприяє покращенню професійної підготовленості студентів до майбутньої роботи. Таким чином, фізична активність завжди виступає як важливий компонент здорового способу життя і сприяє формуванню та розвитку фізичних якостей.

Оволодіння фізичними вправами та технічними елементами різних видів спорту є складним психічним процесом, що передбачає відтворення рухових актів у свідомості. У процесі формування уявлень про рухові дії велике значення має розумова діяльність. Завдяки аналізу розумом глибше розуміються елементи фізичних вправ, більш повно виявляються взаємозв'язки і залежності між ними, що допомагає студентам найповніше засвоювати ці вправи [2]. Для розвитку рухових уявлень, мотивації та зацікавленості у фізичних вправах та спорті важливу роль відіграють теоретичні знання. У процесі навчання студенти отримують теоретичну базу через лекції, дискусії, читання спортивної літератури та інші методи.

Тож нові технології дозволяють тренерам та інструкторам в реальному часі збирати та аналізувати дані про фізичні можливості студентів. Цей процес дозволяє інструкторам індивідуалізувати програми тренувань для кожного студента, особливо це актуально в закладах вищої освіти з великою кількістю студентів [3, 4, 5].

Отже, сучасні технології значно спрощують процеси спортивного тренування, розвитку та оцінки фізичних якостей студентів. Використання сенсорних пристроїв та програмних засобів дозволяє отримувати детальну інформацію про фізичний стан студентів і поліпшувати їх результати. Використання віртуальної реальності та функціонального тестування допомагає студентам набувати більше практичного досвіду у симуляції умов, недоступних в реальному житті, а також дозволяє тренерам та інструкторам аналізувати дані про фізичні якості студентів у реальному часі. Ці технології сприяють поліпшенню фізичної підготовки та підвищенню ефективності тренувань студентів.

Список використаних джерел:

1. Павленко В. О. Сучасні технології підготовки в обраному виді спорту [підручник] В. О. Павленко, Е.Ю. Насонкіна, Є. Є. Павленко – Харків, 2020. 550 с.
2. Чоботько І. І. Роль спеціальної фізичної підготовки в діяльності правоохоронця. Міжнародний форум «З проблем фізичного виховання та здоров'я молоді у сучасному освітньому середовищі», 18 травня 2023 р. С. 246-248.
3. Чоботько І. І. Особливості фізичного виховання здобувачів вищої освіти та способи його вдосконалення у сучасних реаліях. Міжнародний науково-практичний круглий стіл «Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських», 30 листопада 2023 р. С. 157-159.
4. Chobotko M., Chobotko I., Lastovkin V., Schastlyvets V. (2021). Convergence of digital technology and judo competitive practice. Збірник наукових праць ЛОГОС, 1, 127-132. <https://doi.org/10.36074/logos-26.11.2021.v3.40>.

Чоботько М.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СПОРТИВНОМУ ТРЕНУВАННІ: ЗБАЛАНСОВАНИЙ РОЗВИТОК ТА МОНІТОРИНГ ФІЗИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СТУДЕНТІВ

Сучасні технології використання в спортивній практиці відіграють значну роль у покращенні ефективності тренувань та оцінці фізичних здібностей. Наявність передових засобів дозволяє отримувати об'єктивні

дані, аналізувати результати й удосконалювати тренувальні програми. Мета цієї доповіді полягає у висвітленні сучасних технологій, що використовуються у сфері спортивної підготовки, а також методик розвитку та оцінки фізичних якостей у студентів.

Наручні пристрої та датчики, включаючи фітнес-трекери, смарт-годинники та інші подібні пристрої, набули широкого поширення серед спортсменів та фізкультурників. Ці технологічні засоби призначені для вимірювання різноманітних параметрів, таких як кількість кроків, серцевий ритм, кількість спалених калорій, пройдена відстань та інші. Отримані дані сприяють здійсненню моніторингу фізичної активності та прогресу як тренерами, так і студентами [1].

Дійсно, наручні пристрої та датчики стали невід'ємною частиною спортивної підготовки та фітнесу. Ці технології забезпечують значущу інформацію, пов'язану з фізичною активністю та прогресом студентів. Наведемо кілька ключових параметрів, що вимірюються цими засобами:

– *вимір кількості кроків*: наручні пристрої можуть фіксувати кількість кроків, здійснених студентами протягом дня, дозволяючи встановити загальний рівень рухової активності протягом цього періоду.

– *вимір серцевого ритму*: багато з цих пристроїв оснащені вбудованими датчиками пульсу, які дозволяють проводити моніторинг серцевого ритму студентів. Це забезпечує можливість контролювати інтенсивність тренувань та визначати зони заряду серця для досягнення оптимального навантаження.

– *вимір калорій*: деякі з наручних пристроїв дозволяють оцінити кількість спалених калорій під час фізичної активності, що сприяє у встановленні необхідної кількості споживаних калорій та збалансуванні раціону харчування.

– *вимір пройденої відстані*: багато наручних пристроїв відстежують пройдену відстань під час тренувань або іншої фізичної активності. Це дозволяє студентам встановлювати цілі стосовно пройденої відстані та відстежувати їх прогрес у цьому плані [2].

Ці дані, отримані з наручних пристроїв, можуть бути автоматично синхронізовані з мобільними додатками або програмними платформами, що дозволяють тренерам та студентам систематично контролювати їх фізичну активність, вивчати прогрес та сприяти більш ефективному плануванню тренувань. Однак важливо підкреслити, що наручні пристрої слугують лише допоміжним інструментом, а їх дані потребують аналізу та інтерпретації належним чином. Професійний тренер чи фахівець з фізичної підготовки може забезпечити супровід у цьому процесі та встановити індивідуальні програми тренувань, враховуючи отримані дані. Тож використання наручних пристроїв та датчиків відкриває нові можливості для збалансованого та ефективного фізичного розвитку студентів, сприяючи моніторингу прогресу та стимулюючи до досягнення поставлених цілей.

Використання відеоаналізу у спортивній практиці сприяє ретельному аналізу рухових навичок та техніки виконання різноманітних аспектів спортивної діяльності серед студентів. За допомогою спеціального програмного забезпечення, яке включає в себе функціонал покадрового аналізу та вимірювання, можливо розглядати відеозаписи у сповільненому режимі та проводити глибокий аналіз біомеханічних параметрів. Процес відеоаналізу охоплює дослідження різних біомеханічних показників, включаючи положення тіла, кути суглобів, траєкторію руху та інші аспекти. Цей аналіз дозволяє тренерам та фахівцям з фізичної підготовки оцінювати техніку виконання рухів, виявляти недоліки та визначати області, які потребують подальшого вдосконалення. В результаті використання відеоаналізу створюються умови для систематичного покращення спортивних навичок та досягнення вищого рівня майстерності серед студентської спортивної громадськості. Використання відеоаналізу у спортивній тренувальній практиці стає досить значущим інструментом для надання зворотного зв'язку студентам. Ця технологія дозволяє студентам спостерігати за власними рухами, проводити їх аналіз та отримувати конкретні рекомендації з удосконалення техніки. З цими можливостями навчання стає більш ефективним, бо студенти мають можливість визначати власні помилки, вносити корективи та поліпшувати свої рухові навички [3].

Застосування відеоаналізу виявляється особливо важливим у спортивних дисциплінах, де точність техніки та рухів має вирішальне значення для досягнення успіху, таких як гімнастика, плавання, легка атлетика, теніс та інші.

Відеоаналіз сприяє тренерам та студентам для отримання об'єктивного аналізу техніки рухів та усвідомлення про їхні рухові дії. Він сприяє покращенню координації, балансу, точності та ефективності виконання рухів.

У цілому використання відеоаналізу у спортивній тренувальній діяльності та оцінці фізичних якостей студентів дозволяє досягати вищих результатів, удосконалювати техніку рухів та покращувати спортивні навички.

Найбільш розповсюдженим методом вимірювання електричної активності м'язів є електроміографія (ЕМГ) у період фізичної активності з метою оцінки їхньої працездатності, координації та ефективності функціонування. Цей метод може виявити дисбаланси між м'язовими групами та служити основою для розробки індивідуальних програм тренувань. Процес вимірювання ЕМГ включає розміщення електродів на поверхні шкіри над досліджуваними м'язами. Електроди реєструють електричні сигнали, що виникають під час зрушення м'язів, які потім аналізуються для визначення рівня їхньої активності, часу скорочення, синхронізації роботи та інших параметрів.

Застосування ЕМГ може допомогти виявити дисбаланси між м'язовими групами, нерівномірну активність м'язів та недоліки в координації рухів. Ця інформація може бути використана тренерами для розробки індивідуальних

програм тренувань, спрямованих на покращення функціональної працездатності м'язів, розвиток балансу та ефективність виконання вправ.

Тож дані, отримані за допомогою ЕМГ, можуть бути використані для визначення оптимальних параметрів навантаження на м'язи та контролювання інтенсивності тренувань. Це дозволяє тренерам налаштовувати програми тренувань для досягнення більш ефективних результатів та запобігання можливим травмам [4].

Електроміографія (ЕМГ) представляє собою значний засіб для об'єктивної евалюації м'язової активності та функціональної працездатності. Використання ЕМГ у поєднанні з іншими методами аналізу техніки та фізичних характеристик дозволяє студентам та тренерам отримувати більш повне уявлення про їх фізичні здібності та прогресування у тренуваннях. Це лише кілька ілюстративних прикладів сучасних технологій та методик, які можуть бути використані у спортивному тренуванні та оцінці фізичних якостей студентів. Застосування таких інноваційних засобів може сприяти покращенню ефективності тренувань, зменшенню ризику травм та досягненню вищих спортивних результатів.

Список використаних джерел:

1. Чоботько М. А. Здоров'язберігальні компетенції курсантів. III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми забезпечення національної безпеки держави», м. Київ, Інститут УДО України КНУ імені Тараса Шевченка, 26 листопада 2020 р. – С.347-349.

2. Чоботько М. А., Счастливец В. І., Ластовкін В. А. Вплив східних єдиноборств на розвиток рухових якостей студентів. Методичні рекомендації. – Дніпро: ДДУВС, 2019. 158 с. <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/3713>.

3. Чоботько М. А. Особливості фізичної підготовки поліцейських в умовах бойових дій // VII Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», м. Київ, Національний університет оборони України, 24 листопада 2023р. С.381-382.

4. Чоботько М. А. Підвищення рівня фізичної і психологічної підготовки співробітників ОВС. IV Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України», м. Київ, 24 листопада 2020 р. С. 340-342.

ТРИБУНА МОЛОДОГО АВТОРА

Ахрамєєва В.

курсант I курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Богуславський В.

завідувач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР

Актуальність теми удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств у правоохоронних структурах надзвичайно важлива в сучасних умовах, оскільки правоохоронні органи є передовою лінією у забезпеченні громадського порядку та безпеки громадян. Забезпечення їхньої ефективності та професійності у вирішенні конфліктних ситуацій та захисту правопорядку вимагає постійного вдосконалення методів та технік боротьби. Метою даної роботи є аналіз інноваційних підходів до тренування правоохоронців у єдиноборствах, а також вивчення ефективних стратегій та методів для підвищення їхньої професійної майстерності в цій сфері.

Підготовка до єдиноборства може стати потужним інструментом для навчання та виховання співробітників поліції, що дозволяє їм активно та ефективно діяти в умовах підвищеного психічного навантаження, здобувати необхідний досвід вольових дій, подолання труднощів та подолання негативних психічних станів [1]. Унікальність тренувань у рукопашному бою та у будь-яких інших бойових мистецтвах полягає в тому, що вони дозволяють моделювати різні ситуації прямого протистояння з противником з різним ступенем умовності, але завжди в реальному, віч-на-віч контексті.

Для підвищення рівня розвитку ключових м'язових груп, які використовуються під час єдиноборства з противником, в Національній поліції були розроблені спеціалізовані комплекси вправ, які виконуються за круговою методикою. Ці комплекси були створені з урахуванням конкретних потреб і розділені на дві групи: 1) комплекс вправ, спрямованих на

поліпшення швидкісно-силових показників ударів руками та ногами; 2) комплекс вправ, спрямованих на підвищення ефективності прийомів боротьби, що використовуються під час затримання [2].

Аналізуючи вимоги до функціонального стану працівників правоохоронних органів, які виступають у ролі основного елемента у використанні примусових заходів для забезпечення правопорядку, дослідники та експерти Національної федерації бойового хортингу України виявили, що для покращення фізичної підготовки особового складу необхідно не лише підвищувати рівень розвитку окремих важливих фізичних якостей і навичок, але й спеціально працювати над їх комплексним виявом в обмежений проміжок часу, що є характерним для ситуацій переслідування та боротьби (наприклад, рукопашного бою в бойовому хортингу) з правопорушниками. Встановлено, що ці ситуації, так само як і службово-прикладні види боротьби, такі як бойовий хортинг, ставлять підвищені вимоги до силової витривалості та стійкості організму до продуктів анаеробного обміну, оскільки вони відбуваються при серцевому ритмі 170–190 ударів за хвилину протягом 2–6 хвилин. У зв'язку з цим рекомендуються вправи, які ефективно тренують анаеробні гліколітичні механізми енергозабезпечення та специфічну витривалість у працівників правоохоронних органів. Спаринги за правилами бойового хортингу є одним з основних методів силового бою у цьому контексті [3].

Головним чинником для досягнення високого рівня технічної майстерності у службово-прикладному рукопашному бою майбутніх офіцерів Національної поліції України є належна оптимізація змісту та структури тренувального процесу. Важливим аспектом цього процесу є техніко-тактична підготовка курсантів під час практичних занять, що включає систематичне формування та вдосконалення ключових технічних навичок. Це створює необхідну базу для сталого підвищення рівня професійної майстерності та досягнення високих спортивних результатів [4].

Процес створення та удосконалення основних прийомів повинен відбуватися в повній відповідності до блоків техніко-тактичних дій, які вже є в арсеналі курсантів, з урахуванням подібності основних морфологічних характеристик. Для цього необхідно використовувати різноманітні засоби та методи, які дозволяють збільшити різноманітність дій та стабільність виконання ключових елементів основного прийому [4].

У підсумку удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств в правоохоронних структурах в наш час є надто важливим аспектом для ефективного виконання завдань правопорядку та забезпечення безпеки громадян.

По-перше, наявність відповідної технічної майстерності та навичок у службових осіб дозволяє їм ефективно впоратися з різноманітними ситуаціями, включаючи затримання правопорушників, вирішення конфліктних ситуацій та ведення бойових дій у критичних сценаріях. Крім того, постійне удосконалення

технічних та тактичних навичок є головним фактором для забезпечення безпеки не лише для правоохоронців, а й для громадськості в цілому.

По-друге, адекватна організація та проведення тренувань з урахуванням специфіки службових обов'язків сприяє формуванню не лише фізичної, а й психологічної стійкості у працівників правоохоронних органів. Такий підхід дозволяє підвищити рівень самовпевненості та впорядкувати реакції в умовах стресу, що забезпечує більш ефективне функціонування правоохоронного апарату в ситуаціях кризового характеру.

Крім того, систематичне навчання та практика у службово-прикладних єдиноборствах сприяє розвитку командного духу та співпраці серед працівників правоохоронних структур. Це створює основу для більш ефективного використання колективного потенціалу у ситуаціях, коли потрібна координація дій для досягнення поставленої мети.

Отже, удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств в правоохоронних структурах є провідним елементом для забезпечення ефективності та професіоналізму в їхній діяльності, а також для забезпечення безпеки та порядку в суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Бортник С. М. Рівень фізичної підготовки як ключова вимога до кандидатів на службу в Національній поліції України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 57-59.
2. Александрова О., Головка В. Проблематика підвищення рівня фізичної підготовки майбутніх офіцерів поліції. Вступне слово. 2021. с. 5.
3. Єрмоєнко Е. А. Вдосконалення фахової майстерності працівників правоохоронних державних структур. 2022.
4. Сагайдак С. М. та ін. Методичні особливості вдосконалення коронних технічних дій правоохоронців МВС України зі службово-прикладних єдиноборств. 2020.

Базір В.

курсант 3 курсу

Навчально-наукового
інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ,

Гузенко Є.

доцент кафедри тактичної
підготовки Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
психологічних наук, доцент,

**ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Міністерство внутрішніх справ України з початку повномасштабного вторгнення РФ провело чимало необхідних реформ, що почали приносити позитивні результати. Робота правоохоронних органів, зокрема Національної поліції, за період від початку збройної агресії призвела до помітного зниження рівня злочинності в країні. Така позитивна тенденція зумовлена величезним внеском у підготовку майбутніх правоохоронців закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС). Саме такі заклади і готують висококваліфікованих спеціалістів для їх подальшої роботи на благо України. Адже в жодному іншому закладі, що не належить до системи МВС, навчальні плани не містять таку навчальну дисципліну, як «Тактико-спеціальна підготовка». Ця дисципліна вивчається в Національній академії внутрішніх справ, яка готує майбутніх поліцейських, є тотожним поняття «Тактичної підготовки», що віднайшло своє відображення у нормативно-правових актах та розуміється як комплекс певних заходів, спрямованих на набуття та вдосконалення поліцейськими навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [1].

Дисципліна «Тактико-спеціальна підготовка», що викладається для курсантів Національної академії внутрішніх справ, повністю забезпечує комплексне навчання майбутніх співробітників правоохоронних органів вмілим та злагодженим діям при виконанні різноманітного роду завдань в умовах, максимально наближених до реальності, де виробляються висока професійна майстерність, морально-психологічна стійкість, фізичне загартування та витривалість. Навчальна дисципліна характеризується надзвичайно чіткою вираженою практичною спрямованістю та привчає

курсантів до навичок прийняття рішення, визначення індивідуальних та колективних способів дій в особливих умовах за надзвичайних обставин, забезпечення особистої безпеки поліцейських під час виконання бойових завдань у надзвичайно екстремальних умовах службової діяльності. Також «Тактико-спеціальна підготовка» формує у майбутніх працівників правоохоронних органів професійну спрямованість, що охоплює три компоненти: підготовленість, готовність і надійність. Підготовленість курсантів гарантує успішне виконання певного роду завдань в екстремальних умовах діяльності, зокрема в умовах воєнного стану, що нині триває в Україні. Основними складниками підготовленості випускників Національної академії внутрішніх справ є: тактико-спеціальні знання, вміння та навички, а також особисті якості майбутнього працівника правоохоронних органів. Готовність та надійність курсантів гарантує в подальшому під час виконання завдань впевненість у собі, здатність виконувати завдання у важких та дуже мінливих умовах оперативної обстановки [4].

Основу тактико-спеціальної підготовки курсантів Національної академії внутрішніх справ становлять:

- вивчення тактичних засобів та прийомів дій в екстремальних умовах виконання завдань;
- правові підстави застосування превентивних поліцейських заходів;
- правові підстави та порядок застосування поліцейських заходів примусу;
- вивчення та практичне відпрацювання тактичних дій, що застосовуються при забезпеченні громадської безпеки і порядку, ліквідації масових заворушень [3, с. 12].

Метою занять з «Тактико-спеціальної підготовки» є відпрацювання практичних навичок для їх подальшого застосування в своїй професійній діяльності. Основним методом навчання є тренування у виконанні прийомів та способів дій, навчально-бойових нормативів, оскільки в сучасних умовах життя є надзвичайно важливим для майбутніх працівників правоохоронних органів. Також під час навчання приділяється велика увага нормативно-правовій базі, а особливо вивченню Закону України «Про Національну поліцію України» та інших нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України, що регламентують службово-бойову діяльність відомства. Особливу увагу під час вивчення навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка» звернено на вивчення та застосування на практиці Розділу V «Поліцейські заходи» Закону України «Про Національну поліцію» [1].

Основними принципами, якими керуються в Національній академії внутрішніх справ під час викладання курсантам навчальної дисципліни «Тактико-спеціальна підготовка», є:

- виховання у курсантів високих моральних, волевих якостей, необхідних їм при виконанні в майбутньому професійних завдань;

– формування навичок системного прийняття рішень на виконання поставлених завдань у будь-яких умовах;

– розвиток теоретичних знань і практичних навичок в організації та управлінні діями елементів у спеціальній операції.

Навчальна дисципліна «Тактико-спеціальна підготовка» охоплює дві складові частини – спеціальну тактику та тактику професійної діяльності. Спеціальна тактика включає в себе розробку і впровадження в практику застосування превентивних та примусових поліцейських заходів, методів і прийомів дій особового складу органів та підрозділів правоохоронних органів, вибір найбільш оптимальних варіантів згрупування сил для кожної окремої ситуації, планування дії усіх сил, що залучаються до вирішення такої ситуації, та безпосереднє управління ними в ході спеціальних операцій. Тактика професійної діяльності охоплює питання несення служби окремими нарядами поліції, основні задачі, порядок організації та несення служби поліцейськими з охорони публічного порядку, забезпечення публічної безпеки, боротьби з правопорушеннями на вулицях, площах, транспортних магістралях та в інших публічних місцях [2].

Отже, навчальна дисципліна «Тактико-спеціальна підготовка» відіграє надзвичайно важливу роль в підготовці курсантів до їх майбутньої професії. Вона допомагає вивчити нормативно-правову базу, що знадобиться їм в їх подальшій професійній діяльності, у відпрацюванні навичок застосування поліцейських заходів. Окрім цього, навчальна дисципліна формує у курсантів такі особисті якості характеру, як впевненість у власних силах, вміння правильно, та користуючись принципом законності, діяти в тій чи іншій ситуації. Під час вивчення «Тактико-спеціальної підготовки» надзвичайно важливо поєднувати теоретичну базу з практичним її застосуванням. Якщо у курсанта не буде проблем з жодною з цих складових, то в подальшому йому вдасться виконувати свої обов'язки на надзвичайно високому рівні.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 21.01.2016 № 50. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>.
2. Тактико-спеціальна підготовка : навч. посіб. / Комісаров О. Г., Собакарь А. О., Соболев Е. Ю., Юнін О. С. та ін. ; Дніпропетровськ. Держ. ун-т внутр. справ. Дніпро : ДДУВС, 2017. 277 с.
3. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч. посібник / О. І. Тьорло, Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенький та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 480 с.
4. Царьов О. Д. Підготовка до професійної адаптації майбутніх правоохоронців у вищих навчальних закладах МВС України : монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2016. 231 с.

Бандурін В.,

курсант 1-го курсу ННІ
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Бойко О.

старша викладачка кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Актуальність теми полягає в необхідності забезпечення оптимального рівня фізичної підготовленості військовослужбовців підрозділів Національної гвардії України для ефективного виконання ними своїх обов'язків та забезпечення національної безпеки. З урахуванням складностей та загроз, з якими стикаються сучасні війська, фізична готовність військових стає дуже важливою. Розвиток технологій та зміни військових загроз також вносять зміни у вимоги до фізичної підготовленості військовослужбовців, що підкреслює актуальність дослідження цієї теми.

Результати дослідження фізичної підготовленості військовослужбовців Національної гвардії України виявили ряд проблем та недоліків. Аналіз показав, що деякі військовослужбовці не досягають потрібного рівня фізичної готовності, що може негативно позначитися на їх здатності виконувати військові обов'язки. Висновки дослідження свідчать про необхідність вдосконалення системи фізичної підготовки та впровадження ефективних заходів для підвищення рівня фітнесу військовослужбовців. Такі заходи можуть включати розробку індивідуальних програм тренувань, впровадження мотиваційних заходів та модернізацію обладнання для тренувань. Такий комплексний підхід сприятиме покращенню фізичної готовності військовослужбовців та підвищить їхню загальну ефективність у виконанні службових обов'язків [1].

У дискусії щодо фізичної підготовленості військовослужбовців Національної гвардії України обговорювалися різні аспекти. Деякі учасники висловлювали думку про те, що поточна система фізичної підготовки не відповідає сучасним вимогам і потребам. Вони наголошували на необхідності більш ефективної організації тренувань та використанні передових методик. Інші учасники висловлювали стурбованість щодо факторів, що можуть впливати на здоров'я військовослужбовців під час тренувань, таких як травми або перевтома. Пропонувалися різні шляхи вирішення цих проблем, включаючи підвищення контролю над

тренуваннями, вдосконалення методів відновлення після фізичного навантаження та посилення медичного супроводу. Дискусія показала, що існує загальне бажання покращити систему фізичної підготовки військовослужбовців з метою забезпечення їхньої готовності до виконання військових обов'язків.

Узагальнюючи дослідження фізичної підготовленості військовослужбовців Національної гвардії України, можна зробити декілька важливих висновків. Перш за все виявлено, що існують проблеми з організацією та ефективністю системи фізичної підготовки, які можуть негативно впливати на загальний стан готовності військовослужбовців до виконання своїх обов'язків. Деякі проблеми пов'язані з нестачею ресурсів, недостатньою кваліфікацією тренерського складу та неефективними методиками тренувань [2].

Однак дискусія також показала, що існує загальне бажання вирішити ці проблеми та покращити систему фізичної підготовки. Пропонувалися різні шляхи вдосконалення, такі як впровадження передових методик тренувань, підвищення контролю над процесом підготовки, а також забезпечення військовослужбовців необхідними ресурсами та медичним супроводом.

Тому важливо продовжувати дослідження у цій області та приймати конкретні заходи для поліпшення фізичної підготовленості військовослужбовців, що сприятиме підвищенню їхньої готовності до виконання військових обов'язків та зміцненню обороноздатності країни.

Практична значимість отриманих результатів дослідження полягає в тому, що вони можуть послужити основою для подальших поліпшень у системі фізичної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України. Розуміння проблем та недоліків у цій сфері дозволить розробити конкретні заходи з їх вирішення та впровадити ефективніші методики тренувань [3].

Це може призвести до покращення загального стану готовності військовослужбовців до виконання своїх обов'язків, забезпечуючи більшу безпеку та ефективність їхньої діяльності. Крім того, вдосконалення системи фізичної підготовки може сприяти підвищенню морального духу та мотивації військовослужбовців, що важливо для зміцнення обороноздатності країни в цілому.

Таким чином, результати дослідження мають велике практичне значення, оскільки вони можуть допомогти у вдосконаленні системи фізичної підготовки військовослужбовців та підвищенні їхньої ефективності та безпеки виконання військових обов'язків.

Подальші дослідження в цій області можуть спрямовуватися на більш детальний аналіз факторів, що впливають на рівень фізичної підготовленості військовослужбовців, таких як програми тренувань, режим харчування, стан здоров'я тощо. Також важливо провести дослідження щодо ефективності

введених заходів з покращення фізичної підготовки та їх впливу на рівень бойової готовності підрозділів Національної гвардії.

Додатково можна розглянути можливості використання сучасних технологій у процесі фізичної підготовки, введення інноваційних методик та програм тренувань. Також важливо дослідити вплив психологічних аспектів на ефективність фізичної підготовки військовослужбовців та їхню загальну готовність до виконання військових завдань [4].

Додаткові дослідження у цих напрямках можуть сприяти подальшому покращенню системи фізичної підготовки та підвищенню ефективності діяльності Національної гвардії України.

Список використаних джерел:

1. Криворучко П. П., Хміляр О. Ф. Морально-психологічний стан військового підрозділу: оцінка та прогнозування. Київ : Молода нація, 2005. 63 с.
2. Ложкін Г. В. Психологічне супроводження військовослужбовців у діяльності за екстремальних умов. Київ : МОУ, 2003. 218 с.
3. Номеровський С. В. Освітньо-методична функція системи фізичної підготовки військовослужбовців і ступінь її наукового обґрунтування. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. № 3. С. 126-130.
5. Романчук В. М., Романчук С. В. Фізична підготовка у Збройних Силах України : навч. посіб. Житомир : ЖВІРЕ, 2004. 144 с.
6. Грибан В. Г., Мельников В. Л., Казначеев Д. Г., Хрипко Л. В. (2019). Фізичне виховання: підручник. Дніпро: ДДУВС, 232 с.

Бондаренко Б.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Плахотний А.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Застосування спеціальних засобів є одним із примусових поліцейських заходів, який чітко регламентується Законом України «Про Національну поліцію», а саме статтею 45 [1]. Але слід зазначити, що застосування даного заходу примусу потребує чіткої підстави для використання, не порушуючи конституційних прав і свобод людини і громадянина. У статті 27 Конституції України закріплено один із найважливіших обов'язків держави – захист

життя людини, яка визнається найвищою соціальною цінністю [2]. Виконуючи свій мандат, держава вимагає від правоохоронних органів забезпечувати імплементацію цих конституційних положень і надає їм право вдаватися до заходів примусу як крайнього засобу, що також включає застосування спеціальних засобів [3, с. 126].

Оскільки використання цих засобів обмежує конституційні права і свободи громадян, на яке вони спрямовані, вони є джерелом підвищеної небезпеки і їх обіг має бути чітко регламентований [3, с. 126].

Серед науковців, які досліджували дану тематику, можемо виокремити таких: А. Плахотний, В. Покайчук, Є. Бахчеван, А. Березняк, О. Фролов, Б. Шаповалов, які розглядали проблематику даної теми, пропонуючи шляхи вирішення.

Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 у зв'язку з воєнною агресією Російської Федерації проти України введено воєнний стан, який пролонговано [4]. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [5] та п. 24 ч. 1 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» [1] відповідно до покладених на поліцію завдань вона бере участь у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану, зокрема у виконанні завдань територіальної оборони, що потребує законного застосування спеціальних засобів, не порушуючи конституційних прав і свобод людини і громадянина, які захищаються державою на міжнародному та національному рівнях.

Таким чином, аналізуючи чинне українське законодавство, можемо виокремити чіткий перелік спеціальних засобів, що наразі знаходяться на озброєнні Національної поліції та застосовуються поліцейськими для виконання покладених на них завдань в умовах воєнного стану: 1) гумові та пластикові кийки; 2) електрошокові пристрої контактної та контактнo-дистанційної дії; 3) засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки для зв'язування тощо); 4) засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії; 5) засоби примусової зупинки транспорту; 6) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби; 7) службові собаки та службові коні; 8) пристрої, гранати та боєприпаси світлозвукової дії; 9) засоби акустичного та мікрохвильового впливу; 10) пристрої, гранати, боєприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень; 11) пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії; 12) засоби, споряджені безпечними димоутворювальними препаратами; 13) водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби [2].

Слід додати, що застосування спеціальних засобів поліцейськими повинно відбуватися відповідно до чітких підстав та законодавства. Тому можемо зробити проміжний висновок, що законодавчий акт, який регулює застосування даних засобів, а саме Закон України «Про Національну поліцію», регламентує вичерпний та чіткий перелік спеціальних засобів,

підстави для їх застосування та перелік осіб, до яких забороняється застосовувати спеціальні засоби.

В умовах воєнного стану у законодавстві України відбулися зміни, зокрема наділення правом поліцейського «у разі необхідності відбиття нападу, що загрожує його життю чи здоров'ю або іншої особи, для усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та (або) чинить опір, – використати підручні засоби». Але законодавство не дає чіткого визначення поняття «підручних засобів», що є прогалиною в українському законодавстві, адже обстановка воєнного стану в країні обґрунтовує цю новелу, яка розширює повноваження представника «мілітаризованого» правоохоронного органу [6, с. 98].

Можемо дійти висновку, що застосування спеціальних засобів – це один із видів поліцейських заходів примусу, який повинен застосовуватися поліцейськими відповідно до чинного українського законодавства, для виконання покладених на поліцію повноважень в умовах воєнного стану. Закон України «Про Національну поліцію» дає чіткий перелік підстав для застосування спеціальних засобів, що дозволяє поліцейському діяти відповідно до принципу законності, що є важливою складовою у діяльності Національної поліції України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.08 2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 01.04.2024).
2. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/ 96 – ВР (поточна редакція від 01.01.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.04.2024).
3. Плахотний, Артем; Зейкан, Вікторія. Правові основи застосування спеціальних засобів. *Дотримання прав людини у правоохоронній діяльності: стан та перспективи*, 2023, 126.
4. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 р. №67/2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 01.04.2024).
5. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 №389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 01.04.2024).
6. Покайчук В., Бахчеван Є. Деякі питання застосування спеціальних засобів Національною поліцією в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. Спеціальний випуск № 2 (121). С. 96-102.

Бурка В.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Анісімов Д.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
університету внутрішніх справ,
доктор філософії з права

ВАЖЛИВІСТЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Після початку воєнної агресії з боку російської федерації в нашій державі відбулися зміни, які також зачепили проблеми в організації поліцейської служби. Оскільки Національна поліція України є головним органом виконавчої влади, її головні завдання полягають у забезпеченні захисту прав і свобод людини, боротьбі зі злочинністю, збереженні громадської безпеки і порядку. В період воєнного стану поліцейським потрібно докласти більше зусиль і поліпшити свої професійні навички, щоб забезпечити безпеку людей у виняткових умовах, застосовуючи необхідну силу та методи, вміти розпізнавати небезпечні ситуації і діяти етично, без упереджень [3].

Варто відмітити, що службові обов'язки поліцейського може виконувати лише людина з високим рівнем відповідальності за свою роботу та обладнанням, необхідними знаннями. Однак тільки теоретичні знання недостатні, особливо в період воєнного стану, коли потрібні практичні навички, набуті під час спеціальної підготовки [2, с. 8]. Саме ці компоненти забезпечують професійну готовність поліцейських до ефективного виконання складних та іноді небезпечних завдань у виняткових умовах [1, с. 6].

Щоб виконувати свої професійні обов'язки, поліцейський повинен мати фізичну силу, стійкість та фізичну витривалість, яка дозволяє витримувати тривале фізичне навантаження. Важливо також володіти необхідними навичками рукопашного бою, які необхідні для захисту життя та здоров'я громадян, а також самого поліцейського. Тому фізична підготовка займає значне місце в діяльності поліцейського.

Сьогодні основною проблемою, з якою стикаються ВНЗ МВС України під час підготовки майбутніх правоохоронців, є низький рівень фізичної підготовки молоді. Ця ситуація обумовлена відсутністю ефективної програми відбору поліцейських, що забезпечувала б прозорий та якісний підхід до кожної особи, заснований на боротьбі зі злочинністю, забезпеченні

громадської безпеки та порядку [4]. Навчання з фізичної підготовки повинно передбачати формування та вдосконалення у поліцейських:

- рухових якостей і навичок, необхідних для повсякденної діяльності та в екстремальних ситуаціях, включаючи період воєнного стану;
- витривалості, швидкісних і силових характеристик, що дозволяють ефективно переслідувати правопорушників та мати перевагу в силових конфліктах при їх затриманні, включаючи подолання природних та штучних перешкод;
- навичок самоконтролю фізичного стану та здоров'я під час виконання фізичних вправ;
- практичних навичок самозахисту, особистої безпеки та фізичного впливу;
- знання тактичної медицини та здатність швидко та правильно застосовувати ці знання. Навіть для надання домедичної допомоги в екстремальних умовах поліцейським потрібна фізична підготовленість [5, с. 12].

Таким чином, фізична підготовка в поліції є комплексом заходів, спрямованих на формування та вдосконалення рухових вмінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейських з урахуванням особливостей їх професійної діяльності. Це має велике значення, оскільки лише поліцейський, що має відмінну фізичну форму, здатний належним чином виконувати свої службові обов'язки.

Особливо це важливо в умовах воєнного стану, коли ризики зростають, а небезпека може чатувати на поліцейського в будь-якому місці. В такий час відповідальність за життя та здоров'я людей і громадян стає набагато більшою.

Список використаних джерел:

1. Іващенко В. П., Пустовалов В. О., Безкопильний О. О., Супрунович В. О., Гречуха С. В. До проблеми поліпшення фізичних можливостей підростаючого покоління. Збірник Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 2014. № 7, 12–17 с.
2. Потопа М. О. Особливості фізичної підготовки майбутніх працівників Національної поліції України як складова службової підготовки, 2019 р. 192-198 с.
3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента від 24.02.2022 р., затверджений Законом № 2102-IX від 24.02.2022, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
4. Про Національну поліцію: Закон України від 15.06.2022 № 40- 41, ст.379 URL: Про Національну поліцію | від 02.07.2015 № 580-VIII (rada.gov.ua)
5. Шаповалова І. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до самовдосконалення та формування основ здорового способу життя. Теоретичний аспект, випуск 36. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2014, 317-333 с.

Вельможна Д.

здобувач вищої освіти 2-го курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Анісімов Д.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії з права

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СПОРТИВНОГО СЕРЕДОВИЩА

Спеціальна фізична підготовка для працівників правоохоронних органів становить невід'ємну та важливу частину їх професійної підготовки. Це науково обґрунтована та структурована система, яка не лише забезпечує фізичну готовність, але й розвиває навички та вміння, необхідні для ефективного виконання службових обов'язків. Однак існують певні проблеми, які виникають у процесі впровадження цієї системи, однією з яких є переоцінка можливостей використання спортивної підготовленості в фізичному протистоянні злочинним діям.

Зрозуміло, що висококваліфікований спортсмен може мати перевагу перед правопорушником у фізичному протистоянні. Однак необхідно зважати і на негативні аспекти такого підходу. Спорт виховує дисципліну та гуманність, а також обмежує ризики травмувань. Деякі спортивні прийоми можуть бути неприйнятними в умовах самозахисту через їх можливі наслідки та неочікуваність для особи, що застосовує їх у реальній ситуації [1, с. 6].

У закладах вищої освіти системи МВС України регулярно вдосконалюються нормативи, які допомагають оцінити фізичні здібності майбутніх працівників. Ці нормативи включають комплекс завдань, до виконання яких встановлено час та кількість підходів, а також обов'язкові вимоги.

У програму спеціальної фізичної підготовки входять основи організації та методики фізичної підготовки, розвиток фізичних якостей, заходи фізичного впливу, а також навчання захисним діям проти озброєних правопорушників та силового затримання. Крім того, правоохоронці також вивчають тактику взаємодії, оволодівають знаннями з володіння зброєю та іншими правовими дисциплінами, що сприяє їх професійному розвитку та підвищує загальну ефективність служби [2, с. 53]. Отже спеціальна фізична підготовка для працівників правоохоронних органів є ключовою складовою

їх професійної підготовки, яка допомагає підвищити їхню ефективність та безпеку під час виконання службових обов'язків.

Сучасне спортивне середовище ставить перед спеціальною фізичною підготовкою ряд викликів та вимагає пошуку ефективних рішень для їх вирішення. У цьому науковому тексті розглядаються проблеми, з якими стикається спеціальна фізична підготовка, а також перспективи її подальшого розвитку в умовах сучасного спортивного середовища [3, с. 7].

Проблеми розвитку спеціальної фізичної підготовки:

– Загальноприйняті програми фізичної підготовки часто не враховують індивідуальних особливостей спортсменів, що може призводити до неоптимального розвитку фізичних якостей та збільшення ризику травм.

– Багато програм фізичної підготовки зосереджені виключно на розвитку конкретних фізичних якостей, не враховуючи їх взаємозв'язок та важливість комплексного підходу до тренувань.

– Швидкий темп розвитку технологій потребує постійного вдосконалення методів та засобів спеціальної фізичної підготовки, а також їх адаптації до сучасних умов та можливостей.

– Зменшення часу на відновлення та збільшення обсягу тренувань може призвести до перенавантаження та збільшення ризику травм у спортсменів.

Перспективи розвитку спеціальної фізичної підготовки:

– Використання новітніх технологій, таких як біометричні дані та аналізатори рухів, дозволить створювати індивідуально адаптовані програми фізичної підготовки для кожного спортсмена.

– Розробка та впровадження комплексних програм, які враховують взаємозв'язок різних фізичних якостей та аспекти спортивної діяльності, сприятиме більш ефективному розвитку спортсменів.

– Використання віртуальної реальності в спеціальній фізичній підготовці дозволить створювати симуляції різних спортивних ситуацій та умов, що підвищать реалізм тренувань та покращить результативність.

– Використання аналітики даних та штучного інтелекту для аналізу та оптимізації тренувального процесу допоможе виявляти та усувати можливі проблеми та ризики для спортсменів [4, с. 74].

Розвиток спеціальної фізичної підготовки у сучасному спортивному середовищі потребує пошуку нових підходів та інноваційних рішень для вирішення викликів, що стоять перед тренерськими та науковими колективами. Індивідуалізація програм, комплексний підхід, використання технологій віртуальної реальності та оптимізація тренувального процесу можуть сприяти покращенню ефективності та результативності спеціальної фізичної підготовки спортсменів у майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Римик В., Вербовий В. Сутність професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх поліцейських. *Вісник Прикарпатського університету*. Фізична культура. Випуск 34. 2019. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpnu_fiz_kult_2019_34_14.

2. Гарбузюк К. Г., Кушніренко Р. О. Модель розвитку й удосконалення спеціальної фізичної підготовленості курсантів ХНУВС. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків, 2021. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/10632/Model%20rozvytku_Harbuziuk_Kushnirenko_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

3. Дорошенко М. М., Єрьоменко Е. А., Карасевич С. А. Спеціальна фізична підготовка за методиками бойового хортингу як засіб виховання волі та характеру допризовної молоді. 2021. С. 35.

4. Сокол Є. М., Єрьоменко Е. А., Гречаний О. М. Бойовий хортинг як середовище здорового способу життя. 2021. С. 53.

Виноградова К.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ
ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ**

У сучасному світі, де правопорушення та загрози безпеці стають все більш складними і різноманітними, важливим завданням для правоохоронних органів є забезпечення громадської безпеки та здійснення різноманітних службових обов'язків. Однак, щоб впоратися з цими завданнями ефективно, правоохоронці повинні бути не лише розумними та досвідченими, але й фізично підготовленими. Фізична підготовка стає невід'ємною складовою якісної підготовки кадрів для правоохоронних органів. Вона не лише допомагає зберегти фізичне та психологічне здоров'я правоохоронців, але й сприяє підвищенню їхньої ефективності у виконанні професійних завдань. Цей вступ встановлює фундамент для розгляду теми фізичної підготовки в контексті правоохоронних органів та надає мотивацію для подальшого розгляду ролі цієї складової у професійній підготовці.

Як необхідний компонент якісної підготовки правоохоронців, фізична підготовка займає центральне місце в процесі формування та підготовки професійних правоохоронців. Її роль і значення важко переоцінити:

- Фізична підготовка сприяє здоров'ю;
- Зростання ефективності службових обов'язків;
- Підвищення відчуття впевненості;
- Збереження психологічної стійкості;
- Зменшення ризику травм.

Наказ МВС України № 50 «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» визначає порядок планування, проведення та обліку занять, здійснення контролю знань, умінь та навичок осіб молодшого, середнього та вищого складу Національної поліції України [3]. У наказі зазначені всі вимоги до фізичної підготовки та види фізичних вправ, які необхідні для виконання.

Фізична підготовка поліцейського складається із: загальної фізичної підготовки; тактики самозахисту та особистої безпеки. Вона передбачає формування та вдосконалення у поліцейського якостей і навичок, що необхідні як у повсякденній професійній діяльності поліцейського, так і у випадку виникнення екстремальної ситуації; розвиток у поліцейського витривалості, швидкості, сили, що забезпечує можливість переслідування правоохоронцем порушника та наявність у поліцейського переваги у силовому протистоянні при затриманні особи; поглибленні навичок самоконтролю за фізичним станом, станом здоров'я під час виконання фізичних вправ; формування та поглиблення навичок поліцейського застосовувати прийоми самозахисту, фізичного впливу, особистої безпеки тощо [2].

Ефективне виконання поліцейським покладених на нього завдань неможливе також без засвоєння теоретичних знань з фізичної підготовки, тобто оволодіння правоохоронцем певною системою знань та навичок з фізичної підготовки, необхідних для виконання ним своїх професійних обов'язків. Такі теоретичні знання можна поділити на загальні (про методи, форми та засоби розвитку основних фізичних здібностей людини, знання нормативно-правових актів, що врегульовують порядок фізичної підготовки в Національній поліції України тощо) та додаткові (щодо правил та норм особистої гігієни, контролю та самоконтролю під час виконання фізичних вправ) [4].

Слід також звернути увагу на те, що впровадження психологічних передумов сучасних методів викладання фізичного виховання пов'язане з вивченням закономірностей навчальної діяльності. Без глибокого психологічного аналізу системи вищої освіти, стану фізичного виховання у кожному конкретному ВНЗ розробка нових методів викладання даного предмета може виявитися необґрунтованою. Наприклад, методи викладання неодмінно повинні співвідноситися з рівнем фізичного і психічного розвитку,

а також з різними рівнями сформованості індивідуальних рухових якостей, матеріально-технічним оснащенням занять, які зможуть забезпечити виконання поставлених завдань [1, с. 64].

Тому роль фізичної підготовки у розвитку здібних професіоналів правоохоронних органів є провокаційною та реалістичною щодо важливості цього аспекту. Це історія про те, як фізична підготовка та витривалість допомагають правоохоронним органам. Кожен день у житті правоохоронця – це виклик. І ніколи не знаєш, коли фізична підготовка стане ключем до порятунку життя, розкриття злочинів та підтримання громадського порядку. Іноді вона допомагає у переслідуванні злочинців, іноді є джерелом сили під час переговорів у гарячих точках. Фізична підготовка – це відповідальність перед суспільством. Кардіоваскулярна витривалість допомагає правоохоронцям залишатися в хорошій фізичній формі та завжди бути готовими до негайного реагування. Це дозволяє їм справлятися з викликами та приймати важливі рішення, незалежно від того, які перешкоди виникають на їхньому шляху. Не варто забувати і про психологічний аспект фізичної підготовки в житті правоохоронця. Навички професійного спілкування та управління стресом роблять їх психологічно сильними. Громадський дух, стійкість перед обличчям труднощів і самоконтроль дозволяють їм працювати з максимальною віддачею. Таким чином, фізична підготовка для правоохоронних спеціалістів є більшим, ніж просто рутинним тренуванням. Це розвиток і вдосконалення всіх аспектів, необхідних для гідної служби та захисту суспільства.

Список використаних джерел:

1. Грибан Г. П. Фізичне виховання військовослужбовців. Житомир, 2011. 822 с.
2. Марков Р. А. Важливість розвитку витривалості для працівників поліції. Організаційно-правове забезпечення функціонування підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. круглого столу (м. Дніпро, 3 черв. 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022.
3. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : Наказ МВС України від 16.08.2022 № 50. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>.
4. Селюков В. С., Кушніренко Р. О., Константинов Д. В. Фізичне виховання як напрям підготовки поліцейських в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 4. С. 338-340.

Досинчук М.

здобувач вищої освіти 1-го курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Психологічні фактори відіграють першочергову роль у ефективності спеціальної фізичної підготовки, впливаючи на мотивацію, увагу, ставлення до тренувань та самопідтримку спортсменів, що визначає успішність досягнення спортивних цілей та результатів.

Психологічні аспекти займають важливе місце в спортивній підготовці та можуть значно впливати на результативність тренувань та спортивних досягнень. Спеціальна фізична підготовка передбачає не лише фізичні навички та техніку виконання вправ, але й психологічну підготовку, яка спрямована на покращення психічних процесів та внутрішніх станів спортсменів для досягнення найкращих результатів у спорті.

Одним із ключових аспектів психологічної підготовки є мотивація. Вона визначає напрям та інтенсивність зусиль спортсменів у процесі тренувань. Може бути зовнішньою, пов'язаною з бажанням отримати зовнішню винагороду (перемога чи визнання), або внутрішньою, коли спортсмен відчуває внутрішню задоволеність від самого процесу занять. Важливою є не лише сама наявність мотивації, але й її стійкість та надійність. Спеціальний тренер може використовувати різні психологічні методи для збудження та підтримки мотивації спортсменів, що є важливим фактором ефективності фізичної підготовки [1, с. 84].

Ще одним важливим психологічним фактором є увага. Вона впливає на здатність спортсмена концентруватися на виконанні вправ, реагувати на зовнішні подразники та вирішувати різні завдання у тренуваннях. Високий рівень уваги допомагає уникати помилок, підвищує точність виконання рухів та забезпечує кращий контроль над фізичними діями. Тренер може використовувати різні методи для підвищення рівня уваги спортсменів, такі як концентраційні вправи, використання спеціальної техніки дихання та релаксації.

До інших психологічних факторів, які можуть впливати на ефективність спеціальної фізичної підготовки, входять ставлення до тренувань та самопідтримка. Ставлення до тренувань визначається уявленнями та переконаннями спортсмена про значення та користь фізичних занять. Позитивне ставлення може підвищити ефективність тренувань та сприяти досягненню бажаних результатів. Самопідтримка включає в себе віру у власні можливості, вміння подолати труднощі та відновитися після невдач. Це важливий аспект психологічної стійкості, яка допомагає спортсменам подолати труднощі та досягти успіху у високорівневих змаганнях [2, с. 44].

У цілому психологічні фактори впливають на ефективність спеціальної фізичної підготовки, визначаючи мотивацію, увагу, ставлення до тренувань та самопідтримку спортсменів. Подолання психологічних перешкод та забезпечення психологічного комфорту є важливим завданням тренера для досягнення максимальних результатів у спорті.

Психологічні фактори відіграють вирішальну роль у підготовці спортсменів, оскільки фізичні навички та потенціал можуть бути не використані повністю без належного психологічного налаштування. Для досягнення високих результатів у спорті необхідне добре психічне здоров'я та стійкість до стресів. Тому психологічна підготовка має важливе значення на усіх етапах підготовки спортсменів, починаючи від планування тренувального процесу та завершуючи участю у великих змаганнях.

Одним із важливих аспектів психологічної підготовки є управління стресом. Спортсмени зіштовхуються зі значними навантаженнями та стресом під час тренувань, змагань та підготовки до них. Вміння ефективно управляти стресом допомагає спортсменам залишатися концентрованими та впевненими у собі під час важких ситуацій. Техніки релаксації, дихальні вправи та психологічні методи можуть бути ефективними інструментами для зменшення рівня стресу та підвищення психологічної стійкості спортсменів [3, с. 56].

Крім того, важливим аспектом є розвиток позитивного мислення та самопідтримки. Позитивне мислення допомагає спортсменам перебороти внутрішні сумніви та негативні емоції, що можуть виникнути під час тренувань або змагань. Самопідтримка важлива для підтримки власної мотивації та віри в свої можливості навіть у найскладніших ситуаціях. Тренер може стимулювати розвиток цих якостей, використовуючи позитивну підсилювальну психологічну підтримку.

Також важливим аспектом психологічної підготовки є розвиток внутрішньої мотивації та самодисципліни. Внутрішня мотивація, порівняно із зовнішньою, є більш стійкою та тривалою, оскільки вона базується на внутрішніх цінностях та особистих цілях. Розвиток самодисципліни допомагає спортсменам зберігати фокус на своїх цілях та виконувати необхідні завдання навіть у важких умовах. «Можна лише констатувати той факт, що завдяки спільному впливу низки факторів, серед яких є й спорт, у

дівчат, які займаються акробатикою, на відміну від осіб, що не займаються спортом, психологічні процеси протікають переважно до андрогінного типу з ухилом у маскулінний бік» [4, с. 39].

Отже, психологічні фактори мають значний вплив на ефективність спеціальної фізичної підготовки, визначаючи мотивацію, увагу, ставлення до тренувань та самопідтримку спортсменів. Тренерам та спортсменам слід приділяти належну увагу розвитку цих аспектів для досягнення високих результатів у спортивній діяльності.

Список використаних джерел:

1. Немов Р. С., Ханін Ю. В. Психологія спорту. *Науковий вісник*. Київ: Олімпія. 2004. 480 с. (дата звернення: 02.04.2024). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83.
2. Гуцуляк В. М., Бондарчук О. В. Вплив психологічних факторів на показники фізичної підготовленості курсантів різного фізичного стану. *Науковий вісник Національного університету фізичного виховання і спорту України*. 2017. 43-48 с. (дата звернення: 02.04.2024). URL : <https://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/msnu/article/viewFile/816/785>.
3. Єрмаков С. С., Іващенко О. О. Вплив психологічних факторів на ефективність формування фізичної підготовленості військовослужбовців з різними рівнями фізичного стану. *Вісник спортивної науки Придніпров'я*. 2020. 55-60 с. (дата звернення: 02.04.2024). URL: <https://sportscience.ldufk.edu.ua/index.php/msnu/article/viewFile/816/785>.
4. Н. В. Бачинська, А. В. Порохнявий, В. І. Рогальський. Особливості формування психологічних ознак маскулінності та фемінінності спортсменів (на прикладі спортивної акробатики). Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова. 2024. 37-40 с. (дата звернення: 02.04.2024). URL: <http://enpuir.npu.edu.ua>.

Карпачов Д.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців підрозділів
Національної поліції

Анісімов Д.

викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії з права

ОСОБЛИВОСТІ ХОРТИНГУ ЯК ВИДУ СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВ

Хортинг, який є одним із видів спортивних єдиноборств, створено в Україні, а саме на основі традицій острова Хортиця, де колись розташовувалася Запорозька Січ. Цей вид спорту поєднує в собі не лише

бойове мистецтво, але й систему фізичної підготовки і духовного самовдосконалення. Одним з його головних задумів є зближення з українськими традиціями.

Особливістю хортингу є його універсальність, оскільки в ньому об'єднані елементи різних єдиноборств, таких як боротьба, самбо, дзюдо, карате, джиу-джитсу та інші. Іншими словами, хортинг включає в себе безліч технік та прийомів, що робить його унікальним.

Існує кілька видів хортингу, серед яких можна виділити бойовий, козацький, фіт-хортинг, військовий, поліцейський, дошкільний, шкільний та студентський. Також розрізняють різні розділи хортингу, такі як поєдинок, сутичка, форма і показовий виступ [1, с. 38].

Однак найбільш визнаним та важливим є розділ «Поєдинок». Цей розділ включає 2 раунди: «Сила» і «Честь». У першому раунді спортсмени змагаються у боксерських рукавичках, де дозволений повний контакт і використання різноманітних технік – від ударів по голові до задушливих прийомів. Раунд «Честь» передбачає зняття рукавичок і шоломів, де дозволені удари ногами в різні частини тіла, але удари голими руками в голову заборонені, підкреслюючи етичні аспекти цього виду спорту [2, с. 40].

Засновники цього виду єдиноборства стверджують, що назва «хортинг» походить від імені острова Хортиця, де в минулому розташовувалася Запорозька Січ. Це ім'я не лише символізує багатий культурний спадок українських традицій, але і визначає початок цього захоплюючого виду спорту [4, с. 29].

21 серпня 2009 року Міністерство молоді та спорту України визнало хортинг офіційною галуззю спорту шляхом видачі наказу під номером 3000. Це визнання відображає важливість та популярність хортингу в спортивному середовищі України.

Президентом Української федерації хортингу до 2019 року був майстер спорту міжнародного класу Єрмоменко Едуард Анатолійович. З 20 липня 2019 року, внаслідок одноголосного рішення Асамблеї Української федерації хортингу, новим президентом було обрано Федорова Станіслава Ігоровича [2, с. 11].

У турнірах з хортингу беруть участь як професійні спортсмени, так і аматори від спорту, а також представники силових органів і охоронних компаній. Це робить хортинг відкритим для різних категорій учасників, дозволяючи їм виявити свою міць та вміння в різних аспектах цього унікального виду спорту [2, с. 29].

Отже, однією з ключових особливостей хортингу є його універсальність, яка полягає в поєднанні елементів різних єдиноборств. Це робить хортинг захоплюючим та доступним для різних категорій учасників, включаючи як професіоналів, так і аматорів, а також представників силових органів і охоронних компаній. Роль хортингу полягає не лише у фізичному вдосконаленні та розвитку бойових навичок, але й у відновленні та збереженні національних традицій.

У цілому хортинг виступає як платформа для спільноти спортсменів, яка сприяє розвитку фізичної та морально-етичної сфер життя учасників. Його роль у сприянні спортивній активності, збереженні культурної спадщини та сприянні єднанню українського співтовариства робить його важливим явищем у спортивному світі.

Список використаних джерел:

1. Девізорів В. М., Шуфрич М. В., Грищук В. Л. Особиста безпека як важлива складова в службовій діяльності поліцейських. Матеріали курсантсько-студентського наукового семінару. Тактика протидії збройному нападу працівників правоохоронних органів, Ірпінь, 2020 р. URL: http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/doc/4462/1/4287_IR.pdf#page=83.
2. Мурзо Є. О. Забезпечення особистої безпеки працівників поліції під час виконання оперативно-службових завдань. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/3395/1/%D0%9C%D1%83%D1%80%D0%B7%D0%BE%20%D0%84.%D0%9E.pdf>.
3. Зверев А. В. Бойовий хортинг у системі забезпечення особистої безпеки співробітників поліції. Тези доповідей круглого столу «Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань» (05 лютого 2021 року). 2020 р. URL : http://ir.nusta.edu.ua/bitstream/123456789/6675/1/6803_IR.pdf.
4. Мороз І. Участь патрульної поліції в огляді місця події. Кримінальний процес. Підприємництво, господарство і право. 2/2017. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/2/54.pdf>.

Кисельова Є.

курсант 3 курсу ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Марков Р.

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпровського державного університету внутрішніх справ

**НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ
ФУТБОЛЬНИХ МАТЧІВ**

Щороку в Україні проводиться близько 200 футбольних матчів. За даними Асоціації Європейських футбольних ліг, за сезон 2016/2017 року стадіони відвідали майже 850 тисяч чоловік, тобто в середньому близько 4500 осіб приходять на гру [1]. Контроль наявності такої великої кількості осіб, що одночасно перебувають на обмеженій території стадіону, підтримання публічної безпеки і порядку під час проведення футбольних матчів є одним із

найважливіших завдань правоохоронних органів, оскільки надання поліцейських послуг у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку входить до завдань Національної поліції на законодавчому рівні [2].

Питання про участь поліції в охороні громадського порядку під час футбольних матчів регулюється Законом України «Про особливості громадського порядку та безпеки у зв'язку з підготовкою і організації футбольних матчів» [3]. А також важливо визначати організаційно-правові особливості забезпечення громадського порядку та безпеки у зв'язку з організацією футбольних матчів в Україні, які організовані відповідно до національних та міжнародних вимог.

Відповідно до його положень поліція, розробляє стратегію для забезпечення громадського порядку і безпеки, яка певним чином затверджується положенням про окремий спортивний об'єкт кожні три роки. В основному ця стратегія розробляє план громадської безпеки задля громадського порядку і безпеки перед кожним футбольним матчем. Що стосується конкретного способу, то слід визначити відповідні технічні правила, а саме розподіл обов'язків між операторами спортивного об'єкта, організаторами матчів та спеціальних організацій охорони та громадського порядку, належне медичне обслуговування, плани екстреної евакуації. Закон накладає на поліцію обов'язок забезпечувати громадський порядок під час підготовки та проведення футбольного матчу, у т.ч включаючи контроль над прибуттям, розміщенням та вибуттям глядачів; вжиття конкретних заходів, передбачених законом, щодо осіб, які вчинили злочини; своєчасне реагування на надзвичайні ситуації та пожежі.

Якщо глядач, якому заборонено заходити на спортивний об'єкт, знаходиться на його території, ця особа буде вилучена звідти в порядку, встановленому законодавством. Наприклад, вхід до спортивного об'єкта заборонений для глядачів, які: не мають квитка; відмовились від контролю поліції, служби безпеки спортивного об'єкта (футбольного клубу) або представників служби спортивного об'єкта, які контролюють це певним чином; порушують встановлені правила перевезення відповідних предметів або речовин на територію спортивного об'єкта; перебувають у стані алкогольного сп'яніння або наркотичного отруєння; малолітні особи, які не досягли 14 років і знаходяться без нагляду дорослих [3].

Більше того, поліція зобов'язана забезпечувати громадський порядок на території, що прилягає до спортивного об'єкта, споруди, місцевості. Повинні бути способи евакуації вболівальників у випадку надзвичайних ситуацій з місця, де проходить футбольний матч (до, під час та після матчу), а також на маршрутах організованих груп глядачів. Мають бути розроблені заходи реагування на протиправну діяльність глядачів безпосередньо на трибунах спортивних споруд та після завершення цих заходів на письмову вимогу організаторів футбольного матчу або керівника служби безпеки у разі неможливості припинити службою охорони спортивного об'єкта (футбольного клубу) та співробітників, а також план забезпечення громадського порядку та безпеки із зазначенням кількості сил

та національних ресурсів поліції, залучених до виконання цих заходів, враховуючи ступінь ризику, отримавши оперативну інформацію про очікувану кількість глядачів та робоче середовище в день футбольного матчу [4].

Можна зробити висновок, що загалом правове регулювання генерального штабу поліції охоплює більшість проблемних питань, пов'язаних із належною підготовкою та безпечним проведенням футбольних матчів в Україні. Поліція робить усе можливе, щоб глядачі могли безпечно дивитися футбол в Україні.

Список використаних джерел:

1. Звіт про відвідання фанатами футбольних чемпіонатів в європейських країнах. *European Leagues*. URL : <https://europeanleagues.com/> (дата звернення: 26.03.2024).
2. Про Національну поліцію. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 25.03.2024).
3. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3673-17#Text> (дата звернення: 25.03.2024).
4. Про затвердження Порядку організації робіт із забезпечення громадського порядку та громадської безпеки під час проведення футбольних матчів. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341-2012-п#Text> (дата звернення: 23.03.2024).

Кільова С.

курсант 2 курсу ННІ права
підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Рогальський В.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ДЛЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ Є НЕВІД'ЄМНОЮ ТА ВАЖЛИВОЮ СКЛАДОВОЮ ЇХНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поліцейські в сучасному суспільстві відіграють дуже важливу роль. Вони забезпечують збереження законності, правопорядку та безпеки громадян. Робота поліцейських полягає у запобіганні та розслідуванні кримінальних правопорушень, забезпеченні порядку на вулицях та в громадських місцях. Тому їхня присутність і діяльність важлива для забезпечення стабільності та благополуччя суспільства.

Відповідно до ст. 44 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейські мають право застосовувати фізичні заходи примусу, в тому числі прийоми боротьби (рукопашного бою) [1].

Законодавець надав право даним категоріям осіб застосовувати заходи примусу. Дуже важливу роль у їх підготовці відіграє саме фізична підготовка.

Фізична підготовка важлива тому, що вона допомагає поліцейським бути в належній фізичній формі, підвищує їх загальний рівень здоров'я та витривалість, дозволяє легше впоратися з фізичними випробуваннями та стресовими ситуаціями, а також робить їх більш ефективними в розслідуванні злочинів та здійсненні службових обов'язків. Також в ході фізичних тренувань поліцейські навчаються співпраці, командній роботі та дисципліні, що є важливими якостями для виконання професійних обов'язків.

Застосування фізичного примусу поліцією повинно бути обґрунтованим, пропорційним та відповідати законним стандартам. Поліцейські повинні мати необхідні навички та знання для використання фізичного примусу в критичних ситуаціях, коли це є необхідним для забезпечення громадського порядку та безпеки. Також важливо, щоб поліцейські були професійно підготовлені та знали свої обов'язки і відповідали за свої дії.

Важливо, щоб поліцейські чітко розуміли та вміли правильно застосовувати ці заходи фізичного впливу, аби не перевищити свої повноваження та не завдати шкоди правопорушнику. Ось декілька причин, чому знання правил застосування заходів фізичного впливу є таким важливим для поліцейських:

1. Захист прав громадян: незаконне або неправильне застосування фізичної сили може порушити права громадян, такі як право на життя, здоров'я та свободу.

2. Професійна відповідальність: поліцейські можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної або кримінальної відповідальності за незаконне або неправильне застосування фізичної сили.

3. Зниження рівня злочинності: законне та виправдане застосування фізичної сили може стримувати злочинців та знижувати рівень злочинності.

4. Підвищення довіри до поліції: дотримання законів та законне застосування сили збільшує довіру громадян до поліції.

5. Безпека поліцейських: знання та вміння правильно застосовувати заходи фізичного впливу допомагає поліцейським захищати себе під час виконання службових обов'язків.

Фізична підготовка курсантів виступає надважливим чинником якісної підготовки кадрів, оскільки вміння застосовувати свої знання на практиці виступає дуже важливим аспектом. Саме тому ми наголошуємо на необхідності

приділення достатньої уваги даній дисципліні та використання нових методів викладання [2].

Для підтримки необхідного рівня фізичної форми фізична підготовка повинна бути постійною та систематичною. Це є важливим, тому що служба в поліції пов'язана з високими фізичними навантаженнями. Поліцейські часто стикаються з небезпечними ситуаціями, де від їх фізичної підготовки може залежати життя людей. Підтримка хорошої фізичної форми допомагає поліцейським бути більш уважними, зосередженими та ефективними у своїй роботі [2].

Для курсантів відіграє важливу роль силова підготовленість. Силова підготовленість є одним з найважливіших аспектів фізичної підготовки курсантів. Вона відіграє суттєву роль у їх професійній діяльності, яка часто пов'язана з високими фізичними навантаженнями та небезпечними ситуаціями.

Значення силової підготовки для курсантів:

1. Розвиток м'язів та збільшення силового потенціалу.
2. Підвищення витривалості та працездатності.
3. Формування стійкості до стресів та негативних впливів.
4. Виховання дисципліни, впевненості в собі та вольових якостей.
5. Навчання прийомам самозахисту та затримання злочинців.
6. Підготовка до виконання спеціальних завдань.

Отже, фізична підготовка для поліцейських є невід'ємною та важливою складовою їхньої професійної діяльності. Вона забезпечує ефективність та безпечність виконання службови обов'язків, а також зміцнює здоров'я та підвищує рівень дисципліни.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015, поточна редакція 15.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 10.07.2022).
2. Анісімов Д. О., Шеверун В. С. Сучасні аспекти вдосконалення рівня фізичної підготовленості майбутніх правоохоронців засобами єдиноборств. *Молодий вчений*. 2021. № 11. С. 334.

Ковальова А.

курсант

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР

Сучасні правоохоронні структури стикаються з різноманітними викликами та завданнями, які часто вимагають від їхніх працівників високого рівня фізичної підготовки та навичок у службово-прикладних єдиноборствах. Важливість цих умінь стає особливо актуальною в умовах зростаючого рівня злочинності та терористичних загроз. Таким чином, удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств стає невід'ємною складовою стратегії підвищення ефективності правоохоронної діяльності.

Службово-прикладні єдиноборства – це комплекс спеціально адаптованих бойових та самозахисних технік, методів та прийомів, які використовуються правоохоронцями та іншими представниками правоохоронних органів у процесі виконання службових обов'язків. Це включає в себе різні види бойових мистецтв, самозахисту, тактичне та фізичне навчання, які спрямовані на забезпечення безпеки особистості, партнерів та громадян, а також на успішне виконання службових завдань.

Практика прикладних видів спорту включає в себе формування та вдосконалення рухових навичок і вмінь поліцейських, необхідних у повсякденній діяльності та при виникненні надзвичайних ситуацій; витривалості, швидкості та фізичної підготовленості для забезпечення можливості переслідування правопорушників та отримання переваги в силових протистояннях при їх затриманні, в тому числі при подоланні природних і штучних перешкод; процес виконання фізичних вправ. Сюди входять навички самоконтролю фізичного стану та здоров'я, а також практичні навички застосування методик виконання фізичних вправ [1, с. 30].

Для того, щоб зрозуміти систему удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств, потрібно визначити, як працює організм людини під час підготовки. Таким чином, для того, щоб підвищити рівень розвитку основних м'язових груп, які несуть основне навантаження в єдиноборствах проти супротивника, ми підібрали відповідні специфічні комплекси вправ і розділили їх за наступними напрямками:

1) вправи, необхідні для покращення швидкості та сили ударів руками та ногами, індикатори ударів руками та ногами;

2) вправи, необхідні для підвищення ефективності елементів боротьби, що застосовуються в практиці затримання [2, с. 159].

Також існують фактори впливу на ефективність службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур:

1) Фізична підготовка та здоров'я персоналу: здатність до фізичних навантажень та здоровий стан впливають на можливість правоохоронця ефективно виконувати свої обов'язки, зокрема у конфліктних ситуаціях або екстремальних обставинах.

2) Психологічна стійкість та стресостійкість: вміння зберігати збалансований стан розуму у стресових ситуаціях допомагає уникати паніки та приймати правильні рішення під час надзвичайних ситуацій.

3) Технічне та тактичне навчання: рівень навичок у маневрах, знання техніки і тактики впливають на успішність вирішення проблемних ситуацій та забезпечення безпеки.

4) Спеціальна підготовка та тренування: навички використання спеціальних засобів та техніки, таких як зброя, засоби самооборони та комунікації, важливі для успішної діяльності правоохоронців.

5) Ефективність командної роботи: здатність спілкуватися та працювати в команді важлива для координації дій у складних ситуаціях та досягнення спільних цілей.

6) Етичні та професійні стандарти: дотримання високих етичних та професійних стандартів сприяє підтримці довіри громадськості та ефективній роботі правоохоронних органів.

7) Ступінь доступу до інформації та технологій: правильне використання інформаційних технологій та доступ до актуальної інформації дозволяє правоохоронцям швидко реагувати на зміни ситуації та ефективно виконувати свої обов'язки.

Тож удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств є ключовим завданням для забезпечення ефективності та успішності правоохоронної діяльності. Розвиток цих навичок відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки громадян та успішному виконанні службових завдань правоохоронців. Особливо важливим є їхнє удосконалення в умовах зростаючої складності та різноманітності викликів, з якими стикаються правоохоронці сучасності, зокрема у контексті злочинності та терористичних загроз. З впровадження практики прикладних видів спорту сприяє формуванню та підвищенню рівня фізичної підготовки та навичок у службово-прикладних єдиноборствах правоохоронців. Зокрема, специфічні комплекси вправ спрямовані на розвиток основних м'язових груп та покращення технічних та тактичних навичок, необхідних для ефективного виконання службових обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Журавель О. А. Удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур. Матеріали Регіональної науково-практичної конференції, ДДУВС. Дніпро, с. 30-32.

2. Петрушин Д. В. Проблематика удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур. Матеріали XX Міжнародної науково-практичної конференції, 17- 25 березня, 2023. С 157-160.

Козорог В.

здобувач вищої освіти 1-го курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК СКЛADOVA ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Правоохоронні органи є ключовим елементом суспільства, відповідальним за забезпечення громадської безпеки та дотримання законів. Однак для того, щоб поліцейські могли ефективно виконувати свої обов'язки, необхідно, аби вони були фізично готові до різноманітних викликів, з якими стикаються у повсякденній роботі.

Фізично готовий поліцейський має покращену силу, витривалість та гнучкість, що визначає його здатність ефективно діяти в будь-яких обставинах. Така готовність допомагає у виконанні службових обов'язків, зокрема під час переслідувань, рятування та інших екстремальних ситуацій. Також фізично підготовлений поліцейський має підвищену стресостійкість. Вправи на витривалість та дихальні практики, що входять у програми фізичної підготовки, сприяють підвищенню рівня стресозахисту, що є головним у надзвичайних ситуаціях [1, с. 80].

Виконання службових завдань поліцейського часто вимагає швидкої реакції та фізичної активності. Надійна фізична підготовка дозволяє поліцейським ефективно втручатися в ситуації, використовуючи свою мобільність та здатність до фізичних дій.

Також зазначимо, що поліцейські завдяки систематичним тренуванням розвивають міцність м'язів та гнучкість, що робить їх менш вразливими до

травм. Збільшена гнучкість та міцність структур тіла сприяють запобіганню звичайним травмам, таким як вивихи, розтягнення чи переломи.

Програми фізичної підготовки включають елементи, які підвищують координацію та баланс, що є критичними для уникнення нещасних випадків та травм, особливо в умовах стресового службового середовища [2, с.93].

Регулярна фізична активність покращує здоров'я, що зменшує ризик серцево-судинних захворювань та сприяє загальному фізичному благополуччю поліцейських. Програми фізичної підготовки допомагають утримувати належну вагу та підвищують загальну витривалість, що важливо для поліцейських, які можуть зустрічатися з тривалими періодами фізичної активності [2, с. 94].

Фізична активність має позитивний вплив на ментальне здоров'я. Зменшення рівня стресу та підвищення рівня ендорфінів під час тренувань допомагають у профілактиці психічних захворювань. Загальне зміцнення здоров'я через фізичну активність сприяє підвищенню імунітету, що робить поліцейських менш схильними до захворювань.

Фізично здорові поліцейські не лише менш схильні до травм, але й забезпечують собі високий рівень загального здоров'я та ментального благополуччя. Програми фізичної підготовки стають необхідним елементом не лише для професійної продуктивності, але й для тривалості служби поліцейських в умовах високого фізичного та психічного навантаження.

Оптимальна фізична підготовка вимагає індивідуального підходу до тренувань, враховуючи фізичні можливості та особливості кожного поліцейського. Це може бути досягнуто за допомогою персоналізованих тренувальних програм та медичного супроводу [3, с. 187].

Сучасні технології, такі як віртуальна реальність та сенсорні тренажери, можуть покращити якість фізичної підготовки поліцейських, роблячи тренування більш реалістичним та ефективним. Застосування VR у тренувальних програмах дозволяє поліцейським відпрацьовувати сценарії реальних ситуацій, підвищуючи реалізм та ефективність тренувань. Використання сенсорів та пристроїв може забезпечити об'єктивну оцінку фізичного стану та прогресу у тренуваннях.

Також важливим є той факт, що забезпечення поліцейським доступу до регулярних медичних перевірок та програм фізичної терапії може попереджувати та лікувати потенційні травми та захворювання.

Отже, фізична підготовка поліцейських є необхідною для забезпечення їхньої ефективності та безпеки. Інтеграція індивідуалізованих програм тренувань та сучасних технологій може значно поліпшити результативність фізичної підготовки, сприяючи підвищенню загального рівня професійної компетентності поліцейських та забезпеченню безпеки громадянства. Врахування цих аспектів у плануванні та реалізації програм підготовки може мати значний вплив на діяльність правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Соловей О. Фізична підготовленість як чинник особистої безпеки курсантів при підготовці до майбутньої професійної діяльності. О. Соловей, В. Богуславський, М. Пожидаєв, Д. Дищенко, С. Петренко. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб.наук. праць*. Вінниця, 2020. Випуск 9 (28). С. 78-84.
2. Мартишко А. Ю., Рябуха О. С. Особливості формування теоретичних і методичних знань із фізичної підготовки поліцейських. *Юридична психологія*. 2016. № 2. С. 91–99.
3. Бондаренко В. В., Решко С. М. Фізичний стан курсантів Національної академії внутрішніх справ. *Юридична психологія та педагогіка*. 2015. № 2. С. 180–190.

Кондратьєва А.

здобувач вищої освіти 3-го курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Мислива О.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА ЯК СКЛАДОВА БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Складовою частиною кожного виду навчання поліцейських є тактична підготовка – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [1].

Тактична медицина є важливим елементом бойової підготовки поліцейських, особливо в умовах війни. Здатність надавати першу допомогу на полі бою може врятувати життя не лише цивільних осіб, а й самих правоохоронців. Зважаючи на триваючу збройну агресію Російської Федерації проти України, питання підготовки поліцейських з тактичної медицини набуває особливої актуальності.

МВС України як невід'ємна частина сектору безпеки й оборони України входить до національної системи координації євроатлантичної інтеграції України та активно залучається до співробітництва з НАТО в рамках загальнодержавного курсу на набуття членства у цій організації [2, с. 207].

Слід зазначити, що особливо для поліцейських указаний елемент навчання є обов'язковим ще й за чинним законодавством України. Насамперед, ст. 3 Конституції, яка зазначає, що людина, її життя і здоров'я та безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. У п. 4 ст. 18, п. 14 ч. 1 ст. 23, ч. 3 ст. 37 та ч. 4 ст. 43 Закону України «Про Національну поліцію» серед основних обов'язків поліцейського закріплено надання ним невідкладної домедичної допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я, а також особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу. Також такі вимоги містить ст. 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», відповідно до якої поліцейські хоча й не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти практичними навичками надання домедичної допомоги, у тому числі за наявності кримінальної відповідальності за ст. 135 КК України «Залишення особи в небезпеці» [3].

В умовах бойових дій роль тактичної медицини для поліцейських є надзвичайно важливою. Своєчасне надання першої допомоги пораненим на полі бою може врятувати їм життя до прибуття кваліфікованої медичної допомоги. Крім того, поліцейські часто беруть участь в евакуації цивільного населення із зони бойових дій, під час якої виникає необхідність надавати домедичну допомогу пораненим і травмованим особам.

Специфіка навчання поліцейських тактичній медицині полягає у відпрацюванні сценаріїв надання першої допомоги в умовах, максимально наближених до бойових. Це дозволяє сформувати в поліцейських відповідні психологічні навички та вміння діяти у стресовій ситуації під вогневим впливом супротивника.

Водночас слід зазначити, що ефективна підготовка правоохоронців з тактичної медицини потребує належного матеріально-технічного забезпечення. Йдеться про забезпечення поліцейських сучасними індивідуальними аптечками, засобами іммобілізації, евакуації поранених тощо. Також необхідно приділяти увагу психологічній підготовці поліцейських до надання першої допомоги в екстремальних умовах.

Перш за все необхідно виділити достатнє фінансування для забезпечення поліцейських сучасними індивідуальними аптечками, засобами іммобілізації, евакуації поранених тощо. Також слід налагодити співпрацю з вітчизняними та міжнародними виробниками відповідного спорядження, а також провідними медичними закладами для обміну досвідом із військовими медиками.

По-друге, у системі підготовки правоохоронців потрібно запровадити регулярні навчальні тренування з відпрацюванням сценаріїв надання першої допомоги в умовах, максимально наближених до бойових. Це передбачає використання сучасних тренажерів та симуляторів. Крім того, програми

підготовки мають включати окремий блок із психологічної підготовки до дій в екстремальних умовах із залученням досвідчених фахівців.

Також важливим є вивчення та впровадження кращих практик підготовки правоохоронців з тактичної медицини, які використовуються в арміях країн-членів НАТО. Доцільно організовувати спільні навчання та обмін досвідом з іншими силовими структурами України, причетними до бойових дій. Розробка методичних матеріалів, відеороликів сприятиме самопідготовці поліцейських.

Нарешті, для вдосконалення системи підготовки необхідно проводити наукові дослідження та аналіз її ефективності. Комплексний підхід, що поєднує належне забезпечення, практичну та психологічну складові, а також залучення досвіду партнерів, дозволить максимізувати готовність українських правоохоронців до надання першої допомоги в екстремальних умовах.

Враховуючи вищесказане, можемо зробити висновок: ефективна підготовка українських правоохоронців з тактичної медицини вимагає комплексного підходу, який поєднуватиме належне матеріально-технічне та методичне забезпечення, практичне відпрацювання навичок у максимально наближених до бойових умов, психологічну підготовку до дій в екстремальних ситуаціях, а також активний обмін досвідом із міжнародними партнерами та військовими медиками. Лише за таких умов вдасться досягти високого рівня готовності поліцейських до надання кваліфікованої першої допомоги пораненим та постраждалим під час виконання службових обов'язків у зоні бойових дій, що в підсумку забезпечить збереження життя та здоров'я як правоохоронців, так і цивільного населення.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50, п. 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text> (дата звернення: 22.04.2024).
2. Мислива О., Никифорова О., Бойко О. Методологія проведення занять із тактичної медицини для поліцейських в Україні з урахуванням сучасних вимог НАТО. *Юридичний вісник 2020* : Міжнар. наук. конф., м. Одеса. Одеса, 2020. С. 207–212. URL : <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.1724>.
3. Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131) URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

Коробкова О.

курсантка 2 курсу факультету
підготовки фахівців
для підрозділів
превентивної діяльності

Богуславський В.

завідувач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук, доцент

РОЛЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ПІДТРИМЦІ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я КУРСАНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У сучасному світі, де стрес та фізичне навантаження зростають, питання фізичного та психічного здоров'я стають дедалі важливішим, особливо для студентів вищих навчальних закладів. Курсанти, які отримують військову або цивільну освіту в таких закладах, отримують великий фізичний та психічний тиск. У таких умовах фізичне виховання стає ключовим фактором для забезпечення оптимального стану здоров'я курсантів.

Фізичне виховання включає в себе різноманітні види фізичної активності, такі як спорт, фізичні вправи та тренування. Ці заняття сприяють зміцненню м'язів, поліпшенню дихальної та серцево-судинної систем, а також підвищенню загальної витривалості організму. Важливою частиною фізичного виховання є також правильне харчування та відпочинок, що допомагають забезпечити ефективне відновлення після фізичних навантажень. Фізична активність має також великий вплив на психічне здоров'я. Регулярні фізичні вправи сприяють виробленню ендорфінів – речовин, які зменшують рівень стресу та покращують настрій. Крім того, фізична активність допомагає покращити якість сну, знизити ризик розвитку депресії та зміцнити психічну стійкість до стресових ситуацій [1, с. 27].

Для курсантів у вищих навчальних закладах фізичне виховання має особливе значення. Вони стикаються зі значними фізичними та психічними навантаженнями, пов'язаними як з академічною, так і з мілітарною підготовкою. Регулярні заняття спортом, фізичними вправами та тренуваннями допомагають забезпечити оптимальний рівень фізичного здоров'я курсантів, а також знижують ризик виникнення стресових ситуацій та психічних розладів [2, с. 3].

Фізичне виховання відіграє невід'ємну роль у підтримці фізичного та психічного здоров'я курсантів у вищих навчальних закладах. Регулярні

фізичні заняття сприяють зміцненню організму, покращенню настрою та зниженню рівня стресу. Тому важливо забезпечити належні умови для здійснення фізичної активності серед курсантів, щоб забезпечити їхнє здоров'я та успішне виконання навчальних та службових обов'язків [4, с. 58].

Сучасний світ вимагає від поліцейських не лише високої професійної майстерності, але й відмінної фізичної підготовки та психічної стійкості. У цьому контексті спортивні ігри, зокрема, футбол та баскетбол, є незамінними інструментами комплексного виховання й підготовки майбутніх поліцейських.

Футбол та баскетбол є найпопулярнішими видами спортивних ігор, які відомі своєю динамічністю та спортивною боротьбою. Ці ігри виховують колективізм, наполегливість, рішучість, увагу та швидкість мислення. Крім того, вони сприяють розвитку командного духу та прагненню до перемоги, що є важливими якостями для майбутніх представників правоохоронних органів. Футбол та баскетбол вимагають від гравців високого рівня фізичної підготовки, яка включає в себе силу, швидкість, витривалість та спритність. Ці види спорту сприяють загальному зміцненню організму та покращенню працездатності [3, с. 5].

Гра у футбол та баскетбол також сприяє розвитку психічної стійкості та формує навички управління емоціями. Гравці навчаються швидко реагувати на змінні ситуації та приймати обґрунтовані рішення під час гри. Футбол та баскетбол є не лише ефективними засобами фізичної підготовки, а й потужними інструментами виховання майбутніх поліцейських. Ці ігри сприяють розвитку не лише фізичних якостей, але й психічної стійкості, колективізму та вміння працювати в команді. Тож використання футболу та баскетболу у системі фізичної підготовки вищих навчальних закладів з підготовки поліцейських є доречним та доцільним кроком у формуванні кваліфікованих фахівців у сфері правоохоронної діяльності [1, с. 46].

Для курсантів у вищих навчальних закладах фізичне виховання стає вирішальним для забезпечення оптимального рівня фізичного та психічного здоров'я. Правильно організовані тренування та заняття спортом допомагають покращити фізичну форму, зміцнити імунну систему, знизити ризик травм та хронічних захворювань, а також підвищити рівень енергії та витривалості. Заняття спортом також сприяють формуванню дисципліни, відповідальності та командного духу, що є важливими якостями для подальшої служби.

Фізичне виховання є необхідним компонентом у підтримці фізичного та психічного здоров'я курсантів у вищих навчальних закладах. Регулярні заняття спортом та фізичними вправами сприяють загальному підтриманню фізичної форми, зниженню рівня стресу та покращенню настрою. Тому важливо забезпечити належні умови для здійснення фізичної активності серед курсантів, щоб забезпечити їхнє здоров'я та успішне виконання навчальних та службових обов'язків.

Список використаних джерел:

1. Анісімов, Дмитро. Роль спортивних ігор у вихованні професійних якостей курсантів. *Молодий вчений*. 2021. С. 104-106.
2. Бадьора С. М., Єрьоменко Е. А., Тішин А. В. Методи психічної саморегуляції співробітників правоохоронних органів у системі бойового хортингу. 2020. С. 97.
3. Єрьоменко Е. А. Педагогічні принципи формування професійно-прикладних здібностей курсантів і співробітників державних правоохоронних структур у процесі занять хортингом. 2018. С. 43.
4. Юськів, С. М., Юськів С. Н. Зміст навчально-методичного забезпечення кафедри фізичного виховання. 2019. С. 47.

Кравченко В.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Пріоритетом у сучасній державній політиці має бути фізичне здоров'я, якість життя та освіченість населення. Це насамперед стосується студентської молоді. Фізична культура, яку викладали у закладах вищої освіти, до останнього часу була представлена як навчальна дисципліна та найважливіший компонент цілісного розвитку особистості. Будучи складовою загальної культури та професійної підготовки студента протягом усього періоду навчання, фізична культура повинна входити обов'язковою дисципліною до гуманітарного компонента освіти, значимість якого проявляється через гармонізацію духовних та фізичних сил, формування таких загальнолюдських цінностей, як здоров'я, фізичне та психічне благополуччя, фізична досконалість. Розуміння фізичної культури особистості студента як цінності може стати дієвим чинником формування резервів різних видів фізичної культури, формування прогресивних тенденцій у розвитку суспільної думки та потреб у освоєнні цінностей фізичної культури як виду культури майбутнього фахівця.

Ефективність професійної діяльності в умовах стресових навантажень багато в чому визначається рівнем розвитку загальної статичної, силової та

координаційної витривалості, спритності. Високий рівень розвитку даних фізичних якостей дозволяє людині не тільки ефективно виконувати роботу, а й швидко орієнтуватися у позаштатних ситуаціях, і цим забезпечувати успішне вирішення професійних завдань.

В останні роки фізична культура не набуває, а втрачає свою вагу у суспільстві, особливо серед студентської молоді. Численні кадрові скорочення фахівців у сфері фізичної культури та спорту, у тому числі й у закладах вищої освіти, призводить до того, що найчастіше й самі студенти не приділяють достатньої уваги своєму здоров'ю. Ця проблема назривала роками та практично досягла своєї найвищої точки.

У даний час ми бачимо посилення протиріч між вимогами до особистості, функціонування фахівця в певній галузі та фактичним рівнем готовності випускників закладів вищої освіти до виконання професійних обов'язків. Існують протиріччя між потребами у фахівцях, які можуть адаптуватися до професійного середовища, що постійно змінюється, та їх недостатньою фізичною підготовленістю.

Заняття фізичною культурою передусім мають нести оздоровчу спрямованість та містити інклюзивний компонент освіти, про який йдеться, і на державному рівні. Але при цьому у багатьох закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання навчальна дисципліна «Фізичне виховання» винесена у вигляді заліків. На сьогодні виникає низка проблем: різке зниження відвідуваності, відсутність мотивацій до занять фізичним вихованням та свідомого ставлення до свого здоров'я у студентській молоді, а також можливість ефективно здійснювати навчальний процес щодо формування у студентів особистісної фізичної культури майбутнього фахівця з боку викладачів. Як наслідок, у студентів спостерігається гіподинамія, швидка стомлюваність, зменшення імунітету до респіраторних захворювань, знижується успішність та загальна працездатність [1, с. 157].

У період завершення вікового формування організму важливим фактором є всебічний розвиток фізичних якостей, необхідних для повноцінної фізичної підготовки до майбутньої життєвої практики. І це має відбитися насамперед у виконанні нормативів з фізичної підготовки.

Новий образ сучасної освіти має визначати і нове культурологічне, гуманітарне мислення як студентів, так і викладачів закладів вищої освіти. Всі ми знаємо, що студентське життя – це унікальний етап становлення людини, пов'язаний з періодом розквіту її фізичних та духовних можливостей, адже у цьому віці відбувається інтенсивна соціалізація особистості та розуміння важливості власного інтелектуального та фізичного розвитку як передумови успішної професійної підготовки до майбутньої професійної діяльності. Щоб знайти себе в нових умовах, молоді необхідно оволодіти не тільки інтелектуальними знаннями, які є результатом самостійного та критичного осмислення фактів та інформації, а також освоїти прикладні навички, які допомагають вирішити проблеми у світі та в

соціумі. До них відносять гнучкість, здатність працювати в команді, самостійність, уміння вирішувати проблеми, витривалість, мобільність, швидкість реакцій, культурна та інтелектуальна компетентність. Дисципліну «Фізичне виховання» включає більшість провідних університетів світу у свої робочі плани та програми.

Якщо вважати головним емоційне, фізичне, соціальне благополуччя студентської молоді, необхідно проектувати та прогнозувати освітні результати на користь студентів, попереджаючи негативні наслідки, що виникають у процесі інтелектуального та емоційного навантаження та перевтоми.

Фізичне виховання має ґрунтуватися на останніх досягненнях науки про фізичний розвиток людини. Такий підхід передбачає вдосконалення організаційних вимог до масової фізичної культури та підвищення якості педагогічного впливу.

Якість підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти залежить від таких умов: забезпечення фундаментальної професійної освіти, а також потенціалу концепції активного навчання – діяльного та компетентного підходу до професійної освіти. Зокрема, одним із факторів, що розширюють можливості професійної діяльності майбутніх спеціалістів без шкоди для якості підготовки, є сформоване професійне творче мислення студентів, що сприяє особистому розвитку, що допомагає розвивати інтелект, самостійно отримувати та розширювати загальні та професійні знання, вміти бачити перспективи майбутньої кар'єри та відповідно до цього проектувати та реалізовувати професійні можливості [2, с. 83].

Підготовка майбутніх фахівців є складною багатоплановою системою, спрямованою на отримання та достатню для продуктивного розвитку професійної компетенції.

Турбота про здоров'я людей розглядається як найважливіше із соціальних завдань. Держава приділяє велику увагу розвитку фізичної культури та спорту, покращення матеріально-технічної бази фізкультурного руху, виходячи з реальних об'єктивних умов.

Одним із основних завдань державної політики є створення умов для зростання добробуту населення, національної самосвідомості та забезпечення довгострокової соціальної стабільності. Створення каркасу для покращення фізичного та духовного здоров'я громадян робить величезний внесок у вирішення цього завдання. У той самий час важливим чинником, що визначає стан здоров'я населення, є підтримка оптимальної фізичної активності протягом усього життя кожного громадянина. Роль спорту у світі є не лише як чудовий соціальний феномен, а й як політичний чинник [3, с. 51].

Залучення курсантів та студентів до фізичної культури та спорту, успіх у міжнародних змаганнях – показник життєздатності нації, а також її військово-політичної сили. Досягти цих показників, покращуючи здоров'я, добробут та

якість життя громадян, неможливо без державних структур, які фокусують та здійснюють державну політику у галузі фізичної культури та спорту.

Метою сучасної освіти є забезпечення не тільки освітнього, а й здоров'язберігаючого ефекту: збереження оптимального функціонального стану при стійкому рівні працездатності учнів. Ми вважаємо важливим враховувати аспекти освітньої діяльності для забезпечення реалізації особистісних та творчих здібностей учнів щодо створення здоров'язберігаючого середовища у ЗВО [4, с. 203].

Глобальний характер проблем зумовлює потребу у пошуку нових альтернативних форм фізичного виховання, які б сприяли формуванню основної людської цінності – здоров'я та сприяли утвердженню духовних орієнтирів, ціннісних уявлень та моральних настанов [5, с. 139].

Вирішення проблеми громадського здоров'я вимагає покращення визначальних його детермінант, скорочення поширеності факторів ризику, впровадження сучасних стратегій профілактики та формування здорового способу життя.

Фізична культура є ключовим інтегративним засобом зміцнення здоров'я та профілактики захворювань (у тому числі психічних), веде до значного скорочення негативних явищ серед підростаючого покоління (стрес, гіподинамія, наркоманія тощо). Галузь фізичної культури та спорту є важливим фактором врівноваження, носієм етичних цінностей, сприяє моральній підготовці, виховуючи мужність, витримку, ініціативу, почуття солідарності, колективізму, дружби, поваги.

З урахуванням вищесказаного перед курсантами та студентами у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання постає завдання глибшого розкриття привабливості цінностей, насамперед здоров'я, які формуються у молоді, що навчається, завдяки заняттям фізичною культурою та спортом.

Встановлено, що цілеспрямовані заняття фізичною культурою та спортом забезпечують становлення особистості, її біосоціальних принципів, суттєвих характеристик тілесної та духовної природи людини з можливостями соціальної реалізації її інтересів, потреб та амбіцій.

Список використаних джерел:

1. Грибан В. Г., Мельников В. Л., Хрипко Л. В., Казначеев Д. Г. Фізичне виховання : підручник. Дніпро: ДДУВС, 2019. 232 с.
2. Апанасенко Г. Л., Михайлович С. О. Фізіологічні основи фізичної культури та спорту. Ужгород: УжНУ, 2004. 144 с.
3. Голяка С. К., Возний С. С. Фізіологічні основи фізичної культури та спорту: навчально-метод. посібник для студентів. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2015. 230 с.
4. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня Г. В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді. Київ: Олімпійська літ., 2011. 224 с.
5. Плахтій П. Д., Зубаль М. В., Мисів В. М. Біологічні основи фізичного виховання студентів. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2008. 232 с.

Кравченко З.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Професійна діяльність працівників поліції характеризується тим, що вона часто включає в себе непередбачені ситуації, які тривають довго і мають інтенсивний вплив негативних факторів навколишнього середовища, й іноді, загрозу для їх власного життя. Такі ситуації називають екстремальними, оскільки вони виходять за рамки звичайних ситуацій і вимагають від особи подолання серйозних труднощів, змушують її витратити всі свої фізичні та психологічні резерви для того, щоб впоратися з ними і виконати службові обов'язки [1].

Психологічна стійкість відіграє важливу роль у збереженні психічного і фізичного здоров'я людини, а також у попередженні розпаду особистості та психологічних порушень, сприяючи внутрішній гармонії.

Психологічна стійкість представляє собою соціально-психологічну якість особистості, що виявляється в її здатності витримувати надзвичайні ситуації без збитку для себе і подолання їх за допомогою методів, які сприяють особистісному розвитку, підвищенню рівня адаптації та соціальної зрілості. Суттєвою є наявність адаптивного потенціалу у особистості, що визначає її здатність подолати важкі життєві обставини [4].

Особливої уваги потребує психологічна стійкість працівників поліції – як своєрідний фундамент професійної готовності до виконання дій в екстремальних умовах службової діяльності. Під психологічною стійкістю розуміється цілісна характеристика особистості, що забезпечує її стійкість до фрустраційного і стресогенного впливу важких ситуацій [3].

У сучасній психологічній науці існують різні погляди на ключовий компонент психологічної стійкості. Деякі дослідники вважають когнітивний компонент основним, інші визнають важливими емоційний та вольовий аспекти (стресостійкість та емоційно-вольова стійкість), або враховують мотиваційні складові. Деякі вчені вважають, що психологічна стійкість включає в себе комплекс якостей, що допомагають особистості витримувати вплив екстремальних факторів.

Недостатній контроль співробітника над своїм емоційним станом і діями може призвести до негативних наслідків як для самого співробітника, так і для його оточення. Невміння регулювати власну поведінку знижує здатність особистості адаптуватися до соціальних та психологічних вимог середовища і стає серйозним обмеженням для реалізації її потенціалу [3].

Поліцейські щодня стикаються з різними стресовими ситуаціями, які можуть призвести до втоми, перевтоми, виникнення негативних емоцій та розладів у професійній діяльності. Тому важливо, щоб поліцейські володіли прийомами та методами психологічної саморегуляції. Співробітники, які виявляють більшу стійкість та здатність керувати своїми реакціями на стрес та налаштовуватися на боротьбу зі злочинцями, зазвичай досягають кращих результатів у своїй службовій діяльності.

Залучення поліцейських до навчання та розвитку навичок регулювання психоемоційних станів є вельми важливим завданням. Це допомагає подолати негативний вплив стресових обставин і формувати стійкість особистості поліцейських [1]. Під час професійного навчання можуть використовуватися різні методи, включаючи психодіагностику, тренінги для розвитку пам'яті, уваги та спостережливості, психофізичні тренінги для подолання перешкод, ідеомоторні тренування, а також тренінги для опанування ситуацій, пов'язаних зі страхом, пораненнями та іншими аспектами поліцейської роботи [2].

Доцільність проведення практичних занять і тренінгів з психологічної підготовки виправдана на основі відомої закономірності: особа, яка не вперше опиняється в складних умовах і успішно подолала їх в минулому, має значно більше можливостей впоратися з подібними викликами в майбутньому, ніж та, яка ніколи не була у подібних ситуаціях.

Аналіз помилок та недоліків у виконанні службових обов'язків поліцейськими підкреслює необхідність вдосконалення методів формування психологічної стійкості у майбутніх правоохоронців щодо фруструючих і стресогенних впливів екстремальних ситуацій у професійній сфері.

Список використаних джерел:

1. Барко В. І. Напрями вдосконалення професійної психологічної підготовки поліцейських Національної поліції України. *Psychological journal* 4.4 2018 р. 9-18 с.
2. Барко, В. І., Остапович В. П., Барко В. В. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Психологічні науки» 1.2 2018 р. 176-181 с.
3. Євдокімова О. О. Специфіка формування психологічної стійкості у поліцейських у процесі професійної підготовки. 2018 р. 6 с.
4. Швець, Д. В., Бойчук С. С. Психологічна підготовка поліцейських «КОРД»: принципи, сутність та зміст. Особистість, суспільство, закон: тези доп. учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. СП Бочарової (м. Харків, 15 квіт. 2021 р.). Харків: ХНУВС, 2021. С. 212-217, 2021.

Красільніков В.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів національної поліції

Турчанікова Г.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗМІНИ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку із відкритою збройною агресією з боку Російської Федерації та початку ведення активних бойових дій на території України Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» було введено режим воєнного стану [3]. Прийняття цього нормативно-правового акту призвело до впровадження змін до чинного законодавства України, які тимчасово обмежують певні права чи свободи людини та громадянина, так і тимчасово розширюють певні повноваження державних служб, правоохоронних органів, у тому числі Національної поліції України. Залежно від нашої теми дослідження нас цікавить власне питання, які зміни було внесено до Закону України «Про Національну поліцію» в сфері застосування спеціальних засобів поліцейськими у зв'язку із дією на території України режиму воєнного стану [5].

Виклад основного матеріалу доцільно почати із зазначення власне поняття режиму воєнного стану. Таке поняття визначено законодавцем у відповідному нормативно-правовому акті – Законі України «Про правовий режим воєнного стану». Отже, відповідно до статті 1 цього Закону воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1].

До введення на території України воєнного стану застосування поліцейськими спеціальних засобів регламентувалося статтями 42, 43, 45 Закону України «Про Національну поліцію». Положення зазначених статей

визначали конкретні підстави та випадки застосування поліцейськими спеціальних засобів [4].

Із врахуванням обставин та актуальної ситуації для забезпечення виконання покладених на поліцію обов'язків в умовах дії режиму воєнного стану були внесені зміни до зазначених статей Закону України «Про Національну поліцію» відповідним Законом України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану». Отже, зміни полягають в тому, що поліцейському під час дії воєнного стану надано право застосовувати спеціальні засоби стосовно осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без врахування вимог та заборон, передбачених статтею 43, частинами четвертою та п'ятою статті 45. Тобто поліцейському на період дії воєнного стану до відповідної категорії осіб, визначеної Законом, надано право, наприклад, наносити удари гумовими (пластиковими) кийками по голові, шиї, ключичній ділянці, статевих органах, попереку і в живіт чи застосовувати кайданки більше, ніж на 2 години безперервного використання або без послаблення їх тиску або ж застосовувати малогабаритні підривні пристрої для відкриття приміщень, якщо шкода, заподіяна правам та інтересам, що охороняються законом, є меншою, ніж шкода, яку вдалося відвернути [2].

Отже, з вищевикладеного можемо зробити висновок, що внаслідок ситуації, яка склалася на території України, змін зазнали всі сфери суспільного життя. І законодавча сфера не стала винятком. Виходячи з цього, з метою забезпечення завдань і обов'язків, покладених на поліцію під час дії режиму воєнного стану, було тимчасово розширено певні повноваження поліції та відповідно тимчасово обмежено певні права та свободи людини, передбачені Конституцією України. На нашу думку, такі зміни повинні позитивно впливати на ефективність діяльності підрозділів Національної поліції, адже поліцейські забезпечують публічну безпеку та порядок, запобігання та протидію злочинності власне на внутрішній території України [5].

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 28, ст. 250 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
2. Закон України «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>.
3. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 17.08.2022).
4. Закон України «Про Національну поліцію». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2015, № 40-41, ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
5. Рада розширила повноваження Нацполіції на час воєнного стану URL: https://lb.ua/society/2022/03/15/509677_rada_rozshirila_povnovazhennya.html.

Лисюк Я.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Лопаєва О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ОБІГОМ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ (ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗБРОЯРСЬКИХ МАГАЗИНІВ, СТРІЛЕЦЬКИХ ТИРІВ, СТРІЛЬБИЩ ТА СТРІЛЕЦЬКИХ КОМПЛЕКСІВ)

В Україні існує чітке законодавство, що регулює обіг зброї, боєприпасів та інших предметів для стрільби, оскільки ці речі можуть представляти небезпеку для громадян. Закон визначає, хто може мати зброю, які типи дозволені, а також правила її зберігання та використання.

Об'єкти, пов'язані з обігом зброї, важливі для безпеки та розвитку стрілецького мистецтва та спорту в Україні, що має багату військову традицію. Країна має розвинену інфраструктуру, таку як зброярські магазини, стрілецькі тири, стрільбища та стрілецькі комплекси. Проте існують питання щодо їхнього ефективного функціонування та відповідності сучасним вимогам.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему» [1], стрілецькі тири, стрільбища та мисливсько-спортивні стенди також є предметами дозвільної системи. Це свідчить про їхню важливість для публічної безпеки, публічного порядку та боротьби зі злочинністю. На сьогодні визначення цих об'єктів на законодавчому рівні відсутнє, але частково міститься в проекті Закону України «Про цивільну зброю та боєприпаси». Зокрема, «стрілецький тир» там описується як спеціально обладнане приміщення для занять із стрільби, а «стрільбище» – як комплекс з двох чи більше стрілецьких тирів, розташованих на окремій земельній ділянці [3].

Об'єкти, що пов'язані з обігом зброї, повинні відповідати високим стандартам безпеки для захисту громадян. Це передбачає необхідність належного обладнання для безпечного зберігання зброї та боєприпасів, а також професійно навчений персонал, здатний відповідально поводитися зі зброєю. Крім того, об'єкти, пов'язані з обігом зброї, повинні вести облік продажу або передачі зброї та боєприпасів, щоб ефективно відстежувати

володіння зброєю та запобігати її неправомірному потраплянню до рук злочинців.

Порядок видачі дозволів на відкриття та ефективне функціонування стрілецьких тирів, стрільбищ та мисливсько-спортивних стендів регулюється наказом МВС України від 21 серпня 1998 р. № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, обладнаних гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, а також патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» [2].

Дозвіл на відкриття та експлуатацію стрілецьких тирів, стрільбищ і мисливських стендів надається після їхнього прийняття в експлуатацію. Однією з вимог для відкриття таких об'єктів є отримання висновку Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру щодо відповідності безпековим вимогам і придатності приміщень для проведення стрільби з конкретних видів зброї. Цей висновок базується на результаті перевірки об'єкта, щодо якого надійшла заява про відкриття та функціонування [2].

Зброярські магазини мають стратегічне значення в процесі постачання та зберігання зброї. Оцінка їхньої діяльності, включаючи процеси ліцензування та контролю, представляє собою головний етап регулювання обігу зброї в Україні. Стрілецькі тири відіграють суттєву роль у навчанні та тренуванні в стрільбі. Вивчення їх функціонування дозволяє оцінити ефективність та безпеку формування навичок зброї серед населення [4 с. 54–61].

Стрільбища, де відбуваються різноманітні заходи та змагання, мають значний вплив на популяризацію стрільби та сприяють формуванню спільноти стрільців. Розгляд їхнього функціонування стає важливим для розуміння культурного та соціального виміру обігу зброї. Стрілецькі комплекси, які поєднують різноманітні аспекти збройового середовища, надають унікальні можливості для тренування та розвитку навичок стрільби в різних умовах. Вивчення їх створення та функціонування дозволяє отримати інсайди щодо перспектив розвитку цього сектора [5, с. 6–11].

Після проведення аналізу характеристик створення та функціонування об'єктів, пов'язаних із обігом зброї в Україні, можна визначити їхню важливу роль у суспільстві та системі національної безпеки. Зброярські магазини, стрілецькі тири, стрільбища та стрілецькі комплекси не лише є місцями обігу зброї, але й виступають ключовими компонентами для тренування, навчання та розвитку навичок стрільби.

Процес ліцензування та контролю над цими об'єктами відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та відповідності законодавству. Важливо розглядати їхню роль не тільки в аспекті військових справ, але й як суттєвий фактор у культурному та соціальному розвитку.

Гарантування ефективного та безпечного функціонування цих об'єктів потребує поєднання жорсткого регулювання, застосування сучасних технологій та активної участі громадськості. Висновки дослідження можуть служити основою для подальших вдосконалень у законодавстві, спрямованому на забезпечення безпеки та ефективного управління обігом зброї в Україні, сприяючи тим самим національній безпеці та розвитку стрільців, незалежно від їхнього статусу як фахівців чи аматорів.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF>.
2. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та зазначених патронів, а також боеприпасів до зброї та вибухових матеріалів : Наказ МВС України від 21 серпня 1998 р. № 622. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.
3. Про право на цивільну вогнепальну зброю : Проект закону України від 25.06.2022 № 5708. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/219896>. (дата звернення 03.03.2024).
4. Фоменко А. Є. Дозвільні функції Національної поліції України при створенні та утриманні тирів, стрільбищ і мисливських стендів. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2016. № 4. С. 54–61.
5. Фоменко А. Є. Питання адміністративних послуг Національної поліції з видачі дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С. 6–14.

Литвиненко М.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Анісімов Д.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ,
доктор філософії з права

ВИТРИВАЛІСТЬ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Професія поліцейського є однією з найскладніших професій сучасного суспільства. Вона належить до професій підвищеного ризику і характеризується одним із найбільш високих рівнів екстремальності й професійного стресу, що зумовлено необхідністю протидіяти злочинності в різних її формах, тривалим впливом стресогенних факторів, наявністю постійної загрози для життя та здоров'я, високою ймовірністю загибелі та травмування персоналу. Ситуація ускладнюється суттєвим зростанням у сучасних умовах фізичних, моральних і психологічних навантажень на поліцейського, що вимагає високого рівня сформованості в офіцерів Національної поліції України професійної витривалості, психологічної стійкості та працездатності [1, с. 45].

Серед дослідників, які у своїх роботах розглядали питання фізичної витривалості, слід виокремити таких: Н. Ігнатенко, В. Ільїнич, С. Канішевський, Я. Крушельницька, Т. Круцевич, В. Платонов.

Зокрема, С. Присяжнюк та інші визначають витривалість як здатність виконувати роботу заданої інтенсивності протягом більш тривалого часу [1, с. 46].

Тобто, витривалість – це здатність протягом тривалого часу виконувати роботу, не знижуючи її якості. Для поліцейського витривалість є однією з найважливіших професійних якостей, без якої неможливо ефективно виконувати службові обов'язки через низку таких причин:

1. Робота поліцейського часто пов'язана з фізичними навантаженнями. Наприклад, переслідування злочинців та затримання правопорушників.

2. Поліцейські також стикаються з емоційними навантаженнями: стрес, небезпека, ризик для життя та здоров'я.

Витривалість допомагає поліцейським витримувати ці навантаження та ефективно виконувати свою роботу.

Аналізуючи праці вищевказаних вчених, можемо виокремити декілька видів витривалості [2, с. 78]:

1. Фізична витривалість – це здатність протягом тривалого часу виконувати фізичну роботу.

2. Емоційна витривалість – це здатність зберігати спокій та контроль над своїми емоціями в складних ситуаціях.

3. Психологічна витривалість – це здатність витримувати стрес та зберігати концентрацію уваги.

Рівень витривалості зумовлений комплексом різних факторів, наприклад:

1. Функціональними можливостями органів і систем (спадковими і набутими).

2. Досконалістю технічної майстерності.

3. Вольовими якостями.

4. Величиною енергетичних запасів в організмі.

До методів розвитку витривалості, аналізуючи наукову літературу, можемо віднести [3, с. 66]:

1. Метод суворо регламентованих вправ зі стандартним безупинним навантаженням.

2. Метод суворо регламентованої вправи з інтервальним навантаженням.

3. Змагальний метод.

Розвитку такої професійно значущої якості, як витривалість, виразником якої виступає здатність тривалий час долати перешкоди, у підрозділах органів внутрішніх справ надається особливого значення. Так, в процесі фізичної підготовки співробітників для розвитку витривалості традиційно використовуються метод максимальних повторень та метод повторних зусиль, які покладено в основу методу кругового тренування. При цьому найбільшою популярністю користується кругове тренування як спосіб розвитку силової витривалості. Дана обставина обумовлена зростанням популярності тренажерних залів та підвищеною увагою до здорового способу життя [2, с. 79].

Тож аналізуючи вищезазначене, можемо дійти висновку, що в умовах зростаючих вимог до витривалості працівників поліції потрібно її постійне вдосконалення. Про це свідчать умови несення служби співробітниками Національної поліції України, характерними з них є тривале перебування на місцях несення служби, коли відбуваються зіткнення з правопорушниками, чії дії вимагають силового запобіжного заходу.

Список використаних джерел:

1. Раєвський Р. Т., Канішевський С. М. Професійно-прикладна фізична підготовка студентів вищих навчальних закладів: навч.-метод. посіб. Одеса : Наука і техніка, 2010. 380 с.

2. Марков Р. Важливість розвитку витривалості для працівників поліції. Р. Марков. Організаційно-правове забезпечення функціонування підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. кругл. столу (м. Дніпро, 3 черв. 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 78-80.

3. Поливанюк В. Д. Сучасні питання фізичної підготовки фахівців Національної поліції України. В. Д. Поливанюк, Д. О. Ніколайчук. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). – Дніпро : ДДУВС, 2022. – С. 66-67.

Литвиненко М.

курсант 2 курсу ННП права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Анісімов Д.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ,
доктор філософії з права

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ

Фізична підготовка у діяльності поліцейського – важлива складова, яка має значний вплив на формування професійних компетенцій майбутніх фахівців.

Анісімов Д. О. зазначає, що належна фізична підготовленість є важливою передумовою якісної професійної підготовки випускників закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання до практичної діяльності. Проте проблема підвищення якості фізичної підготовленості курсантів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання, незважаючи на значну кількість наукових розробок, залишається недостатньо вивченою [1, с. 9].

Так, наприклад, серед основних проблем можемо виокремити такі:

1. Недостатня матеріально-технічна база вищого навчального закладу.
2. Зростання кількості молоді з ослабленим здоров'ям.
3. Зниження рівня фізичної активності населення.
4. Недосконалість методичного забезпечення фізичного виховання.
5. Відсутність мотивації у курсантів до занять фізичною культурою.

Як вказує Анісімов Д. О., загалом цілеспрямована система фізичної підготовки в університетах МВС України сприяє розвитку комплексу

необхідних навичок та вмінь, що є важливими для майбутніх правоохоронців. Це дозволяє їм бути готовими до виконання своїх обов'язків у реальних умовах та забезпечувати безпеку суспільства [2, с. 15].

Так, аналізуючи вищезазначене, можемо виокремити основні напрями вдосконалення фізичних якостей курсантів [3, с. 255]:

1. Вдосконалення методичного забезпечення фізичного виховання, тобто розробка програм фізичного виховання з урахуванням специфіки вищого навчального закладу та потреб курсантів; використання сучасних методів і форм тренувань; залучення до навчального процесу кваліфікованих викладачів фізичного виховання.

2. Підвищення мотивації курсантів до занять фізичною культурою, що включає в себе проведення роз'яснювальної роботи щодо важливості фізичної підготовки для майбутньої професійної діяльності, створення сприятливих умов для занять фізичною культурою та заохочення курсантів до участі в спортивних змаганнях та оздоровчих заходах.

3. Покращення матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів, тобто створення сучасних спортивних комплексів, оновлення спортивного інвентаря та обладнання, забезпечення доступу курсантів до спортивного інвентаря.

На нашу думку, розвиток фізичних якостей курсантів також залежить від викладача фізичної підготовки. Серед цих якостей:

1. Розвиток силових якостей, тобто запровадження викладачами вправ з власною вагою, вправ з обтяженнями та ізометричні вправи.

2. Розвиток витривалості: біг, плавання, єдиноборства, спортивні ігри.

3. Розвиток гнучкості.

4. Розвиток координації.

5. Розвиток швидкості.

6. Використання сучасних методів тренування. Наприклад, інтервальні тренування високої інтенсивності (НІТ), функціональні тренування, кросфіт.

7. Індивідуальний підхід до тренувань, тобто врахування рівня фізичної підготовки курсантів.

8. Мотивація курсантів до занять фізичною культурою: створення позитивної атмосфери на тренуваннях, використання різноманітних форм і методів тренувань, заохочення досягнень курсантів.

Вдосконалення фізичних якостей курсантів є важливим завданням, яке сприяє їх всебічному розвитку, підготовці до професійної діяльності та формуванню здорового способу життя.

Список використаних джерел:

1. Анісімов Д. О., Фурсова А. О., Пономаренко О. Л. Техніка рукопашного бою в аспекті підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції України. *Молодий вчений*. 2022. № 7 (107). С. 9–12.

2. Анісімов Д. О., Антипова А. К. Гендерні аспекти фізичної підготовки працівників правоохоронних органів. *Молодий вчений*. 2022. № 10 (110). С. 14–16. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-10-110-3>.

3. Самофалова А., Анісімов Д. Актуальні напрямки вдосконалення фізичних якостей майбутніх працівників поліції. *Scientific Collection «InterConf»*, 2023, 162. 253-260.

Луб'яний М.

курсант навчальної групи ДР-241
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Логінова М.

викладач кафедри цивільного
права та процесу Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Згідно з Конституцією України земля, надра, атмосферне повітря, водні ресурси та інші природні багатства, які знаходяться на території України, є власністю українського народу. Право власності на ці ресурси виконують органи державної влади та місцевого самоврядування від імені народу. Кожен громадянин має право користуватися цими природними ресурсами відповідно до закону. Земля є особливим національним надбанням, яке знаходиться під особливим захистом держави. Право власності на землю гарантується і може бути здійснене лише відповідно до закону громадянами, юридичними особами та державою [1].

Правила використання окремих природних ресурсів, таких як земля, вода, ліси, надра, атмосферне повітря та тваринний світ, встановлюються виключно законами. Ці закони включають Водний кодекс (1995), Земельний кодекс (2001), Лісовий кодекс (1999), Кодекс України про надра (1994), Закони України «Про тваринний світ» (2001) та «Про рослинний світ» (1999), а також «Про охорону атмосферного повітря» (1992).

Різноманітні сфери господарської діяльності, такі як бджільництво (2000), мисливське господарство та полювання (2000), а також рибне господарство і рибальство, регулюються відповідним законодавством, наприклад, тимчасовим порядком, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України (1996) [2].

Суб'єкти господарювання використовують природні ресурси відповідно до законів, у тому числі на праві власності або користування (оренди). Кабінет Міністрів України забезпечує державний облік природних ресурсів, що перебувають у державній, комунальній власності або в

управлінні Автономної Республіки Крим. Суб'єктам господарювання може надаватись власність на землю з водоймами, лісами, корисними копалинами за певними умовами, встановленими законом. Дозволи на використання природних ресурсів виділяються уповноваженими органами земельного, водного, лісового та іншого законодавства [3].

Суб'єкт господарювання має право:

- використовувати природні ресурси, що йому надані, для господарських цілей;
- одержувати прибуток від своєї діяльності, пов'язаної з використанням цих ресурсів;
- отримувати фінансову підтримку та податкові пільги для здійснення заходів з використання та охорони природних ресурсів;
- вимагати компенсації за завдану шкоду своїм природним ресурсам від інших суб'єктів господарювання і усунення перешкод у їхньому використанні.

Суб'єкт господарювання має такі обов'язки у своїй діяльності:

- використовувати природні ресурси відповідно до їхнього призначення;
- застосовувати сучасні технології для ефективного та економного використання ресурсів;
- забезпечувати відтворення та запобігати знищенню чи забрудненню ресурсів;
- вносити відповідну плату за їх використання;
- діяти у межах закону та не порушувати права інших власників ресурсів;
- компенсувати завдані збитки іншим власникам чи користувачам природних ресурсів.

Суб'єкти господарювання можуть використовувати природні ресурси згідно із законами, у тому числі, на праві власності або користування, і можуть отримувати підтримку та компенсацію за шкоду, завдану їхнім природним ресурсам. Проте вони зобов'язані використовувати ресурси відповідно до їхнього цільового призначення, застосовувати ефективні технології, забезпечувати їхнє відтворення та уникати знищення чи забруднення. Також суб'єкти господарювання повинні діяти в рамках закону та компенсувати завдані збитки іншим власникам чи користувачам природних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Шарапова С. В. Особливості правового режиму земель за умови комплексного їх використання. *Право і суспільство*, 2021. № 1. С. 126-131.
2. Кіреєнко Д. І., Надьон О. В., Данілін О. М., Савченко О. В., Луценко Т. О. *Екологічне право*, 2023. С. 23-31.
3. Моргунова Т. І. Використання природних ресурсів у сфері господарювання. Випуск 1.9 Частина 47, 2023. С. 15-17.

Лук'яненко О.

здобувач вищої освіти 2 курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Волков Ю.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ОСОБАМИ ЗБРОЇ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Із введенням воєнного стану в Україні зросла потреба людей у захисті та самообороні. Історія знає багато випадків, коли пересічні громадяни перший раз у своєму житті брали до рук вогнепальну зброю та ставали до лав територіальної оборони. Але чи легалізовано в Україні використання зброї цивільними особами в умовах воєнного стану? 3 березня 2022 року був прийнятий Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» з метою стримування збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав шляхом отримання вогнепальної зброї і боєприпасів до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ України. Відповідно до положень громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ [1, с. 1].

Порядок застосування зброї здійснюється аналогічно до застосування зброї військовослужбовцями. У разі припинення дії воєнного стану цивільні особи зобов'язані здати отриману ними вогнепальну зброю і невикористані боєприпаси до органу Національної поліції не пізніше 10 днів.

Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 р. № 448 «Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та інших держав проти України у період дії воєнного стану» регламентує порядок застосування цивільними особами вогнепальної зброї. Законним застосуванням є, зокрема, індивідуальна самооборона та самооборона під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану. Цивільні особи самостійно приймають рішення щодо застосування вогнепальної зброї [2, п. 6].

Порядок видачі вогнепальної зброї і боєприпасів до неї цивільним особам, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав, затверджено наказом Міністерства

внутрішніх справ України № 175 від 07.03.2022. Слід пам'ятати, що не кожна людина може отримати вогнепальну зброю. Серед них особа:

1. яка є неповнолітньою;
2. яка визнана недієздатною;
3. за наявності даних про систематичне порушення такою особою громадянського порядку;
4. за наявності в особи судимості за тяжкий, особливо тяжкий злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку [3, п. 5].

Отже, відповідно до чинного законодавства під час дії воєнного стану цивільні особи мають право застосовувати вогнепальну зброю для самооборони та участі у відсічі збройної агресії РФ проти України, але з виконанням вимог, передбачених законом.

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України. Закон України від 03.03.2022 № 2114-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114>.
2. Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або [...] Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 15.04.2022 № 448 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>.
3. Про затвердження Порядку отримання вогнепальної зброї і боєприпасів цивільними особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської [...] МВС України; Наказ, Порядок, Довідка [...] від 07.03.2022 № 175 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0295-22#Text>.

Лук'яненко О.

здобувач вищої освіти 2 курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної
поліції

Петрушин Д.

доцент кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту

ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС

Фізичне виховання є невід'ємною складовою підготовки курсантів у закладах вищої освіти МВС.

Навчання з фізичної підготовки передбачає формування та вдосконалення в поліцейських:

- рухових якостей та навичок, необхідних у повсякденній діяльності та в разі виникнення екстремальних ситуацій;
- витривалості, швидкісних та силових фізичних якостей, які забезпечують можливість переслідування правопорушника та перевагу впливів в силовому протистоянні під час його затримання, зокрема, з подоланням природних та штучних перешкод;
- практичних навичок застосування прийомів самозахисту, особистої безпеки, фізичного впливу [1].

Однак існує ряд проблем, які становлять перешкоди для ефективного проведення занять. Деякі курсанти не бачать важливості фізичної підготовки для своєї майбутньої професійної діяльності. Це може призводити до відмови від занять. Таке питання можна вирішити за допомогою розробки індивідуальних програм, що забезпечить різнопланову спрямованість фізичних навантажень для кожного здобувача, підбір цікавих активностей та залучення їх до спортивної діяльності. Відсутність достатнього фінансування може призвести до відсутності кваліфікованих спеціалістів та тренажерів для тренувань. Такі можливості значно розширюють горизонти вдосконалення навичок курсантами. Пошук спеціалізованих кадрів для навчання є важливим критерієм, адже саме завдяки передачі професійних знань забезпечується високий рівень підготовки майбутніх офіцерів, які будуть у майбутньому охороняти громадський порядок та безпеку [2].

Також важливо підвищити увагу щодо фізичного здоров'я здобувачів. Адже саме загальне здоров'я визначає можливості їх фізичного розвитку, якому зазвичай приділяється мало уваги.

Головною проблемою сьогодення є війна. Багато можливостей та ресурсів було втрачено через збройну агресію РФ проти України. Постійні тривоги та стрес не дають змоги зосередитися та заспокоїтися, що прямо впливає на наше психічне здоров'я. Під час оголошення сигналу «Повітряна тривога» навчальний процес зупиняється, а курсанти прямують в укриття. У таких умовах неможливо забезпечити нормальне та ефективне навчання, тому виникає питання щодо облаштування спортивних майданчиків в укриттях. Це дозволить не переривати заняття та у безпечному місці його продовжити.

Отже, сьогодні фізичне виховання є пріоритетним напрямом підготовки майбутніх правоохоронців. Але, на жаль, через виклики та події сьогодення ми втрачаємо багато можливостей та ресурсів. Наша головна мета – навіть у нинішніх складних умовах забезпечувати фізичний розвиток здобувачів вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Боровик М. О. Методика формування загальної фізичної витривалості у працівників Національної поліції України / Педагогічні науки. Збірник наукових праць. Вип. ІХХV Т. 3 С. 21.

2. Чичкан О. А., Костовський М. Г., Кмицяк М. В. Проблема мотивації курсантів закладів вищої освіти до власного фізичного вдосконалення в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми фізичної підготовки працівників Національної поліції в умовах воєнного стану: матеріали Регіональної науково-практичної конференції молодих вчених (в авторській редакції), (м. Кропивницький, 16 вересня 2022 року). Кропивницький, 2022. С. 215-286.

Майборода А.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців
для підрозділів

Національної поліції

Рогальський В.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Рівень фізичної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України має вирішальне значення для ефективності виконання поставлених завдань у сучасних умовах. З огляду на складну безпекову ситуацію в країні, важливо забезпечити належний рівень готовності військовослужбовців, правоохоронців та інших працівників силових структур до виконання своїх обов'язків. Фізична підготовка не лише сприяє підтримці здоров'я та витривалості особового складу, а й підвищує їхню здатність діяти в екстремальних ситуаціях.

Удосконалення рівня фізичної підготовки кадрів сил безпеки і оборони вимагає систематичного та комплексного підходу. Важливо врахувати сучасні методики тренувань, застосування передових технологій та інтеграцію досвіду інших країн. Крім того, особливу увагу слід приділити формуванню культури здорового способу життя серед кадрів, що сприятиме загальному підвищенню рівня їхньої підготовки та боєздатності.

Фізична підготовка є частиною службово-прикладної професійної підготовки майбутніх співробітників поліції та військовослужбовців Збройних Сил України. Тому потрібно приділити особливу увагу вдосконаленню їх професійної підготовленості, складником якої є спеціальна фізична підготовленість [1].

Аби зрозуміти, які фізичні якості повинні мати і в подальшому їх будуть задіювати у відповідності до своїх посадових обов'язків майбутні та діючі співробітники правоохоронних органів та військовослужбовці, викладачам потрібно уявити, з якими загрозами вони стикаються і які задачі повинні вирішувати. Завдання, які вирішують правоохоронці та військовослужбовці, різні, тому і фізичні якості, якими вони повинні володіти, теж різні. Аналізу підлягає специфіка і фізичні навантаження професійної діяльності фахівців [2].

Фізична підготовка є частиною професійної підготовки майбутніх співробітників поліції та військовослужбовців Збройних Сил України. Розуміння специфіки та фізичних вимог, необхідних для виконання службових обов'язків, дозволяє викладачам та тренерам розробляти ефективні програми тренувань, що відповідають загрозам та завданням, які стоять перед правоохоронцями та військовослужбовцями.

Список використаних джерел:

1. Рожченко В. М. Шляхи удосконалення рівня тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та медико-тактичної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України в умовах воєнного стану. В. М. Рожченко, М. С. Осняч. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). – Дніпро : ДДУВС, 2022. – С. 69-71.
2. Зюбан М., Муленко О., Бондаренко С. Підготовка військовослужбовців з вогневої підготовки в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2022. №. 1 (101). С. 124-127.

Мінченко Є.

курсант 1 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

За останні кілька років науково-технічний прогрес зробив величезний крок уперед. Зараз є одна галузь, попит на яку стрімко зростає. Це безпілотні літальні апарати (БПЛА), які мають широкий спектр застосування як у військовій справі, так і в повсякденному житті. Наразі українські пожежники не оснащені спеціалізованими системами БПЛА, хоча БПЛА стали цілком доступними. Є приклади їх аматорського використання, наприклад, під час пожеж під Києвом та масштабного обстеження згорілих торфовищ у Чернігівській області. БПЛА можуть використовуватися для розвідки пожеж, оцінки місця надзвичайної ситуації та масштабів лиха. БПЛА, оснащені системами автопілотування, зможуть вживати первинних заходів по боротьбі з вогнем до прибуття пожежників на місце події. І найголовніше, коли БПЛА будуть адаптовані для роботи в гарячих зонах, вони зможуть виконувати різноманітні завдання без участі персоналу (наприклад, визначати наявність

постраждалих на пожежі або в надзвичайній ситуації, напрямок і швидкість поширення вогню тощо).

Використання БПЛА для розвідки пожеж та їхніх осередків потребує: уточнення завдання розвідки та вимог до неї; визначення вимог до БПЛА як до розвідувальних апаратів; визначення способів використання БПЛА при виконанні завдання розвідки.

Метою розвідки є визначення ступеня загрози для людей, точна оцінка пожежної обстановки та отримання даних, що можуть бути використані для ухвалення відповідних рішень щодо протипожежних операцій; розвідувальні місії, в яких бажано використовувати систему БПЛА, включають такі ділянки, де можливе виникнення пожеж (місця скупчення сміття, що є пожежонебезпечними, наявність великих площ сухої трави або сухого лісу і т. ін.), виявлення джерел вогню та диму на землі, а також виявлення й визначення місця розташування пожежі.

Під час проведення розвідувальних операцій необхідно враховувати час доби, сезон і турбулентність атмосфери в повітряному просторі, де БПЛА буде використовуватися для розвідки. Як завжди, ефективність розвідувальних операцій залежить від дотримання низки вимог, включно з ефективністю, безперервністю, результативністю, надійністю та відповідністю цілі.

У тих випадках, коли виникає небезпека ураження значної зони території катастрофами, викликаними техногенними, терористичними або природними факторами, БПЛА оперативно надає інформацію про вигляд пожеж, ділянки їх локалізації, швидкості вогню, можливих напрямках розповсюдження, в тому числі в напрямку населених пунктів, виробничих об'єктів і місць з підвищеними характеристиками пожежонебезпеки (торфовища, лісозаготівельні та деревообробні пункти). Це дозволяє керівнику гасіння пожежі направляти в найбільш небезпечні місця загорання технічні засоби, пожежну техніку і бойовий розрахунок. За допомогою БПЛА з великою вантажопідйомністю матимемо можливість швидко доставляти додаткові засоби пожежогасіння, засоби рятування та саморятування на високоповерхові будівлі.

Однією з привілеїв БПЛА є можливість зависати в повітрі на великій висоті. За допомогою цієї функції є доцільним використовувати БПЛА для пошуку постраждалих під час повеней, зсувів, обвалів та землетрусів у тих місцях, куди особовий склад не має можливості швидко дістатись.

Список використаних джерел:

1. Грибан В. Г. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник (Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г., Бойко О. І. / за заг. ред. Грибана В. Г.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

2. Руснак І. С. Безпілотна авіація у сфері цивільного захисту України. Стан і перспективи розробки та застосування / І. С. Руснак, В. В. Хижняк, В. І. Ємець. – Наука і оборона. – 2014. – № 2. – 34-39.

3. Правила безпечної експлуатації наземних складів синтетичного рідкого аміаку, затверджені Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України 24.10.2014. № 754.

4. Собакарь А. О., Казначеев Д. Г., Поливанюк В. Д., Бойко О. І. Цивільний захист у схемах: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с.

Наконечний А.

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Завістовський О.

старший викладач кафедри ТСП Дніпровського державного університету внутрішніх справ

**РОЗВИТОК ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БПЛА
В СЛУЖБОВО-БОЙОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ
СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

З появою та швидким розвитком технологій безпілотних літальних апаратів (БПЛА) відбулися значні зміни в методах та стратегіях ведення війни та виконання службових завдань. Україна, як країна, що перебуває в складній геополітичній ситуації, активно використовує ці технології для забезпечення національної безпеки та оборони.

Безпілотні літальні апарати представляють собою важливий інструмент у забезпеченні збройних сил та правоохоронних органів України. Їхні можливості включають в себе здійснення розвідки, патрулювання повітряного простору, а також ударні операції проти потенційних загроз. Важливими перевагами використання БПЛА є зменшення ризику для життя військових та оперативність виконання завдань [1, с. 315].

Хід сучасних воєнних конфліктів підтверджує наростаючу значимість використання передових технологій у військовій сфері, які можуть суттєво впливати на результати бойових дій. Сучасні та майбутні методи бойової діяльності передбачають широке використання високотехнологічних систем зброї та військової техніки, високоточної зброї, інформаційних систем і засобів розвідки. Це відкриває широкий спектр можливостей для проведення наукових досліджень у цій області.

Необхідно зазначити, що безпілотні літальні апарати характеризуються такими перевагами над пілотованою авіатехнікою, як: відсутність необхідності в екіпажі та системах його життєзабезпечення, аеродромах; відносно невисока вартість і низькі витрати на їх створення, виробництво та експлуатацію; порівняно незначні масогабаритні параметри в поєднанні з високою надійністю,

значною тривалістю й дальністю польоту, маневреністю та переліком цільового спорядження, яке може бути розміщено на борту, тощо.

Безпілотні авіаційні системи впроваджуються на всіх рівнях – від тактичного до стратегічного. При цьому відзначається виникнення сфер застосування, де БПЛА не мають пілотованої альтернативи. Серед них, наприклад, ближня розвідка на користь нижчих тактичних ланок, особливо в міських умовах, а також тривалий (доба і більше) моніторинг значних територій на відстані декілька тисяч кілометрів від бази для отримання оперативно-стратегічної інформації [3, с. 26–27].

Однією з ключових проблем повітряної розвідки є вирішення протиріччя між областями земної поверхні, які можуть бути охоплені літальним апаратом, і розмірами цілей, які потрібно розвідати. Зважаючи на те, що область розвідки може бути великою, а самі цілі – невеликими, обсяг первинної розвідувальної інформації, яка потребує обробки, стає значним. Це технічно проявляється у відносно короткому часі перегляду даних на моніторі, що вимагає вибору оптимальної траєкторії пошуку, наприклад, для виявлення правопорушників.

Одним з перспективних напрямів забезпечення інформацією підрозділів охорони об'єктів критичної інфраструктури може бути використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА), які мають спеціалізоване обладнання для проведення повітряної розвідки порушень чи ознак порушень. Використання БПЛА для охорони об'єктів критичної інфраструктури має кілька переваг. Основні з них включають підвищення ефективності застосування авіації та значне зменшення витрат на її утримання, оскільки витрати на один БПЛА є значно меншими, ніж на пілотовані літаки або вертольоти [2, с. 59-60].

З огляду на швидкі темпи технологічного розвитку прогнозується подальший розвиток та удосконалення БПЛА. Це включає в себе збільшення їхньої надійності, підвищення автономності та розширення функціональних можливостей. Важливо також звернути увагу на заходи з кібербезпеки, оскільки зростаюча кількість зв'язків БПЛА з мережею створює потенційні загрози для їхнього використання.

Технології безпілотних літальних апаратів є невід'ємною складовою сучасної військової та безпекової стратегії України. Їхнє використання дозволяє забезпечити ефективність та безпеку ведення військових та службових операцій, а також підвищує обороноздатність країни в умовах сучасних загроз. З урахуванням продовження технологічного розвитку важливо постійно вдосконалювати стратегічне планування та підготовку персоналу для ефективного використання цих технологій [1, с. 317].

Тож розвиток та використання технологій БПЛА в службово-бойовій діяльності сил сектору безпеки та оборони України є важливим напрямом удосконалення військової техніки та тактики. Українські вчені та військові активно працюють над розвитком та вдосконаленням цих технологій, що

сприятиме підвищенню ефективності військових операцій та забезпеченню національної безпеки.

Список використаних джерел:

1. Бакутін Є. С. Напрями вдосконалення законодавчого регулювання використання БПЛА в діяльності поліції України. *Держава і право*. Вип. 77. 2016. С. 314–327.
2. Безпілотні повітряні засоби ураження сил вторгнення російської федерації : практичний poradnik. Червяков О. І., Євтушенко І. В., Букреєв О. І., Білоус В. В. Х: ІПЮК для СБУ, 2023. 212 с.
3. Особливості застосування безпілотних літальних апаратів органами та підрозділами поліції: метод. рек. / А. А. Саковський, С. М. Науменко, С. І. Кравченко, І. М. Єфіменко та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ. 2022. 72 с.

Немонова Л.

курсант 2 курсу ННІП права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Анісімов Д.,

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії з права

НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ПОЛІЦЕЙСЬОМУ ХОРТИНГУ

Служба в поліції потребує стійких навичок силового припинення протиправних дій та фізичної стійкості для виконання покладених на поліцію повноважень. Але аналізуючи практичну діяльність Національної поліції, слід зауважити, що поліцейські не можуть ефективно застосовувати фізичну силу й бойові прийоми для захисту законних інтересів громадян від суспільно небезпечних посягань, невміло діють в екстремальних ситуаціях. Нерідко при затриманні правопорушників проявляють безпорадність, невміння протистояти злочинцям, а буває, що й поступаються їм у володінні навичками єдиноборств. Однією з головних умов успішної боротьби зі злочинністю є підвищення якості професійної підготовки співробітників МВС України й, насамперед, її практичної складової [1, с. 125].

Тому для поліпшення даної ситуації поліцейський хортинг пропонує комплексну програму фізичної та психологічної підготовки й самопідготовки українського поліцейського.

Навчально-тренувальна діяльність у поліцейському хортингу – це комплексний процес, спрямований на формування та розвиток у

поліцейських необхідних знань, умінь і навичок для ефективного виконання службових завдань.

Так, на думку О. Завістовського, «Сучасний український хортинг, що на сьогодні визначений в Україні національним видом спорту, є універсальною системою змішаного єдиноборства, яка втілила в собі найбільш ефективні та дієві прийоми спортивних і прикладних єдиноборств та бойових мистецтв. Основною метою цього виду спорту є охоплення оздоровчим рухом всіх верств населення України – від маленьких дітей до людей літнього віку, популяризація і підвищення ролі фізичної культури та спорту, патріотичне виховання, залучення дітей та юнацтва до здорового способу життя, відвернення їх від шкідливих звичок, виховання особистості в душі добропорядності, патріотизму та любові до своєї батьківщини. Відтак виховна і філософська основа хортингу – здоровий спортивний дух людини та славетні традиції козаків Запорізької Січі» [2, с. 452].

Тож можемо зробити проміжний висновок, що поліцейський хортинг – це унікальна система єдиноборств, розроблена в Україні на основі національних бойових традицій та сучасних методик самозахисту. Він поєднує в собі техніки різних єдиноборств, такі як ударна та кидкова техніка, елементи боротьби, використання підручних засобів тощо.

До основних цілей даного виду спорту слід віднести [3, с. 117]:

1. Підготовку поліцейських до ефективною самооборони та захисту громадян.
2. Відпрацювання дій у небезпечних ситуаціях.
3. Підтримку високого рівня фізичної підготовки та психологічної стійкості, що у поліцейській діяльності є важливими складовими.
4. Формування у поліцейських необхідних професійних якостей.
5. Формування навичок індивідуального затримання злочинця, його обеззброєння, проведення огляду, конвоювання.
6. Розвиток сили, загальної та силової витривалості, швидкості в діях.
7. Формування навичок групового затримання озброєного злочинця в умовах активного опору та силового затримання.
8. Розвиток групової швидкості в діях, сили, згуртованості.
9. Формування навичок затримання групи злочинців у різних умовах обмеженого простору.
10. Розвиток злагодженості групових дій, взаємовиручки, сили й спритності.

Успішні професійні дії в складних умовах службової діяльності поліцейського багато в чому визначаються не тільки вмінням співробітника керувати своїм емоційним станом, здатністю мобілізуватися, відмінним володінням прийомами поліцейського хортингу, але й залежать від фізичних, вольових якостей співробітника, від його технічної та тактичної підготовленості.

Навчання поліцейському хортингу включає [1, с. 128]:

1. *Теоретичну підготовку*: вивчення правових норм, психології, тактики дій.

2. *Практичні заняття*: відпрацювання техніки ударів, блоків, кидків, знешкодження, використання підручних засобів.

3. *Спеціальну фізичну підготовку*: розвиток сили, витривалості, спритності. відпрацювання ударів, захватів, больових прийомів у стійці й у партері, кидків, вправ із самостраховки, кросова підготовка 3, 5, 10 км. Групові вправи поліцейського хортингу: два, три проти одного; колективний крос. Групові вправи поліцейського хортингу в умовах обмеженого простору (в тісному приміщенні, автомобілі, на даху, у воді тощо).

4. *Психологічну підготовку*: навчання контролювати емоції, діяти в стресових ситуаціях. Психологічна підготовка є вирішальним чинником у здатності вижити в ситуації, коли є загроза насильства. У той момент, коли життя в небезпеці, поліцейський має справу не тільки з джерелом небезпеки (атакуючим), але й із власною свідомістю і тілом, реагуючи на життєво небезпечну ситуацію.

Тому можемо дійти висновку, що ефективна навчально-тренувальна діяльність в поліцейському хортингу готує поліцейських більш підготовленими, впевненими, рішучими, готовими до виконання своїх службових завдань.

Важливо зазначити, що хортинг – це не лише система самооборони, але й стиль життя. Він допомагає поліцейським розвивати в собі такі якості, як дисципліна, відповідальність, впевненість у собі, сила волі та готовність прийти на допомогу.

Список використаних джерел:

1. Шаповалов, Борис. Поліцейський хортинг як вид спорту та система формування готовності до дій в екстремальних ситуаціях. *Теорія і методика хортингу*, 2015, 3: 124-129.

2. Завістовський, Олег. Аспекти заснування поліцейського хортингу в Україні. *Collection of scientific papers «SCIENTIA»*, 2024, January 26, 2024; Helsinki, Finland: 452-454.

3. Шаповалов, Б. Б. Поліцейський хортинг – сучасний національний професійно-прикладний вид спорту. *Мат-ли наук.-практ. семінару, присвячені першому чемпіонату України з поліцейського хортингу (м. Київ, 11–14 червня 2015 р.)* [ред. рада: Бех ІД (голова) та ін.]. – К.: Паливода АВ, 2015, 116-118.

Нємцов В.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Рогальський В.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ТА НАПРЯМИ
ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ**

Міжнародний досвід службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони став ключовим елементом у формуванні та вдосконаленні стратегій національної безпеки для багатьох країн у світі. Зокрема, досвід інших країн може надати Україні важливі відомості та принципи, необхідні для зміцнення її власних сил безпеки та оборони. Цей вступ пропонує визначити актуальність теми в контексті сучасних викликів та загроз для національної безпеки України. Міжнародний досвід може стати важливим інструментом для вдосконалення системи безпеки та оборони країни, забезпечення її ефективного реагування на сучасні виклики, а також зміцнення партнерських відносин з іншими країнами. Міжнародний досвід службово-бойової діяльності сил безпеки і оборони охоплює широкий спектр аспектів, включаючи стратегічне планування, тренування та навчання, ведення бойових операцій, управління кризовими ситуаціями, міжнародні операції миротворців та співпрацю з іншими військовими та цивільними структурами. Цей досвід базується на практиці та дослідженнях з різних країн і може бути використаний для адаптації та вдосконалення власних сил безпеки і оборони.

Напрями використання міжнародного досвіду в Україні можуть включати:

1. Розробку та вдосконалення стратегічних планів безпеки та оборони з використанням найкращих практик інших країн.
2. Підвищення ефективності тренувань та навчання військових підрозділів на основі міжнародних стандартів.
3. Впровадження сучасних методів та технологій у військову сферу згідно з досвідом розвинених країн.
4. Розвиток співпраці з міжнародними партнерами у сфері оборонної та безпекової політики.

5. Підвищення кваліфікації персоналу та обмін досвідом з іншими країнами через участь у спільних навчальних програмах та військових вправах.

Ці напрями можуть сприяти зміцненню обороноздатності України та забезпеченню національної безпеки в контексті сучасних викликів та загроз.

Висновки та рекомендації щодо використання міжнародного досвіду в Україні:

1. Необхідність адаптації: Україна має активно адаптувати найкращі практики міжнародного досвіду до власних потреб та особливостей, зокрема, звертаючи увагу на контекст конфлікту з Росією та потреби місцевого населення.

2. Підвищення ефективності навчання та тренувань: системи навчання та тренувань військових підрозділів повинні бути оновлені з урахуванням сучасних методик та стандартів, що використовуються в країнах-партнерах.

3. Розвиток співпраці з партнерами: Україні слід активно співпрацювати з міжнародними партнерами, зокрема, через участь у спільних військових навчаннях, обмін досвідом та спільні проекти з розвитку оборонної сфери.

4. Інновації та технологічний розвиток: забезпечення доступу до сучасних технологій та інновацій є ключовим аспектом підвищення обороноздатності України. Використання міжнародного досвіду у цій сфері допоможе прискорити розвиток військово-промислового комплексу.

5. Зміцнення міжнародних зв'язків: Україні важливо підтримувати та розвивати партнерство з іншими країнами у сфері безпеки та оборони, що дозволить не лише забезпечити власну безпеку, але й зміцнити міжнародну підтримку. Ці рекомендації спрямовані на підвищення ефективності та здатності України протистояти сучасним загрозам та викликам у сфері безпеки та оборони.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний досвід надання соціальних виплат 2021 р. Автор С. В. Мішина (дата звернення 23.04.2024).

2. Сутність і співвідношення понять «сили безпеки» та «сили охорони правопорядку» 2020. Я. В. Покайчук (дата звернення 23.04.2024).

3. Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності військових формувань та правоохоронних органів 2023. Збірник тез доповідей (дата звернення 23.04.2024).

Осіпик К.,

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції,

Богуславський В.

завідувач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР

Діяльність поліцейських часто включає в себе затримання злочинців, які можуть бути озброєні, браком інформації та часу для прийняття рішень, постійною зміною обставин, несподіваністю дій зловмисників та іншими факторами стресу, особливо в екстремальних ситуаціях. Ефективність роботи поліцейських в таких умовах часто залежить від їх здатності керувати емоціями, використовувати внутрішні ресурси для досягнення успіху, мужністю, рішучістю, навичками стрільби та володінням прийомами самозахисту. Акцентується увага на підготовці поліцейських у володінні методами самозахисту. Наприклад, рукопашний бій, який широко практикується у структурах МВС, включає в себе різноманітні техніки ударів та боротьби із захватами, болісними та задушливими прийомами. Правила рукопашного бою розроблені з урахуванням реалій бойових ситуацій, що дозволяє працівникам якісно виконувати свої службові обов'язки. Вони включають демонстрацію техніки у першому турі та вільні поєдинки у другому.

На першому етапі тренувань концентрується увага на захисних діях від ударів та виконанні прийомів проти холодної та вогнепальної зброї. Спортсмени повинні набрати достатню кількість балів, щоб пройти до наступного етапу, де відбуваються вільні поєдинки. Проте в цьому комплексному підході можуть втрачатися навички захисту, особливо в боротьбі за естетику та швидкість. Це може негативно вплинути на професійну діяльність співробітників, особливо у ситуаціях затримання злочинців, де неякісне виконання захисних прийомів може призвести до травм або іноді навіть до летальних наслідків. Такі випадки можуть погіршити імідж поліцейського та підкреслити важливість якісної фізичної підготовки та вміння застосовувати заходи фізичного впливу. Тому МВС України приділяє значну увагу фізичній підготовці свого особового складу, яка регламентується Положенням про організацію службової підготовки працівників Національної поліції. Удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств

правоохоронних структур є важливим завданням в сучасному світі, де виклики та загрози безпеці постійно зростають. Правоохоронні органи відіграють чільну роль у забезпеченні громадського порядку, боротьбі зі злочинністю та забезпеченні прав та свобод громадян. У цьому огляді розглянемо деякі аспекти удосконалення службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур і визначимо їхню важливість у сучасних умовах.

Для ефективного функціонування правоохоронних структур необхідно забезпечити їх сталий розвиток та підвищення професійної кваліфікації співробітників. Це може бути досягнуто шляхом організації регулярних тренувань, курсів підвищення кваліфікації та участі у міжнародних навчальних програмах. Постійне навчання дозволить правоохоронцям бути в курсі останніх тенденцій у сфері боротьби зі злочинністю та застосовувати сучасні методи та технології у своїй діяльності [2].

Важливо забезпечити правоохоронні структури сучасними технічними засобами та обладнанням. Розвиток інформаційних технологій дозволяє використовувати нові методи та засоби для виявлення, запобігання та розслідування злочинів. Використання відеоспостереження, криміналістичних технологій, програмного забезпечення для аналізу даних може значно підвищити ефективність роботи правоохоронців.

Також важливо підтримувати співпрацю між різними правоохоронними органами як на національному, так і на міжнародному рівнях. Обмін інформацією та досвідом допомагає більш ефективно реагувати на транскордонні злочинність, терористичні загрози та інші надзвичайні ситуації.

Для досягнення успішного удосконалення службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур необхідно також звернути увагу на культуру та етику службової діяльності. Етичні принципи та професійна мораль відіграють важливу роль у роботі правоохоронців, оскільки вони відображають стандарти поведінки та відносин з громадянами. Важливо, щоб правоохоронці виявляли високий рівень професіоналізму, справедливості та поваги до прав та гідності людини [3].

Крім того, розробка та впровадження спеціалізованих програм психологічної підтримки та реабілітації для правоохоронців також може бути корисним кроком. Постійна робота у стресових ситуаціях та зіткнення з важкими життєвими ситуаціями можуть впливати на психічний та емоційний стан правоохоронців. Забезпечення доступу до психологічної підтримки може допомогти зберегти їхнє психічне здоров'я та підтримати їхню ефективність у роботі.

Необхідно звернути увагу на прозорість та відкритість правоохоронних органів перед суспільством. Активна комунікація з громадськістю, регулярне інформування про результати роботи, а також готовність до взаємодії та співпраці з громадянами можуть сприяти підвищенню рівня довіри до правоохоронних органів та забезпечити підтримку суспільства.

Тож удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур є складним та багатограним процесом, який вимагає комплексного підходу та системної роботи на кількох напрямках. Тільки поєднання зусиль щодо підвищення професіоналізму, використання сучасних технологій, забезпечення етичної поведінки та відкритості перед громадськістю дозволить досягти значного прогресу у забезпеченні безпеки та захисту прав громадян. Удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та стабільності суспільства. Це вимагає постійного удосконалення професійних навичок правоохоронців, використання сучасних технологій та підтримки співпраці як на місцевому, так і на міжнародному рівні. Тільки таким чином можна забезпечити ефективний захист прав та свобод громадян та зберегти громадський порядок.

Список використаних джерел:

1. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, наказ МВС України від 26 січня 2016 р. № 50.
2. Бутов С. Є. Основа спеціальної фізичної підготовки працівників ОВС: навч. посіб./ за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва та Є. М. Моїсєєва. Київ: Нац. акад. внутр. справ України, 2003.
3. Львівський державний університет внутрішніх справ: навчально-методичний посібник О. І. Тьорло. 2020 р.

Панченко І.

здобувач вищої освіти 1-го курсу
ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Система професійного відбору майбутніх правоохоронців відіграє важливу роль у забезпеченні ефективності та професіоналізму правоохоронних органів. Проблеми, пов'язані з відбором кваліфікованих кадрів, а також перспективи їх розвитку вимагають уваги та дослідження для покращення ситуації в цій сфері.

Розвиток системи професійного відбору майбутніх поліцейських визначається розробкою цілей та завдань, проте ця робота зазнає як перспектив, так і проблем.

Якість професійного відбору до органів Національної поліції України безпосередньо впливає на ефективність майбутнього працівника. Враховуючи, що іноді людина може бути не готовою не лише фізично, а й психологічно, головна мета цієї роботи полягає в розвитку системи професійного відбору майбутніх правоохоронців, яка є необхідним етапом процесу набору персоналу [2].

Велике значення в системі професійного відбору майбутніх поліцейських має забезпечення відповідності кандидатів фізичним та психологічним вимогам. Головною метою розвитку цієї системи є досягнення якісного підбору кандидатів, які здатні ефективно виконувати свої обов'язки. Особлива увага повинна бути зосереджена на розвитку швидкості та координаційних здібностей.

Одним з ключових факторів перспективного розвитку системи відбору до органів внутрішніх справ є покращення професійно-практичної підготовки, що включає вогневу та тактичну підготовку, а також практичні навчання. Мета цих навчальних дисциплін полягає в отриманні спеціальних рухових навичок, необхідних для виконання службових обов'язків, що можуть ставити перед поліцейськими різні рівні ризику, а також для забезпечення особистої безпеки та безпеки громадян [1, с. 128].

Під час відбору на службу в поліцію враховують осіб з юридичною освітою, а також тих, хто успішно завершив спеціальний курс первинної підготовки тривалістю від шести місяців до року. Однак за такий короткий період кандидати не можуть набути достатнього рівня знань у таких важливих аспектах як тактична підготовка, вогнева підготовка та фізична підготовка. Через це після завершення курсів їхніх знань не вистачає для забезпечення особистої безпеки і безпеки громадян. Це свідчить про те, що така форма підготовки кадрів є неефективною.

Однією з основних проблем у системі відбору майбутніх правоохоронців є недостатня об'єктивність та професіоналізм у процесі відбору кандидатів. Часто відбір базується на суб'єктивних критеріях, що може призводити до прийняття неефективних рішень та неправильного вибору кандидатів.

Іншою проблемою є недостатня увага до психологічних аспектів відбору майбутніх правоохоронців. Важливість психологічної підготовки та оцінки кандидатів, зокрема їх стресостійкості, емоційного інтелекту та здатності до прийняття рішень в умовах небезпеки, часто недооцінюється.

Проблеми в системі професійного відбору [3, с. 41]:

1. Недостатня об'єктивність відбору. Багато систем відбору майбутніх правоохоронців страждають від відсутності об'єктивності. Це може призводити до того, що на посади у правоохоронних органах потрапляють

люди з невідповідними кваліфікаціями або з певними прикметами, які не враховують їхню професійну здатність.

2. Недостатність ресурсів. Більшість країн стикається з проблемою обмежених ресурсів для відбору та підготовки майбутніх правоохоронців. Це може обмежувати можливості залучення найкращих кандидатів та забезпечення їхньої високоякісної підготовки.

3. Недостатня мотивація та пропаганда. У багатьох випадках молоді люди не бачать в кар'єрі правоохоронця достатньої мотивації або не мають достатньої інформації про можливості та перспективи розвитку у цій сфері.

4. Проблеми з гендерною та етнічною рівністю. Багато систем відбору майбутніх правоохоронців стикається з проблемами нерівності у гендерному та етнічному плані. Це може призводити до нерівних можливостей для кандидатів з різних соціальних груп.

Перспективи розвитку становлять [4, с. 22]:

1. Впровадження об'єктивних методів відбору. Важливо розробляти та впроваджувати об'єктивні методи відбору кандидатів, такі як тести особистості, психометричні тестування та інші методи, що дозволяють об'єктивно оцінити кваліфікацію та здібності кандидатів.

2. Збільшення інвестицій в систему відбору. Для забезпечення якісного відбору та підготовки майбутніх правоохоронців необхідно збільшувати інвестиції в цю сферу, зокрема, забезпечувати більшу кількість ресурсів на навчання та професійну підготовку.

3. Створення інформаційних кампаній. Для залучення молоді до кар'єри правоохоронця необхідно проводити інформаційні кампанії, які показують переваги та перспективи роботи в цій сфері.

4. Забезпечення рівних можливостей. Важливо приділяти увагу забезпеченню рівних можливостей для кандидатів з різних соціальних груп, зокрема, шляхом впровадження афірмативних заходів.

Для подолання проблем у системі відбору майбутніх правоохоронців необхідно впровадити сучасні методи та підходи. Зокрема, використання тестувань, асесмент-центрів та інших об'єктивних методів оцінки кандидатів може покращити якість відбору та забезпечити відбір найбільш підходящих кандидатів.

Також важливою перспективою є розвиток психологічної підготовки майбутніх правоохоронців. Додання психологічних тренувань, курсів з розвитку стресостійкості та інших аспектів психологічної підготовки може підвищити якість та ефективність роботи правоохоронців.

Проблеми та перспективи розвитку системи професійного відбору майбутніх правоохоронців є важливими аспектами у забезпеченні ефективності та професіоналізму правоохоронних органів. Вирішення цих проблем та впровадження сучасних підходів може сприяти покращенню якості відбору кадрів та забезпечити більш ефективну роботу правоохоронців у майбутньому.

Тож вирішення проблеми розвитку системи полягає в підвищенні професіоналізму кандидатів. Належна професійна підготовка працівника органів внутрішніх справ є запорукою його успішної діяльності. Для розвитку цієї системи впроваджуються інноваційні підходи, які позитивно впливають на підготовленість кандидатів. Фізичні здібності та теоретичні знання у поліцейського відіграють ключову роль, оскільки при їх достатньому рівні підготовки ефективність роботи поліції збільшиться, а показники злочинності зменшаться. Важлива не кількість працівників, а якість їхньої роботи, тому майбутній поліцейський повинен пройти професійний відбір та з гордістю представляти поліцію.

Список використаних джерел:

1. В. В. Бондаренко. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями: монографія. Київ: ФОП Кандиба Т. П. 2018. 524 с.
2. Закон України «Про Національну поліцію», Положення про патрульну службу МВС, Положення про Національну поліцію: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 квітня 2019. К.: Паливода А. В. 2019. 104 с.
3. Комзюк М. А., Кущенко В. О., Іншеков М. В. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України. Харків. 2018. С. 41-43.
4. Зозуля Є. В. Підготовку сучасного правоохоронця – на рівень європейських стандартів. Наукова бібліотека. 2014. № 4. С. 20-22.

Пата К.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Журавель О.

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії з права

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ

Реформування в системі МВС передбачає удосконалення у вищих навчальних закладах комплексу теоретичної і практичної підготовки курсантів, зокрема підвищення рівня професійності і фізичних якостей. Фізична підготовка є одним з основних елементів, який входить до переліку

професійних якостей майбутніх працівників Національної поліції України. Фізична підготовка курсантів, які навчаються в закладах вищої освіти МВС України, є важливою частиною навчального процесу. Це пов'язано з сьогоденними реаліями, які вимагають від майбутніх працівників МВС безпомилково діяти в ситуаціях, коли потрібно обґрунтовано здійснити розрахунок застосування фізичних умінь. Зазначений вид підготовки спрямований на вдосконалення фізичних та психічних якостей, формування прикладно-допоміжних рухових умінь та навичок стосовно особливостей професійної діяльності, а також на формування специфічної резистентності (стійкості) організму до умов цієї діяльності [1, с. 80].

На основі дослідження фізичної підготовки працівників органів МВС України А. Лушак довів, що вона є провідним напрямом у навчально-тренувальному процесі та обов'язковою складовою фахової підготовки, обґрунтував потребу в удосконаленні фізичної підготовленості курсантів на основі врахування їхніх індивідуальних особливостей, експериментально довів ефективність методів оцінки академічних занять з урахуванням експрес-оцінки психофізичного стану та розробки нормативів і шкал оцінки фізичної підготовленості курсантів [2, с. 123].

Сьогодні, у період реформування і вдосконалення системи МВС, надається важливого значення зарубіжному досвіду Англії, Німеччини, США, Франції щодо методичних рекомендацій та організаційних форм навчання з метою вдосконалення фізичної підготовки працівників МВС України. Фізична підготовка містить ряд заходів, які передбачаються програмою ВНЗ на визначений період навчання і конкретизують цілі і завдання навчальних курсів та позапланову роботи із курсантами таким чином, щоб забезпечити їх належну фізичну підготовку. Рівень підготовки майбутнього працівника органів МВС України є однією з головних завдань вищого навчального закладу і повинен бути ретельно продуманий і скоординований, адже фізична підготовка дає основи для запобігання вчиненню суспільно небезпечного діяння. Виховання в курсанта фізичної культури дає змогу в подальшій професійній діяльності демонструвати перевагу над правопорушником, яка проявляється у високому рівні розвитку фізичних якостей. Фізичний вплив на правопорушника повинен бути обґрунтованим в процесі здійснення своїх службових обов'язків [3, с. 39].

Високий рівень спеціальної фізичної підготовки як складової частини фахової підготовки гарантує ефективність виконання оперативно-службових завдань, забезпечення особистої безпеки працівника поліції та його оточення. Сьогодні основним засобом фізичної підготовки є практичні заняття, спортивно-масова робота, фізичне тренування і безпосередня самостійна підготовка курсантів. Головним завданням фізичної підготовки є досягнення високої працездатності і розвиток високих фізичних якостей курсанта. Для реалізації завдань необхідно докласти немалих зусиль. Важливим елементом на шляху до реалізації належної фізичної підготовки у курсантів є настанови

викладачів під час занять фізичної підготовки і протягом всього навчального процесу. Першочергово виховання високих фізичних якостей залежить від самих курсантів, а саме від прагнення до вдосконалення та отримання високих професійних вмінь. І тому програма навчальних закладів передбачає виховання у курсантів умінь у майбутньому виконувати свої службові обов'язки в ситуаціях, коли життю та здоров'ю загрожує небезпека.

Також важливим фактором є виховання у курсантів стійкості у боротьбі з правопорушниками. Для цього потрібно самовдосконалюватися, що є одним з найважливіших моментів фізичної підготовки. Під час занять спортом розвиваються головні якості, якими повинен володіти кожний майбутній правоохоронець, а саме: сила волі, сміливість, самовладання, рішучість, упевненість у своїх силах, витримка, дисципліна, підпорядкування своїх вчинків меті команди і колективу, вольові зусилля, подолання різних труднощів, негативних емоцій, стресових явищ. Одним із головних завдань фізичної підготовки є покращення показників функціонального стану серцево-судинної системи.

Тому під час фізичної підготовки курсант тренує серцево-судинну систему для подальшої діяльності у практичних підрозділах МВС, адже майбутня правоохоронна діяльність пов'язана з перевтомою, надмірними фізичними навантаженнями, виснаженням нервової системи, емоційними стресами.

Список використаних джерел:

1. Зарічанський О. А. Активні методи навчання у професійно-прикладній фізичній підготовці курсантів. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2001. № 2. С. 80–90.
2. Заярін Г. О., Матюхін С. О., Несін О. М. Загальна та спеціальна фізична підготовка працівників міліції : підруч. для курсантів ВНЗ МВС України / під ред. Г. О. Заяріна. Донецьк : ДІВС, 2002. 304 с.
3. Зарічанський О. А. Професійно-прикладна фізична підготовка курсантів ВЗО МВС України: деякі аспекти. Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми підготовки спеціалістів в галузі фізичної культури і спорту». Івано-Франківськ, 2000. С. 39–40.
4. Піддубний О. Г. Методика розвитку витривалості курсантів на початковому етапі навчання на основі обліку енергетичних особливостей м'язової діяльності. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту*. 2003. № 4. С. 46–54.

Пата К.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Турчанікова Г.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВЕРХНЕВОЇ ПЕРЕВІРКИ: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Виконання покладених на поліцію повноважень забезпечуються шляхом реалізації поліцейських заходів. Особливе місце серед них займає поверхнева перевірка. Аналіз положень ст. 34 Закону України «Про Національну поліцію» [1] (далі – Закон) дає підстави зробити висновок, що поверхнева перевірка має три форми вираження: 1) здійснення візуального огляду особи; 2) проведення по поверхні вбрання особи рукою, спеціальним приладом або засобом; 3) візуальний огляд речі або транспортного засобу.

Як слушно зазначає В. О. Іванцов, поверхневу перевірку також можна поділити на: 1) безконтактну – тобто спосіб перевірки, який здійснюється за допомогою органів зору, з метою аналізу та оцінки ризиків щодо можливого виявлення ознак їх причетності до вчинення правопорушення та/або отримання інформації, необхідної для виконання поліцейських повноважень (візуальним оглядом особи, транспортного засобу або речі) та 2) контактну – спосіб перевірки, що передбачає можливість проведення рукою по поверхні вбрання особи [2, с. 141].

Нормативно-правові приписи та практичні аспекти здійснення поверхневої перевірки дають можливість звернути увагу на такі її проблеми. 1. Важливо відзначити, що контактна поверхнева перевірка може бути проведена поліцейським лише однієї статі з особою, щодо якої застосовано поверхневу перевірку. При цьому законодавством передбачена можливість проведення безконтактної поверхневої перевірки: у невідкладних випадках та лише з використанням спеціального приладу або засобу. На жаль, наразі поліція не забезпечена відповідними приладами, що, зрозуміло, не ліпшим чином позначається на її правозастосовній діяльності. 2. Для здійснення поверхневої перевірки поліцейський може зупиняти осіб. При цьому підставами для зупинення особи та відповідно її поверхневої перевірки є їх достатність вважати, що особа має при собі річ, обіг якої заборонено чи обмежено або яка становить загрозу життю чи здоров'ю такої особи або інших осіб. Підставами, які у своїй сукупності складають основу для прийняття рішення про необхідність зупинення та поверхневої перевірки

особи вдало викладені у науково-практичному коментареві Закону України «Про Національну поліцію» [2, с. 142].

Зупинення особи є складовою поверхневої перевірки, адже остання, крім візуального огляду, навряд чи можлива без зупинення особи, а тому формулювання «поліцейський для здійснення поверхневої перевірки особи може зупиняти осіб та оглядати їх ...» (ч. 2 ст. 34 Закону) ми вважаємо не зовсім коректним. Особа, зупинена для проведення поверхневої перевірки, не може вважатися такою, що піддана адміністративному затриманню чи є затриманою у розумінні Кримінального процесуального кодексу України [3] (далі – КПК України), адже поверхнева перевірка не може тривати більше, ніж декілька хвилин. Проте норми ч. 2 ст. 34 Закону повністю відповідають ст. 209 КПК України, відповідно до якої «особа є затриманою з моменту, коли вона силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою».

Тобто, виходячи з наведених положень при проведенні поверхневої перевірки, особа може вважатися затриманою, хоча фактично так бути не може, тому що поверхнева перевірка не передбачає затримання особи. Поверхнева перевірка здійснюється з метою запобігання вчиненню правопорушень у широкому розумінні (як превентивний захід) і не може тривати значний проміжок часу, а тому не може бути визнано затриманням або адміністративним затриманням.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.- практ. комент. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; О. І. Безпалова, К. Ю. Мельник, О. О. Юхно та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка. Харків, 2016. 408 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10, 11–12, 13. Ст. 88.

Польща І.

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Богуславський В.

завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ, ВОГНЕВОЇ, ФІЗИЧНОЇ, МЕДИКО-ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Національна поліція, як складова частина сектору безпеки й оборони України, є важливою силовою структурою. Служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень [1]. Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» [1] працівники поліції виконують як службові завдання в мирний час, так і запроваджені під час воєнного стану службово-бойові завдання в рамках їх правоохоронної діяльності. Для забезпечення їхньої здатності ефективно виконувати завдання в умовах збереження громадського порядку і безпеки необхідна професійна підготовка поліцейських.

Зауважимо, що основою забезпечення належного рівня виконання поліцейськими своїх професійних обов'язків є тактико-спеціальна підготовка – індивідуальна тактична підготовка до дій у типових й екстремальних ситуаціях, а також підготовка до таких дій у складі службових нарядів і груп.

Така підготовка поліцейських передбачає формування необхідного рівня знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне виконання ними своїх службових повноважень. До умінь та навичок відносяться: а) стрільба: майстерність в обробці та використанні зброї; б) самозахист: вміння захищати себе та інших від фізичної небезпеки; в) переговори: навички спілкування та переговорів у напружених ситуаціях; г) реагування на екстремальні ситуації: ефективне реагування на надзвичайні ситуації, такі як терористичні атаки, вибухи, гучні акції тощо; е) комунікація: вміння ефективно комунікувати з громадою та з іншими правоохоронними органами.

З метою вдосконалення системи службової підготовки поліцейських Наказом МВС України від 26.01.2016 № 50 затверджено «Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України»

[2]. Воно визначає порядок планування, проведення та обліку занять, здійснення контролю знань, умінь та навичок осіб молодшого, середнього та вищого складу Національної поліції України. Під службовою підготовкою розглядають систему заходів, спрямованих на закріплення та оновлення необхідних знань, умінь та навичок працівника поліції з урахуванням специфіки та профілю його службової діяльності [2].

Тобто одним з основних завдань службової підготовки є підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей поліцейських з метою забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки [3, с. 102].

Зауважимо, що на законодавчому рівні визначені види службової підготовки, до яких належать:

1) функціональна підготовка – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським знань, умінь та навичок у сфері нормативно-правового забезпечення службової діяльності, необхідних для успішного виконання ним службових обов'язків [2];

2) загальнопрофільна підготовка – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським умінь та навичок практичного застосування теоретичних знань щодо формування готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику, а також надання домедичної допомоги в процесі виконання службових завдань [2];

3) тактична підготовка – комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [2];

4) вогнева підготовка – комплекс заходів, спрямований на вивчення поліцейським основ стрільби з вогнепальної зброї, правомірного її застосування та вдосконалення навичок безпечного поводження з нею, швидкісної та влучної стрільби по нерухомих і рухомих цілях, з різних положень, в обмежений час, в русі тощо [2];

5) фізична підготовка – комплекс заходів, спрямований на формування та вдосконалення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей та здібностей поліцейського з урахуванням особливостей його професійної діяльності [2].

Зауважимо, що здобувачі вищої освіти у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання вивчають навчальну дисципліну «Тактико-спеціальна підготовка» одночасно з дисциплінами «Вогнева підготовка», «Спеціальна фізична підготовка», «Тактична медицина». Покращення рівня тактичної підготовки співробітників поліції досягається шляхом систематичного та інтенсивного навчання. В умовах воєнного стану підвищення вимог до тактичної підготовки обумовлюють такі важливі

напрями навчання співробітників поліції як: адаптація до нових змін, удосконалення чинної форми та пошук нових методів навчання.

Базовими спрямуваннями покращення рівня тактичної підготовки співробітників поліції варто вважати вдосконалення професійної та методичної майстерності серед командирів підрозділів, керівників занять, поліпшення організації та методики проведення занять та навчань, а також інтегрування передового досвіду у навчання. До передового досвіду у навчанні доречно долучити використання мультимедійного забезпечення для моделювання та створення умов обставин в різних типових службових ситуаціях повсякденного життя поліцейських [4, с. 62]. Важливим чинником удосконалення рівня службової підготовки поліцейських є зміцнення їх мотивації до покращення своїх навичок та умінь, якими вони володіють у певний час.

До загальних шляхів удосконалення тактико-спеціальної та вогневої підготовки поліцейських можна віднести:

а) індивідуалізацію навчання (врахування особистих особливостей курсантів, їхніх здібностей та рівня підготовки);

б) послідовність навчання (навчання повинно проходити від простого до складного, з поступовим підвищенням рівня складності завдань);

в) використання симуляційних та практичних вправ. Вони дозволяють курсантам відтворити реальні ситуації та відпрацювати свої навички в безпечних умовах;

г) використання сучасного обладнання: вогнепальні тренажери, віртуальна реальність та інші технології, що дозволяє курсантам отримати реалістичний досвід та покращити свої навички [5];

д) застосування інтерактивних методів навчання, таких як групові дискусії, рольові ігри та ситуаційні завдання, що сприяють розвитку аналітичних та комунікативних навичок курсантів.

Основним напрямом розвитку вогневої підготовки працівників Національної поліції України є пошук засобів і методів, а також ефективних шляхів удосконалення вмінь і навичок, спрямованих на поліпшення якості професійної підготовки до рівня сучасних вимог. Успішне відпрацювання стрілецьких вправ забезпечується наявністю такої навчально-матеріальної бази, яка б давала змогу моделювати різноманітні обставини та проводити комплексні заняття з використанням різноманітних технічних засобів. Також важливим у сучасних умовах є використання інноваційних форм, методик навчання і новітніх науково-технічних засобів [6, с. 62].

Важливим напрямом навчання з вогневої підготовки є використання електронних стрілецьких тренажерів. Електронний стрілецький тренажер – це спеціальний програмно-апаратний комплекс, що застосовується для моделювання реальних умов стрільби з різних видів стрілецької зброї. Він дає можливість виконувати всі основні елементи техніки стрільби.

Використання електронного стрілецького тренажера робить тренування без набоїв наочним і зрозумілим [7].

Удосконалення фізичної підготовки фахівців Національної поліції в умовах воєнного стану є надзвичайно важливою та актуальною темою. Для підвищення рівня готовності та фізичної витривалості можна вжити такі заходи, як: регулярні тренування, включаючи біг, плавання, аеробіку та силові вправи; спеціалізовані тренування – тактичні тренування, навчання роботі зі спеціальним спорядженням та навички першої допомоги на полі бою; спеціалізовані курси з фізичної підготовки та тактичного навчання: індивідуальний підхід до здібностей фахівців; збалансоване харчування [8. с. 58].

Таким чином, питання удосконалення рівня тактико-спеціальної, вогневої, фізичної, медико-тактичної підготовки кадрів сил безпеки й оборони України, зокрема працівників Національної поліції, завжди були актуальними як в мирний час, так і в умовах воєнного стану.

Службова підготовка працівників поліції є одним з пріоритетних напрямів діяльності органів поліції, яка передбачає підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей поліцейських.

Основними шляхами підвищення рівня такої підготовки вважаються такі, як: вдосконалення професійної та методичної майстерності викладачів занять; покращення змісту, організації та методики проведення занять та навчань; систематичне та інтенсивне навчання; поширення передового досвіду; адаптація до нових змін; використання симуляційних та практичних вправ; використання сучасного обладнання; регулярні тренування.

Тож для професійного виконання завдань поліцейського у сучасних умовах воєнного стану важливим є удосконалення своїх професійних навичок, а саме знань з тактико-спеціальної, вогневої, фізичної та медико-тактичної підготовки.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015. № 580-VIII.
2. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016. № 50.
3. Власенко І. В., Котелюх М. О. Напрями вдосконалення службової підготовки працівників Національної поліції України. Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: зб. наук. пр. Харків: ХНУВС, 2019.–С. 102-107.
4. Тінін Д. Г. Удосконалення службової підготовки працівників Національної поліції України з використанням інтерактивного мультимедійного обладнання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С 60-63.
5. Нові підходи у методиці викладання вогневої підготовки під час воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. URL : <http://journalapp.uzhnu.edu.ua/article/view/>.
6. Плахотний А. П. Вогнева підготовка як основа службово-бойової діяльності поліцейських в сучасних умовах воєнного часу. Матеріали Регіональної науково-практичної конференції. ДДУВС, 30.06.2022. С. 62 – 63.
7. Матросов М. В., Атаманенко І. О., Арабаджі О. М. Методичні рекомендації щодо викладання вогневої підготовки в підрозділах Національної гвардії України. *Молодий вчений* № 11 (75) .2019. С 146-150.

8. Коробкова О., Богуславський В. Шляхи покращення рівня фізичної працездатності майбутніх офіцерів Національної поліції у вищих закладах зі специфічними умовами навчання. Матеріали науково-практичного семінару. ЛьвДУВС, 17.11. 2023. С.58-60.

Попова О.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Сучасна роль поліції вимагає високого рівня фізичної підготовки її працівників для успішного виконання службових обов'язків та забезпечення громадського порядку. Фізична готовність стає ключовим елементом, який визначає ефективність втручання поліції у різноманітні ситуації, починаючи від реагування на злочини до управління непередбачуваними екстремальними обставинами. Забезпечення адекватної фізичної підготовки працівників поліції вимагає системного та ефективного контролю. У даній роботі розглядаються методи контролю фізичної підготовки працівників поліції, які спрямовані на вдосконалення їхніх фізичних здібностей та загального стану здоров'я. Аналіз цієї теми важливий не лише для забезпечення оптимальної працездатності поліцейських, але й для збільшення рівня безпеки в громаді. Розгляд різноманітних методів контролю дозволить визначити найбільш ефективні стратегії та підходи до управління фізичною підготовкою працівників поліції у сучасних умовах.

Як ідеться в Наказі МВС № 50 Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України, основними завданнями службової підготовки є:

– підвищення рівня знань, умінь, навичок та професійних якостей поліцейських для забезпечення їх здатності до виконання завдань з охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного (громадського) порядку та безпеки;

– вивчення нормативно-правових актів, які регламентують діяльність Національної поліції України;

– удосконалення керівним складом органів (підрозділів) поліції, закладів, установ поліції навичок управління поліцейськими [1].

Фізична підготовка працівників поліції є комплексним процесом, спрямованим на формування і удосконалення фізичних якостей та навичок, необхідних для ефективного виконання службових обов'язків. Цей процес включає в себе розвиток м'язово-суглобової системи, аеробної та анаеробної витривалості, координації рухів, силових показників та інших аспектів фізичної підготовки. Фізична готовність поліцейського не лише покращує його особисте здоров'я, але й визначає його здатність ефективно реагувати на стресові ситуації, забезпечуючи високий рівень безпеки як для нього самого, так і для громади. У зв'язку з тим, що фізична підготовка працівників поліції має стратегічне значення для забезпечення громадського порядку та безпеки, важливо ретельно визначити та аналізувати основні аспекти цього поняття для ефективного впровадження методів контролю.

Методи контролю спрямовані на отримання інформації, що допомагає педагогові вносити необхідні корективи в процес фізичної підготовки слухачів і працівників поліції. Це стосується вдосконалення змісту, перегляду підходів до вибору методів і прийомів педагогічної діяльності. Методи контролю – це способи, за допомогою яких визначають результативність навчальної та інших видів діяльності слухачів і педагогічної роботи викладача. Одним із видів контролю є планомірне, цілеспрямоване й систематичне спостереження педагога (інструктора) за діяльністю слухачів (працівників) [2].

В сучасних умовах поліції відводиться головна роль у забезпеченні громадського порядку, що вимагає високого рівня фізичної підготовки її працівників. Фізична готовність стає визначальним чинником для успішного виконання службових обов'язків та ефективного реагування на непередбачені ситуації. У даній роботі детально розглядаються методи контролю фізичної підготовки працівників поліції з метою досягнення оптимального рівня готовності, необхідного для виконання різноманітних завдань. Метою контролю фізичної підготовки є забезпечення високого рівня фізичної готовності, що відповідають стандартам професійної діяльності. Основні завдання контролю включають в себе об'єктивну оцінку фізичної готовності, розробку програм тренувань, моніторинг стану здоров'я, психологічний супровід та систему мотивації. Ці аспекти спрямовані на підтримку та покращення фізичної та психологічної готовності працівників поліції для ефективного виконання їхніх обов'язків та забезпечення безпеки громади.

Фізична підготовка працівників поліції контролюється за допомогою різноманітних методів, які можна класифікувати за кількома ключовими напрямками. Об'єктивні фізичні тести використовуються для вимірювання конкретних аспектів фізичної готовності, таких як аеробна і анаеробна витривалість, силові показники і гнучкість. Результати цих тестів надають

об'єктивну оцінку фізичного стану кожного працівника. Медичний моніторинг передбачає регулярні медичні огляди працівників для визначення стану їхнього здоров'я та виявлення можливих патологій, пов'язаних із фізичною активністю. Контроль за психологічним станом працівників важливий для забезпечення їхньої загальної готовності до службових завдань. Психологічний моніторинг дозволяє виявляти ознаки стресу та забезпечує необхідну підтримку та консультування. Розробка індивідуальних та групових тренувальних програм враховує конкретні вимоги робочих обов'язків поліцейських та орієнтована на покращення конкретних фізичних якостей. Створення системи мотивації допомагає підтримувати високий рівень інтересу та бажання досягати високих результатів у фізичній підготовці. Винагороди та похвали за досягнення сприяють сталій мотивації. Ця класифікація методів контролю фізичної підготовки спрямована на створення комплексного підходу, який сприяє ефективному управлінню та підтримці фізичної готовності працівників поліції для виконання їх важливих завдань.

Усний контроль є суттєвою складовою системи оцінювання, яка дозволяє вчителю отримати інформацію про рівень розуміння та засвоєння матеріалу учнем. Ці методи націлені на визначення навичок обговорення, вираження думок та рівня усвідомлення навчального матеріалу. Усні відповіді під час екзаменів або тестувань є одним із основних методів усного контролю, де учень висловлює свої знання та розуміння теми. Також важливим методом є проведення учнями усних звітів чи презентацій на певну тему, що дозволяє вчителю оцінити їхню здатність виражати думки та самостійно досліджувати матеріал. Групові обговорення сприяють спостереженню за спільною роботою учнів та їхньою взаємодією, а також здатністю обґрунтовувати свої погляди. Постійне ставлення питань під час уроків та отримання відповідей допомагає вчителю оцінити рівень усвідомлення та активності учнів під час навчання. Участь у дискусіях стосовно актуальних питань дозволяє вчителю спостерігати за розвитком аргументації, логічного мислення та спроможності до критичного аналізу. Запитання вчителя щодо власного розуміння матеріалу та відгуки учнів про свою роботу дозволяють визначити рівень самостійності та рефлексії. Ці методи розширюють можливості вчителя оцінити індивідуальний розвиток та навчальні досягнення учнів, враховуючи їхні комунікативні та когнітивні навички.

Письмове тестування є ефективним методом оцінювання знань та розуміння учнів, вимагаючи від них висловлювання відповідей у письмовій формі. Методи включають есе, де учні розгортають вислів з аргументацією та логічною будовою; запитання з короткою відповіддю для точних та обмежених відповідей; тестування з вибором правильної відповіді для швидкої та об'єктивної оцінки; завдання зі співвідношенням для визначення розуміння зв'язків; завдання на розв'язування проблем для демонстрації

аналітичних та розв'язувальних навичок; аналіз кейсу для розгляду конкретної ситуації та пропозиції рішень; виконання завдань зі складанням та редагуванням тексту для оцінки мовленнєвих та стилістичних вмінь учнів. Письмове тестування дозволяє систематизувати та оцінювати знання, використовуючи різноманітні методи, що враховують різні аспекти розвитку та розуміння матеріалу.

Практичний контроль є важливою складовою системою оцінювання і спрямований на визначення практичних навичок та здатностей учнів. Цей вид контролю використовує різноманітні методи для оцінки практичної готовності учнів та їхньої здатності ефективно застосовувати теоретичні знання у практичних ситуаціях. Проведення лабораторних робіт дозволяє вчителю оцінити вміння учнів працювати з лабораторним обладнанням та обробляти результати експериментів. Використання практичних вправ спрямоване на спостереження за виконанням конкретних завдань, щоб визначити рівень навичок учнів. Аналіз кейс-студій дає можливість оцінити здатність учнів застосовувати теоретичні знання у реальних ситуаціях. Проведення практичних випробувань, таких як симуляції та імітаційні вправи, дозволяє вчителю визначити, наскільки учні готові до практичного використання своїх знань. Реалізація проєктів та виконання практичних завдань стимулює творчий підхід учнів та сприяє застосуванню їхніх знань. Виступи перед аудиторією, що демонструють практичні навички та комунікативні вміння, також є ефективним методом практичного контролю. Практичні экзамени та тести систематично оцінюють знання та навички учнів.

Самоконтроль, як невід'ємна частина навчального процесу, спрямований на вдосконалення самооцінки та саморегуляції учнів. Ведення особистих журналів, де учні записують свої досягнення та визначають якості та слабкі сторони, сприяє виявленню прогресу та визначенню напрямів розвитку. Самостійне тестування дозволяє учням перевірити рівень засвоєння матеріалу та визначити розуміння концепцій. Рефлексія навчання допомагає учням аналізувати власний навчальний процес, виявляти помилки та розробляти стратегії вдосконалення. Методика «Троєкратний аналіз» дозволяє учням більш детально осмислити та оцінити власні успіхи під час навчання. Самостійне створення рефератів або портфоліо дає можливість учням систематизувати та оцінити свої досягнення та навички. Використання різних онлайн-ресурсів для самостійного вивчення та вирішення завдань допомагає учням контролювати свій навчальний процес. Методи самоконтролю сприяють внутрішній мотивації учнів, допомагають їм критично аналізувати власні досягнення та активно планувати свій подальший розвиток.

У висновку слід підкреслити, що тема «Методи контролю фізичної підготовки працівників поліції» є актуальною та важливою в контексті забезпечення ефективності та безпеки роботи правоохоронців. Застосування

відповідних методів контролю дозволяє не лише оцінювати рівень фізичної готовності працівників поліції, але й забезпечувати їхню здатність ефективно виконувати свої службові обов'язки. Важливість системи контролю фізичної підготовки полягає в підтримці оптимального стану здоров'я та забезпеченні високого рівня фізичної активності працівників поліції, що впливає на їхню загальну працездатність та здатність вирішувати різноманітні завдання в службовій діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко В. В. Професійна підготовка працівників патрульної поліції : зміст і перспективні напрями : монографія. Київ, 2018. 524 с. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/items/1262bf39-b57f-4abe-abe3-a78cb658a699>.
2. Міністерство внутрішніх справ України: Наказ 26.01.2016 № 50. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 лютого 2016 р. за № 260/28390 Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#Text>.

Пристинський Б.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Казначєєв Д.

доцент кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЩОДО НАПРАЦЮВАННЯ ШВИДКОСТІ СТРІЛЬБИ

Внаслідок повномасштабної війни російської федерації проти України збільшилась кількість випадків застосування поліцейськими вогнепальної зброї. Збиття безпілотних повітряних апаратів, стабілізаційні заходи на деокупованих територіях, затримання ворожих диверсійно-розвідувальних груп – все це тільки невелика частина нових обов'язків Національної поліції України, які стали вже звичними для особового складу за більше ніж два роки збройної агресії. Практика показує, що іноді від швидкості стрільби може залежати не тільки життя самого поліцейського, а й безпека інших людей. Враховуючи тенденцію впровадження сучасних методик країн-партнерів у систему вогневої підготовки правоохоронних органів України, ми вважаємо доцільним розглянути основні аспекти вогневої підготовки поліцейських щодо напрацювання швидкості стрільби.

Швидкість стрільби – це здатність стрільця швидко і точно виконувати постріл з вогнепальної зброї. Існує хибна думка, що швидкість стрільби автоматично напрацьовується, навіть якщо ви виконуєте вправи зі стрільби повільно, напрацьовуючи основи день за днем. Так, виконання базових вправ зі стрільби, таких як прицілювання, утримання зброї та холостий спуск, є необхідним для розвитку швидкості стрільби. Однак, якщо ви не будете спеціально тренуватися у цьому напрямі, то ваші результати будуть обмежені.

Важливо розуміти, що техніка прицілювання та натискання спуску може змінюватися залежно від умов стрільби. Наприклад, при стрільбі в тирі, де є достатньо часу та освітлення, можна використовувати більш точну техніку прицілювання. Водночас при стрільбі в темряві або в умовах стресу може бути потрібно використовувати більш швидку та інтенсивну техніку. Важливо регулярно тренуватися в прицілюванні та натисканні спуску в різних умовах, це допоможе розвинути навички, необхідні для точної та ефективної стрільби при будь-яких умовах.

Під час виконання поліцейським нормативу з вогневої підготовки на заняті прийоми (дії) спочатку необхідно проводити у повільному темпі з плавним переходом до відпрацювання нормативу на швидкість [1, с. 48]. Це дозволяє поліцейському засвоїти правильну техніку та забезпечити безпеку під час стрільби. Коли основні прийоми вже вивчені, можна переходити до більш складних вправ, які включають стрільбу під час руху, з різних позицій та під тиском часу. Це допомагає поліцейським підготуватися до реальних ситуацій, де вони мають діяти швидко та ефективно. Завдяки цьому підходу до тренувань поліцейські можуть покращити свої навички вогневої підготовки та забезпечити високий рівень професіоналізму у виконанні своїх службових обов'язків.

Людина, яка піднімає зброю і прицілюється тільки після появи мішені, ніколи не буде настільки швидкою у стрільбі, як людина, яка тримає зброю на лінії вогню і постійно готова до появи цілі. Натискання спуску і тренування швидкості натискання теж важливі моменти. Необхідно розуміти, що чим вища швидкість натискання спуску, тим швидше ціль буде знищена. Тренування пальців і методик натискання спуску – важливий момент, інтервал між пострілами теж не є непостійним [2].

У міру тренувань швидкісної стрільби виділяється ще одна основа якісної швидкісної стрільби – хват зброї. Хват є основою, оскільки від нього безпосередньо залежить прицілювання та натискання спуску. Правильний хват дозволяє вести ефективний і швидкий вогонь без ризику втрати цілі та високих похибок у влучанні. Водночас жорсткий хват є ефективним для гасіння віддачі та ведення бою в одному напрямку за відомим місцем появи мішені. У цьому випадку стрілець має сам виробити для себе максимально комфортний і ефективний хват зброї для різноманітних варіантів ведення вогню.

Отже, важливим елементом в аспекті розвитку швидкісної стрільби є вміння стрільця діяти нестандартно, швидко приймати рішення та орієнтуватися в просторі. Окрім статичного напрацювання холостого спуску зброї та її хвату, у підготовці обов'язково повинна бути присутня динаміка дій, яка при різних обставинах змусить стрільця діяти та вести вогонь швидше від звичного для нього темпу. Доцільним способом тренувань у цьому випадку також є ураження статичних або рухомих мішеней за відведений час із використанням секундоміра та відповідним контролем з боку керівника стрільби.

Список використаних джерел:

1. Вогнева підготовка: навч.-метод. посіб. / Жбанчик А. В. [та ін.]; Дніпро: ДДУВС, 2017. 149 с. URL: <http://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/581>.
2. Швидкісна стрільба. Основи та поради, PSDinfo, офіційний веб-сайт URL: <https://www.psdinfo.pro/post/%D1%88%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BA%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%B1%D0%B0-%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8>.
3. Казначеев Д. Г., Лісовик А. О. Особливості розвитку навиків влучної стрільби у курсантів ЗВО зі специфічними умовами навчання МВС України. Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 жовтня 2021 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2021. С. 250-251.
4. Навчання поліцейських на початковому етапі вогневої підготовки: методичні рекомендації / кол. авт.; за заг. ред. Поливанюка В.Д. Дніпро: ДДУВС, 2019. 52 с.
5. Казначеев Д. Г., Мінченко О. В. Удосконалення вогневої підготовки поліцейських. Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 жовтня 2021 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2021. с. 20–22.

Рухло Н.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Зеленський Є.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПЕРСПЕКТИВИ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ СПЕЦІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану роль поліцейських спеціальних підрозділів значно зростає. Їхня діяльність пов'язана з високим ризиком для життя та здоров'я, тому вогнева підготовка стає одним з головних факторів ефективності їх роботи.

Війна в Україні створила серйозні виклики для поліції, особливо для спеціальних підрозділів, які виконують завдання в зоні бойових дій. Поліцейські змушені пристосовуватися до високого рівня вогневої загрози, що вимагає постійного вдосконалення їхніх навичок і підготовки. Один із аспектів цієї адаптації – підвищення рівня володіння зброєю. Це означає, що поліцейські повинні відпрацьовувати стрільбу з різних видів зброї, в умовах з обмеженою видимістю та в стресових ситуаціях.

Крім того, важливим є формування психологічної стійкості у поліцейських. Вони повинні розвивати навички прийняття рішень в екстремальних ситуаціях та подолання психологічного бар'єру, щоб ефективно використовувати зброю у воєнних умовах. Досить важливим є вдосконалення тактики ведення вогню, щоб адаптуватися до специфіки бойових дій в урбанізованій місцевості та вивчати нові тактичні прийоми та техніки.

У зв'язку з цим актуальність проблеми полягає в необхідності підготовки поліцейських до ефективного функціонування в умовах воєнних дій. Це вимагає від них не лише високої вогневої майстерності, а й психологічної готовності та вміння адаптуватися до складних ситуацій [1, с. 174].

У перспективах розвитку вогневої підготовки для поліцейських спецпідрозділів важливе місце займають інноваційні методи навчання. Один із таких методів – використання симуляторів. Вони дозволяють створити учасникам тренувань реалістичні умови для відпрацювання навичок стрільби, включаючи віртуальні тири та лазерні тренажери. Це допомагає ефективно тренувати реакцію на стресові ситуації та підвищити точність стрільби.

Ще один інноваційний підхід – елементи гейміфікації. Використання комп'ютерних ігор дасть можливість поліцейським відчувати себе частиною віртуальної ситуації, що може бути корисним для вдосконалення їхніх навичок стрільби та реагування на непередбачувані обставини.

Також важливим є використання інтерактивних методів навчання, таких як онлайн-платформи та електронні навчальні курси. Це дозволяє поліцейським отримувати доступ до навчальних матеріалів у будь-який зручний для них час, а також здійснювати взаємодію з іншими учасниками навчання, що може сприяти обміну досвідом та підвищенню ефективності навчального процесу.

Підвищення інтенсивності тренувань для поліцейських спецпідрозділів – це першочерговий аспект удосконалення їхньої вогневої підготовки. Одним зі способів досягнення цієї мети є збільшення кількості практичних занять. Це може включати в себе тренування стрільби на полігонах, де поліцейські можуть покращити свою майстерність із застосування різних видів зброї, а також тактичні навчання в польових умовах, що дозволяє їм адаптуватися до специфіки бойових дій у реальних умовах [2, с. 86].

Інший аспект підвищення інтенсивності тренувань – впровадження елементів бойової підготовки. Це може включати тренування рукопашного бою та навчання наданню першої допомоги в бойових умовах, що допомагає поліцейським бути готовими до різних сценаріїв у бойових ситуаціях.

Окрім того, важливою частиною інтенсивної тренувальної програми є психологічна підготовка. Поліцейські повинні відпрацьовувати навички подолання стресу та дій в екстремальних ситуаціях, що допомагає підготувати їх до роботи в умовах війни та збройних конфліктів.

Міжнародна співпраця у сфері вогневої підготовки поліцейських спеціальних підрозділів є важливим елементом підвищення ефективності та професіоналізму у роботі. Обмін досвідом з іноземними колегами дозволяє збагатити свої знання та вміння, отримати нові підходи та практичні навички у проведенні вогневої підготовки. Участь у спільних навчаннях та перейняття передового досвіду є важливим кроком у вдосконаленні методик та підвищенні якості навчання [3].

Використання новітніх технологій та методик також є необхідним удосконаленням вогневої підготовки. Ознайомлення з досягненнями іноземних збройних сил дозволяє виявити та впровадити передовий досвід у систему навчання поліцейських. Це може включати в себе використання новітніх засобів імітації бойових умов, а також застосування новітніх вогнепальних та бойових систем.

Міжнародна співпраця в даній галузі сприяє збільшенню ефективності та професіоналізму поліцейських спеціальних підрозділів, що є важливим чинником у забезпеченні безпеки та правопорядку у сучасному світі.

У висновку можна зазначити, що вогнева підготовка поліцейських спеціальних підрозділів в умовах воєнного стану в Україні є важливим

елементом забезпечення безпеки та правопорядку. Це вимагає не лише високої вогневої майстерності, а й психологічної готовності та вміння адаптуватися до складних ситуацій. Для підвищення ефективності вогневої підготовки важливе використання інноваційних методів навчання, таких як симулятори, елементи гейміфікації та інтерактивні методи навчання. Міжнародна співпраця та використання новітніх технологій також є ключовими факторами у підвищенні ефективності та професіоналізму поліцейських у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. тактич. та спец. фіз. підготовки ф-ту № 3, Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. 440 с.
2. Основи вогневої підготовки: навч. посіб. / М. М. Удянський, І. О. Толкунов, О. О. Бондаренко, В. В. Матухно, В. М. Олекса. Харків: НУЦЗУ, 2020. 147 с.
3. Семенюк В. І. Удосконалення системи навчання курсантів вищих військових навчальних закладів з вогневої підготовки. *Сучасна парадигма формування професіоналізму майбутніх фахівців* : науково-теоретичний збірник. П-Хм.: ДПУ, 2011. URL: [irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64) (дата звернення 25.02.2024 р.).
4. Казначеев Д. Г., Мінченко О. В. Удосконалення вогневої підготовки поліцейських. Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів: зб. тез II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 28 жовтня 2021 р.). Київ : ДНДІ МВС України, 2021. с. 20–22.

Рябов В.

курсант 2 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Анісімов Д.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ,
доктор філософії з права

СПРИЯННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА РОЗВИТОК ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ

Фізична підготовленість майбутнього офіцера поліції виступає базовою якістю, що проявляється у високому рівні професіоналізму, здібності до виконання оперативно-службових завдань і обов'язків з протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та правопорядку в нашій державі. Тому тема щодо сприяння спеціальної фізичної підготовки (СПФ)

на розвиток фізичних якостей курсантів є досить актуальною. На нашу думку, СФП є одним із джерел фізичних якостей та потенціалу під час навчання у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання [1, с. 16].

Так, на думку Анісімова Д. О., «цілісний процес формування спортивно-фізичного потенціалу у курсантів вищих навчальних закладів зі специфічними умовами навчання включає три основні етапи: довузівська підготовка, навчальна підготовка і етап професійної діяльності. В основі формування лежать педагогічні умови, що враховують зміст і особливості спортивного та фізичного становлення майбутніх фахівців, їх типові труднощі і помилки» [2, с. 109].

Довузівський етап зі спеціальної фізичної підготовки – це важливий період підготовки до вступу до вищого навчального закладу. Завдяки якісній підготовці абітурієнти зможуть успішно скласти фізичні нормативи, що в подальшому впливатиме на проходження служби.

Навчальний етап зі спеціальної фізичної підготовки – це важлива стадія підготовки курсантів та слухачів до служби. Завдяки якісній підготовці вони зможуть успішно виконувати свої службові завдання та повноваження, захищаючи права та свободи людини та підтримуючи публічну безпеку і порядок.

Етап професійної діяльності зі спеціальної фізичної підготовки – це важливий фактор успішної служби. Завдяки якісній підготовці фахівці зможуть протягом всієї служби підтримувати високий рівень фізичної підготовленості, зберегти здоров'я та працездатність, а також успішно виконувати свої професійні завдання.

Розглядаючи питання щодо сприяння спеціальної фізичної підготовки на розвиток фізичних якостей, слід додати, що вона сприятливо впливає на низку якостей курсантів, а саме на [3, с. 178]:

1. *Силу*. Вправи з мотивами затримання правопорушників істотно збільшують силові показники курсантів. Запровадження силових тренувань під час спеціальної фізичної підготовки також має сприятливий вплив на розвиток м'язів, що робить їх більш витривалими та стійкими до фізичних навантажень.

2. *Швидкість*. Під час викладання дисципліни спеціальної фізичної підготовки викладачі проводять тренування з подоланням перешкод та відпрацювання прийомів самооборони, що покращує показники швидкості курсантів. Швидкість реагування та координація рухів стають більш досконалими, що також важливо для успішного виконання службових повноважень.

3. *Розвиток витривалості майбутніх офіцерів поліції*. Здатність витримувати тривалі фізичні навантаження без втрати працездатності є важливою для служби в правоохоронних органах.

4. *Гнучкість м'язів необхідна для виконання багатьох службових завдань*, таких як затримання злочинців, надання першої допомоги, подолання перешкод.

5. *Координація*. Здатність чітко й синхронно виконувати дії в екстремальних ситуаціях є важливою для забезпечення особистої безпеки та успішного виконання службових завдань.

6. *Спеціальна фізична підготовка також має сприятливий вплив на психологічну стійкість*, що робить курсантів більш стійкими до стресових факторів та розвиває здатність зберігати самоконтроль, що є невід'ємними складовими службової діяльності поліцейського.

7. *Професійна готовність формує у курсантів необхідні для служби фізичні якості*, навички та психологічну стійкість

Як висновок, ми можемо зауважити, що спеціальна фізична підготовка повинна бути комплексною та відповідати специфіці служби в правоохоронних органах. Тільки за умови правильної організації та проведення тренувань можна досягти максимального ефекту у розвитку фізичних якостей курсантів.

Список використаних джерел:

1. Анісімов Д. О. Проблематика підвищення рівня фізичної підготовки курсантів ЗВО МВС України. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту в сучасному суспільстві – 2019: зб. наук. праць I всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 17 жовтня 2019 року)*. Житомир, 2019. С. 15-18.

2. Анісімов Д. О.. Сучасні питання фізичної підготовки та фізичного виховання курсантів та студентів ЗВО зі специфічними умовами навчання. *Правові аспекти застосування прийомів рукопашного бою при силовому затриманні та проблемні питання надання домедичної допомоги : матеріали Всеукр. кругл. столу (м. Дніпро, 5 лютого 2021 р.)*. Дніпро. ДДУВС, 2021. С. 108-110.

3. Моргунов О. А. Фізична підготовка курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. праць. (м. Харків, 29 трав. 2020 р.)* Харків. ХНУВС, 2020. С. 177-179.

Сахно В.

курсант 1-го курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Порохнявий А.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СИЛОВИХ СТРУКТУРАХ УКРАЇНИ

Гендерна рівність є одним із основних принципів демократичного суспільства. Вона гарантує рівні права та можливості для всіх людей, незалежно від їхньої статі. У силових структурах України, як і в багатьох інших країнах світу, наразі спостерігається гендерний дисбаланс. Жінки мало представлені у силових структурах, а ті, що там працюють, стикаються з гендерною дискримінацією та стереотипами. Досягнення гендерної рівності у силових структурах є надзвичайно важливим з кількох причин. По-перше, це гарантує більш ефективну роботу силових структур. Дослідження показують, що гендерно-інклюзивні силові структури є більш результативними у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні безпеки. По-друге, гендерна рівність у силових структурах сприяє демократизації суспільства. Вона робить силові структури більш підзвітними перед суспільством та краще відповідає потребам усіх людей, незалежно від їхньої статі.

Гендерна рівність – це стан, коли жінки та чоловіки мають однакові права, можливості та відповідальність у всіх сферах життя, включаючи рівний доступ до освіти, охорони здоров'я, зайнятості, участі в політичному та економічному житті, а також рівне представництво на керівних посадах. Гендерна чутливість – це розуміння та врахування гендерних відмінностей при розробці та реалізації політики та програм, що означає, що політика та програми повинні бути справедливими та однаково вигідними для жінок і чоловіків. Гендерні стереотипи – це узагальнені уявлення про те, якими повинні бути жінки та чоловіки, які часто обмежують можливості і призводять до гендерної дискримінації. Міжнародні стандарти гендерної рівності у силових структурах включають Резолюцію 1325 Ради Безпеки ООН «Жінки, мир і безпека», що закликає збільшити представництво жінок у силових структурах та забезпечити гендерну чутливість у політиці та практиці. Цілі сталого розвитку ООН, зокрема Ціль 5 «Досягнення гендерної рівності та розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчат», передбачають ліквідацію дискримінації та збільшення представництва жінок

на керівних посадах. Досвід країн світу показує, що у Канаді, Норвегії та Швеції вже існують програми з гендерної інтеграції у силових структурах, проте багато інших країн стикається з викликами, такими як традиційні гендерні стереотипи, недостатня гендерна чутливість та фінансування.

Стан гендерної рівності у силових структурах України станом на 2023 рік є недостатнім, зокрема щодо представництва жінок. У Збройних Силах України лише 10,5 % особового складу становлять жінки, в Національній поліції цей показник трохи вищий – 20 %. Жінки також значно недостатньо представлені на керівних посадах у цих структурах. Статистика щодо кількості жінок та чоловіків у силових структурах показує, що в Збройних Силах України жінки складають 10,5 %, в Національній поліції – 20 %, в Службі безпеки – 15 %, а в Державній прикордонній службі – 12%. Щодо представництва жінок на керівних посадах, то цей показник є ще меншим: у Збройних Силах – 2 %, у Національній поліції – 7 %, у Службі безпеки – 4 %, у Державній прикордонній службі – 3 %. У силових структурах України жінки заробляють в середньому на 10-15 % менше, ніж чоловіки, і стикаються з гендерною дискримінацією при просуванні по службі. Неготовність чоловіків до гендерної рівності та відсутність підтримки з боку суспільства також ускладнюють досягнення гендерної рівності у цих структурах.

Виклики та перешкоди на шляху досягнення гендерної рівності у силових структурах України включають традиційні гендерні стереотипи, недостатню гендерну чутливість у політиці та практиці, відсутність системного підходу до гендерної інтеграції, недостаток фінансування та ресурсів, а також неотримання достатньої підтримки з боку суспільства. Рекомендації для подолання цих викликів включають розробку та реалізацію комплексної стратегії гендерної рівності, підвищення гендерної чутливості серед персоналу, збільшення ролі жінок у прийнятті рішень та кар'єрному зростанні, а також моніторинг та оцінку гендерної рівності. Це не лише питання гендерної справедливості, але й ефективності та безпеки, оскільки гендерно-інклюзивні силові структури є більш результативними у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні безпеки.

Однак слід зазначити, що Україна стала першою країною з 80 підписантів, яка ратифікувала резолюцію РБ ООН 1325 «Жінки, мир та безпека» саме під час гарячої фази війни. У 2016 році тривав третій рік російської агресії, і порушення прав на життя, свободу, безпеку та особисту недоторканність понад трьох мільйонів дівчаток та жінок із захопленої частини Донбасу та Криму мали системний характер з боку окупантів. Але у держслужбовців не було системного розуміння, для чого потрібний цей документ. А головне – як він допомагатиме жінкам, які врятувались від окупантів та стали внутрішньо переміщеними особами, або тим, хто жив на окупованій території, поки її не звільнили, чи пішли у ЗСУ [1].

Стратегія гендерної рівності у силових структурах України передбачає досягнення гендерного балансу, забезпечення гендерної чутливості та створення бездискримінаційного середовища. Її цілі включають збільшення кількості жінок

у силових структурах, зменшення гендерного розриву у заробітній платі та кар'єрних можливостях, ліквідацію гендерних стереотипів та підвищення гендерної чутливості серед персоналу. Для досягнення цієї мети планується проведення законодавчих та нормативних змін, які гарантуватимуть гендерну рівність та усунення дискримінації. Також передбачено проведення тренінгів та семінарів з гендерної рівності, розробку та впровадження програм гендерної інтеграції, збільшення представництва жінок на керівних посадах, створення сприятливих умов для кар'єрного зростання жінок та здійснення моніторингу та оцінки гендерної рівності. Очікувані результати включають збільшення кількості жінок у силових структурах, зменшення гендерного розриву, ліквідацію гендерних стереотипів, створення гендерно-чутливого середовища та підвищення ефективності системи безпеки. Для успішної реалізації цієї стратегії необхідні значні ресурси, сприятливе співробітництво всіх зацікавлених сторін та підтримка з боку уряду, силових структур, громадянського суспільства та міжнародних організацій. Це сприятиме не лише гендерній справедливості, але й підвищенню ефективності та безпеки у силових структурах України.

20 грудня 2022 року Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердив операційний план з її реалізації на 2022-2024 роки. Стратегія передбачає наступні пункти:

- комплексне впровадження принципів, політики і заходів щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, поваги до людської гідності та недискримінації у нормативно-правових документах у сфері освіти як одне з ключових питань фундаментальних прав і пріоритетів у контексті євроінтеграції;

- посилення ролі закладів освіти у координації дій суб'єктів реалізації державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері освіти, запобігання та протидії насильству і дискримінації та вдосконалення освітнього процесу на засадах рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, поваги до людської гідності, недискримінації, інклюзивності та протидії насильству, зокрема за ознакою статі;

- посилення компетенції і можливості професійної спільноти фахівців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, розширення міжнародної співпраці у напрямі забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

- забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія будь-якій дискримінації, впровадження практик інклюзивності у сфері освіти як основи для подолання наслідків воєнних дій і післявоєнної відбудови України [2].

Гендерна рівність у силових структурах України є важливою та актуальною проблемою, оскільки існують проблеми, такі як недостатня представленість жінок, гендерний розрив у заробітній платі та кар'єрних можливостях, а також гендерні стереотипи та дискримінація. Для вирішення

цих проблем була розроблена стратегія гендерної рівності у силових структурах України, яка передбачає досягнення гендерного балансу, забезпечення гендерної чутливості та створення середовища, вільного від гендерної дискримінації. Для успішної реалізації цієї стратегії необхідно докласти значних зусиль з боку всіх зацікавлених сторін. Втілення в життя цієї стратегії дозволить досягти гендерної рівності у силових структурах та створити більш ефективну та безпечну систему безпеки. Важливо підкреслити, що гендерна рівність – це не лише питання гендерної справедливості, але й питання ефективності та безпеки. Гендерно-інклюзивні силові структури є більш результативними у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні безпеки. Реалізація цієї стратегії буде кроком на шляху до створення більш справедливого та безпечного суспільства для всіх.

Список використаних джерел:

1. Український прорив 3: успішні кейси з виконання резолюції Ради безпеки ООН 1325 «Жінки, мир та безпека». Тетяна Марінова, Інформаційний портал womo.ua. URL: <https://womo.ua/ukrayinskiy-proriv-3-uspishni-keysyi-z-vikonannya-rezolyutsiyi-radi-bezpeki-oon-1325-zhinki-mir-ta-bezpeka/>.
2. Уряд схвалив стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-strategiyu-vprovadzhennya-gendernoyi-rivnosti-u-sferi-osviti-do-2030-roku>.

Сівашева А.

здобувач вищої освіти ННІ
права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Бойко О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОФЕСІЙНА ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сьогодні на поліцію покладається велика відповідальність, тому до них висувають відповідні вимоги щодо високого рівня підготовки та адаптації до складних викликів та змін у професійній діяльності. Велика увага приділяється технічній та фаховій підготовці, але однаково важливою є психологічна готовність професіонала до подолання стресу, прийняття швидких та обґрунтованих рішень, а також здатність до адаптації до незвичайних обставин. Психологічна готовність є невід'ємною частиною професійної

підготовки. Вона визначає, наскільки поліцейський готовий до ефективної роботи в умовах стресу, небезпеки та надшвидкої розумової діяльності. Психологічна готовність є основним фактором у сучасному світі, де поліцейські зіштовхуються з різноманітними викликами та небезпеками [3].

До ряду психологічної готовності працівника відносяться: психологічна стійкість до стресових і травматичних подій, здатність приймати швидкі та обґрунтовані рішення в кризових ситуаціях, відданість професійним цілям та етичним стандартам, а також навички взаємодії з населенням і колегами. Розуміння та вдосконалення цієї важливої ланки професійної підготовки важливі для досягнення високих результатів та збереження здоров'я у всіх сферах діяльності.

Сутність професійної психологічної готовності поліцейського полягає в психологічному стані та здатності особистості до виконання своїх обов'язків у правоохоронній сфері в різних умовах та ситуаціях. Ця готовність передбачає наявність необхідних психологічних якостей та навичок для виконання службових завдань і взаємодії з громадськістю.

Психологічні аспекти професійної підготовки поліцейського відіграють важливу роль у формуванні готовності та високій підготовці правоохоронця. Основні з цих аспектів:

– *Емоційна стійкість*. Поліцейська робота часто включає в себе зіткнення зі стресом, тривожністю та емоційними викликами. Поліцейський повинен мати емоційну стійкість для того, щоб ефективно впоратися зі стресом та шокуючими ситуаціями, не втрачаючи здатність приймати об'єктивні рішення.

– *Рішучість*. Поліцейські часто знаходяться в ситуаціях, де необхідно миттєво приймати важливі рішення. Психологічна підготовка допомагає розвивати вміння приймати рішення швидко та обґрунтовано, особливо в умовах обмеженої інформації.

– *Мотивація*. Поліцейська діяльність часто пов'язана з великими ризиками та викликами. Психологічна підготовка сприяє розвитку мотивації та відданості професії, що важливо для досягнення високих результатів у роботі.

– *Комунікативні навички*. Поліцейський повинен вміти взаємодіяти з громадськістю, своїми колегами та іншими службами. Психологічна підготовка сприяє розвитку навичок ефективної комунікації, збереженню спокою та професійної етики в спілкуванні.

– *Самоконтроль*. Поліцейський повинен вміти контролювати свої емоції та реакції, особливо у надзвичайних ситуаціях. Психологічна підготовка допомагає розвивати самоконтроль та сприяє зменшенню ризику конфліктів.

– *Адаптація до змін*. Поліцейська робота може швидко змінюватися, і правоохоронець повинен бути готовий адаптуватися до нових умов та

викликів. Психологічна підготовка допомагає розвивати гнучкість та здатність адаптуватися до змін [2].

Крім того, існують фактори, що впливають на психологічну готовність поліцейських, починаючи від особистісних характеристик і закінчуючи зовнішніми факторами. Розглядаючи індивідуальні характеристики, можна зазначити, що емоційна стійкість, рішучість, мотивація та самодисципліна впливають на готовність поліцейських до роботи в стресових ситуаціях. Важливу роль відіграє психологічна підготовка правоохоронців. Спеціалізована психологічна підготовка може допомогти поліцейським розвинути навички та стратегії, необхідні для подолання стресу, прийняття рішень та взаємодії з громадськістю. Підтримка та комунікація всередині організації: організаційна культура та підтримка з боку керівників і колег можуть впливати на рівень стресостійкості та психологічної готовності поліцейських [1].

Підсумовуючи, можна сказати, що професійна психологічна готовність поліцейського є важливим елементом їхньої успішної професійної діяльності. Ця готовність передбачає наявність різних психологічних якостей та навичок, які сприяють здатності виконувати службові завдання та взаємодіяти з громадськістю в об'єктивних та стресових умовах. Складові професійної психологічної готовності, такі як емоційна стійкість, рішучість, мотивація, комунікативні навички, самоконтроль та адаптація, є важливими для забезпечення успішної службової діяльності поліцейських. Ці складові спільно впливають на їхню здатність приймати рішення, взаємодіяти з громадськістю та виконувати службові обов'язки в об'єктивних та стресових умовах. Забезпечення та розвиток психологічних якостей та навичок важливі для ефективної та безпечної роботи працівників поліції.

Список використаних джерел:

1. Фролова Т. О. Особливості професійної психологічної підготовки працівників Національної поліції України до дій в екстремальних умовах. Збірник доповідей тез «Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України». Харків. 2019. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/101.pdf.
2. Скрябін О. М. Конспект лекцій з дисципліни «Професійно-психологічна підготовка працівників Національної поліції». Дніпро. 2016. URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/0919/3.1.pdf>.
3. Ромашенко В. Є, Гурський В. Є. Методи вдосконалення психологічної компетентності працівників поліції під час базової та післядипломної освіти. Збірник наукових праць «Правовий часопис Донбасу». Маріуполь. 2022. № 1 (78). С. 200-211. URL: <https://ljd.dnuvs.ukr.education/en/>.

Степаненко Б.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного університету внутрішніх справ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ
СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ
ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР**

У сучасному світі правоохоронні органи стикаються з безпрецедентними викликами, які вимагають постійного удосконалення їх методів та підходів до виконання обов'язків. Одним з найважливіших аспектів їх діяльності є службово-прикладні єдиноборства, які включають в себе широкий спектр дій з метою забезпечення громадської безпеки та боротьби зі злочинністю. У зв'язку з постійним розвитком технологій, зміною соціально-економічних умов та еволюцією злочинності виникає необхідність у пошуку нових підходів до вирішення цих завдань.

Розвиток фізичних якостей відіграє чільну роль у вирішенні соціально зумовлених завдань, таких як всебічний розвиток особистості, підвищення стійкості організму до соціально-екологічних умов та збільшення адаптивних можливостей. У поліцейській діяльності, яка часто пов'язана з позаштатними ситуаціями, що виникають при затриманні злочинців або запобіганні правопорушенням, а також під час профілактичних заходів, це особливо важливо [2, с. 6-7].

Підготовка до єдиноборства є значущим етапом у навчанні та вихованні працівників поліції. Цей процес дозволяє їм вчитися активному та ефективному реагуванню в умовах підвищеного психологічного навантаження, набувати вольової міцності та вміння долати труднощі та стресові ситуації.

Особливість практики рукопашного бою та інших видів єдиноборств полягає у тому, що під час тренувань моделюються ситуації прямого зіткнення з опонентом різного характеру, де протистояння відбувається в реальному часі та обличчям до обличчя.

Рукопашний бій охоплює різноманітні техніки, включаючи удари, захоплення, прийоми з використанням больових та задушливих прийомів. Правила цього виду бою розроблені таким чином, щоб наблизити їх до реальних бойових умов, що дозволяє співробітникам ефективно виконувати свої професійні обов'язки під час служби. Правила включають два тури:

перший – демонстрація техніки, другий – вільні поєдинки. У першому турі вивчаються всі захисні дії проти ударів, захопленя та використання холодної або вогнепальної зброї, де спортсмен має набрати певну кількість балів для переходу до другого туру, де проходять вільні поєдинки. Такий комплексний підхід дозволяє проявити всі необхідні якості у підготовці спортсменів [3, с. 30-31].

Прагнення до швидкості та естетики виконання прийомів у першому турі може порушити реальні навички захисту, що може призвести до небезпечних наслідків у подальшій професійній діяльності. Наприклад, під час затримання злочинців неякісно виконані прийоми самозахисту можуть призвести до травм або навіть летальних наслідків. Такі ситуації негативно впливають на імідж поліцейських, підкреслюючи їх недостатню фізичну підготовку та відсутність вміння ефективно застосовувати фізичний вплив, обеззброювати правопорушників і конвоювати тощо.

Необхідно зазначити, що існують певні проблеми, які ускладнюють виконання службово-прикладних єдиноборств.

По-перше, недостатня або неякісна підготовка співробітників може призвести до неефективного використання єдиноборств у реальних ситуаціях. А недостатність тренувань та навичок – до неправильного застосування технік або недостатньої реакції на небезпечні ситуації [1, с. 57].

По-друге, використання надмірної сили або непропорційних заходів може стати причиною негативних наслідків та порушень прав людини. Недостатнє розуміння принципів використання сили може вплинути на відносини між правоохоронцями та громадою.

Для подолання зазначених проблем та підвищення ефективності службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур необхідно активно працювати над підвищенням рівня підготовки працівників правоохоронних органів шляхом організації спеціалізованих навчальних курсів та тренувань.

Важливо розробити та впровадити ефективні механізми координації дій між різними підрозділами правоохоронних органів. Необхідно створити сприятливі умови для впровадження передових технологій в роботу правоохоронних органів: штучний інтелект, аналіз даних та інші [3, с. 31].

Важливо розвивати співпрацю між правоохоронними органами різних країн для обміну досвідом та інформацією щодо боротьби зі злочинністю.

Для підвищення рівня розвитку провідних м'язових груп, які зазнають найбільшого навантаження під час єдиноборств з противником, варто виконувати специфічні комплекси вправ, за круговою методикою. Ці комплекси спрямовані на поліпшення швидкісно-силових показників ударів руками та ногами, а також на підвищення ефективності при застосуванні елементів боротьби під час затримання.

Комплекс вправ для поліпшення швидкісно-силових показників ударів руками та ногами, включає в себе вправи, спрямовані на розвиток м'язів рук

і ніг, а також на підвищення координації рухів та точності ударів. Наприклад, вправи з ударів по пневматичному мішку або плетеному манекену, швидкі бігові вправи, стрибки та підскоки.

Комплекс вправ для поліпшення ефективності елементів боротьби при затриманні включає в себе вправи, спрямовані на розвиток м'язів корпусу, спини та ніг, які допомагають у виконанні різних захоплень, кидків та контрольних прийомів. Наприклад, вправи з гирями або власною вагою, техніки захоплень та кидків, розвиток вправності під час рукопашного бою [2, с. 26].

Ці комплекси вправ спрямовані на підвищення фізичної підготовленості співробітників поліції та покращення їхньої здатності ефективно діяти у різних ситуаціях службово-прикладного характеру. Регулярне виконання цих вправ допомагає підтримувати оптимальний рівень фізичної форми та підготовленості для виконання службових обов'язків.

Тож удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур є важливим завданням у забезпеченні правопорядку та безпеки громадян. Впровадження новітніх технологій, підвищення професійної майстерності працівників та співпраця між відомствами допомагають підвищити ефективність діяльності правоохоронних органів. Розв'язання актуальних завдань удосконалення службово-прикладних єдиноборств сприятиме покращенню ситуації у сфері правопорядку та забезпечить більш ефективну боротьбу зі злочинністю.

Список використаних джерел:

1. Бортник С. М. Рівень фізичної підготовки як ключова вимога до кандидатів на службу в Національній поліції України. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. праць. Харків : ХНУВС, 2018. С. 57-59.
2. Мірошніченко, Валерія. «Розвиток бойових мистецтв у курсантів». *Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, м. Львів, 30-31 травня 2022 року.–Львів: Львівський науковий форум, 2022. 73 с. 40.
3. Журавель О. А. Удосконалення рівня службово-прикладних єдиноборств правоохоронних структур. *Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.)*. Дніпро : ДДУВС, 2022. – С. 30-32.

Трубіщина К.

курсант 3 курсу ННІ права
та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції

Бодирєв Д.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬКОВИХ ОБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ЗБЕРІГАННЯ АВІАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ УРАЖЕННЯ ШЛЯХОМ МАСКУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Україна має низку військових об'єктів та установ, які відіграють важливу роль у національній обороні та забезпеченні національної безпеки [1]. Деякі з цих об'єктів є частиною військової спадщини колишнього Радянського Союзу, тоді як інші були створені Збройними Силами України після здобуття незалежності. Розглянемо деякі з них.

Військові бази та гарнізони розташовані по всій території України. На цих об'єктах розміщуються військовослужбовці, бронетехніка, боєприпаси та обладнання. Вони є життєво важливими для оборони України та проведення військових операцій [3].

Військові полігони та навчальні центри. В Україні є багато військових полігонів та навчальних центрів, де проводяться тренування та військові навчання. Ці об'єкти допомагають підготувати військовослужбовців до різних ситуацій.

Ракетні заводи та арсенали. Україна колись була виробником ракет і ракетних систем. Тому в Україні є кілька ракетних заводів та арсеналів, де зберігається військова техніка та зброя.

Військові науково-дослідні центри. В Україні є кілька військових науково-дослідних центрів, які відповідають за дослідження і розробку нової військової техніки та озброєння. Ці центри сприяють модернізації та вдосконаленню військової техніки.

Збройні сили України та їх центри управління. Збройні сили України мають кілька центрів управління, відповідальних за прийняття стратегічних рішень, і керівництво військовими операціями. Вони відіграють важливу роль у координації цих операцій.

Військові аеродроми та авіабази. Україна має низку військових аеродромів та авіабаз, які використовуються для паркування військових літаків та забезпечення безпеки повітряного простору [2].

Військові бази – це великі військові об’єкти, що використовуються для розміщення військовослужбовців, техніки та обладнання. Вони класифікуються за типами: армійські, військово-повітряні та військово-морські бази. Військові бази відіграють важливу роль у збереженні та підтримці оперативної готовності збройних сил.

Військові бази і гарнізони виконують ряд функцій, включаючи розміщення і підготовку військовослужбовців, зберігання бронетехніки і озброєння, логістику і підтримку військових операцій. Військові бази та гарнізони також мають соціальне значення для місцевого населення, створюючи робочі місця та сприяючи розвитку регіонів, в яких вони розташовані.

Україна активно займається модернізацією військових баз і гарнізонів, підвищенням їхньої оперативної готовності та забезпеченням особовим складом і технікою. Військові бази відіграють важливу роль у підтримці національної безпеки та обороноздатності України [4]. [Як і багато інших держав, Україна має власну систему зберігання та експлуатації авіаційних боєприпасів. У нас існують різні авіабази та аеродроми для зберігання, обслуговування та експлуатації військових літаків. Після анексії Кримського півострова та подій на сході України, зокрема проведення АТО та ООС у Донецькій та Луганській областях, а також повномасштабного вторгнення російських військ в Україну питання зберігання та охорони авіаційної техніки стало ще більш актуальним. З огляду на потенційні загрози та ризики, докладаються зусилля для посилення безпеки.

Командування видало додаткові накази щодо підвищення дієвості українських військових арсеналів, баз, ракет, артилерійських та інженерних боєприпасів, авіаційних боєприпасів, вибухових речовин, центрів забезпечення паливом, баз та складів пально-мастильних матеріалів:

- призначення оперативних груп для боротьби з лісовими (степовими) пожежами;
- виділення особового складу, тракторної техніки та іншої необхідної техніки для боротьби з лісовими пожежами та недопущення їх проникнення на територію військових частин;
- передбачає організацію пожежонебезпечних робіт у технічній зоні, а також у зоні вибухо- та пожежонебезпеки;
- встановлює порядок патрулювання території частини в період пожежної небезпеки;
- визначає порядок перевірки пожежної безпеки транспортних засобів, тракторної техніки, локомотивів, мототранспортних засобів та іншої техніки на в’їздах на технічну територію [5].

Укриття об’єктів зберігання авіаційних боєприпасів є важливим елементом стратегії безпеки та ефективного використання повітряних ресурсів. Ця потреба зумовлена низкою факторів, в тому числі високою мобільністю і вразливістю повітряних суден, майна та інфраструктури.

Наступні аспекти підкреслюють важливість маскування. Маскування має вагомим значення для приховування місця розташування та стану авіації, запобігання розвідці противника та збереження стратегічної переваги. Камуфляж не дозволяє противнику визначити фактичне місцезнаходження та кількість авіаційних ресурсів. Камуфляж також підвищує живучість літаків і груп літаків, ускладнюючи їх виявлення та атаку противником. Крім того, камуфляж може обмежити використання життєво важливих ресурсів. Таким чином, він може захистити аеродроми, склади зброї, склади пального та інші об'єкти повітряної інфраструктури. Ефективний камуфляж також знижує витрати на заходи безпеки та захисту, допомагаючи заощаджувати ресурси. До того ж камуфляж забезпечує несподіванку і є важливим фактором підвищення ефективності військових операцій. Тому маскування відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки, живучості та ефективності використання авіаційних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Наказ МОУ «Про затвердження Інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України» від 23.03.2017 № 164. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text> (дата звернення 07.03.2024).
2. Пожежна тактика: Підручник / Ключ П. П., Палюх В. Г., Пустовой А. С., Сенчихін Ю. М., Сировой В. В.: Основа, 1998. 592 с.
3. Пожежна тактика: Підручник / Р. В. Пархоменко, Д. О. Чалий, Д. П. Войтовий, Львів: ЛДУ БЖД, 2017. 368 с.
4. Наказ МОУ від 02.04.2019 року №143 «Про затвердження Правил забезпечення пожежної безпеки в системі Міністерства оборони України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0764-19#Text> (дата звернення 07.03.2024).
5. Наказ МОУ від 29.09.2014 року №685 «Про затвердження Положення про пожежну безпеку в системі Міністерства оборони України». Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства оборони № 224 від 24.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1537-14#Text> (дата звернення 07.03.2024).

Тяжкун В.

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Бойко О.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК ОСНОВА КОМПЛЕКСУ ЗАХОДІВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ

Особиста професійна безпека співробітника Національної поліції – це система правових, спеціальних, захисних, тактичних, педагогічних і психологічних заходів, що дозволяють забезпечити збереження життя, фізичного і психічного здоров'я співробітників НП за умови підтримки високого рівня професійних дій [1, с. 156].

У сучасному світі, де ризики та загрози постійно зростають, професійна спостережливість стає не лише головним навиком, але й інструментом для виживання для багатьох співробітників поліції. Спостережливість дозволяє поліцейським швидко помічати підозрілі ознаки, потенційні загрози та зміни в оточенні, що може допомогти запобігти злочинам або нещасним випадкам. Спостережливість допомагає поліцейським збирати важливу інформацію про місце злочину, свідків та підозрюваних, що сприяє ефективному розслідуванню справ; спостережливість дозволяє поліцейським краще розуміти ситуацію та приймати обґрунтовані рішення щодо своїх дій.

Забезпечення особистої безпеки – це багатогранне завдання, яке потребує не лише володіння спецтактикою та знанням типових дій при виявленні правопорушення. Важливу роль у цьому відіграють також знання про те, як людський організм реагує на стресові ситуації та про індивідуальні особливості реакції на небезпеку.

Набір навичок та умінь, необхідних для забезпечення особистої безпеки, значно варіюється залежно від специфіки професійної діяльності. Однак існують й загальні навички, які є життєво важливими для всіх поліцейських, наприклад емоційно-психологічна саморегуляція в умовах стресу, знання специфічних загроз, вміння діяти в команді [2, с. 202].

У процесі виконання службових обов'язків співробітники Національної поліції України мають знати свої права та обов'язки, а також володіти вагомим знанням законодавства. Ці знання є фундаментом для ефективного виконання будь-якого завдання, захисту законних прав та інтересів громадян, а також забезпечення власної безпеки.

Забезпечення особистої безпеки поліцейських – це пріоритет, який потребує постійної уваги з боку керівництва органів Національної поліції України. У цьому контексті особливо важливо приділяти значну увагу двом аспектам – регулярним інструктажам щодо заходів особистої безпеки та наданням співробітникам якісного та відповідного екіпірування, що є ключовим фактором забезпечення їх безпеки та ефективної роботи [3, с. 114].

Впевнене володіння табельною зброєю – це не просто навичка, а необхідність для поліцейського. Його зброя є не лише інструментом для нейтралізації загроз, але й джерелом його власної безпеки та впевненості.

У процесі затримання правопорушників співробітникам Національної поліції доводиться нерідко вдаватися до застосування фізичної сили та бойових прийомів боротьби. Це обумовлює високі вимоги до їхньої фізичної підготовки, яка має бути не просто доброю, а винятковою.

Належний рівень фізичної підготовки не лише забезпечує поліцейському здоров'я та витривалість, але й додає йому впевненості у своїх силах. Це відіграє вирішальну роль в екстремальних ситуаціях, коли від рішучих дій поліцейського може залежати його життя та життя інших людей [3, с. 115].

Безпека співробітника Національної поліції повинна ґрунтуватися на достатньому рівні професійної підготовленості, який передбачає володіння безпечними методами праці, сформованої особистісної установці на виживання, психологічними якостями, що дозволяють адекватно оцінювати обстановку, приймати швидкі і правильні рішення і не втрачати самоконтролю в небезпечних ситуаціях [4, с. 50].

Безперечно, ґрунтовна підготовка відіграє вирішальну роль в житті поліцейського. Вона надає йому необхідні знання, навички та впевненість для ефективного виконання своїх обов'язків. Однак важливо усвідомлювати, що будь-яка підготовка не може замінити особистої відповідальності поліцейського за свою безпеку. Навіть найкраще володіння фізичною силою та тактичними прийомами не гарантує успішного вирішення професійних завдань, якщо поліцейський не має необхідних психологічних установок, знань та вмінь забезпечувати свою безпеку в конкретних умовах [4, с. 52].

Отже, можемо дійти висновку, що забезпечення особистої безпеки поліцейських під час виконання ними службових обов'язків – це не просто важливе питання, а життєва необхідність. На жаль, сьогодні воно залишається однією з найактуальніших проблем в системі органів Національної поліції України. Безпека поліцейських – це гарант безпеки суспільства. Коли поліцейські захищені від загроз, вони можуть більш ефективно виконувати свою роботу щодо захисту громадян.

Список використаних джерел:

1. Токар М. В. Особиста безпека поліцейського під час виконання службових обов'язків. М. В. Токар. Організаційно-правове забезпечення підрозділів превентивної

діяльності Національної поліції : матеріали Регіонал. кругл. столу (м. Дніпро, 4 червня 2021 р.). Дніпро : ДДУС, 2021. С. 155-157.

2. Поливанюк В. Д., Джафаров Ш. З. Забезпечення особистої безпеки поліцейського під час застосування превентивних заходів. В. Д. Поливанюк, Ш. З. Джафаров Актуальні проблеми забезпечення публічного порядку та безпеки в сучасних умовах: вітчизняний та міжнародний досвід: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 25 жовтня 2019 р.). Дніпро : ДДУВС, 2019. С. 201-203.

3. Волков Ю. Підвищення ефективності забезпечення особистої безпеки працівників поліції в ситуаціях із застосуванням вогнепальної зброї / Ю. Волков, П. Смаль // Правові аспекти застосування прийомів рукопашного бою при силовому затриманні та проблемні питання надання домедичної допомоги : матеріали Всеукр. кругл. столу (м. Дніпро, 5 лютого 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 113-115.

4. Особиста безпека працівників поліції під час виконання службових обов'язків : метод. рек. / кол. авт. ; ред.. В. Д. Поливанюк. – Дніпро : ДДУВС, – 2021. – 68 с.

Форостянова М.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Бойко О.

старший викладач кафедри ТСП Дніпровського державного університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Комунікація – це не лише передача інформації, але й процес взаємодії, що має значний вплив на суспільство та його складові частини. Вона може приймати різні форми – від простого обміну повідомленнями між індивідами до масових комунікативних стратегій, спрямованих на вплив на масову аудиторію. Поняття стратегічних комунікацій вперше висвітлила стаття відомих авторів, які підкреслили їх цілеспрямований характер у досягненні місії організації. Науковці наголосили на необхідності залучення людей до свідомої практики комунікації в інтересах розвитку організацій та соціальних рухів. Зокрема, вони визначили, що стратегічна комунікація не обов'язково має бути маніпулятивною, а може базуватися на взаємодії та кооперації [3].

Згадане поняття також знайшло відображення у доповідях уряду США, де воно розглядалося як засіб синхронізації слів та вчинків для сприйняття їх цільовими аудиторіями. Це підкреслило важливість взаємодії та інформаційного обміну у політичних, соціальних та військових контекстах. У теорії комунікативної дії Ю. Хабермаса відзначається, що комунікація

виступає не лише як засіб передачі інформації, але й як засіб координації діяльності та сприяє порозумінню та самореалізації особистості в суспільстві.

Поняття комунікації охоплює різноманітні аспекти – від матеріальних засобів зв'язку до соціокультурних взаємовідносин. У контексті управління воно стає ключовим інструментом для взаємодії між учасниками процесу управління та формування спільних дій та відносин [1].

Однією з найбільш значущих проблем у перекладі є забезпечення культурної еквівалентності та збереження ідентичності тексту. В умовах різниці культурних контекстів перекладачам потрібно дбати про те, як вони передають значення, контекст та нюанси мови в перекладі. Недоліки у цьому можуть призвести до втрати смислу або навіть непорозумінь між аудиторіями різних культур. Технологічні виклики також стають суттєвими у сучасному перекладі. Машинні перекладачі стають все більш потужними, але часто не здатні адекватно передавати контекст, іронію, гумор та інші лінгвістичні аспекти, що можуть бути важливими для розуміння тексту [4].

Кожна мова має свої унікальні виразні засоби, стилі та мовні нюанси. Перекладачам доводиться вміло використовувати ці засоби для збереження стилю та виразності оригінального тексту, що може бути складним завданням. У спеціалізованих текстах, таких як наукові чи технічні документи, важлива є точна та уніфікована термінологія. Проте терміни можуть мати різні тлумачення в різних мовах, що ускладнює завдання перекладачів.

Актуальні проблеми у сфері перекладу є значним викликом для професіоналів цієї галузі. Перш за все це питання культурної еквівалентності та збереження ідентичності тексту під час перекладу. У світі, де культурні контексти можуть значно відрізнятися, перекладачі повинні бути уважними до того, як вони передають значення, контекст та нюанси мови в перекладі. Технологічний прогрес також вносить свої корективи, оскільки з поширенням машинного перекладу виникають нові виклики. Крім того, кожна мова має свої унікальні виразні засоби, стилі та мовні нюанси, і перекладачам доводиться вміло використовувати ці засоби для збереження стилю та виразності оригінального тексту. Це може бути особливо складним завданням. У спеціалізованих текстах, таких як наукові чи технічні документи, важлива є точна та уніфікована термінологія, а етичні питання виникають особливо при перекладі текстів з політичним, релігійним або культурно чутливим змістом. Перекладачі повинні бути обережними, щоб не порушити культурні чи моральні норми, а також забезпечити точність та об'єктивність перекладу [5].

Отже, у зв'язку зі зростанням глобалізації та розвитком інформаційних технологій актуальні проблеми перекладу та стратегічних комунікацій стають все більш значущими. Вимоги до перекладачів стають складнішими, оскільки вони повинні забезпечувати не лише точність, але й збереження культурної еквівалентності та ідентичності тексту. Технології можуть сприяти у вирішенні деяких завдань, проте вони не завжди здатні адекватно

передавати контекст та інші лінгвістичні аспекти. Крім того, стратегічні комунікації потребують уваги до деталей, етичного підходу та вміння пристосовуватися до різних культурних контекстів. У світі, де спілкування відіграє ключову роль, вирішення цих проблем стає важливим завданням для забезпечення ефективного обміну інформацією та зміцнення міжкультурного розуміння. Таким чином, поєднання компетентності перекладачів із розумінням стратегічних принципів комунікацій може сприяти вирішенню цих складних викликів у сучасному світі.

Список використаних джерел:

1. Громовенко В. В., Одінцева О. О., Сологуб Л. В. Сучасні стратегії перекладу англomовного юридичного дискурсу. Академічні студії. Серія «гуманітарні науки» № 1 2022 р. 140-146 с.
2. Дзера Т., В. Кушнерик. Актуальні проблеми перекладу англomовних політичних промов. Редакційна колегія: 2021р. 21 с.
3. Іваницька Н. Б. Сучасні моделі перекладу в аспекті контрастивної дискурсології. Теоретична і дидактична філологія № 25 2017 р. 137-144 с.
4. Іваницька Н. Б. Сучасні стратегії перекладу наукового тексту. Наукові записки Кіровоградського державного університету імені Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки 2016 р. 54-58 с.
5. Яременко С. Стратегічні комунікації в управлінні. Актуальні питання у сучасній науці № 11 (17) 2023 р. 81-83 с.

Хаджийський М.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ
В УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЛЯ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ**

У сучасних умовах глобалізації та постійних викликів у сфері безпеки ефективна система підготовки кадрів для сил безпеки і оборони стає надзвичайно важливою для забезпечення національної безпеки та відстоювання національних інтересів. Україна, як суверенна держава зі складною геополітичною ситуацією, має величезний інтерес у вдосконаленні своєї системи підготовки фахівців у галузі безпеки та оборони. Одним із

основних шляхів досягнення цієї мети є використання міжнародного досвіду та найкращих практик у цій сфері.

Створення ефективної системи навчання, переосвіти та підвищення кваліфікації кадрів для сил безпеки та оборони є однією з основних пріоритетних сфер для провідних країн світу в галузі національної безпеки. Вивчення та аналіз передового міжнародного досвіду у цій царині свідчить про необхідність впровадження комплексу заходів, спрямованих на удосконалення системи підготовки кадрів для сил безпеки та оборони в Україні. Враховуючи геополітичну обстановку у світі, очевидною є потреба у радикальних змінах та нових підходах до прогнозування потреби у професійній підготовці кваліфікованих офіцерських кадрів та фахівців з вищою освітою для структур сектору безпеки та оборони [1, с. 10-12].

Одним із чинників, що сприяє функціонуванню системи стратегічного управління кадровими процесами в секторі безпеки зарубіжних країн є наявність низки керівних та координуючих органів, покликаних сприяти питанням підготовки кадрів.

Сьогодні система підготовки кадрів для сил безпеки і оборони в Україні має свої сильні сторони. Однак є й істотні недоліки. Серед переваг можна зазначити наявність висококваліфікованих фахівців та військових інструкторів, які здатні передати необхідні навички та знання майбутнім військовослужбовцям. Проте існує потреба в удосконаленні підходів до навчання та впровадженні новітніх методик, які враховують сучасні тенденції у військовій справі та безпеці.

Міжнародний досвід може стати важливим джерелом знань та практик для України в удосконаленні системи підготовки кадрів для сил безпеки і оборони. Зокрема, країни-члени НАТО та інші партнери можуть поділитися своїм досвідом у використанні сучасних технологій, тактик та стратегій у військовій справі. Крім того, важливо вивчити та адаптувати кращі практики управління персоналом, психологічного супроводу військовослужбовців та забезпечення їхньої безпеки та здоров'я [2].

Одним з перших кроків у впровадженні міжнародного досвіду може стати активна участь у міжнародних навчальних програмах, тренінгах та семінарах, організованих спільно з партнерами з інших країн. Також важливо проводити обмін досвідом та експертами між країнами для вивчення найкращих практик та впровадження їх в українську систему.

У сучасних зарубіжних країнах увага акцентується на практичному навчанні кадрів для забезпечення безпеки та оборони. Метою є наближення навчального процесу до реальних сценаріїв службової діяльності. Ми вважаємо, що ця практична спрямованість є ключовою і для України. Створення навчальних полігонів, таких як військові, морські чи слідчо-криміналістичні, дозволить ефективніше проводити практичні заняття, ділові ігри та випробування озброєння. Це допоможе у покращенні підготовки кадрів та забезпеченні їхньої готовності до виконання завдань у реальних

умовах. Крім того, використання відеозапису на таких заняттях дозволить аналізувати помилки та недоліки для подальшого вдосконалення.

Особливості системи підготовки кадрів у розвинених країнах, такі як спеціалізація, інтенсивність та короткостроковість навчального процесу, також можуть бути корисними для України. Наша система підготовки кадрів хоч і має деякі особливості, проте також характеризується тенденцією до скорочення навчальних строків, що є позитивним кроком щодо підвищення ефективності навчання.

У зарубіжних країнах значна увага приділяється вивченню іноземних мов та інших предметів, важливих для національної безпеки. Це відображається у перегляді навчальних програм, збільшенні часу на мовну підготовку та удосконаленні системи викладання іноземних мов. Також варто розглянути можливість створення спеціального органу, який відповідатиме за координацію та контроль за підготовкою кадрів для сил безпеки та оборони України [4].

У зарубіжних країнах зосереджується увага на якісному відборі кадрів для сил безпеки, що суттєво зменшує ризик потрапляння до спецпідрозділів випадкових осіб. Проте система медичного та психологічного професійного відбору кадрів для сектору безпеки вважається недосконалою. Існують випадки формального ставлення до медичного та психологічного обстеження кандидатів на службу, а також висновки, які можуть бути необґрунтованими або недостовірними. Це пояснюється обмеженим часом, під час якого проводяться обстеження, великим потоком кандидатів та напруженими умовами, в яких ці процедури проводяться. Водночас медичне обстеження не може спрогнозувати майбутні зміни у стані здоров'я чи поведінці працівника.

Зарубіжний досвід підвищення кваліфікації працівників спецслужб, зокрема принцип «короткого, але частого» навчання, може бути важливим для України.

У майбутньому система підготовки кадрів для сил безпеки та оборони України передбачає перегляд та удосконалення на основі зарубіжного досвіду. Запровадження передових практик, таких як практичне навчання, ефективний відбір кадрів та система короткочасного, але частого підвищення кваліфікації, сприятиме підвищенню професіоналізму та ефективності сил безпеки та оборони [5].

Медичний та психологічний відбір кандидатів, а також вивчення іноземних мов та міжнародних відносин, відіграють важливу роль у формуванні кадрового потенціалу країни. Інтеграція цих аспектів у систему підготовки дозволить Україні краще підготуватися до сучасних викликів у сфері національної безпеки.

Заслуговує на увагу ідея короткочасного, але частого підвищення кваліфікації співробітників спецслужб, що може сприяти підтримці їхньої актуальності та ефективності у виконанні поставлених завдань.

Загалом запозичення та впровадження передового міжнародного досвіду у сфері підготовки кадрів для сил безпеки та оборони створить

перспективну основу для підвищення ефективності національної безпеки та військової оборони України.

Таким чином, впровадження міжнародного досвіду в удосконалення системи підготовки кадрів для сил безпеки і оборони України є провідним елементом забезпечення національної безпеки та відстоювання національних інтересів в умовах сучасних геополітичних викликів. Шляхом співпраці з міжнародними партнерами та використанням найкращих практик світового рівня Україна зможе підвищити ефективність своєї системи підготовки кадрів та забезпечити безпеку та стабільність у регіоні.

Список використаних джерел:

1. Гаєвська Л. А. Досвід Європейського Союзу щодо формування й реалізації освітньої політики як головного важеля соціально-економічного розвитку країн. *Вісник післядипломної освіти*. (Серія : Управління та адміністрування). 2017. Вип. 4–5. С. 9–22.
2. Концепція кадрової політики у Збройних Силах України на період до 2017 року. Наказ Міністерства оборони України від 04.12.2013р., № 843. URL : <http://www.mil.gov.ua/diyalnist/kadrova-politika/konceptczyakadrovoi-politiki-v-zbrojnih-silah-ukraini>.
3. Переваги та виклики впровадження стандартів НАТО в систему військової освіти України – Україна до НАТО. *Україна до НАТО – журнал*. URL : <https://ukrainetonato.com.ua/osvita-ta-boyova-pidhotovka-za-standartamy-nato/perevahy-ta-vyklykuvprovadzhennia-standartiv-nato-v-systemu-viyskovo-osvity-ukrainy/> (дата звернення: 19.04.2024).
4. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти // Ухвалено на Міністерській конференції у Єревані 14-15 травня 2015 року. URL : http://www.enqa.eu/indirme/esg/ESG%20in%20Ukrainian_by%20the%20British%20Council.pdf.

Циб І.

аспірант кафедри кримінального права та кримінології
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ВІДМЕЖУВАННЯ НАРУГИ НАД МОГИЛОЮ, ІНШИМ МІСЦЕМ ПОХОВАННЯ АБО НАД ТІЛОМ ПОМЕРЛОГО ВІД СУМІЖНИХ СКЛАДІВ ЗЛОЧИНІВ

Сьогодні питання відмежування злочинів, ознакою складу яких виступає «наруга» від суміжних злочинів, є досить актуальним не лише на рівні вивчення науки, але й у практичній діяльності.

Вказану проблематику у своїх наукових працях розглянули такі науковці: В. І. Акуленко, О. М. Бандурка, Ю. В. Баулін, І. В. Бондар, Н. О. Гуторова, Є. П. Гайворонський, В. А. Ломака, О. М. Джужа,

Л. В. Дорош, О. О. Житний, І. М. Копотун, В. Н. Налуцишн, О. М. Омельчук, В. В. Карман, М. І. Хавронюк, С. С. Яценко, В. В. Бірюкова, І. Є. Биховський, В. П. Колмакова, М. І. Порубова, О. Р. Ратінова, М. В. Салтевський, О. С. Сотула та І. В. Ковтонюк.

Однак незважаючи на значну кількість наукових праць, проблематикою яких виступає розмежування злочинів, ознакою складу яких виступає «наруга» від суміжних, на сьогодні не знайшла конкретного та остаточного вирішення.

Кримінальне законодавство України налічує низку злочинів, які можуть бути частково суміжними зі злочином, передбаченим ст. 297 КК України.

Враховуючи факт того, що суміжні склади злочинів мають чималу кількість спільних ознак, однак здебільшого лише одна ознака виступає відмежувальною.

До суміжних зі злочином, передбаченим ст. 297 КК України, слід віднести:

- ст. 178 КК України «Пошкодження релігійних споруд чи культових будинків»;
- ст. 179 КК України «Незаконне утримування, осквернення або знищення релігійних святинь»;
- ст. 252 КК України «Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду»;
- ст. 298 КК України «Незаконне проведення пошукових робіт на об'єктах археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини»;
- ст. 338 КК України «Наруга над державними символами» [1].

У практичній діяльності органів досудового розслідування часто постає питання, за якими ознаками слід відмежовувати ті чи інші суміжні склади злочинів та яку правову кваліфікацію визначити.

Так, пропоную детально розглянути відмежування ст. 297 КК України «Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого» від ст. 298 КК України «Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини».

Склади злочинів вищевказаних статей Кримінального кодексу України мають спільні характеристики, а саме:

- родовий об'єкт (суспільні відносини у сфері громадського порядку та моральності);
- спільний видовий об'єкт (суспільні відносини у сфері моральності).

Вони відрізняються між собою безпосереднім об'єктом злочину та предметом злочину.

Так, безпосереднім об'єктом ст. 297 КК України є суспільні відносини, що забезпечують загальноприйняті моральні принципи прояву поваги до пам'яті та праху покійних.

Безпосереднім об'єктом ст. 298 КК України виступають суспільні відносини, що забезпечують установлений порядок поведінки з об'єктами культурної, археологічної спадщини.

Предметом злочину, передбаченого ст. 297 КК України, виступають – могила, склеп, надмогильні споруди, огорожа, урна з прахом померлого, інше місце поховання, а також предмети, що знаходяться на могилі або в ній: тіло, останки, прах померлого, одяг на ньому, нагороди, коштовності, вінки тощо [2].

Предметом злочину, передбаченого ст. 298 КК України, виступають об'єкти археологічної, культурної спадщини та об'єкти місцевого значення. Також може бути місце поховання та предмети, що в ньому знаходяться. Наприклад, могили багатьох історичних постатей, письменників, художників є пам'ятками історії і культури та занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України і охороняються державою.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 297 КК, виражена в нарузі над могилою, іншим місцем поховання, над тілом, останками, прахом померлого або над урною з прахом померлого, а також у незаконному заволодінні тілом, останками, прахом померлого, урною з прахом померлого або предметами, що знаходяться на (в) могилі, в іншому місці поховання, на тілі, останках чи прахові померлого. Наруга може вчинятися шляхом осквернення могили, утворення зневажливих написів, малюнків, символів або інших зображень на пам'ятниках чи надмогильних спорудах або урні з прахом померлого. Також наруга може здійснюватися шляхом розкопування могили, пошкодження ніші в стіні, урни з прахом, осквернення труни, пошкодження пам'ятника, надгробної плити, пам'ятних написів, зображень, огорожі тощо [3, с. 368].

Зважаючи на вищевикладене, наруга може виражатися у знищенні та у частковому руйнуванні конкретного об'єкта посягання, однак це не обов'язкова ознака. Тому в залежності від конкретної ситуації вказані діяння кваліфікуються по-різному.

Таким чином, об'єктивні сторони злочинів, передбачених ст. 297 КК України та ст. 298 КК України, частково збігаються. Також можна вести мову й про те, що у разі, якщо місце поховання, на яке здійснено посягання, одночасно є об'єктом культурної або археологічної спадщини, то дії винної особи необхідно кваліфікувати за сукупністю злочинів, а саме за ст. 297 та ст. 298 КК України.

У своїх наукових працях І. В. Ковтонюк виносить на розгляд питання щодо об'єднання статей 297 та 298 КК України в одну статтю – «Вандалізм» у такому викладі «...умисне нищення, руйнування чи псування пам'яток історії або культури, наруга над могилою, іншим місцем поховання, над труном або урною з прахом покійного, а також викрадення предметів, що

знаходяться в місці поховання або на трупі, умисне знищення, пошкодження або приховування документів Національного архівного фонду» [4, с. 606]. Однак вказана думка не знаходить свого обґрунтованого підтвердження.

Як зазначив О. С. Сотула, мотиви будь-якого вандалізму завжди можна тлумачити як хуліганські [5, с. 148], а виходячи із судової практики вищезазначені злочини здебільшого вчиняються з корисливих мотивів.

Підбиваючи підсумки, можна вважати, що злочини, передбачені ст. 297 КК України та ст. 298 КК України, мають як суміжні, так і відмінні характеристики. З точки зору науковців, в частині об'єднання у єдину статтю Кримінального кодексу України суміжні за своїми складами злочини, не знайшли свого об'єктивного обґрунтування. З урахуванням судової практики більш доцільно кваліфікувати суміжні злочини у практичній діяльності за сукупністю.

Список використаних джерел:

1. Безелюк В., Коваленко Є. Відмежування незаконного проведення пошукових робіт на об'єктах археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини від суміжних складів злочинів. <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/5/39.pdf>.

2. Про поховання та похоронну справу : Закон України від 10 липня 2003 р. № 1102-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 7. ст. 47.

3. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 5-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2015. 680 с.

4. Ковтонюк І. В. Щодо поняття «вандалізму». Засади кримінального судочинства та їх реалізація в законотворчій і правозастосовній діяльності: матеріали доп. та повідомл. наук.-практ. конф. (м. Київ, 3 квітня 2009 року). Київ: Атіка, 2009. С. 605–606.

5. Сотула О. С. Кримінальна відповідальність за наругу над могилою та нищення, руйнування чи псування пам'яток – об'єктів культурної спадщини: проблемні аспекти. *Право України*. 2008. № 7. С. 147–149.

Чирва В.

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Журавель О.

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки Дніпровського державного університету внутрішніх справ, доктор філософії з права

**ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО:
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВІДБОРУ КАНДИДАТІВ
НА ПОСАДУ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО**

Професія поліцейського є однією з найпрестижніших професій у світі, але при цьому надзвичайно небезпечна для життя та здоров'я самих поліцейських. Наразі система відбору до кандидатів на посади в Нацполіції України висуває підвищені вимоги, такі як вища юридична освіта, моральні якості, відсутність судимості тощо, але основним критерієм відбору є рівень кандидата, фізична підготовка. Адже ця професія вимагає від поліцейських бути готовими до будь-яких надзвичайних ситуацій та подій, таких як раптовий напад, затримання когось тощо, щоб захистити інших від нападів, адже одне з найважливіших завдань країни – боротьба зі злочинністю, забезпечувати права і свободи людини та їх дотримання, що в окремих випадках неможливо досягти без застосування фізичного впливу (сили).

У головному нормативно-правовому акті, який регулює діяльність Нацполіції в Україні, Законі України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 року взагалі не вказано про фізичну підготовку як критерій відбору на посаду поліцейського. Ч. 1 ст. 49 Закону України «Про Національну поліцію» встановлено лише такі вимоги до кандидатів: 1) перебувати в громадянстві України; 2) досягнення повноліття (18 років); 3) кандидати повинні мати повну середню освіту. На мою думку, оскільки завдання, які виконують поліцейські, є доволі специфічними та в більшості випадків складними, тому що найчастіше поліцейські застосовують фізичну силу до осіб, які порушують громадський порядок та безпеку, необхідно внести поправку до цього Закону, зокрема доповнити ще одну вимогу до кандидатів: «здатність за рівнем фізичної підготовки виконувати покладені на поліцію зазначеним Законом України завдання та обов'язки» [1].

Існує ще один нормативно-правовий акт, який є провідним у сфері перевірки рівня фізичної підготовки поліцейських. Таким є наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження Положення з

організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України» від 9 лютого 2016 р. № 90. Цей наказ визначає основні фізичні нормативи для кандидатів на посади в територіальні підрозділи Національної поліції. Такими є:

- 1) згинання та розгинання рук в упорі лежачи (для жінок);
- 2) комплексна силова вправа (для чоловіків);
- 3) біг на 100 метрів (для жінок та чоловіків);
- 4) біг на 1000 метрів (для жінок та чоловіків).

Цей наказ також передбачає нормативи й для осіб, які виявили бажання проходити службу в підрозділах поліції особливого призначення:

- 1) підтягування на перекладині;
- 2) комплексна силова вправа;
- 3) біг на 100 метрів;
- 4) біг на 3000 метрів [2].

Як бачимо, вимоги до рівня фізичної підготовки для кандидатів на службу в підрозділи спеціального призначення відрізняються від нормативів, яким повинні відповідати кандидати на службу в територіальні органи Національної поліції України. Причиною цього є деякі відмінності у функціях територіальних підрозділів поліції та підрозділів поліції особливого призначення, однією з найважливіших з яких є: «...брати участь у боротьбі з тероризмом... та в антитерористичних операціях». Для успішного виконання завдань такого характеру кандидати на службу в спецназ повинні не тільки володіти навичками тактичної та спеціальної підготовки, що є не менш важливими вимогами, але також повинні володіти фізичною силою, витривалістю та швидкістю пересування для виконання бойових завдань. Завдання, які будуть перевірятися у міру виконання кандидатом заданих нормативів фізичної підготовки [4]. Проаналізувавши ці нормативи, можемо зробити висновок, що вони передбачають перевірку в кандидатів: силових здібностей під час виконання комплексної силової вправи та згинання, розгинання рук в упорі лежачи; швидкості у бігу; та витривалості, яка перевіряється під час складання нормативу з бігу на 1000 та 3000 метрів. Отже, можемо зробити висновок, що види нормативів є доволі обґрунтованими та передбачають перевірку здібностей, необхідних для повноцінного та ефективного виконання роботи поліцейського.

Головною проблемою поліцейської професії є те, що рядові поліцейські все частіше страждають від синдрому вигорання через перевантаженість роботою, перевтому та з інших причин. Через це у діючих поліцейських просто не вистачає фізичних сил і часу для вдосконалення силових навичок та рівня фізичної підготовки. Тому вважаю за потрібне надати певні стимули поліцейським, які приділяють увагу фізичному здоров'ю, бажано в національних нормах. Також можна проводити більше спортивних змагань різного характеру, надавати винагороду у вигляді

додаткового відпочинку, збільшеної тривалості щорічної обов'язкової відпустки тощо [5, 3].

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України». *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
2. Про затвердження Положення з організації перевірки рівня фізичної підготовленості кандидатів до вступу на службу в Національну поліцію України : наказ МВС України від 09.02.2016 № 90. База даних «Законодавство України». *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0306-16>.
3. С. М. Бортник. «Рівень фізичної підготовки як ключова вимога до кандидата на службу в Національній поліції». Про затвердження Положення про підрозділи поліції особливого призначення: наказ МВС України від 04.12.2017 №987. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1565-17#Text>.

Чепік А.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ПРИ ЗАТОСУВАННІ ЗБРОЇ

Психологічна підготовка працівників поліції при застосуванні зброї є важливою складовою професійної діяльності правоохоронців. Зброя є необхідним інструментом для забезпечення безпеки суспільства, але її використання може мати серйозні наслідки для психічного стану працівників поліції.

Застосування зброї поліцією часто відбувається в умовах значного стресу та небезпеки. У таких обставинах психологічні фактори можуть впливати на процес прийняття рішень та ефективність дій. Стрес, страх, адаптація до стресових ситуацій та емоційна реакція відіграють ключову роль у здатності правоохоронців адекватно реагувати та контролювати ситуацію.

Психологічна підготовка працівників поліції при застосуванні зброї включає в себе ряд аспектів. Першочергово, це підготовка до використання зброї в екстремальних ситуаціях, коли життя людини у небезпеці.

Поліцейські повинні бути готові до швидких і правильних рішень, що може врятувати життя.

Ефективна підготовка висококваліфікованих спеціалістів для системи МВС України є досить складним і важливим навчальним процесом, у якому беруть участь викладачі вогневої підготовки. При цьому необхідно враховувати не тільки накопичені теоретичні знання та практичні навички, а й морально-психологічну стійкість поліцейського під час стрільби з бойової зброї [1, с. 102–114].

Тому, на наш погляд, необхідно розробити певні методи практичних занять з вогневої підготовки, які допоможуть поліцейським всебічно сприяти розвитку творчої особистості, прикладного мислення, вміння інтегрувати знання в різних сферах професійної підготовки, які в основному спрямовані на оволодіння правильними діями зі зброєю та прийомами стрільби.

Такий вид підготовки допоможе привести в бойову готовність весь психофізичний апарат стрільця, привести його в оптимальний стан функцій нервової структури. У сукупності ці методи та засоби утворюють систему діяльності вчителя, спрямовану на досягнення найвищого рівня підготовленості, що визначає його здатність підтримувати достатньо високий рівень функціональної діяльності та успішно виконувати поставлені завдання відповідно до умов професійної діяльності, безпосередньо пов'язаної з використанням або застосуванням бойової зброї [4, с. 186-190].

У процесі вогневої підготовки працівників поліції зазвичай акцентують увагу лише на оперативних характеристиках, таких як вправи з безпосереднього виконання пострілів. Однак такі тактичні аспекти, як фізіологічні та психологічні складові протистояння злочинцю, наявність різноманітних мотивацій, зміни в розвитку подій та екзистенціальні аспекти, не враховуються або недостатньо враховуються в процесі традиційної підготовки.

Під час занять з вогневої підготовки, зокрема навчально-тренувальних стрільб, викладач повинен зберігати спокійну атмосферу, намагатися бути стриманим у помилках, щоб у поліцейських заняття з вогневої підготовки асоціювалися винятково з позитивними емоціями. Слід пам'ятати, що під час навчально-тренувальних занять часто доводиться спостерігати, як впевнено стрільці володіють навчальною зброєю. Зовсім інша ситуація на вогневому рубежі.

Стрільба з бойового пістолета асоціюється з почуттям тривоги і страху. Ці відчуття гальмують всю його функціональну діяльність і викликають стан надмірної напруги психіки і всіх систем організму стрільця. Заняття з вогневої підготовки повинні бути обладнані протишумними навушниками та захисними окулярами.

Центральною метою психологічної підготовки працівників поліції є забезпечення їхньої професійної ефективності за допомогою використання психологічних методів, технік і технологій. Основна концепція підготовки

має базуватися на практичному навчанні, спрямованому на формування не лише теоретичних знань з психології, але й навичок їх застосування та розвитку професійних і особистісних якостей [3, с. 110-112].

Очікуваний результат у стрільбі досягається внутрішнім спокоєм при знаходженні в пасивно-розслабленому положенні і прагненням закріпити вже наявні навички стрільби за допомогою важливих компонентів психологічної підготовки, ідеомоторної та аутогенної підготовки.

Ефективна психологічна підготовка є критично важливою для забезпечення безпеки як для правоохоронців, так і для громади. Вона включає в себе тренування для розвитку психологічної стійкості, методи розслаблення та контролю над стресом, навички прийняття рішень у критичних ситуаціях, а також тренування комунікаційних навичок та співробітництва в групі [2, с. 82–85].

Психологічна підготовка працівників поліції при застосуванні зброї є ключовим елементом успішної та безпечної виконавчої діяльності. Необхідність уваги до психологічного аспекту використання зброї стає все більш важливою в умовах викликів та загроз, що постійно змінюються. Досягнення оптимального рівня психологічної підготовки вимагає систематичної роботи, залучення кваліфікованих психологів та постійного вдосконалення методів тренувань.

Список використаних джерел:

1. Бутов С. Є., Решко С. М., Ємчук О. І. Теоретичні та практичні аспекти тактичної підготовки працівників міліції до застосування заходів фізичного впливу та вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 2. С. 102–114.
2. Казначеев Д. Г., Лопаєва О. М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 82–85.
3. Лопаєва О. М. Сучасний підхід до навчання поліцейським діям в екстремальних умовах, 2018. С. 110–112.
4. Семенюк В. І., Лавров О. Ю., Гришин М. В., Руденко М. М., Кравчук А. М. Комплексний підхід до навчання вогневої підготовці з використанням інноваційних технологій. *Системи озброєння і військова техніка*. 2015. № 1. С. 186–190.

Чорний А.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сучасні виклики та загрози, що стоять перед Україною, вимагають від сил безпеки і оборони високого рівня професійної підготовки та ефективних стратегій ведення операцій. Однак для досягнення таких цілей необхідно постійно удосконалювати систему підготовки кадрів.

Першим кроком у підвищенні рівня підготовки є оновлення навчальних програм з урахуванням сучасних тенденцій та викликів. Програми повинні включати навички тактичної реакції на надзвичайні ситуації, роботи в умовах кіберзагроз, а також використання новітніх технологій у веденні операцій [1].

В умовах воєнного стану в Україні виникає актуальне завдання з покращення тактичної та інших видів підготовки працівників Національної поліції України та їх адаптації до нових викликів, що випливають із воєнного конфлікту. Тактична підготовка співробітників та підрозділів Національної поліції України – це комплекс заходів, спрямованих на отримання та покращення теоретичних знань, а також на їх практичну застосовність у реальних ситуаціях. Ця підготовка допомагає поліцейським правильно та оперативно оцінювати ситуацію на місці події та приймати законні рішення. Крім того, вона спрямована на психологічну готовність працівників до можливих дій у ситуаціях з різним ступенем ризику.

Володіння спеціальною та нетиповою тактикою вирішення специфічних завдань є основою професіоналізму працівників поліції та гарантує їхню безпеку і цілісність під час виконання службових обов'язків. Така підготовка забезпечує повернення працівників додому цілими та невразливими.

У зв'язку з постійними змінами у тактиці дій силових підрозділів інших держав та незаконних воєнізованих формувань постійне вдосконалення професійних навичок стає основним аспектом для кадрів сектору безпеки і оборони. Принцип малих, але добре навчених тактичних груп спеціальних підрозділів, який успішно застосовується в силових структурах країн-членів НАТО та Європейського Союзу, є ефективним і в реаліях сучасної України.

Досвід антитерористичних операцій на сході країни підтверджує, що для успішної ліквідації незаконних воєнізованих формувань необхідно вдосконалити взаємодію між штурмовими спеціальними підрозділами та підрозділами Збройних Сил України, Національної гвардії, Служби безпеки та іншими правоохоронними органами. Це означає необхідність покращення володіння стрілецькою зброєю, фізичної підготовки, психологічної стійкості та тактико-спеціальної підготовки працівників спецпідрозділів [2, с. 172].

Успішне виконання бойових завдань в урбанізованих районах вимагає від спеціальних підрозділів правоохоронних органів та військових формувань високого рівня майстерності та здатності ефективно діяти в складних умовах. Таким чином, постійне вдосконалення навичок і вмінь є вирішальним фактором для успішного здійснення операцій та забезпечення національної безпеки.

Створення сучасних симуляційних центрів дозволить кадрам сил безпеки і оборони отримувати практичний досвід без ризику для життя. Ці центри мають імітувати реальні умови бойових дій та надзвичайних ситуацій, що дозволить підвищити рівень підготовки та прийняття рішень у складних ситуаціях.

Співпраця з партнерами з інших країн у сфері тактично-спеціальної підготовки надасть змогу використовувати передовий досвід та найкращі практики. Обмін досвідом та знаннями сприятиме підвищенню професійного рівня українських кадрів та використанню новітніх методик [3, с. 60-62].

Забезпечення адекватного фінансового винагородження, можливостей для кар'єрного росту та надання соціальних гарантій стане додатковим стимулом для працівників сил безпеки і оборони. Важливо також створювати умови для постійного професійного розвитку та самореалізації.

Ефективна тактико-спеціальна підготовка співробітників правоохоронної сфери передбачає комплексне тренування, спрямоване на формування злагодженого алгоритму дій у реальних умовах, де вони можуть зіткнутися з різноманітними ситуаціями. Це навчання сприяє високому рівню професійної майстерності, морально-психологічної стійкості, фізичного здоров'я та витривалості, а також розвитку кмітливості, щоб співробітники були готові до будь-яких обставин.

Стандарти тактичної підготовки постійно зростають, оскільки вимоги до поліцейських надзвичайно високі. Кожна подія, що сталася з працівником, відображається в його алгоритмі дій, тому навчання поліцейських повинно постійно удосконалюватися, адаптуючись до нових умов.

Основні напрями підвищення рівня тактичної підготовки полягають у вдосконаленні професійних та методичних навичок керівників, покращенні організації та методології навчальних занять, а також впровадженні передового досвіду у навчальну практику. Мультимедійні засоби можуть використовуватися для моделювання та створення умов різних службових ситуацій, щоб наблизити навчання до реальних умов.

Одним з першочергових завдань тактичної підготовки співробітників Національної поліції України є формування високих морально-психологічних, фізичних та професійних якостей для виконання службових обов'язків у будь-яких умовах. Навички та здібності поліцейських повинні відповідати поточним вимогам до служби в НПУ.

Особливість тактичної підготовки у територіальних підрозділах Національної поліції полягає у тому, що навчання проводиться прямо на місці служби або під час безпосередньої службової діяльності. Це дозволяє співробітникам набувати практичних вмінь і навичок, отримувати досвід стійкої та відповідальної поведінки, в тому числі у ситуаціях, пов'язаних з можливим використанням фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї [4, с. 26-29].

Під час такої підготовки формується професійна самосвідомість, почуття відповідальності за свої дії та прагнення до постійного самовдосконалення у своїй професійній діяльності. Проте важливо враховувати специфіку роботи в різних підрозділах та протидіяти можливим загрозам у разі введення воєнного стану. Організація та функціонування системи тактико-спеціальної підготовки співробітників поліції ґрунтуються на принципах забезпечення належного рівня кваліфікації кожного працівника, розвитку високого професіоналізму у вирішенні оперативних завдань та адаптації до змін у службовій діяльності [2, с. 174-176].

Професійна спрямованість включає розуміння та внутрішнє усвідомлення цілей і завдань професійної діяльності. Зміни у професійній спрямованості відображаються у зміцненні мотивації, пов'язаної з професійною діяльністю, стимулюють прагнення до добросовісного виконання службових обов'язків, бажання продемонструвати свою кваліфікацію та досягати успіху в роботі, а також посилюють почуття відповідальності.

Під час занять з тактичної підготовки відбувається моделювання різноманітних ситуацій, що можуть трапитися у професійній діяльності поліцейських; відпрацювання реакції на службове використання в різних умовах оперативної обстановки; набуття навичок зібрання, систематизації та узагальнення інформації для правильного прийняття рішень; отримання навичок роботи у складі групи реагування, а також володіння та можливе використання зброї.

Підвищення рівня тактико-спеціальної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України є важливою складовою національної безпеки та обороноздатності країни. Шляхи удосконалення включають оновлення навчальних програм, розвиток симуляційних центрів, міжнародне співробітництво та підвищення мотивації працівників. Ці заходи сприятимуть підготовці кваліфікованих та високомотивованих кадрів, готових ефективно реагувати на сучасні виклики та загрози.

Список використаних джерел:

1. Луценко І. С., Бальва А. Ф. Нестандартні шляхи вдосконалення рівня вогневої підготовки працівників правоохоронних органів. Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності правоохоронних органів та військових формувань : матеріали регіон. круглого столу (м. Харків, 11 трав. 2018 р.). Харків : ФОП Бровін О. В., 2018. Вип. 2. С. 30–33.
2. Тінін Д. Г. Поняття та сутність мобінгу, шляхи його подолання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* (1-110), 171-176. <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/6576>.
3. Тінін Д. Г. Удосконалення службової підготовки працівників Національної поліції України з використанням інтерактивного мультимедійного обладнання. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* (4-107), 60-64. https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2021/03/s4_ua_re/11.pdf
4. Шмаков О. М., Лавніченко О. В. Повноваження суб'єктів сфери безпеки України з припинення масових заворушень. *Честь і закон.* 2016. № 4 (59). С. 26–33.
5. Грибан В. Г. Безпека працівників Національної поліції в умовах надзвичайних ситуацій: навчальний посібник (Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г., Бойко О. І. / за заг. ред. Грибана В. Г.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 100 с.

Чунихін О.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Король К.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Взаємодія між правоохоронними органами та громадськістю відіграє головну роль у забезпеченні безпеки та порядку в суспільстві. Особливе значення у цьому процесі має Національна поліція, яка виступає як орган забезпечення правопорядку, а їх співробітники сприяють взаєморозумінню та співпраці з громадськістю.

Для початку слід розглянути термін «поліцейська взаємодія». С. В. Медведенко визначає цей термін як соціально обумовлену та координовану діяльність Національної поліції України та громадськості. Ця взаємодія виявляється через відносини різних суб'єктів з використанням специфічних форм і методів з метою досягнення спільних цілей [4, с. 65].

Людмила Могилевська розглядає взаємодію у контексті питання, що розглядається, як спільну та узгоджену діяльність Національної поліції

України, громадськості та інших державних органів. Ця взаємодія спрямована на досягнення спільної мети – забезпечення належного захисту та реалізації прав і свобод громадян в Україні [5, с. 226].

Аналізуючи поняття «поліцейська взаємодія» у контексті діяльності правоохоронних органів, зокрема Національної поліції України з населенням, можна визначити такі ключові аспекти:

а) суб'єктами взаємодії є органи та підрозділи Національної поліції, окремі поліцейські, органи місцевого самоврядування, територіальні громади та громадяни;

б) ця взаємодія обумовлена соціальними факторами;

в) вона здійснюється на основі принципів партнерських відносин;

г) має загальну мету та визначені завдання;

д) здійснюється у формі співробітництва з використанням відповідних форм і методів;

е) має постійний характер.

Напрями та форми взаємодії становлять невіддільну частину механізму реалізації партнерської моделі взаємодії між поліцією та суспільством. Основні напрями діяльності поліції закріплені в Законі «Про Національну поліцію» [1].

Серед завдань поліції визначені: захист особи, суспільства і держави від незаконного втручання, попередження та припинення правопорушень, виявлення та розкриття злочинів, розшук осіб, провадження у справах про адміністративні правопорушення, забезпечення правопорядку в громадських місцях, забезпечення безпеки дорожнього руху, контроль за обігом зброї та охороною.

У виконанні цих завдань поліція взаємодіє з громадянським суспільством, що передбачено законом «Про Національну поліцію». Громадянське суспільство може використовувати свій потенціал у реалізації завдань поліції, і це відображено у законі. Співпраця поліції та суспільства визначається організаційно-безпековим характером, спрямованістю на спільні цілі, а метод полягає у використанні координаційного підходу. У різних напрямках взаємодії передбачені різні форми участі громадянського суспільства [2, с. 126].

Автори монографії «Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії міліції та населення в суспільстві» визначають основні завдання взаємодії міліції та населення як: а) зміцнення авторитету та довіри громадськості до поліції; б) підвищення комунікативності та загальної культури поліцейських; в) підтримка об'єктивного інформування громадян про діяльність міліції через засоби масової інформації; г) формування позитивного іміджу міліції шляхом підвищення професійної компетентності та поліпшення результатів діяльності; д) забезпечення прямого діалогу між поліцією та населенням на конкретних територіях; е) активна профілактична, освітня та виховна робота серед населення для попередження злочинності та

формування у громадян почуття особистої причетності до правового порядку в суспільстві [6, с. 44 – 45].

Суть процесу взаємодії Національної поліції України з населенням можна визначити через розгляд його форм як зовнішнього вираження такої діяльності. Згідно з аналізом законодавства та фахової літератури питання про форми такої взаємодії залишається невирішеним. Виявлено, що традиційні критерії класифікації форм взаємодії поліції та населення включають характер функцій суб'єктів, типологію суб'єктів, характер причин взаємодії, спосіб розв'язання завдань та характер відносин між ними.

Проте найбільш об'єктивне уявлення про форми взаємодії можна отримати, використовуючи критерії змістовності завдань, які суб'єкти вирішують під час цієї взаємодії. Згідно з поглядом М.Ф. Коваліва, доцільним є групування форм взаємодії органів внутрішніх справ з громадськістю за такими блоками:

1. Спільна організація та здійснення заходів щодо боротьби зі злочинністю: це включає спільні патрулювання, оперативні заходи, профілактичні кампанії тощо.

2. Координація самостійних дій. Органи внутрішніх справ та громадськість можуть діяти самостійно, але з координацією зусиль для досягнення загальної мети – забезпечення безпеки.

3. Безпосередня спільна діяльність державних відомств. Тут можуть бути включені спільні роботи з іншими правоохоронними органами, а також іншими державними структурами.

4. Здійснення органами державної влади правоохоронних заходів. Громадськість може бути задіяна у виконанні певних правоохоронних функцій, таких як допомога в утриманні громадського порядку під час масових заходів.

5. Сприяння працівникам органів внутрішніх справ та організація підготовки громадян для виконання завдань у кримінальному провадженні. Це може включати навчальні заходи, сприяння у підготовці свідків чи співпрацю у розслідуванні кримінальних справ.

Ці блоки визначають різні аспекти взаємодії між Національною поліцією та громадськістю, що враховують різноманітні аспекти співпраці та спільних заходів для досягнення загальних цілей безпеки та правопорядку [3, с. 182].

Серед особливостей взаємодії необхідно навести:

– відкритість та прозорість: Національна поліція активно співпрацює з громадськістю, забезпечуючи відкритість та прозорість у своїй діяльності. Це створює відчуття довіри та сприяє партнерству між поліцією та громадськістю;

– комунікація та залучення: Національна поліція використовує різноманітні канали комунікації для спілкування з громадськістю, включаючи соціальні медіа, громадські зустрічі та консультації. Це дозволяє

ефективно обмінюватися інформацією та враховувати думку громадян у плануванні та виконанні поліцейських заходів;

– спільні проекти та ініціативи: Національна поліція спільно з громадськістю реалізує різноманітні проекти та ініціативи, спрямовані на покращення безпеки та якості життя в суспільстві. Це може включати проекти з профілактики злочинності, освітні кампанії та спільні заходи з підтримки громадського порядку.

Взаємодія Національної поліції з громадськістю є важливим фактором для забезпечення публічної безпеки та правопорядку. Ця співпраця має ґрунтуватися на принципах довіри, партнерства та взаємної відповідальності. Ефективна взаємодія з громадськістю допомагає поліції краще виконувати свої завдання та робити суспільство більш безпечним.

Отже, взаємодія Національної поліції з громадськістю відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки та правопорядку в суспільстві. Відкритість, прозорість, ефективна комунікація та спільні проекти сприяють побудові довіри та партнерства між поліцією та громадськістю, що є основою для успішної діяльності правоохоронних органів.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/580-19>.
2. Гурковський М. П., Єсімов С. С. Адміністративно-правові форми та методи взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2018. № 4. С. 212–133.
3. Кікінчук В. Ю. Форми взаємодії Національної поліції з іншими суб'єктами забезпечення публічної безпеки та порядку в державі. *Право.ua*. 2017. № 1. С. 81–86.
4. Медведенко С. В. Адміністративно-правові основи взаємодії Національної поліції України з громадськістю в правоохоронній діяльності : дис. ... докт. філос. *Одеський державний університет внутрішніх справ*, Одеса, 2020. 283 с.
5. Могилевська Л. До проблеми взаємодії Національної поліції з громадськістю та іншими органами державної влади у сфері забезпечення прав і свобод дитини. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 2. С. 225–229.
6. Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії поліції і населення в соціумі : монографія / за заг. ред. З.Р. Кісіль. Львів : ЛьвДУВС, 2017. 600 с.

Шарамок К.

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Рогальський В.

викладач кафедри спеціальної
фізичної підготовки Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У сучасному світі, де вимоги до силових структур та правоохоронних органів надзвичайно високі, фізична активність набуває особливого значення у формуванні професійної майстерності поліцейських. Виконання службових обов'язків вимагає не лише знань та навичок у сфері правопорядку, але й високого рівня фізичної підготовки. Фізична активність стає ключовим елементом, що забезпечує необхідну функціональну готовність поліцейських до викликів, які можуть виникнути в ході виконання службових обов'язків.

Поліцейська діяльність визначається не лише реакцією на конкретні ситуації, але і здатністю швидко та ефективно реагувати на соціокультурний та кримінальний контекст. Фізична активність як складова професійної підготовки, сприяє розвитку необхідних фізичних якостей – витривалості, швидкості, сили та координації. Ці аспекти є важливими для ефективного виконання завдань, пов'язаних із забезпеченням громадського порядку, розслідуванням злочинів та здійсненням оперативно-службової діяльності.

Спеціальна фізична підготовка як складова частина професійної підготовки сприяє досягненню об'єктивної готовності працівників поліції до ефективних професійних дій з мінімальним ризиком для власного життя та здоров'я і спрямована на: формування спеціальних знань, вмінь та навичок застосування заходів фізичного впливу, прийомів самозахисту та рукопашного бою у реальних обставинах оперативно-службової діяльності; формування навичок долаання природних та штучних перешкод; формування і вдосконалення професійно важливих фізичних якостей; формування професійно важливих психічних якостей; забезпечення професійної працездатності та надійності організму; підвищення витривалості організму поліцейського до дій у несприятливих специфічних умовах професійної діяльності; формування професійних рис характеру [1].

Заняття з фізичної підготовки мають на меті: забезпечити раціональне формування індивідуального фонду необхідних рухових знань, умінь і навичок, довести їх до належного рівня досконалості; навчити кожного

застосовувати набуті знання та навички в повсякденному житті для самовдосконалення [2].

Фізична активність є вирішальною складовою у формуванні професійної майстерності поліцейських. Вона не лише сприяє фізичному здоров'ю та загальній витривалості, але й впливає на психічний стан, стресостійкість та оперативність правоохоронця.

Фізична підготовка дозволяє поліцейським ефективно керувати стресовими ситуаціями, розвиває рефлексі та швидко-силові якості, що надає перевагу у вирішенні невизначених та несподіваних завдань. Також важливо враховувати, що високий рівень фізичної активності позитивно впливає на загальний імідж поліцейського, підвищуючи довіру громадськості та сприяючи формуванню позитивного сприйняття правоохоронця.

Тому систематична фізична підготовка повинна стати не тільки обов'язковим етапом у навчанні поліцейських, але й постійним процесом в професійному житті. Її значущість виявляється у забезпеченні оптимальної фізичної та психічної готовності до дій, забезпечуючи ефективність та високий рівень професійного виконання завдань, які покладаються на правоохоронців.

Список використаних джерел:

1. Герасимчук Ю. В., Петрушин Д. В.. Конспект лекцій з дисципліни «СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА» *Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*, Дніпро, 2016.
2. Шиян Б. М. Теорія та методика фізичного виховання школярів : у 2 ч. Тернопіль : Богдан, 2001. Ч. 1. 272 с. URL: http://www.studmed.ru/view/shiyan-bm-teorya-ta-metodikafzichnogo-vihovannya-shkolyarv_8f6442dca65.html

Шепеленко Д.

здобувач вищої освіти ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Казначесв Д.

доцент кафедри ТСП

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН КУРСАНТІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ З ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ

Заняття з вогневої підготовки є невід’ємною складовою навчального процесу для майбутніх військовослужбовців та правоохоронців. Й особливо в контексті теперішніх подій. Ці заняття покликані сформувати у курсантів необхідні навички поводження зі зброєю, дотримання правил безпеки та ефективної стрільби. Однак, крім технічних аспектів, важливу роль відіграє психологічний та емоційний стан курсантів під час таких занять.

Процес навчання з вогневої підготовки супроводжується підвищеним рівнем стресу, напруженості та відповідальності. Неправильне застосування педагогічних методик викладачами може призвести до негативного психоемоційного впливу на курсантів, що, своєю чергою, завадить їхньому ефективному навчанню та засвоєнню необхідних навичок. Натомість використання ефективних методик сприятиме створенню сприятливої атмосфери, підвищенню мотивації та покращенню результатів навчання.

Важливо зазначити, що навчання з вогневої підготовки не лише передбачає опанування технічними навичками, але й вимагає від курсантів здатності зберігати холонокровність, концентрацію та відповідальне ставлення в умовах стресу. Тому роль викладача у забезпеченні позитивного психоемоційного стану курсантів є вкрай важливою.

У цьому контексті постає питання як впливають поведінка і “манери” викладання даної дисципліни на психоемоційний стан курсантів під час занять. Досліджуючи це питання, ми зможемо краще зрозуміти важливість ефективного викладання та його значення для формування майбутніх висококваліфікованих фахівців у сфері безпеки та оборони.

Важливість вищевикладеного можна обґрунтувати наступним: заняття з вогневої підготовки мають специфічний характер і вимагають від викладачів особливої уваги не тільки до фізичного стану, але й до психологічної стабільності курсантів упродовж занять. Нав’язливий стиль викладання, відсутність мотивації, ігнорування індивідуальних потреб

курсантів, упереджене ставлення, а також у виняткових випадках порушення ділового стилю спілкування, підвищення голосу, образливі та недоречні висловлювання стосовно курсантів і відсутність бажання у викладачів конструктивно пояснювати курсантам їх помилки і допомагати у виправленні ситуації – така поведінка з боку викладацького складу є неприпустимою і негативно впливає на слухачів, що може виявлятися у стресі, тривожності, хвилюванні на вогневому рубежі, страху при поводженні з бойовою зброєю [1, с. 137], втраті зацікавленості та інтересу до навчальної дисципліни, а також ризику отримання травм. У ході проведення занять з вогневої підготовки викладачеві слід зберігати спокійну обстановку, старатися бути стриманим до помилок, щоб у курсантів та слухачів заняття з вогневої підготовки асоціювалися виключно з позитивними емоціями [2, с. 155].

Порушення застосування педагогічних методик викладачами під час занять з вогневої підготовки може мати серйозні наслідки для психоемоційного стану курсантів. Неefективні методи викладання, такі як авторитарний стиль спілкування, відсутність зворотного зв'язку та мотивації, можуть викликати у курсантів стрес, тривожність, страх, втрату інтересу та зниження концентрації уваги. Рівень тривожності курсантів значно впливає на результати стрільби. Під час проведення занять з вогневої підготовки необхідно враховувати показники тривожності курсантів. При цьому значну увагу слід приділяти індивідуальному підходу у навчанні. Використання даних про психологічні властивості курсантів та їх вплив на результати у навчально-тренувальних стрільбах допоможе розробити більш ефективну методику проведення занять [3, с. 72]. Це, своєю чергою, негативно впливає на процес навчання, погіршуючи засвоєння матеріалу та результати курсантів. Викладач з вогневої підготовки у залежності від подальшого розвитку небезпечної ситуації повинен вміти розпізнати те, що переляк може перерости в страх або іноді у паніку з відповідними сумними наслідками [2, с. 155]. Крім того, перебуваючи в стані психоемоційної напруги, курсанти можуть порушувати правила безпеки під час поводження зі зброєю, що створює ризик отримання травм.

Навпаки, дотримання викладачами ефективних педагогічних методик, таких як створення атмосфери довіри та взаєморозуміння, використання наочних матеріалів, надання конструктивного зворотного зв'язку та врахування індивідуальних потреб, сприяє формуванню позитивного психоемоційного стану курсантів. Це допомагає їм зосередитися на навчанні, підвищує мотивацію та покращує засвоєння необхідних знань. Застосування диференційованого підходу передбачає врахування індивідуальних особливостей курсантів (рівня підготовки, психологічних якостей) та надання додаткової підтримки тим, хто відстає. Мотивація та створення позитивної атмосфери забезпечується наданням зворотного зв'язку та заохоченням досягнень, демонстрацією важливості опанованих навичок для майбутньої професії, встановленням довірчих стосунків між викладачем та курсантами.

Забезпечення безпеки досягається чітким роз'ясненням правил безпеки під час поводження зі зброєю та контролем за їх дотриманням на кожному занятті.

Таким чином, професійна підготовка викладачів, постійне вдосконалення їхніх педагогічних навичок та усвідомлення важливості психологічного фактору під час занять з вогневої підготовки є запорукою ефективного навчального процесу та формування висококваліфікованих фахівців. Створення сприятливого психоемоційного середовища забезпечить не лише успішне засвоєння курсантами навичок поводження зі зброєю, але й допоможе їм розвинути здатність зберігати холонокровність та відповідальне ставлення в умовах стресу.

Список використаних джерел:

1. Скрипченко І. Т., Мороз Ю. М., Рожеченко В. М. Формування психологічної готовності на заняттях з вогневої підготовки з урахуванням гендерних особливостей. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: Тези V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2021 р.). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського. Київ : НУОУ, 2021. 392 с.

2. Карпенко О.М. Особливості психологічної підготовки курсантів на вогневій підготовці під час стрільб. *Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України* : зб. наук. пр. / МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ, каф. тактич. та спец.-фіз. підгот. Ф-ту № 2. – Харків : ХНУВС, 2020. – 336 с.

3. Каменщик О. В., Чуприна Ю. П. Психологічний стан та підготовленість курсантів щодо поводження зі зброєю на практичних заняттях з вогневої підготовки. *Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських* : матеріали круглого столу (м. Одеса, 27 листопада 2020 року). Одеса : ОДУВС, 2020. 194 с.

4. Казначеев Д. Г., Лопаєва О. М. Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. Науковий журнал. 2018. № 4 (97). С. 82–85. URL : <https://er.dduvs.in.ua/xmlui/handle/123456789/3221>.

5. Казначеев Д. Г., Волков Ю. М. Основні проблеми засвоєння теоретичних знань та оволодіння практичними навичками зі стрільби здобувачами вищої освіти під час занять з вогневої підготовки: педагогічний погляд. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*: Науковий журнал 2022. № 3. С.313-318. URL: https://visnik.dduvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/11/3_ua_n2/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%9D%D0%92_3-2022-313-318.pdf.

Яровий О.

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів
Національної поліції

Турчанікова Г.

викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ПРІОРИТЕТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

В умовах гібридної війни, яка зараз триває, питання кібербезпеки є досить актуальним. Сучасні технологічні виклики, такі як кібератаки, кібершпигунство, кібертероризм, потребують комплексного підходу для захисту важливих інформаційних систем. Україна, як і багато інших країн, стикається з ростом кіберзагроз у всіх сферах життєдіяльності. Зокрема, організовані кібергрупи та поодинокі хакери використовують різноманітні методи для викрадення важливої для державного захисту інформації та впливу на інформаційні системи. Безпека критично важливих об'єктів під час війни: енергетичних систем, транспортної інфраструктури та комунікаційних мереж є найбільш привабливою ціллю для їх ураження. Тому для України є необхідною розробка національної стратегії забезпечення кібербезпеки.

Такі положення були затверджені Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України». Основними пріоритетами забезпечення кібербезпеки є забезпечення безпеки кіберпростору для захисту державної цілісності України та розвитку суспільства, захист законних прав, свобод та інтересів громадян України, а також європейська та євроатлантична інтеграція у сфері кібербезпеки [1]. Інформаційна грамотність населення є ключовим фактором для запобігання кібератакам. Треба здійснювати постійну роботу з підвищення кіберграмотності громадян.

Також слід пам'ятати про основні принципи кібербезпеки України. Це верховенство права та законності, поваги до прав людини, забезпечення національних інтересів держави та захищеності кіберпростору, розвитку мережі Інтернет. Держава повинна широко співпрацювати з громадськістю та іншими державами задля зміцнення взаємної довіри у сфері кібербезпеки та виробленню спільних підходів для протидії кіберзагрозам. Органи, що забезпечують захист кіберсистем, повинні пропорційно вживати заходів щодо потенційних та реальних ризиків і загроз, а також призначати невідворотне покарання за вчинення кіберзлочинів [2, ст 7].

Тож забезпечення кібербезпеки України є важливим завданням в основі діяльності державної безпеки. Розробка ефективних стратегій та

заходів, які будуть базуватися на пріоритетах забезпечення кібербезпеки держави, дозволить підвищити рівень розвитку систем кіберзахисту та зменшити можливість впливу різноманітних кібератак.

Список використаних джерел:

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України». Указ Президента України; Стратегія від 26.08.2021 № 447/2021 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.
2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України. Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

26 квітня 2024 року,
Дніпровський державний університет внутрішніх справ

Редактор, оригінал-макет – *А. В. Самотуда*
Комп'ютерна верстка – *С. В. Лобань*

Підп. до друку 06.07.2024. Формат 60×84/16. Друк – цифровий. Папір офісний.
Гарнітура – Times. Умов.-друк. арк. 13,66. Обл.-вид. арк. 14,69. Зам. № 19/24-зб

Надруковано у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, sed@dduvs.edu.ua
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 8112 від 13.06.2024